

Programmabegroting 2024-2027

G E M E E N T E
VLISSINGEN

INHOUDSOPGAVE

1. Voorwoord programmabegroting.....	3
1.1 Leeswijzer	5
2. Algemeen.....	6
2.1 Financiële Positie.....	7
2.2 Hoofdpijnen Programmabegroting 2024 - 2027.....	9
2.3 Bestuurlijke ambities - speerpunten - nieuw beleid.....	10
2.4 Going concern.....	12
2.5 Plan van aanpak sociaal domein en werk & inkomen.....	19
2.6 Voortgang saneringsbegroting	21
2.7 Begroting in één oogopslag.....	23
3. Programma 1 Leefbaarheid.....	24
3.1 Inleiding.....	24
3.2 Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?.....	25
3.3 Continue taken.....	33
3.4 Wat mag het kosten?.....	34
4. Programma 2 Aantrekkelijke Stad.....	41
4.1 Inleiding.....	41
4.2 Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?.....	42
4.3 Continue taken.....	47
4.4 Wat mag het kosten?.....	49
5. Programma 3 Sociale Samenhang.....	53
5.1 Inleiding.....	53
5.2 Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?.....	54
5.3 Continue taken.....	65
5.4 Wat mag het kosten?.....	65
6. Programma 4 Bestuur.....	69
6.1 Inleiding.....	69
6.2 Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?.....	70
6.3 Continue taken.....	71
6.4 Wat mag het kosten?.....	72
7. Overhead	74
7.1 Inleiding.....	74
7.2 Wat mag het kosten?.....	75
8. Algemene dekkingsmiddelen	76
8.1 Wat mag het kosten?.....	76
9. Paragrafen.....	78
9.1 Lokale heffingen	79
9.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	89
9.3 Onderhoud kapitaalgoederen.....	99
9.4 Financiering.....	103
9.5 Bedrijfsvoering.....	109
9.6 Verbonden partijen	115
9.7 Grondbeleid	136
9.8 Reserves en voorzieningen	145
9.9 Majeure projecten	151
9.10 Taakstellingen	158
9.11 Wind in de Zeilen.....	160

INHOUDSOPGAVE

9.12 Wet Open Overheid (WOO).....	162
10. Financiële Begroting	164
10.1 Overzicht van baten en lasten	164
10.2 Meerjarenraming 2024-2027.....	165
10.3 Investeringsplanning 2024-2027.....	166
10.4 Incidentele baten en lasten	167
10.5 Financieel overzicht taakvelden.....	168

1.

VOORWOORD PROGRAMMABEGROTING

Voorwoord

Hierbij bieden wij u de programmabegroting 2024-2027 aan. Deze programmabegroting bevat ook de verdere uitwerking van de kadernota 2024 en een aantal keuzes die daarin zijn toegelicht.

Waar in deze programmabegroting Vlissingen, stad of gemeente staat, bedoelen we in de meeste gevallen ook Oost- en West Souburg, Groot Abeele en Ritthem. En waar wijken staat, bedoelen we ook dorpen.

Vlissingen, samen kunnen we meer!

Graag presenteren wij u als college van Vlissingen de begroting voor 2024.

Bij deze presentatie vinden wij het belangrijk nog eens het motto te benadrukken waar wij onze collegeperiode mee gestart zijn: 'samen kunnen we meer!'. Een begroting geeft inzicht, maar vertelt niet dat wij u en anderen nodig hebben om verder te komen. Samen kunnen we meer, dat staat voor ons nu en in 2024 voorop!

Financieel beeld

De begroting 2024 sluit met een negatief saldo van € 2,2 miljoen. Vanwege onze negatieve algemene reserve kan er niet onttrokken worden aan deze reserve om het geraamde negatieve saldo te compenseren. Wij zijn in het kader van het plan van aanpak exit artikel 12 een onderzoek gestart waarbij alle jaarlijkse budgetten (de exploitatie) worden onderzocht op mogelijke financiële ruimte. Het onderzoek loopt inmiddels; de uitkomsten verwachten wij in het eerste kwartaal van 2024. Deze zullen wij verwerken in een begrotingswijziging (inclusief meerjarenperspectief).

Toekomstvisie 2040

Naast het coalitieakkoord ligt er ook de door de gemeenteraad vastgestelde toekomstvisie 2040. Met deze strategische visie 2040 als stip op de horizon wordt er veel geïnvesteerd in de gemeente Vlissingen als aantrekkelijke stad. Belangrijke punten zijn onder andere:

- Het vaststellen van een ontwikkelvisie voor de Kenniswerf en strategiebepaling voor Vlissingen als hotspot voor delta-innovatie.
- Uitvoering geven aan de projecten, waarvoor een financiële bijdrage is ontvangen vanuit de Regiodeal North Sea Port District: Spuikom, Stadslandgoed, Cultuur en Machinefabriek.
- Het verder uitvoeren van de Vlissingse fiches Wind in de Zeilen: Kerngezond, Kenniswerf, stationsgebied, arbeidsmarkt.
- We integreren de energietransitie, klimaatadaptatie en natuurinclusief bouwen in ons beleid en onze projecten.
- We zetten binnen het sociaal domein in op positieve gezondheid en vitaliteit.
- De ontwikkeling van een citymarketing-website en de ontwikkeling van de Uitagenda Vlissingen

Leefbaar, bereikbaar, veilig en sociaal

Samen met u werken wij aan een leefbare, bereikbare, veilige en sociale gemeente Vlissingen. Belangrijk om te noemen in dit kader zijn de doelen voor energietransitie, klimaatadaptatie, milieu en een circulaire economie. Volgens het Nationaal Klimaatakkoord en de Regionale Energiestrategie Zeeland moet de gemeente Vlissingen in 2050 klimaatneutraal zijn. Dat betekent dat er nu in samenwerking stappen gezet moeten worden. Ten aanzien van bereikbaarheid willen we ervoor zorgen dat de gemeente Vlissingen optimaal bereikbaar en toegankelijk is. Daarom investeren we vanaf 2024 extra in slimme mobiliteit zoals hubs en deelvervoer.

Ten aanzien van het onderwerp veiligheid willen we de veiligheidsbeleving van onze inwoners verbeteren door de inzet van extra buitengewoon opsporingsambtenaren (BOA's). Vooral willen we de zichtbaarheid van BOA's in de wijken vergroten, ze breder inzetten en ze koppelen aan de buurtteams.

Tijdens het opstellen van deze begroting kijken we vooruit en hebben we oog voor de noden van onze inwoners. In het sociaal domein dreigt bij onze zorgaanbieders een groot tekort aan medewerkers in zorg en ondersteuning: de zogenaamde 'zorgkloof'. Om zorg en ondersteuning beschikbaar te houden voor hen die het echt nodig hebben, zetten we onze ingezette lijn voort. We bestendigen en borgen wat al bereikt is en bouwen verder met onze partners in de Vlissingse Zorgdriehoek. De uitdagingen vragen om een nieuwe

manier van samenwerken, over de grenzen van organisaties heen. De gezamenlijke taal van positieve gezondheid helpt ons hierbij.

Artikel 12 - status

Sinds 2014 hebben we als gemeente vanwege financiële tekorten de artikel 12-status en ontvangen we aanvullende bijdragen uit het gemeentefonds. We staan nog altijd onder toezicht van de inspecteur van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties wat onder meer betekent dat voor de gehele begroting 2024 het uitgangspunt geldt van onontkoombaar en onuitstelbaar (O&O) net als in 2023. Het einddoel van de artikel 12-onderzoeken en voorwaarden is dat we als gemeente weer financieel 'op eigen benen kunnen gaan en blijven staan'.

Op het terrein van de taakstelling sociaal domein hebben we de afgelopen jaren reeds forse stappen gezet, waarbij wij oog houden voor de zorg van onze inwoners. In het inspectierapport 2021-2022 stelt de inspecteur als doel uiterlijk in begrotingsjaar 2024 tot afronding van het artikel 12-onderzoek te komen. De inspecteur onderzoekt de mogelijkheid om niet alleen het artikel 12-onderzoek maar ook de artikel 12-status in begrotingsjaar 2024 te beëindigen. Wij werken uiteraard mee aan dit onderzoek waarbij wij als uitgangspunt hanteren dat er sprake moet zijn van een blijvende gezonde en stabiele financiële situatie voor de gemeente Vlissingen. Op basis van de huidige begrotingscijfers hebben we deze situatie, door de ravijnjaren nog niet bereikt.

Landelijk beeld in relatie tot Vlissingen

We volgen de landelijke (financiële) ontwikkelingen op de voet en anticiperen daarop. Nu het kabinet demissionair is en er in november verkiezingen zijn is er onzekerheid over de financiële toekomst. In deze programmabegroting gaan wij uit van een reëel meerjarenperspectief, waarin we anticiperen op de huidige hoge inflatie en de stijging van de energielasten.

Samenwerking en slagkracht

Samenwerking binnen en buiten onze regio, opkomen voor de belangen van Vlissingen en het verkrijgen van subsidies zijn en blijven ook de komende jaren heel belangrijk. De slagkracht van de gemeentelijke organisatie blijven we verder ontwikkelen, met oog voor een goede balans tussen ambities en beschikbare middelen. Met deze begroting zien we de toekomst ondanks de moeilijke financiële situatie met vertrouwen tegemoet. Er gebeurt veel in Vlissingen en dat zal de komende jaren zo blijven. Daar zijn wij van overtuigd. Niet alleen omdat wij gemotiveerd zijn, maar omdat wij weten dat onze inwoners en ondernemers, onze verenigingen en tal van andere stakeholders met ons een bijdrage willen leveren aan de gemeente Vlissingen.

Oktober 2023

Burgemeester en wethouders van Vlissingen

1.

VOORWOORD PROGRAMMABEGROTING

1.1 Leeswijzer

De programmabegroting bestaat uit vier inhoudelijke programma's, te weten Leefbaarheid, Aantrekkelijke Stad, Sociale Samenhang en Bestuur. Daarnaast zijn er de verplichte overzichten voor de Algemene Dekkingsmiddelen en Overhead. Een inhoudelijk programma bestaat uit de volgende paragrafen:

- Inleiding met daarin programmadoel, speerpunten en beleidsindicatoren
- Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?
- Continue taken
- Wat mag het kosten?

Een inhoudelijk programma start met de omschrijving van de programmadoelen. Vervolgens komen de speerpunten van het komende jaar aan bod. Per programma zijn enkele beleidsindicatoren opgenomen. Deze indicatoren versterken de mogelijkheden van raadsleden om te sturen. Door het opnemen van dergelijke niet-financiële informatie kunnen raadsleden een inschatting maken van de resultaten die via de voorgestelde beleidskeuzes behaald moeten worden. Bovendien is het door de vaste set beleidsindicatoren eenvoudig om gemeenten te vergelijken met andere gemeenten.

Niet alle taakvelden komen terug aangezien de focus ligt op speerpunten en het bereiken van maatschappelijke effecten. Voor continue taken worden alleen de bijzonderheden vermeld in de derde paragraaf van het programma. Vervolgens is in tabelvorm, indien van toepassing, per taakveld beschreven 'wat de raad wil bereiken'. Dit betreft het maatschappelijke effect hetgeen een algemeen beeld van de gewenste situatie schetst. De wijze waarop dit gemeten kan worden is de effectindicator. De eerdere resultaten zijn benoemd en tevens is een streefwaarde opgenomen. De acties die het college gaat uitvoeren komen in de laatste kolom tot uiting. Dit zijn de prestaties waarover in de bestuursrapportages gerapporteerd wordt.

Tot slot is het overzicht totaal van de lasten en de baten van het programma opgenomen. In hoofdstuk 10 hebben we de financiële overzichten per taakveld per programma opgenomen.

Het is mogelijk dat een taakveld noch onder de maatschappelijke effecten noch onder de continue taken tot uiting komt. Dit is het geval als de hieronder vallende activiteiten continue taken betreft én er geen bijzonderheden zijn het komende jaar.

Indeling van de Programmabegroting

In hoofdstuk 2 gaan we in op de financiële positie van de gemeente Vlissingen. In de hoofdstukken 3 tot en met 6 nemen we de beleidsbegroting op. Hierbij geven wij per programma aan: Wat willen we bereiken – Wat gaan we daarvoor doen – Wat mag het kosten. In hoofdstuk 7 geven we, op basis van het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording), inzicht in de overheadkosten. Daarnaast nemen we in hoofdstuk 8 de algemene dekkingsmiddelen op. In hoofdstuk 9 lichten wij een aantal onderwerpen nader toe, te weten:

- lokale heffingen
- weerstandsvermogen en risicobeheersing
- onderhoud kapitaalgoederen
- financiering
- bedrijfsvoering
- verbonden partijen
- grondbeleid
- reserves en voorzieningen
- majeure projecten
- taakstellingen
- wind in de zeilen
- wet open overheid

In hoofdstuk 10 hebben we de financiële overzichten 2024-2027 op taakveldniveau opgenomen.

2.

ALGEMEEN

2.

ALGEMEEN

2.1 Financiële Positie

Samenvatting financieel meerjarenperspectief

In onderstaande tabel wordt een recapitulatie weergegeven van het financiële meerjarenperspectief. In de paragrafen 2.2 tot en met 2.6 presenteren we de details en geven we een toelichting op de mutaties.

Samenvatting financieel meerjarenperspectief (bedragen * € 1.000)	2024	2025	2026	2027
§ 2.2 Vertrekpunt Programmabegroting 2024 - 2027 Perspectief kadernota				
Programmabegroting 2024 na 4e begrotingswijziging	-18	4.592	-1.653	-1.653
Kadernota 2024	-2.268	-2.358	-623	-1.672
Vertrekpunt programmabegroting 2024 - 2027	-2.286	2.234	-2.276	-3.325
§ 2.3 Bestuurlijke ambities - speerpunten - nieuw beleid				
Programma Leefbaarheid	101	266	1.191	1.261
Programma Aantrekkelijke stad	-53	-53	-53	-53
Programma Sociale samenhang	-380	-390	1.760	1.760
Programma Bestuur	-	-	-	-
Overzicht Overhead	-	-	-	-
Overzicht Algemene dekkingsmiddelen	16	16	16	16
Totaal mutaties bestuurlijke ambities - speerpunten - nieuw beleid	-317	-161	2.913	2.984
§ 2.4 Going concern				
Programma Leefbaarheid	-764	-546	-578	-695
Programma Aantrekkelijke stad	1.063	-68	-69	-69
Programma Sociale samenhang	-2.980	-4.520	-6.619	-7.772
Programma Bestuur	-25	-10	-10	-10
Diverse programma's	2.507	2.970	-48	308
Overzicht Overhead	-351	-314	-170	-170
Overzicht Algemene dekkingsmiddelen	952	1.064	398	2.117
Totaal mutaties going concern	400	-1.424	-7.096	-6.291
TOTAAL BEGROTINGSALDO	-2.202	649	-6.458	-6.632
+ = positief resultaat/lagere uitgaaf/hogere inkomst (voordeel)				
- = negatief resultaat/hogere uitgaaf/lagere inkomst (nadeel)				

Het begrotingssaldo 2024 is € -2.202.258. Dit is inclusief de eigen bijdrage aan de sanering van de algemene reserve van €1,8 miljoen zoals opgenomen in de beschikking naar aanleiding van het artikel 12-rapport 2017/2018.

In deze begroting is tevens rekening gehouden met een aanvullende uitkering uit het gemeentefonds van jaarlijks € 7 miljoen. Aangezien deze volledig gebruikt moet worden voor de sanering van de algemene reserve is deze niet verder opgenomen in het begrotingssaldo, maar is direct verwerkt als toevoeging aan de algemene reserve ten behoeve van de sanering. De verwachting is dat in de komende jaren rijksmaatregelen genomen worden om de financiële nadelen vanaf 2026 (het "ravijnjaar") te compenseren.

2.

ALGEMEEN

Ter informatie geven wij in onderstaand overzicht inzicht in het begrotingssaldo, gesplitst in klassiek en sociaal domein.

	2024	2025	2026	2027
Begrotingssaldo totaal	-2.202	649	-6.458	-6.632
waarvan sociaal domein	-8.111	-4.553	-7.138	-6.639
klassiek domein	5.909	5.202	680	7

2.2 Hoofdpijnen Programmabegroting 2024 - 2027

2.2.1 Vertrekpunt programmabegroting

Het vertrekpunt voor de Programmabegroting 2024 is de Kadernota 2024.

2.2.2 Financiële uitgangspunten 2024 - 2027

Inflatie lonen

Dit betreft de actualisatie van de verwachte inflatie lonen op basis van de het CEP 2023 ten opzichte van het CEP 2022.

Inflatie materiële budgetten

Dit betreft de actualisatie van de verwachte voor materiële budgetten op basis van de het CEP 2023 ten opzichte van het CEP 2022. Het percentage tot en met 2026 wijzigt gemiddeld gezien gering. Wel wordt er in begroting een jaar (2027) toegevoegd met een verwachte inflatie van 1,9%.

Inflatie bijdragen Gr-en en subsidies

Dit betreft de verwachte inflatie voor bijdragen aan Gr-en en subsidies aan stichtingen met beroepskrachten. We volgen hier de bijgestelde VZG richtlijn die over 2023 4,5% hoger is dan opgenomen in de programmabegroting 2023. Voor de jaren 2024 tot en met 2027 volgen we de VZG richtlijn 2024 met een jaarlijkse inflatie van 3,4%.

2.2.3 Onvoorzien

In deze begroting hebben wij conform Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) een structurele post onvoorzien opgenomen.

2.2.4 Financiering

Zie hiervoor hoofdstuk 9.4 financiering.

2.2.5 Weerstandscapaciteit

Weerstandscapaciteit is het beschikbare bedrag dat wordt aangehouden ter afdekking van financiële risico's die kunnen optreden. In hoofdstuk 9.2 Weerstandvermogen en risicobeheersing gaan we hierop in.

Omdat we afgeronde bedragen presenteren kan er op sommige plaatsen een afwijking in de telling ontstaan.

2.

ALGEMEEN

2.3 Bestuurlijke ambities - speerpunten - nieuw beleid

In deze paragraaf staan de bestuurselijke ambities, speerpunten en nieuw beleid. Financieel leidt dit tot het navolgende overzicht:

§	Programma	Bestuurlijke ambities - speerpunten - nieuw beleid (bedragen x € 1.000)	2024	2025	2026	2027
2.3.1	Aantrekkelijke stad	Impuls ruimtelijke kwaliteit Kenniswerf	-500	-1.500	-	-
	Aantrekkelijke stad	Dekking reserve Wind in de zeilen	500	1.500	-	-
2.3.2	Leefbaarheid	Parkeren Machinefabriek	-	17	757	763
2.3.3	Leefbaarheid	LED verlichting, groeninvesteringen, tennispark	101	249	434	498
2.3.4	Sociale samenhang	Investeringsfonds sociaal domein	-280	-290	1.860	1.860
2.3.5	Aantrekkelijke stad	Cultureel ondernemerschap	-53	-53	-53	-53
2.3.6	Algemene dekkingsmiddelen	Dividenden (oa ZEH, GBE Aqua)	23.767	6.496	6.496	6.496
	Algemene dekkingsmiddelen	Storting dividend in reserves WIZ en GBE Aqua	-23.751	-6.480	-6.480	-6.480
2.3.7	Sociale samenhang	Zorgfraude	-100	-100	-100	-100
		Totaal Bestuurlijke ambities - speerpunten - nieuw beleid	-317	-161	2.913	2.984

2.3.1 Impuls ruimtelijke kwaliteit Kenniswerf

In 2040 is Vlissingen de hotspot voor delta-innovatie. Dé plek waar unieke kennis te vinden is over onderzoek, innovatie, onderwijs en ondernemerschap rond de delta. Daarbinnen is de Kenniswerf en de aanwezigheid van onderwijsinstellingen van essentieel belang. Samen met HZ, Scalda en DCC willen wij komen tot een optimale onderwijsomgeving.

Om de ruimtelijke kwaliteit van de Kenniswerf, onder meer voor de campus, een impuls te geven is een gefaseerde investering in het gebied nodig van € 0,5 miljoen in 2024 en € 1,5 miljoen in 2025. Deze investering is noodzakelijk om ambities te vertalen naar acties en zo ook andere partijen te interesseren om in het gebied te investeren. Bovendien zetten we deze investering zoveel mogelijk in voor de cofinanciering van subsidies. Wij dekken de investering uit de reserve Wind in de Zeilen, omdat dit bij uitstek invulling geeft aan de daarvoor bedoelde sociaal-economische structuurversterking van Vlissingen.

2.3.2 Parkeren Machinefabriek

Voor de ontwikkelingen op het Scheldekwartier (nieuwbouw woningen, nieuw toe te voegen programma, verval bestaande parkeerterreinen) worden 600 tot 650 parkeerplaatsen in de Machinefabriek gerealiseerd. Deze nieuw te bouwen parkeergarage in de zal aanloopverliezen kennen. Immers, de oplevering van de parkeergarage is eerder dan de oplevering van de woningen en functies van waar uit de voornaamste parkeerbehoefte gaat ontstaan. De realisatie van de parkeergarage verslechtert de parkeerexploitatie niet, door te sturen op efficiënt (dubbel)gebruik en sturing op de parkeertarieven.

2.3.3 LED verlichting, investeringen groen, tennispark

Zowel de investeringen in LED verlichting (armaturen en masten) als de investeringen in groen zijn tot op heden verwerkt in de reguliere exploitatiebegroting. Aangezien deze kosten meerjarig nut hebben gaan we vanaf nu hierop afschrijven. Dit betekent dat we de lasten hiervan over meerdere jaren spreiden. De kapitaallasten van deze investeringen kunnen we dekken door het exploitatiebudget hiervoor te verlagen. Bovendien ontstaat er bij de LED verlichting een besparing op het energieverbruik.

De investering van het tennispark ligt bij de tennisvereniging waardoor we de lasten in onze begroting budgettair neutraal verwerken.

2.

ALGEMEEN

2.3.4 Investeringsfonds sociaal domein

Binnen het sociaal domein wordt over 2024 en 2025 een reeks van extra inspanningen gepland. De inspanningen doen wij in de vorm van projecten en korte termijn investeringen. Deze moeten een bijdrage leveren aan de kostenbeheersing (en daarmee aan de taakstelling sociaal domein), voortvloeiend uit de opdrachten in het kader van artikel 12. Ook leveren ze een bijdrage aan de doorontwikkeling van de verschillende zorgterreinen in het sociaal domein zoals jeugd (mede vanuit de hervormingsagenda - zie paragraaf 2.4.5) aansluitend op de nieuwe regelgeving vanuit Den Haag. Het gaat om projecten die betrekking hebben op consolidatie van behaalde resultaten uit de afgelopen jaren, verbetering van bestaande processen (Jeugd en Werk en Inkomen) en zorgvernieuwing.

Voor de financiering van dit Investeringsfonds gaat het in 2024 om in totaal € 2.120.000 (waarvan € 370.000 in het kader van de hervormingsagenda) en voor 2025 om € 2.625.000 (waarvan € 475.000 in het kader van de hervormingsagenda). Voor het tekort van € 360.000 voor het jaar 2024 doen we een voorstel in de tweede bestuursrapportage 2023.

	Bedragen x € 1.000		Lagere lasten	
	Investering		2024	2025
Investeringsfonds	2024	2025	2024	2025
a) Project (voor-) zorg wachtlijsten	-100	-100	-	-
b) Veranderplan toegang	-150	-150	190	190
c) Project Buig statushouders	-250	-250	420	420
d) Onderzoek cafetariamodel GR Orionis	-150	-150	500	1.250
e) Hervormingsagenda: Pilot Jeugd	-500	-500	450	900
f) Hervormingsagenda: Sanering laag complexe zorg	-100	-	200	300
g) Starten met inrichting van armoedefonds	-500	-1.000	-	-
h) Hervormingsagenda: implementatie	-370	-475	-	400
	-2.120	-2.625	1.760	3.460

Voor de voortgang t.a.v. de taakstelling zie paragraaf 2.5.2.

2.3.5 Cultureel ondernemerschap

In het coalitieakkoord "Samen kunnen we meer!" (2022-2026) is afgesproken om het cultureel ondernemerschap in Vlissingen te stimuleren. In verband hiermee zullen nieuwe initiatieven van culturele instellingen met financiële steun van de gemeente worden bevorderd.

2.3.6 Dividenden

We verwachten in 2024 (super)dividend te ontvangen van de Zeeuwse Energie Houdstermaatschappij (ZEH, voorheen PZEM) van ruim € 23 miljoen. Hiervan is in 2024 € 9 miljoen benodigd voor de aflossing van het laatste deel van de lening bij Gemeentelijk Bezit Evides Aqua BV (GBE Aqua). Dit leidt tot een storting in de 'beklemd' reserve GBE Aqua tot hetzelfde bedrag van € 9 miljoen. Het overige dividend van ZEH zoals verwacht in 2024 van € 14 miljoen is vrij beschikbaar en storten we in de reserve Wind In de Zeilen. Ook de komende jaren begroten we de laatste prognoses van het dividend ZEH van € 6 miljoen welke we eveneens storten in de reserve Wind In de Zeilen.

2.3.7 Zorgfraude

Het OZO Sociaal Domein heeft op 15 december 2022 een voorstel van de Werkgroep Zorgfraude omarmd. Hierin is onder meer als volgende processtap opgenomen dat de Werkgroep Zorgfraude Zeeland aan het OZO Sociaal Domein, pijler Sociale veiligheid een tussenrapportage voorlegt met een voorstel voor vormgeving van het toezicht op grond van de Wmo (inclusief Beschermd Wonen) en Jeugdwet. Het toezicht betreft toezicht op rechtmatigheid en toezicht op kwaliteit. Hiervoor is aan alle Zeeuwse gemeenten om een bijdrage gevraagd.

In het OZO van 5 oktober 2023 is inmiddels besproken een kwartiermaker aan te stellen in 2024 bij IJZ en toezichthouders per 1-1-2025.

2.

ALGEMEEN

2.4 Going concern

In deze paragraaf is de toelichting opgenomen op alle mutaties die betrekking hebben op going concern. Dit leidt tot het navolgende overzicht:

§	Programma	Going concern (bedragen x € 1.000)	2024	2025	2026	2027
2.4.1	Diverse programma's	Bijstelling gas en elektra	593	646	709	715
2.4.2	Diverse programma's	Kapitaallasten investeringsprogramma	792	1.526	-1.276	-1.032
2.4.3	Diverse programma's	Ontwikkeling loonkosten	675	523	375	502
2.4.4	Leefbaarheid	Begroting 2024 Gemeenschappelijke regelingen SGB, VRZ	-110	-40	10	128
	Sociale samenhang	Begroting 2024 Gemeenschappelijke regelingen Orionis, GGD	-3.641	-4.675	-6.021	-7.202
2.4.5	Sociale samenhang	Hervormingsagenda jeugd	-520	-525	-599	-570
2.4.6	Sociale samenhang	Wmo begroting 2024	630	-	-	-
2.4.7	Overhead	Extra middelen I&A index en groei	-105	-140	-157	-157
2.4.8	Algemene dekkingsmiddelen	Algemene uitkering	-12	104	-64	1.675
2.4.9	Algemene dekkingsmiddelen	Stelpost gemeentefonds	964	961	461	472
2.4.10	Aantrekkelijke stad	Hogere baten omgevingsvergunningen	1.131			
2.4.11	Diverse programma's	Meer inzet op kapitaalgoederen en grexen	446	274	144	122
2.4.12	Diverse programma's	Diverse budgetbijstellingen	-443	-79	-679	-945
		Totaal going concern	400	-1.424	-7.096	-6.291

2.4.1 Bijstelling gas en elektra

In totaal hebben we voor de onderdelen gas en elektriciteit een positieve bijstelling van € 593.000 in 2024 die oploopt tot € 715.000 in 2027. Dit voordeel ontstaat voornamelijk door positieve prijsontwikkelingen op het gebied van gas. Voor de gaskosten hebben we geen vast tarief, maar een variabel tarief. Dat houdt in dat elke maand het tarief anders kan zijn door de ontwikkelingen in de maand ervoor. Daarnaast is het verbruik van het gas ook lager wat wordt veroorzaakt door de zachtere winters en doordat er twee locaties zijn komen te vervallen.

De elektriciteitskosten daarentegen zijn wel wat toegenomen. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door een aantal extra aansluitingen. Daarnaast is bij de berekening voor de elektriciteitskosten rekening gehouden met het huidige vaste tarief. Dit tarief kan mogelijk nog wijzigen in verband met de lopende aanbesteding hierop. Mogelijke wijzigingen die hierdoor ontstaan, nemen we mee in de bestuursrapportages van 2024.

2.4.2 Kapitaallasten investeringsprogramma

De totale investeringsplanning 2024 - 2027 omvat investeringen tot een bedrag van € 124 miljoen (zie ook paragraaf 10.3). Daarnaast is er per 1 januari 2024 naar verwachting € 32 miljoen aan investeringen onderhanden. De investeringsopgaaf voor de komende 4 jaar bedraagt daardoor € 156 miljoen. Ondanks dat we afgelopen jaar de capaciteit hebben uitgebreid is het niet onze verwachting dat we deze opgaaf volledig gaan realiseren. We gaan er in deze begroting vanuit dat 80% van de investeringsopgaaf 2024-2027 tijdig wordt gerealiseerd. In de bestuursrapportages zullen we rapporteren over de voortgang.

De lasten in 2024 en 2025 zijn lager dan we in de kadernota 2024 hadden voorzien omdat we begin 2024 naar verwachting nog € 32 miljoen investeringen onderhanden hebben. Over deze investeringenschrijven we, in overeenstemming met de financiële verordening, nog niet af in 2024 terwijl dat in de begroting 2023 wel zo is geraamd. Dat de rentelasten en afschrijvingen in 2026 en 2027 hoger zijn heeft te maken met de omvang van de investeringsplanning die hoger is dan opgenomen in de begroting 2023. Hierbij moet wel opgemerkt worden dat een aantal grotere investeringen zijn opgenomen zoals: nieuwbouw Stadsbeheer, parkeergarage machinefabriek en kindcentrum Scheldekwartier. Het gaat hier om circa € 50 miljoen.

2.

ALGEMEEN

2.4.3 Ontwikkeling loonkosten

In de begroting 2023 is uitgegaan van een structurele stijging van de loonkosten met 9% in 2023. In de werkelijkheid is de ontwikkeling van de loonkosten in 2023 lager. Deze lagere kosten zijn hier opgenomen.

Verder is de formatie ten opzichte kadernota 2024 verhoogd met 2 fte ten behoeve van ontwikkeling Kenniswerf voor een periode van 2 jaar. Kosten daarvan brengen we ten laste van de bestemmingsreserve organisatiedoortontwikkeling.

2.4.4 Begroting 2024 Gemeenschappelijke regelingen

bedragen x € 1.000	2024	2025	2026	2027
Begroting 2024 SGB	-14	-26	-39	-41
Begroting 2024 VRZ	-96	-13	49	169
Totaal	-110	-40	10	128

Op basis van de begroting 2024 van de Stadsgewestelijke Brandweer Middelburg Vlissingen (SGB), Veiligheidsregio Zeeland (VRZ) en GGD reguliere taken hebben we de budgetten in de gemeentelijke begroting aangepast. Voor de gemeentelijke bijdragen hebben we voor de jaarschijven 2024 tot en met 2027 rekening gehouden met de indexering conform de VZG richtlijn en de bijdragen die we al in de kadernota hadden opgenomen.

bedragen x € 1.000	2024	2025	2026	2027
Begr GGD 2024 reguliere taken	-307	-382	-471	-558
Begroting Orionis 2024	-2.357	-2.544	-2.133	-2.327
GGD jeugd 2024-2027	-977	-1.748	-3.417	-4.317
Totaal	-3.641	-4.675	-6.021	-7.202

Orionis

We hebben de begrotingscijfers 2024 – 2027 inclusief de 1e begrotingswijziging 2024 van Orionis Walcheren verwerkt in onze eigen meerjarenbegroting 2024 - 2027.

GGD jeugd

De begrote cijfers voor jeugd zijn opgebouwd uit een aantal onderdelen. In onderstaand overzicht zijn de begrote lasten en de begrote inkomsten opgenomen. Op de laatste regel staat het tekort per jaar. Deze bedragen hebben we in de begroting 2024 opgenomen.

Lasten (x € 1.000)	2024	2025	2026	2027
Inkoop jeugdzorg	20.813	21.841	22.920	24.052
Jeugdzorgplus	283	283		
Capaciteit inkooporganisatie	17	17	17	17
OVA index	583	583	583	583
Gecertificeerde instellingen	250	250	250	250
Pilots jeugd	-650	-900	-900	-900
Totale verwachte kosten inkoop jeugdzorg	21.296	22.074	22.870	24.002
Dekking				
Reeds begroot jeugdzorg	19.346	19.549	18.760	19.028
Meicirculaire 2023	972	776	-202	-8
- stelpost meicirculaire 2023			895	665
Totaal dekking	20.318	20.325	19.453	19.685
Tekort	977	1.748	3.417	4.317

Toelichting begroting jeugdzorg:

- **Inkoop jeugdzorg**
De GGD heeft op basis van de bestuursrapportage 2023 de begroting 2024 voor inkoop jeugd aangepast. Wij houden met deze aangepaste cijfers rekening in de begroting. Voor de gemeentelijke bijdragen hebben we voor de jaarschijven 2025 tot en met 2027 rekening gehouden met de indexering conform de voorlopige Overheidsbijdrage in de Arbeidskostenontwikkeling (OVA) index voor 2024 van 4,94%.
- **Jeugdzorgplus**
De kosten voor de jeugdzorgplus voorziening nemen in 2024 en 2025 toe. Landelijk is de ambitie uitgesproken om de gesloten jeugdhulp om- en af te bouwen. Dit gaat gepaard met hogere kosten. In de begroting houden we voor de jaarschijven 2024 en 2025 rekening met een stijging van € 283.000 per jaar voor jeugdzorgplus. In 2025 zullen we opnieuw bekijken hoe de kosten voor jeugdzorgplus zich ontwikkelen.
- **Capaciteit Inkooporganisatie Jeugdhulp Zeeland (IJZ)**
Daarnaast hebben we € 17.000 begroot voor de uitbreiding van de formatie van IJZ met 1,5 fte, zoals wordt voorgesteld in de tweede begrotingswijziging 2024 van de GGD. Deze extra formatie (1 fte junior contractmanager en 0,5 fte medior business-analist) dient ter versterking en het minder kwetsbaar maken van IJZ. Deze tweede begrotingswijziging wordt nog apart aan de raad voorgelegd voor een zienswijze.
- **OVA (Overheidsbijdrage in de Arbeidskostenontwikkeling)index**
De begroting van de inkooporganisatie is gebaseerd op de voorlopige OVA index. Deze zal in 2024 aangepast worden naar de daadwerkelijke OVA index 2024. We verwachten dat deze hoger zal zijn dan de voorlopige OVA index. Uitgaande van een OVA index van 10% die nu voorlopig is doorgerekend leidt dit tot een hogere last van € 583.000 structureel. In de risicoparagraaf (9.2) is het risico van aanvullende stijging opgenomen en gekwantificeerd.
- **Gecertificeerde instellingen**
In de begroting 2024 begroten we € 250.000 extra voor gecertificeerde instellingen. We verwachten namelijk dat de kosten voor de GI's vanaf 2024 zullen stijgen ten gevolge van afspraken over landelijke tarieven. De precieze impact is op dit moment nog onduidelijk, maar we nemen voorzichtigheidshalve wel reeds een extra bedrag op.
- **Pilots jeugd**
Om de vraag naar zorg terug te dringen zet de gemeente Vlissingen in op pilots, die naar verwachting zullen leiden tot een besparing. Deze besparing brengen we ten gunste van de taakstelling artikel 12 sociaal domein.

In de meicirculaire 2023 zijn extra middelen voor de inkoop jeugd beschikbaar gesteld. Voor de jaarschijven 2026 en 2027 zijn deze extra middelen als een stelpost verwerkt. Wij hebben deze extra middelen (2026 € 894.545 en 2027 € 664.609) in de begroting 2024 verwerkt. De provinciaal toezichthouder heeft toestemming gegeven deze stelpost voor 100% te begroten.

2.4.5 Hervormingsagenda jeugd

Op basis van de hervormingsagenda mogen gemeenten vanaf 2025 rekening houden met de voorgenomen besparingen en in de begroting voor jeugdzorg een lagere raming opnemen voor de uitgaven. Voor Vlissingen is dit een bedrag van € 1,6 mln per jaar. De provinciaal toezichthouder heeft toestemming gegeven om deze post in de begroting op te nemen. We hebben hiervoor een drietal projecten geoormerkt waaronder de pilots jeugd (Grip op Jeugd € 900.000 per jaar en Sanering laag complexe jeugdzorg € 300.000 per jaar en een nog nader uit te werken project implementatie hervormingsagenda € 400.000 per jaar). In de begroting nemen we vanaf 2024 jaarlijks een bedrag op voor investeringen die in het kader van de hervormingsagenda gedaan moeten worden. Voor 2024 begroten we € 370.000 oplendend naar € 520.000 in 2027.

bedragen x € 1.000	2024	2025	2026	2027
Lagere lasten o.b.v. hervormingsagenda	-	1.600	1.600	1.600
Reeds opgenomen in begroting 2023	-150	-750	-750	-750
Pilots jeugd	-	-900	-900	-900
Subtotaal	-150	-50	-50	-50
Investeringslasten hervormingsagenda	-370	-475	-549	-520
Totaal	-520	-525	-599	-570

2.

ALGEMEEN

2.4.6 Wmo begroting

In de begroting 2024 actualiseren we de Wmo-begroting. Enerzijds stellen we een aantal budgetten naar boven bij, anderzijds ramen we een aantal budgetten af. Per saldo is het voordeel € 630.000. Dit bedrag brengen we ten gunste van de taakstelling artikel 12 sociaal domein. Zie hoofdstuk 2.5.2 Voortgang taakstelling.

In 2024 verhogen we de budgetten van de Wmo-begroting met € 680.000. Dit bestaat uit:

- Hogere lasten Wmo PGB € 590.000
De grootste stijging wordt veroorzaakt door de toename van het aantal PGB's, doordat een deel van de inwoners die voorheen zorg in natura kreeg bij de overgang naar het nieuwe contract Aanvullende Zorg op 1 juli 2022 een beroep deed op PGB. Daarnaast stijgen de kosten voor PGB's informeel netwerk n.a.v. recente jurisprudentie.
- Hogere lasten GGZ vervoer jeugd € 15.000
Op basis van de prognose voor 2023 stellen we het budget voor GGZ vervoer jeugd bij.
- Hogere lasten diverse posten Wmo € 75.000
Op een aantal Wmo-posten zien we een toename in de kosten. Dit komt door stijging in de kosten door indexatie van tarieven en een toename van het aantal voorzieningen.

In 2024 verwachten we een voordeel van € 1,3 miljoen op de Wmo budgetten. Daarom verlagen we budgetten. Dit bestaat uit de volgende onderdelen:

- Lagere lasten Wmo aanvullende zorg € 1,0 miljoen
Dit wordt veroorzaakt door de ingang van het nieuwe contract Wmo Aanvullende Zorg en de opdracht vanuit de artikel 12 inspecteur. Een belangrijke verklaring is hier ook de overstap van een deel van de inwoners naar een persoonsgebonden budget (PGB), waardoor de kosten voor zorg in natura (ZIN) lager uitvallen.
- Hogere inkomsten vervoersvoorzieningen € 30.000
Door een toename van het gebruik van de vervoersvoorzieningen zijn de inkomsten hoger dan begroot.
- Lagere lasten diverse posten Wmo € 270.000
Een aantal budgetten liet in 2022 (en ook in 2023) een onderbesteding zien. Dit verwerken we in de begroting 2024.

2.4.7 Extra middelen I&A index en groei

De stijging is tweeledig. Enerzijds gaat het om een toename van het aantal te bedienen medewerkers en anderzijds om een forse stijging in de licentiekosten.

2.4.8 Algemene uitkering

Onderdeel (bedragen x € 1.000)	2024	2025	2026	2027
a. Kadernota 2024 loon-en prijscompensatie	-1.963	-2.912	-3.227	-5.449
b. Decembercirculaire 2022				-813
c. Meicirculaire 2023	5.487	7.066	5.473	8.938
d. Meicirculaire 2023 Taakmutaties	-3.839	-4.384	-2.567	-2.757
e. Septembercirculaire 2023	1.189	1.078	901	2.384
f. Septembercirculaire 2023 Taakmutaties	-886	-744	-644	-629
Totaal	-12	104	-64	1.675

a. Kadernota 2024 loon-en prijscompensatie

In de kadernota 2024 is de hogere algemene uitkering voor loon- en prijscompensatie voor 2024-2027 op basis van het centraal economisch plan 2023 opgenomen.

De definitieve cijfers van de meicirculaire 2023 zijn opgenomen in de programmabegroting 2024. We ramen daarom de verwachte loon- en prijscompensatie uit de kadernota in de begroting 2024 af.

b. Decembercirculaire 2022

2.

ALGEMEEN

De decembercirculaire 2022 hebben we in de 1e bestuursrapportage 2023 verwerkt voor de jaarschijven 2023-2026. De decembercirculaire 2022 laat voor de jaarschijf 2027 een daling van de algemene uitkering zien ten opzichte van 2026. In de begroting 2024 verwerken we de daling van de algemene uitkering van € 813.000 voor de jaarschijf 2027.

c. Meicirculaire 2023

In deze programmabegroting hebben we de financiële effecten van de meicirculaire 2023 en de septembercirculaire 2023 verwerkt. In onderstaand overzicht zijn de mutaties uit de meicirculaire 2023 opgenomen. De mutaties van de meicirculaire 2023 voor de jaarschijf 2023 zijn in de 2e bestuursrapportage 2023 verwerkt. Voor een uitgebreide toelichting verwijzen wij naar het online document van de [meicirculaire 2023](#).

In de meicirculaire 2023 is een stelpost voor de rijksbijdrage jeugd opgenomen voor de jaarschijven 2026 tot en met 2028.

Wij hebben deze extra middelen (2026 € 894.545 en 2027 € 664.609) in de begroting 2024 verwerkt. De provinciaal toezichthouder heeft toestemming gegeven deze stelpost voor 100% te begroten.

d. Meicirculaire 2023 Taakmutaties

Meicirculaire 2023 (bedragen x € 1.000)	2024	2025	2026	2027
Begroting 2023 o.b.v. decembercirculaire 2022	168.775	173.275	169.056	168.243
<i>Meicirculaire 2023</i>				
Uitkeringsfactor	1.648	2.681	2.906	6.181
Taakmutaties	1.012	1.537	-265	-73
IU en DU	2.827	2.847	2.832	2.830
Mutaties meicirculaire 2023	5.487	7.065	5.473	8.938
Begroting 2024 o.b.v. meicirculaire 2023	174.262	180.341	174.529	177.181
Taakmutaties	2024	2025	2026	2027
Wet nieuwe procedure vaststelling verkiezingsuitslag	9	10	9	9
Handhaving energielabel C kantoren	2	2	-2	-2
Verdeling structurele middelen Wet goed Verhuurderschap	1	1	1	1
Loon- en prijsbijstelling 2023 participatie	27	29	-	-
Loon- en prijsbijstelling 2023 AP Jeugdhulp	259	154	1	1
Loon- en prijsbijstelling 2023 Voogdij 18+	173	182	-	-
Integraal Zorgakkoord (WMO abonnementstarief)	-	377	375	380
Terugdraaien eigen bijdrage huishoudelijke hulp WMO	-	340	339	344
Herinvoering eigen bijdrage WMO	-	-	-788	-800
Jeugdzorg	540	440	-202	-8
Voorschoolse educatie	2	2	2	2
Totaal taakmutaties	1.012	1.537	-265	-73
Integratie-uitkeringen (IU) en doeluitkeringen (DU)	2024	2025	2026	2027
Brede impuls combinatiefuncties/buurt sportcoaches (DU)	-199	-199	-199	-199
Maatschappelijke opvang en OGGz (DU)	-9	-9	-9	-9
Vrouwenopvang (DU)	2	2	2	2
Voorschoolse voorziening peuters (DU)	-4	-4	-4	-4
Armoedebestrijding kinderen (DU)	-15	-15	-15	-15
Beschermd Wonen (IU)	2548	2549	2550	2550
Participatie (IU)	504	524	508	506
Totaal Integratie-uitkeringen (IU) en doeluitkeringen (DU)	2.827	2.847	2.832	2.830

e. Septemercirculaire 2023

2.

ALGEMEEN

In deze programmabegroting hebben we de financiële effecten van de meicirculaire 2023 en de septembercirculaire 2023 verwerkt. In onderstaand overzicht zijn de mutaties uit de septembercirculaire 2023 opgenomen. De mutaties van de septembercirculaire 2023 voor de jaarschijf 2023 zijn in de 2e bestuursrapportage 2023 verwerkt. Voor een uitgebreide toelichting verwijzen wij naar het online document van de [septembercirculaire 2023](#).

f. Septembercirculaire 2023 Taakmutaties

Septembercirculaire 2023 (bedragen x € 1.000)	2024	2025	2026	2027
Begroting 2023 o.b.v. meicirculaire 2023	174.262	180.341	174.529	177.182
<i>Septembercirculaire 2023</i>				
Uitkeringsfactor	1.559	1.399	1.232	2.962
Taakmutaties	342	105	17	17
IU en DU	544	639	627	612
Mutaties septembercirculaire 2023	2.445	2.143	1.876	3.591
Begroting 2024 o.b.v. septembercirculaire 2023	176.707	182.484	176.405	180.773
Taakmutaties	2024	2025	2026	2027
Europese richtlijn energieprestatie gebouwen (EPBD III)	6	6	6	6
Wet visueel beperkten	-3	-4	-4	-4
Bijzondere bijstand en vroegsignalering	181	-	-	-
Hulpmiddelen thuis laten staan	1	2	2	3
Rijksvaccinatieprogramma	12	13	13	12
Loon- en prijsbijstelling Jeugdzorg	145	88		
Totaal taakmutaties	342	105	17	17
Integratie-uitkeringen (IU) en doeluitkeringen (DU)				
Maatschappelijke opvang en OGGz (DU)	420	420	420	420
Vrouwenopvang (DU)	115	115	107	107
Veilig wonen	7	7	7	
Beschermd Wonen (IU)	-99			
Participatie (IU)	101	97	93	85
Totaal Integratie-uitkeringen (IU) en doeluitkeringen (DU)	544	639	627	612

2.4.9 Stelpost gemeentefonds

In de Kaderbrief 2023 hebben we de stelpost gemeentefonds opgenomen. Dit betrof een stelpost van € 1 miljoen per jaar om negatieve ontwikkelingen in het gemeentefonds mee op te kunnen vangen. In de Kadernota 2024 is deze stelpost aangevuld op basis van de inzet uit de 1^e bestuursrapportage 2023. De artikel 12 inspecteur heeft aangegeven niet akkoord te zijn met deze stelpost. In de begroting 2024 laten we deze stelpost daarom volledig vrijvallen.

2.4.10 Hogere baten omgevingsvergunningen

In 2024 worden een aantal vergunningsaanvragen verwacht van grote projecten, die al een tijd worden voorbereid. Het gaat hierbij om woningbouw van een fors aantal woningen zoals in Souburg Noord. Ook worden projecten voorbereid richting 2024 op het gebied van de energietransitie in Vlissingen Oost. De baten zijn gebaseerd op verwachte bouwkosten. Bouwkosten van een waterstof gerelateerde industrie zijn naar verwachting hoog. Mede door de gestegen bouwkosten komen veel projecten in de hoogste bouwkostencategorie terecht.

2.4.11 Meer inzet op kapitaalgoederen en grexen

Doordat we meer personeel inzetten op investeringswerken en werken voor de grondexploitaties ontstaat er een voordeel voor de exploitatie.

2.4.12 Diverse budgetbijstellingen

We hebben diverse budgetten geactualiseerd. Per saldo ontstaat hiervoor een nadeel. De grootste onderdelen hiervan betreffen:

- we brengen de begroting in overeenstemming met het GRP
- we ramen de afvalstoffenheffing naar 100% kostendekkenheid
- We corrigeren de ten onrechte geraamde aanwending ten gunste van de exploitatie van de voorziening achterstallig onderhoud.

2.

ALGEMEEN

2.5 Plan van aanpak sociaal domein en werk & inkomen

2.5.1 Samenvatting tekort sociaal domein en werk & inkomen

In onderstaande tabel is uiteengezet hoe het tekort op het sociaal domein en werk & inkomen is opgebouwd:

Opbouw van het tekort sociaal domein	2024	2025	2026	2027
Taakvelden sociaal domein (excl. taakveld 7.1 volksgezondheid).	-128.075	-127.791	-125.614	-127.682
Overhead	-6.578	-5.522	-5.521	-5.524
Gemeentefonds (septembercirculaire 2023)	126.541	128.759	123.997	126.567
Totaal tekorten op sociaal domein en werk & inkomen	-8.111	-4.553	-7.138	-6.639

In het jaar 2024 gaan we verder met de uitvoering van het plan van aanpak artikel 12-vervolgtraject sociaal domein en werk & inkomen. We hebben op basis van het inspectierapport 2021-2022 voor de jaren 2021 en 2022 aanvullende uitkeringen ontvangen van in totaal ca. € 5 miljoen. De artikel 12-inspecteur stelt voor de jaren 2023 en 2024 weer een inspectierapport op dat we in de loop van 2024 verwachten te ontvangen.

Met ingang van 1 januari 2023 is het artikel 12-onderzoek verbreed. Tot en met 2022 was het onderzoek gericht op alleen het sociaal domein. Dit is verbreed naar de gehele begroting en daarmee ook het klassiek domein. Dit betekent dat alle financiële intensiveringen vanaf 1 januari 2023 zijn onderworpen aan de O&O-toets (Onontkoombaar en Onuitstelbaar) van de inspecteur.

In het kader van het Artikel 12-proces heeft de inspecteur in het Inspectierapport 2021-2022 een aantal (vervolg-)opdrachten geformuleerd voor de periode 2023 en 2024. Deze opdrachten omvatten een aantal structurele ingrepen (hefbomen) en een reeks van projectmatige quick wins. De samenstelling en prioritering van de opdrachten is dynamisch dat wil zeggen dat er opdrachten na afronding uit weg kunnen vallen en onderweg ook opdrachten aan toe kunnen worden gevoegd. Hier ligt ook een verbinding met de ambitie om wellicht in 2024 te komen tot een afronding van de artikel 12-status.

2.5.2 Voortgang taakstelling op basis van ambitieniveau artikel 12-inspecteur

Met ingang van de 1e bestuursrapportage 2022 is de wijze van presentatie van de taakstelling in de P&C-documenten aangepast. In de 1e bestuursrapportage 2022 is de resterende taakstelling afgeraamd. Hierdoor wordt het 'zuivere' tekort op het sociaal domein/werk en inkomen zichtbaar in de P&C-cyclus. Voor het jaar 2024 heeft de inspecteur een taakstelling opgelegd van € 10,4 miljoen. Hiervan wordt € 8,1 miljoen gerealiseerd in 2024 en € 9,1 miljoen in 2025 (structureel) vanuit o.a. de aanvullende initiatieven die in het investeringsfonds zijn opgenomen (zie paragraaf 2.3.4) en de hervormingsagenda (zie paragraaf 2.4.5).

In onderstaand overzicht is de voortgang van de taakstelling opgenomen op basis van het ambitieniveau van de artikel 12-inspecteur. De bezuinigingen van dit overzicht zijn in de budgetten van onze begroting verwerkt. Overigens rapporteren we over eventuele (tijdelijke) afwijkingen in de realisatie van deze budgetten in de P&C-documenten.

2.

ALGEMEEN

Voortgang taakstelling sociaal domein en werk & inkomen (bedragen x € 1.000)	2024	2025	2026	2027
Totaal taakstelling	10.411	10.411	10.411	10.411
Bezuinigingen				
Orionis (1e Begrotingsw 2021 en Begr 2022 Orionis)	2.111	2.111	2.111	2.111
Inkoop jeugd	200	200	200	200
ROAT	169	169	169	169
Mantelzorgwaardering	121	121	121	121
Aframen kosten PGB-jeugd	100	100	100	100
Geen indexering subsidies	46	21	21	21
Gunning Wmo aanvullende zorg	2.600	2.600	2.600	2.600
Uitvoeringslasten buurtteams	200	200	200	200
Aframen kosten PGB-Wmo	150	150	150	150
Pilot Jeugd	450	900	900	900
Sanering laag complexe jeugdzorg	200	300	300	300
Wmo begroting	630	-	-	-
Hervormingsagenda	-	400	400	400
Investeringsfonds	1.110	1.860	1.860	1.860
Totaal bezuinigingen	8.087	9.132	9.132	9.132
Restant taakstelling	2.324	1.279	1.279	1.279

2.

ALGEMEEN

2.6 Voortgang saneringsbegroting

In het kader van artikel 12 van de Financiële Verhoudingswet hebben we een beschikking van 19 december 2019 met het besluit over de aanvullende uitkeringen 2019 tm 2029 aan Vlissingen. Dit besluit bevat ook een saneringsbegroting voor de algemene reserve. Onderstaande tabel geeft inzicht in hoeverre de realisatie van deze saneringsbegroting op schema ligt.

Vergelijking algemene reserve tov saneringsbegroting (bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026	2027
Algemene reserve o.b.v. jaarrekening 2022	-65.498	-54.173	-48.182	-38.810	-36.516
Rekeningresultaat 2022 na bestemming	15.300				
Begrotingssaldo *	-8.129	-2.202	649	-6.458	-6.632
Rijksbijdrage artikel 12	7.000	7.000	7.000	7.000	7.000
Eigen gemeentelijke bijdrage artikel 12	1.744	1.772	1.801	1.829	1.859
Onttrekking in begroting	-4.591	-579	-77	-77	-77
Totaal algemene reserve	-54.173	-48.182	-38.810	-36.516	-34.367
Algemene reserve conform beschikking artikel 12 rapport 2017/2018	-60.749	-49.398	-37.667	-25.554	-13.287
Verschil algemene reserve t.o.v. saneringsbegroting	6.576	1.216	-1.143	-10.962	-21.080

* Begrotingssaldo 2023: begrotingssaldo per 30 september 2023, Begrotingssaldo 2024-2027 o.b.v. programmabegroting 2024 -2027.

De jaarlijkse bijdrage artikel 12 bestaat uit een jaarlijks bedrag van € 7 miljoen van de fondsbeheerders en een eigen bijdrage van € 1,7 miljoen (met jaarlijkse indexatie van 1,6%). Een positief jaarrekeningresultaat moet overigens worden gebruikt voor de sanering van de algemene reserve.

De artikel 12 inspecteur voert in 2023 en 2024 een actualisatie-onderzoek uit. Dit onderzoek gaat onder andere in op de hoogte van de te saneren algemene reserve, de benodigde hoogte van de OZB, de hoogte van eigen bijdrage aan de algemene reserve en de hoogte van de aanvullende uitkering.

2.

ALGEMEEN

2.7 Begroting in één oogopslag

BEGROTING 2024 IN ÉÉN OOGOPSLAG

VLISSINGEN

INKOMSTEN

Rijk

207
miljoen

+

Overige

104
miljoen

=

Totaal

311
miljoen

LOKALE HEFFINGEN	x € 1.000
OZB	€ 16.086
Rioolheffing	€ 6.783
Afvalstoffenheffing	€ 7.909
Hondenbelasting	€ 333
Toeristenbelasting	€ 1.080
Precariobelasting	€ 134
Woonforensenbelasting	€ 329
Forensenbelasting	€ 453
Parkeerbelasting	€ 3.626
Totaal	€ 36.040

INVESTERINGEN	x € 1.000
Programma 1 Leefbaarheid	€ 24.005
Programma 2 Aantrekkelijke Stad	€ 560
Programma 3 Sociale Samenhang	€ 0
Programma 4 Bestuur	€ 1.300
Programma Overhead	€ 1.031
Totaal	€ 26.896

UITGAVEN (programma's)

x € 1.000

Prog.1 Leefbaarheid			
Inkomsten	€ 22.847	Uitgaven	€ 46.786

Prog. 2 Aantrekkelijke stad			
Inkomsten	€ 28.987	Uitgaven	€ 49.577

Prog. 3 Sociale Samenhang			
Inkomsten	€ 33.036	Uitgaven	€ 165.522

Prog. 4 Bestuur			
Inkomsten	€ 1.172	Uitgaven	€ 7.284

Overhead			
Inkomsten	€ 5.753	Uitgaven	€ 24.409

Algemene dekkingsmiddelen			
Inkomsten	€ 219.538	Uitgaven	€ 19.958

Hoeveel betaal ik in 2024 aan:	2023	2024
Rioolheffing per perceel	€ 201,13	€ 209,18
Rioolheffing gebruiker	€ 60,54	€ 62,96
Afvalstoffenheffing per perceel	€ 353,77	
Vanaf 2024 werken we dan ook op basis van differentiatie van het aantal personen binnen een huishouden.		
Afvalstoffenheffing 1 persoons huishouden	€ 323,86	
Afvalstoffenheffing 2 persoons huishouden	€ 346,58	
Afvalstoffenheffing meerpersoons huishouden	€ 394,62	
OZB last bij gemiddelde		
WOZ waarde woning	€ 261,21	€ 302,17
(gemiddelde WOZ waarde: € 249.000)		

SPEERPUNTEN

- ▶ Panoramabuurt Aardgasvrij
- ▶ Programma Toekomstbestendige Leefomgeving
- ▶ Energietransitie
- ▶ Verkeer en parkeren: Slimme Mobiliteit, kentekenplaat herkenning (ANPR) op de boulevards
- ▶ Extra Boa's
- ▶ We stellen de Ontwikkelvisie Kenniswerf vast en geven de hotspot delta innovatie een financiële impuls.
- ▶ De Visie Spuikom ter vaststelling voorleggen aan de raad.
- ▶ De ontwikkeling van de Machinefabriek.
- ▶ We stellen de Visie Arsenaalgebied vast.
- ▶ De ontwikkeling van de citymarketing website.
- ▶ Investeringsfonds sociaal domein.
- ▶ De taakstelling sociaal domein.
- ▶ Aanpassing van de gemeenschappelijke regeling (GR) Orionis Walcheren.
- ▶ Nieuw armoedebeleid.
- ▶ De herinrichting van het zorglandschap jeugd: de hervormingsagenda, de regiovisie jeugd en de lokale pilot in Oost-Souburg.
- ▶ Inzet op preventie vanuit Gezond Actief Leven Akkoord (GALA)
- ▶ Beleidsplan sociaal domein.

Het begrotingssaldo is -2,2 miljoen in 2024

3.

PROGRAMMA 1 LEEFBAARHEID

3.1 Inleiding

Programmadoel Leefbaarheid

We willen dat iedereen in Vlissingen kan meedoen in de samenleving. Alles om ons heen kan daarbij helpen. Voor een goede leefbare stad, dorp, buurt of straat vinden we een prettige omgeving om in te leren, werken of ontspannen heel belangrijk. Net als een fijne en veilige wijk om in te wonen. Daarbij letten we niet alleen op de stenen en wegen, maar ook op groen en het stimuleren van bewegen: een gezonde leefomgeving.

Speerpunten voor 2024 zijn:

- Panoramabuurt Aardgasvrij
- Programma Toekomstbestendige Leefomgeving
- Energietransitie
- Verkeer en parkeren: Slimme Mobiliteit, kentekenplaatherkenning (ANPR) op de boulevards
- Extra Boa's

Beleidsindicatoren (uit waarstaatjegemeente.nl)

Beleidsindicatoren	Omschrijving	Periode	Vlissingen	Nederland	Begroting 2024	Bron
Omvang huishoudelijk restafval	kg per inwoner	2022	268	169	272	CBS
Hernieuwbare elektriciteit	%	2021	28,9	33,2	28,9	RWS

3.

PROGRAMMA 1 LEEFBAARHEID

3.2 Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

3.2.1 Crisisbeheersing en brandweer

Tot dit taakveld behoren alle reguliere taken van de brandweer en taken die verband houden met het beperken en bestrijden van rampen en zware ongevallen. Deze taken zijn conform de Wet Veiligheidsregio's belegd bij de Veiligheidsregio Zeeland (VRZ). Informatie over de VRZ, de Stads-gewestelijke brandweer Vlissingen-Middelburg (SGB) en het Veiligheidscentrum Zeeland B.V. (Trainingscentrum Vlissingen B.V.) vindt u in de paragraaf verbonden partijen in hoofdstuk 9 van de begroting.

3.2.2 Openbare orde en veiligheid

Tot dit taakveld behoren alle gemeentelijke taken op het gebied van de openbare orde en veiligheid.

Integraal Veiligheidsbeleid 2023-2026

Vanaf 2023 werken we op basis van het door de gemeenteraad vastgestelde Integraal Veiligheidsbeleid 2023-2026. Dit veiligheidsbeleid is voor het eerst opgesteld aan de hand van een Zeeuws format dat ook door de andere Zeeuwse politiebassisteams Oosterscheldebekken en Zeeuws-Vlaanderen wordt gebruikt.

Het door de raad geprioriteerde lokale veiligheidsbeleid blijft een belangrijke leidraad voor het Integraal Veiligheidsbeleid. Toch kan door het bestaan van de nationale politie en daarmee bestaan van het basisteam Walcheren niet alles meer per gemeente worden afgestemd. De politiecapaciteit wordt verdeeld binnen het basisteam en dit betekent dat de gemeenten zaken op elkaar af dienen te stemmen. Samenwerking is dan ook van groot belang. De afgelopen jaren is de samenwerking op het gebied van veiligheid tussen de gemeenten in het politiebassisteam Walcheren geïntensiveerd. Om die reden werken we met een Integraal Veiligheidsbeleid voor het basisteam Walcheren. Waar mogelijk worden basisteambrede veiligheidsdoelen en prioriteiten gesteld, waar nodig is er ruimte voor couleur locale.

Nr.	Omschrijving	Status
1	Wat wil de Raad bereiken? (effect)	Een veilige stad en de veiligheidsbeleving in brede zin verbeteren.
	Effectindicator	De gestelde effectindicatoren in het Integraal veiligheidsbeleid 2023-2026 zijn leidend.
	Eerdere resultaten	We werken volgens het vastgestelde Uitvoeringsprogramma Integraal Veiligheidsbeleid 2023. Wij informeren uw raad over de resultaten en de conclusies die hieruit getrokken kunnen worden in de voortgangsrapportage over het jaar 2023.
	Streefwaarde	We streven naar het behalen van de doelstellingen in het vastgestelde Integraal Veiligheidsbeleid 2023-2026 op de volgende geprioriteerde taakvelden: - Digitale criminaliteit - Ondernijning - Zorg en veiligheid - Jeugd en veiligheid - Veilige en duurzame leefomgeving
	Wat gaat het College daarvoor doen in 2024?	Wij voeren het vastgestelde Uitvoeringsprogramma Integrale veiligheid 2024 uit. Het college stelt uw raad in kennis van dit Uitvoeringsprogramma.

3.2.3 Verkeer en vervoer

Voor het taakveld Verkeer staan we aan de vooravond van een grote verandering, namelijk de opstelling van het mobiliteitsplan dat het oude GVVP vervangt. Het mobiliteitsplan zet in op leefbaarheid en verblijfskwaliteit. De aandacht gaat vooral uit naar directe en comfortabele fietsroutes. Voor de auto verandert er weinig, anders dan dat een deel van de gebiedsontsluitingswegen wordt afgewaardeerd naar erftoegangsweg en dat fietsers prioriteit krijgen boven automobilisten. Daarnaast gaat veel aandacht uit naar het parkeerbeleid als onderdeel van het totale mobiliteitssysteem.

3.

PROGRAMMA 1 LEEFBAARHEID

Daarnaast bereiden we ons voor op een nieuw systeem voor publiek transport. Deelmobiliteit en maatwerk nemen de positie in van de reguliere bussen. Hiervoor is er een plan voor hubs, opstapplaatsen en inleverlocaties.

Ondersteund door Wind in de Zeilen blijven we experimenteren met nieuwe vormen van (deel)mobiliteit en zetten we in op slimme verkeersregelininstallaties die zorgen voor een betere en veiligere doorstroming op kruispunten.

Binnen het grondgebied van de gemeente Vlissingen kennen we opmerkelijk veel klachten over asociaal rijgedrag. De boulevards en omgeving lijken een aantrekkende werking te hebben op deze doelgroep. Daarnaast zorgt de hoge dichtheid aan gebiedsontsluitingswegen er ook voor dat er voldoende mogelijkheden zijn om te hard te rijden. Om gedragsverandering te krijgen moet de 'pakkans' omhoog, zowel objectief (de werkelijke pakkans) als subjectief (de pakkans zoals men die ervaart). De gemeente heeft echter geen bevoegdheden om op deze overtredingen te handhaven. We zetten ons in om dit gedrag aan te passen door in overleg te gaan met politie en het Regionaal Orgaan Verkeersveiligheid Zeeland (ROVZ).

Nr.	Omschrijving	Status
1	Wat wil de Raad bereiken? (effect)	Een optimaal bereikbaar en toegankelijk Vlissingen.
	Effectindicator	Een door de raad vastgesteld integraal beleidsplan voor verkeer en parkeren.
	Eerdere resultaten	Het Gemeentelijk Verkeer- en Vervoerplan Vlissingen 2012-2020.
	Streefwaarde	
	Wat gaat het College daarvoor doen in 2024?	Wij stellen een mobiliteitsplan op en leggen dit voor aan de raad.
2	Wat wil de Raad bereiken? (effect)	Een optimaal bereikbaar Vlissingen.
	Effectindicator	Minder 'stops' bij verkeerslichten voor fietsers en voetgangers.
	Eerdere resultaten	
	Streefwaarde	
	Wat gaat het College daarvoor doen in 2024?	Realisatie van intelligente verkeersregelininstallaties (i-VRI's), te beginnen bij de Nieuwe Vlissingeweg-Paul Krugerstraat en Bossenburghweg-Rosenburglaan.
3	Wat wil de Raad bereiken? (effect)	Vlissingen voorbereiden op het nieuwe provinciale mobiliteitsnetwerk met hubs, deelmobiliteit en nieuwe vormen van vervoer.
	Effectindicator	Beschikbaarheid van herkenbare opstappunten, ingerichte mobiliteitshubs en nieuwe mobiliteitsvormen.
	Eerdere resultaten	Kleinschalige systemen voor deelmobiliteit (o.a. OV-fiets).
	Streefwaarde	
	Wat gaat het College daarvoor doen in 2024?	Vaststellen van opstappunten voor de flexitaxi, het inrichten van mobiliteitshubs en het onderzoeken en implementeren van nieuwe mobiliteitsvormen.
4	Wat wil de Raad bereiken? (effect)	Aantrekkelijke boulevards om aan te wonen en te verblijven.
	Effectindicator	Minimalisering van het autoverkeer op de boulevards.
	Eerdere resultaten	Sluitingsregimes tijdens zomerseizoen '22 en '23 en handhaving via verkeersregelaars.
	Streefwaarde	
	Wat gaat het College daarvoor doen in 2024?	Wij breiden het sluitingsregime op de boulevards uit en handhaven via automatische kentekencamera's.

3.

PROGRAMMA 1 LEEFBAARHEID

3.2.4 Parkeren

We actualiseren het Parkeerbeleidsplan, dat voortvloeit uit het mobiliteitsplan. Zo geven wij uitvoering aan een betere verdeling van de beschikbare parkeercapaciteit. We differentiëren de parkeertarieven en gaan het parkeren aan de rand van Vlissingen beleidsmatig uitwerken.

Nr.	Omschrijving	Status
1.	Wat wil de Raad bereiken? (effect)	Een goede leef- en verblijfskwaliteit in centrum en woonwijken.
	Effectindicator	Een door de raad vastgesteld plan voor parkeren.
	Eerdere resultaten	Evaluatie parkeerbeleidsplan Vlissingen (Mei 2023).
	Streefwaarde	
	Wat gaat het College daarvoor doen in 2024?	Wij stellen een nieuw parkeerbeleidsplan op en leggen dit voor aan de raad.
2.	Wat wil de Raad bereiken? (effect)	Een goede leef- en verblijfskwaliteit in centrum en woonwijken.
	Effectindicator	<ul style="list-style-type: none">■ Een groene leef- en verblijfsomgeving met voldoende ruimte voor lopen, fietsen en verblijven, en binnen de mogelijkheden ruimte voor parkeren;■ Binnen 300 meter een vrije parkeerplaats voor de eerste auto van een huishouden.
	Eerdere resultaten	Parkeerdrukmetingen (Evaluatie parkeerbeleidsplan Vlissingen, mei 2023).
	Streefwaarde	
	Wat gaat het College daarvoor doen in 2024?	Wij voeren de Parkeerverordening 2024, het uitvoeringsbesluit 2024 en de Verordening parkeerbelastingen 2024 uit. Wij realiseren een parkeervoorziening in de Machinefabriek.

3.2.5 Economische havens en waterwegen

Tot dit taakveld behoren taken ten behoeve van de (beroeps-)scheepvaart en de bijbehorende infrastructuur. Informatie over North Sea Port SE vindt u in de paragraaf verbonden partijen in hoofdstuk 9 van de begroting.

3.2.6 Onderwijshuisvesting

Wij hebben de wettelijke zorgplicht voor onderwijshuisvesting voor het primair- en voortgezet onderwijs. Dit betekent zorg voor nieuwbouw en uitbreiding van schoolgebouwen, het bewegingsonderwijs en schade als gevolg van bijzondere omstandigheden.

Onderwijshuisvesting, passend bij de behoeften van scholen en mogelijkheden van de gemeente vraagt voortdurende afstemming en overleg met alle betrokken partijen. De uitgangspunten voor de keuzes zijn vastgelegd in een Strategisch Huisvestingsplan 2020-2039, waarvan de uitvoering ter hand is genomen. Zo werken we verder aan de realisatie van de scholen in Souburg.

Toch kunnen zich ontwikkelingen voordoen waarin heroverweging van deze keuzes noodzakelijk wordt. Te denken valt aan de ontwikkeling van de school voor Islamitisch Onderwijs en de keuzes ten aanzien van de opvang van vluchtelingen binnen onze gemeente. Ook de samenwerking naar inclusiever onderwijs vraagt aandacht en nadere invulling. In 2024 werken wij samen met de schoolbesturen aan de voorbereiding van de nieuwe school in het Scheldekwardier.

Nr.	Omschrijving	Status
1	Wat wil de Raad bereiken? (effect)	Voldoende, duurzame en goede huisvesting voor scholen en bewegingsonderwijs.
	Effectindicator	Vorbereiding nieuwe onderwijshuisvesting voor 400 - 450 leerlingen in het kindcentrum Scheldekwardier.
	Eerdere resultaten	2022:opgeleverde gymzaal Souburg Zuid.

3.

PROGRAMMA 1 LEEFBAARHEID

Nr.	Omschrijving	Status
		2023: huisvesting Islamitische school. 2023: besluitvorming locatie kindcentrum Scheldekwardier.
	Streefwaarde	Goede, duurzame en passende onderwijshuisvesting.
	Wat gaat het College daarvoor doen in 2024?	Wij werken samen met de schoolbesturen aan de voorbereiding voor het nieuwe kindcentrum op het Scheldekwardier.

Bron:

Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs 2020-2039 - Gemeente Vlissingen

3.2.7 Sportaccommodaties

De uitgangspunten van ons sportbeleid zijn opgenomen in het begrotingsprogramma Sociale Samenhang. Het concept van positieve gezondheid is het belangrijkste argument om sport en bewegen bij onze inwoners te stimuleren. Door te investeren in onze sportaccommodaties, zorgen we voor basis sportvoorzieningen binnen en buiten.

Met deze sportinfrastructuur kan een groot deel van de Vlissingse bevolking zelf de weg vinden naar het sport en beweegaanbod. Voor een kleiner deel is dat niet toereikend en is er een aanvullend sportstimuleringsprogramma.

De focus ligt ook voor 2024 op het realiseren van laagdrempelig toegankelijke sport en beweefaciliteiten voor alle doelgroepen in de buitenruimte. Samen met inwoners en de Sportraad Vlissingen gaan we aansluitend op lopende gebiedsontwikkelingen voorzieningen realiseren in de buitenruimte (o.a. in Middengebied, Nollebos en de Boulevard).

Voor aanpassingen en investeringen in de binnensport accommodaties is beleid geformuleerd als onderdeel van het majeure project 'Revitalisering gemeentelijk accommodatiebestand'. Samen met gebruikers en de Sportraad Vlissingen worden de plannen voor de realisatie van de sporthal Weyevliet en de sportzaal in de Machinefabriek verder uitgewerkt.

Voor de gemeentelijke buitensportaccommodaties is eind 2022 samen met de hoofdgebruikers (buitensport verenigingen) een traject opgestart in kader van het thema 'Duurzame sportinfrastructuur' uit het Zeeuws Sportakkoord. De uitvoering hiervan loopt ook door in 2024. Met de buitensportverenigingen en de Sportraad Vlissingen vinden gesprekken plaats over vergroten van de duurzaamheid en terugdringen van het energieverbruik, het vergroten van de zelfwerkzaamheid en de tarifiering.

Tenslotte werken we aan de inpassing van een tennispark op het sportpark Bonedijke, de realisatie van een vervangend kunstgrasveld voor de voetbal en de renovatie van de korfbalvelden. Tegelijkertijd worden de armaturen van de veldverlichting van alle sportparken vervangen door ledverlichting. Een toelichting op de verschillende investeringen is te vinden onder de investeringstabel in 3.4.2.

Nr.	Omschrijving	Status
1	Wat wil de Raad bereiken? (effect)	Het welzijn van inwoners bevorderen door het stimuleren van een gezonde en actieve leefstijl.
	Effectindicator	Voorbereiding en verdere en uitwerking van de vervangende sportaccommodaties voor de sport- en onderwijsgebruikers van de sporthallen Baskensburg
	Eerdere resultaten	2023: besluitvorming sportzaal in Machinefabriek (kaders herbestemming Machinefabriek)
	Streefwaarde	Toekomstbestendige, functionele en duurzame sportinfrastructuur.
	Wat gaat het College daarvoor doen in 2024?	In 2024 stellen we het programma van eisen voor de sportzaal in de Machinefabriek op en gaan hiervoor in gesprek met de beoogde gebruikers.
2	Wat wil de Raad bereiken? (effect)	Het welzijn van inwoners bevorderen door het stimuleren van een gezonde en actieve leefstijl.

3.

PROGRAMMA 1 LEEFBAARHEID

Nr.	Omschrijving	Status
	Effectindicator	Vorbereiding en verdere uitwerking van de vervangende sportaccommodaties voor de sport- en onderwijsgebruikers van de sporthallen Baskensburg.
	Eerdere resultaten	2021: besluitvorming accommodatieplan op hoofdlijnen en meerjarenbegroting.
	Streefwaarde	Toekomstbestendige, functionele en duurzame sportinfrastructuur.
	Wat gaat het College daarvoor doen in 2024?	In 2024 werken wij samen met gebruikers het programma van eisen van de sporthal Weyevliet uit.

3.2.8 Openbaar groen en openluchtrecreatie

Meer groen en stadsnatuur, maar ook bijdragen aan de sociale veiligheid gecombineerd met mogelijkheden voor ontmoeting, sport en buitenspelen. Dat zijn de thema's die we meer in de openbare ruimte in Vlissingen willen terug zien. Een gezonde en toekomstbestendige groene ruimte vormt hiervoor de basis en staat dan ook centraal.

Biodiversiteitsherstel, klimaatadaptatie en een waardevolle leefomgeving zijn de drie opgaves waar we dooronder meer klimaatverandering voor staan. In overeenstemming met de Strategische Visie 2040 zijn het versterken en uitbreiden van (natuurlijker) groen en het planten van meer bomen belangrijke middelen om deze doelen te realiseren. Een groene stedelijke omgeving beperkt hittestress en wateroverlast, vergroot de biodiversiteit en verbetert de leefbaarheid voor onze inwoners. Dit werken we uit in een Groenbeleidsplan (wat gaan we doen) met een bijbehorend Beheerplan (hoe gaan we dat doen). In een Uitvoeringsprogramma Natuurinclusief Vlissingen leggen we alle haalbare en betaalbare maatregelen gericht op natuurinclusief ontwerpen, inrichten, bouwen, renoveren en beheren vast. We actualiseren de nota 'Buitenspelen in Vlissingen' uit 2012.

Om onze doelen te bereiken geven we prioriteit aan versteviging en uitbreiding van de Vlissingse Hoofdgroenstructuur (HGS). Dat doen we door via onze wijken ontbrekende schakelstussen de stadsparken en het buitengebied aan te brengen. Daarbij maken we gebruik van bestaande natuur- en landschapskwaliteiten. We vervangen waar het kan grijs voor groen en slechte en matige bomen door toekomstbestendige bomen met een hoge levensverwachting. Zo investeren we in goede groeiplaatsen voor bomen en breiden we het natuurvriendelijk maaibeheer verder uit.

Bij het opnieuw inrichten van de openbare ruimte kijken we hoe we de wensen van bewoners kunnen koppelen aan de genoemde ruimtelijke ambities zoals klimaatadaptatie, groen in de stad, veiligheid en gezondheid. Het vergroten van de biodiversiteit en het beperken van wateroverlast kan samengaan met het aanbod van (beweeg-) voorzieningen in en om het groen. Combinaties van de genoemde maatregelen zorgen ervoor dat de leefomgeving hoger wordt gewaardeerd en de gezondheid van bewoners verbetert. Een openbare ruimte waarin natuurwaarden samengaan met het menselijk gebruik maakt steden leefbaar én toekomstbestendig.

Nr.	Omschrijving	Status
1.	Wat wil de Raad bereiken? (effect)	Een groene, biodiverse, klimaatadaptieve leefomgeving.
	Effectindicator	- natuurvriendelijk maaibeheer; - het hanteren van de 3-30-300 regel bij het toevoegen van bomen aan onze wijken; - het meten van de ecologische resultaten en die vastleggen op de digitale Natuurwaardenkaart Vlissingen.
	Eerdere resultaten	In een aantal RO projecten (o.a. Westerzicht, Pauwenburg) is het vergroenen gericht op de genoemde doelen al in de planvorming meegenomen.
	Streefwaarde	Een toename van 20% van het stedelijk groen in kwantiteit en kwaliteit.
	Wat gaat het College daarvoor doen in 2024?	Vaststellen van het Groenbeleidsplan en het bijbehorend Beheerplan.

3.

PROGRAMMA 1 LEEFBAARHEID

3.2.9 Riolering

Tot dit taakveld behoren de wettelijke gemeentelijke watertaken zoals het inzamelen en transporteren van huishoudelijk afvalwater, de hemelwaterzorgplicht en de grondwaterzorgplicht. Dit voeren wij uit in lijn met het Gemeentelijk Riolerings Plan 2023 (GRP). Investerings, zoals opgenomen in het GRP, worden direct ten laste gebracht van de rioolheffing, conform het vastgestelde beleid. In november wordt met een raadsvoorstel uitvoering gegeven aan de motie "Grondige evaluatie ingezette weg financiering rioolinvesteringen".

3.2.10 Afval

In mei 2020 is het Grondstoffenbeleid 2020-2024 door de gemeenteraad vastgesteld. Dit beleid is op de middellange termijn gericht op het behalen van de VANG-doelstelling: maximaal 100 kg restafval per inwoner per jaar. Om het aantal kilo's huishoudelijk restafval terug te brengen van 268 kg per inwoner in 2022 naar uiteindelijk 100 kg restafval per inwoner per jaar, ligt de focus van het Grondstoffenbeleid 2020-2024 op het scheiden van huishoudelijk afval.

Het huishoudelijk restafval in onze gemeente bestaat nu voor 78% uit herbruikbare afvalstromen. Door deze afvalstromen beter te scheiden, kunnen ze worden hergebruikt als grondstoffen voor nieuwe producten. Zo verdwijnt minder restafval in de verbrandingsoven. Dit is beter voor het milieu en voor de portemonnee. Het verwerken van restafval is namelijk duurder dan het verwerken van herbruikbare afvalstromen.

Op 30 september 2021 heeft de gemeenteraad ingestemd met het voorstel om plastic-, metalen verpakkingen en drankenkartons (PMD-afval) aan de bron te blijven scheiden en het inzamelsysteem (een combinatie van laag frequent en omgekeerd inzamelen) in te voeren. Bij dit inzamelsysteem wordt de service op restafval beperkt en de service op herbruikbare afvalstromen vergroot. Het invoeren van een nieuw inzamelsysteem vraagt een uitbreiding van inzamelmiddelen en -voorzieningen. Voor deze uitbreiding zijn wij sterk afhankelijk van onze leveranciers. Zij hebben momenteel te maken met een mondiale grondstoffen- en chipcrisis.

Nr.	Omschrijving	Status
1	Wat wil de Raad bereiken? (effect)	Het behalen van de VANG (Van afval naar Grondstof) doelstelling- 100 kilo restafval per inwoner per jaar.
	Effectindicator	Kilo's restafval.
	Eerdere resultaten	268 kilo restafval 2022, 302 kilo restafval 2021, 344 kilo restafval 2020 (Per inwoner per jaar).
	Streefwaarde	200-175 kilo restafval in 2024.
	Wat gaat het College daarvoor doen in 2024?	Wij voeren de eerste fase van het nieuwe afvalinzamelsysteem (omgekeerd/laag frequent inzamelen waarbij service wordt geboden op herbruikbare afvalstromen en restafval wordt ontmoedigd) in. Hiervoor. breiden wij stapsgewijs in 4 deelgebieden onze voorzieningen voor herbruikbare afvalstromen uit (iedereen toegang tot PMD voorziening en per wijk een recycleplein). Wij informeren met onze afvalcampagne "Afval apart? Gewoon doen!" onze bewoners over het nieuwe afvalinzamelsysteem en stimuleren hen om hun herbruikbare afvalstromen te scheiden.

3.2.11 Klimaat

Samen werken wij aan het Klimaatakkoord en gaan we voor een schone toekomst. Hiervoor werken we actief samen in de regio. Daarnaast integreren we de energietransitie, klimaatadaptatie, circulariteit en natuur inclusief bouwen in zoveel mogelijk beleidsterreinen en projecten binnen de gemeente Vlissingen.

Energietransitie in Vlissingen

In 2020 is de eerste Regionale Energie Strategie (RES) opgeleverd. Deze RES wordt elke twee jaar geactualiseerd. De RES 2.0 wordt in januari 2024 vastgesteld. Ondertussen loopt het uitvoeringsprogramma van de RES 1.0 door. De Vereniging Nederlandse Gemeente (VNG) heeft de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) laten onderzoeken wat de uitvoeringslasten van het Nederlandse Klimaatakkoord voor de decentrale

overheden zijn. Naar aanleiding van dit onderzoek pleit de VNG voor meer financiële ondersteuning voor de energietransitie vanuit de Rijksoverheid. Ook pleit de ROB voor een lokaal Klimaatplan voor de periode 2022-2024 als basis voor toekomstige financiering van de rijksoverheid. Wij sluiten ons aan bij het standpunt van de VNG voor een verhoging van de Rijksbijdrage voor de energietransitie.

De gemeente Vlissingen heeft een ontvankelijke aanvraag voor het Programma Aardgasvrije Wijken (PAW III) ingediend. In 2022 is deze aanvraag toegekend en hebben wij een subsidie van ca € 4 miljoen ontvangen voor de uitvoering van dit programma. In 2022 is gestart met een traject van 8 jaar om de eerste buurten in de bestaande omgeving aardgasvrij of aardgasvrij-ready te maken. Zo is de uitvoering van de PAW ook meteen een eerste Wijkuitvoeringsplan (WUP) vanuit de gemeentelijke Transitievisie Warmte (TVW). Om onze taken op het gebied van de energietransitie goed uit te kunnen voeren zetten we de rijksmiddelen die we vanuit de CDOKE-regeling hebben ontvangen in voor personele capaciteit om zo te komen tot een team dat de uitdaging op dit gebied het hoofd kan bieden.

Klimaatadaptatie in Vlissingen

Het klimaatadaptief inrichten van de openbare ruimte om wateroverlast, droogte en hittestress te voorkomen, voeren we verder uit volgens de ingeslagen weg. Zo streven we er naar om klimaatadaptatie integraal mee te nemen in de wijkaanpakken. We dragen actief bij aan het uitvoeringsprogramma van de Klimaatadaptatie Strategie Zeeland (KasZ) en het nieuwe groenbeleidsplan. In 2023 heeft een eerste tussentijdse evaluatie van de KasZ plaatsgevonden. De resultaten hieruit worden meegenomen in het uitvoeringsprogramma. In 2024 voeren we klimaatadaptatie pilots uit. In de begroting van 2023 is aangekondigd dat de inzet voor de energietransitie en klimaatadaptatie, mogelijk vraagt om een vergrote capaciteit of financiële middelen. Ontwikkelingen hieromtrent volgen we op de voet en we stemmen ons standpunt af aan de gezamenlijke lobby van de Zeeuwse overheden (OZO) of de VNG.

Programma Toekomst Bestendige Leefomgeving

Ook zijn wij in 2023 gestart met het inventariseren van bestaand beleid en wetgeving op het gebied van de energietransitie, klimaatadaptatie, milieu en circulaire economie. Met de middelen uit de kadernota werken wij in 2024 aan een uitgangspuntennotitie voor het programma Toekomst Bestendige leefomgeving dat in 2025 wordt vastgesteld.

3.

PROGRAMMA 1 LEEFBAARHEID

Nr.	Omschrijving	Status
1	Wat wil de Raad bereiken? (effect)	Een schone stad en samen minder energie gebruiken, die tegelijk uit meer duurzame bronnen komt.
	Effectindicator	Kaders voor milieu, klimaatadaptatie en energietransitie.
	Eerdere resultaten	Milieubeleid Klimaat & Energie 2016-2019
	Streefwaarde	Een door de raad vastgestelde uitgangspunten notitie in 2024 en het programma "Toekomst Bestendige Leefomgeving" in 2025
	Wat gaat het College daarvoor doen in 2024?	Wij leggen de uitgangspuntennotitie voor het programma "Toekomst Bestendige Leefomgeving" ter vaststelling voor aan de raad.

3.2.12 Milieubeheer

Gemeenschappelijke regeling: Regionale Uitvoeringsdienst

De RUD-Zeeland is een wettelijke verplichte omgevingsdienst. Meer informatie over de RUD vindt u in de paragraaf verbonden partijen in hoofdstuk 9 van de begroting.

Omgevingswet/Bodemtaken

De gemeente wordt middels de Omgevingswet, vanaf 1 januari 2024, verantwoordelijk voor alle bodemtaken die voorheen, onder de Wet bodembescherming, bij de Provincie Zeeland lagen. Dit betreft voornamelijk het behandelen van meldingen voor werkzaamheden in sterk verontreinigde grond (vergunningverlening of toetsing meldingen en toezicht en handhaving tijdens de uitvoering). Deze taken dienen via het jaarplan neergelegd te worden bij de RUD-Zeeland.

Het is ten tijde van het opstellen van deze begroting nog niet duidelijk of voor de uitvoering van deze nieuwe gemeentelijke taken via rijksmiddelen voldoende financiële compensatie beschikbaar komt. Dit is, vanzelfsprekend, wel de insteek vanuit de VNG bij onderhandelingen over deze compensatie.

3.

PROGRAMMA 1 LEEFBAARHEID

Naast de wijziging in verantwoordelijkheid voor bovengenoemde bodemtaken zullen onder andere op milieubelastende activiteiten ook wijzigingen plaatsvinden. Dit betekent dat verschuiving zal plaatsvinden in de vergunningen en de controles die de gemeente zelf doet en die de RUD-Zeeland behandelt. Na inventarisatie is het aantal inrichtingen en de milieubelastende activiteiten bekend. Vanuit het project Omgevingswet gaat duidelijk worden wat de omvang en impact van deze wijzigingen is.

Omdat nog niet bekend is welke kengetallen de Omgevingswet gaat voortbrengen is de begrotingssystematiek van de RUD Zeeland, met uitzondering van de bodemtaken, voor 2024 bevroren. Vanwege het uitstellen van de invoering van de Omgevingswet is het niet realistisch om in 2025 al een goed beeld te hebben van de werkzaamheden en de kosten. Er wordt ter besluitvorming voorgelegd om de bevroering van de begrotingssystematiek tot en met 2027 voort te zetten.

Interbestuurlijk programma versterking VTH stelsel (IBP VTH)

Het IBP VTH geeft invulling aan de aanbevelingen van de commissie Van Aartsen. In het programma zijn 6 pijlers opgenomen. De pijler Robuuste Omgevingsdiensten en normfinanciering heeft medio 2023 advies uitgebracht en beslisdocument ondergrens Omgevingsdienst opgeleverd. De uitwerking van het plan van aanpak om tot een robuuste omgevingsdienst te komen wordt eind 2023 opgeleverd. De nog te maken impactanalyse zal verduidelijking geven over de organisatorische, personele en financiële consequenties. Wel is duidelijk dat de financiële consequenties voor Zeeland groot zullen zijn.

3.2.13 Begraafplaatsen

Tot dit taakveld behoren gemeentelijke taken op het terrein van de lijkbezorging. In 2024 plegen we groot onderhoud aan de padenstructuur om de begraafplaats bereikbaar te maken voor rolstoelen en mensen die slecht ter been zijn. Ook breiden wij de beschikbare ruimte uit voor ter aarde bestellingen om zo aan de vraag aan ruimte te kunnen voldoen. Hiervoor is een investering opgenomen onder 3.4.2 investering 28.

3.3 Continue taken

Van de taken die we continu uitvoeren, willen we een aantal bijzonderheden voor 2024 onder uw aandacht brengen. Hieronder geven wij u een overzicht* van deze taken.

Nr.	Product/taakveld	Bijzonderheden 2024
1	Onderwijshuisvesting	Uitvoering huisvestingsplan onderwijs, waaronder voorbereiden Kindcentrum Scheldekwartier, binnenklimaat Gr. Jan van Nassauschool, binnenklimaat De Combinatie.
2	Burgerhulpverleningsnetwerk	We schaffen extra's AED's aan en voeren campagne om meer vrijwilligers te werven en op te leiden als burgerhulpverlener.
3	Boa's	We willen de veiligheidsbeleving van onze inwoners verbeteren door inzet extra Boa's. Dat doen we door de zichtbaarheid van Boa's in onze wijken te vergroten en ze breder in te zetten. Ook koppelen we Boa's aan de buurtteams.

* Dit overzicht is niet limitatief

3.

PROGRAMMA 1 LEEFBAARHEID

3.4 Wat mag het kosten?

3.

PROGRAMMA 1 LEEFBAARHEID

3.4.1 Lasten en baten

(bedragen * € 1.000)

(Bedragen x € 1.000)	JAARREKENING		BEGROTING			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
	PROGRAMMA TOTALEN					
LASTEN	39.755	42.578	46.346	46.558	50.739	51.850
BATEN	21.985	22.870	22.837	22.707	24.192	24.931
Saldo voor bestemming	17.770	19.708	23.509	23.851	26.547	26.919
Mutatie reserves						
Toevoeging reserve transitievisie	543					
Toevoeging reserve degeneratievergoeding	1.110	658				
Toevoeging reserve Visserijkade	259	337	440	451	462	462
Onttrekking reserve Visserijkade		-20				
Onttrekking reserve bomruiming		-10	-10	-10	-10	-10
Saldo na bestemming	19.682	20.673	23.939	24.292	26.999	27.371
	SPECIFICATIE LASTEN					
LASTEN	2022	2023	2024	2025	2026	2027
0.63 Parkeerbelasting	-	-	593	598	589	591
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	3.492	3.557	4.007	4.079	4.216	4.293
1.2 Openbare orde en veiligheid	1.831	1.559	1.761	1.769	1.771	1.780
2.1 Verkeer en vervoer	9.686	10.313	11.496	12.052	13.143	13.399
2.2 Parkeren	1.375	1.461	1.094	1.139	1.974	1.990
2.3 Recreatieve havens	35	22	31	34	37	37
2.4 Economische havens en waterwegen	766	1.168	879	903	1.214	1.268
4.2 Onderwijshuisvesting	4.084	4.376	4.629	4.744	5.274	5.629
5.2 Sportaccommodaties	1.916	1.976	2.518	2.831	3.170	3.206
5.7 Openb groen en (openl) recreatie	3.861	4.042	4.364	4.375	4.414	4.443
7.2 Riolering	5.531	5.893	5.185	5.495	6.059	6.304
7.3 Afval	4.703	5.310	5.420	5.466	5.841	5.895
7.4 Milieubeheer	1.972	2.327	3.735	2.422	2.371	2.354
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	504	574	634	649	667	662
Totaal lasten	39.755	42.578	46.346	46.558	50.739	51.850
	SPECIFICATIE BATEN					
BATEN	2022	2023	2024	2025	2026	2027
0.63 Parkeerbelasting	2.934	3.110	2.465	2.517	2.568	2.645
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	-	-	-	-	-	-
1.2 Openbare orde en veiligheid	-	-	8	8	8	8
2.1 Verkeer en vervoer	1.445	1.597	258	263	268	275
2.2 Parkeren	-	-	803	838	1.599	1.629
2.3 Recreatieve havens	35	22	25	28	27	28
2.4 Economische havens en waterwegen	316	413	528	544	566	584
4.2 Onderwijshuisvesting	324	444	454	463	474	488
5.2 Sportaccommodaties	643	789	849	998	1.049	1.076
5.7 Openb groen en (openl) recreatie	207	350	341	347	353	362
7.2 Riolering	6.988	7.070	6.813	7.285	7.565	7.848
7.3 Afval	7.932	8.008	8.392	8.546	8.870	9.168

3.

PROGRAMMA 1 LEEFBAARHEID

(Bedragen x € 1.000)	JAARREKENING		BEGROTING			
7.4 Milieubeheer	556	479	1.255	211	167	122
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	605	589	645	660	677	698
Totaal baten	21.985	22.870	22.837	22.707	24.192	24.931

Voor het verloop van de reserves en voorzieningen verwijzen wij u naar de paragraaf 9.8. Hier zijn ook de toelichtingen opgenomen.

In paragraaf 9.1 lokale heffingen, wordt inzicht gegeven in de kostendekkendheid van de gemeentelijke heffingen, belastingen en overige rechten.

3.

PROGRAMMA 1 LEEFBAARHEID

3.4.2 Investerings

Onderstaand is een overzicht opgenomen van de investeringen behorende bij dit programma.

		(Bedragen x € 1.000)				
Investeringen	2024	2025	2026	2027	Totaal	
1 Verbeteren binnenklimaat Graaf Jan v Nassauschool	-	1.120	-	-	1.120	
2 Gymzalen De Wielingen (Scheldemond)	-	290	2.950	-	3.240	
3 Nieuwbouw kindcentrum Scheldekwardier (wijziging)	500	6.000	5.520	-	12.020	
4 Verbeteren binnenklimaat de combinatie	-	2.460	-	-	2.460	
5 Van grasveld naar kunstgrasveld sportpark Bonedijke	50	900	-	-	950	
6 Vervanging kunstgras hockey	460	-	-	-	460	
7 Bestrating rond veld 2 Irislaan	43	-	-	-	43	
8 Sportzaal Machinefabriek	150	-	1.850	-	2.000	
9 Inbr. Vervang. tennispark sportpark Bonedijke	200	1.200	-	-	1.400	
10 Renovatie / Nieuwbouw Sporthal Weyevliet	-	-	5.700	-	5.700	
11 Zonnepanelen Machinefabriek	-	1.300	-	-	1.300	
12 Broedplaats Machinefabriek	pm	pm	pm	pm	-	
13 Parkeergarage Machinefabriek	7.300	14.700	-	-	22.000	
14 Vervanging voor LED armaturen: de masten	400	400	400	400	1.600	
15 Vervanging voor LED armaturen: LED	433	500	500	500	1.933	
16 Rehabilitatie wegen	1.657	1.657	1.657	1.657	6.628	
17 Uitvoeringsk. verkeershinder Badhuisstraat	80	380	-	-	460	
18 Verbrede aanpak openbare ruimte Boulevard De Ruyter	700	-	-	-	700	
19 Rehabilitatie kades k3 t/m k6	-	870	5.140	-	6.010	
20 Herinrichting Vlissingsestraat	45	2.400	-	-	2.445	
21 Riolering VGRP	4.924	5.559	4.043	4.328	18.854	
22 Investerings groen	1.300	1.300	1.100	900	4.600	
23 Ombouw mobiliteitsnetwerk	100	50	-	-	150	
24 Ombouw VRI's naar I VRI's	100	50	-	-	150	
25 Kindcentrum Pauwenburg L.de Coligny/ Theo Thijssen (SHP 2020-2039)	-	-	-	1.200	1.200	
26 Ondergrondse opslag	130	130	130	130	520	
27 Materieel	725	355	510	653	2.243	
28 Investerings begraafplaatsen	245	175	-	-	420	
29 Uitvoeringsplan nieuw afvalinzamelingsstelsel	-	901	-	-	901	
30 Nieuwbouw acc. locatie speeltuin Scheldekwardier	50	-	300	-	350	
31 Onderhoud modems ondergrondse containers	225	-	-	-	225	
Totaal investeringsplan	19.817	42.697	29.800	9.768	102.082	

3.

PROGRAMMA 1 LEEFBAARHEID

Toelichting investeringen:

1. In samenspraak met de schoolbesturen hebben we een nieuw strategisch huisvestingsplan (SHP) voor de periode 2020-2039 opgesteld. Voor de Graaf Jan van Nassauschool is hierin voor de middellange termijn voorzien om te investeren in klimaatverbetering (2025). Met deze investering willen wij het binnenklimaat laten voldoen aan de geldende eisen.

2. In samenspraak met de schoolbesturen hebben we een nieuw strategisch huisvestingsplan (SHP) voor de periode 2020-2039 opgesteld. Voor de voortgezet onderwijsschool Scheldemonde (Mondia) is hierin voor de middellange termijn voorzien om te investeren in nieuwe gymzalen (2025/2026).

3. Het doel van de investering is nieuwbouw van het nieuwe kindcentrum Scheldekwarder ter vervanging van drie bestaande scholen (De Branding, Ichtus en Frans Naerebout). Wij geven hiermee uitvoering aan het huisvestingsplan onderwijs waarin de wettelijke zorgplicht voor huisvesting is uitgewerkt. De planning voor voorbereiding en (vervolgens) uitvoering is verschoven van 2023 naar 2024 en verder.

4. In samenspraak met de schoolbesturen hebben we een nieuw strategisch huisvestingsplan (SHP) voor de periode 2020-2039 opgesteld. Voor De Combinatie is hierin voor de middellange termijn voorzien om te investeren in klimaatverbetering (2025). Met deze investering willen wij het binnenklimaat laten voldoen aan de geldende eisen. We onderzoeken of wij vooruitlopend daarop tijdelijke maatregelen voor klimaatbeheersing kunnen nemen.

5. In verband met de voorgestelde inpassing van een tennispark op het sportpark Bonedijke verliest voetbalvereniging SV Walcheren een gras trainingsveld (veld 5). Om dit qua trainingscapaciteit te compenseren en geen wedstrijdcapaciteit in te leveren, is de inpassing van de tennis alleen mogelijk als één van de huidige voetbal grasvelden wordt omgebouwd tot een kunstgrasveld. Alleen een kunstgrasveld kan qua belasting zowel voor trainingen als wedstrijden worden gebruikt. Daarnaast levert dit als voordeel dat de droogte capaciteit wordt vergroot en de gevolgen van de overlast door de ganzen wordt verminderd.

6. Uit het keuringsrapport van de hockeyvelden op het sportpark Vrijburg uit 2020 is gebleken dat de 3 kunstgrasvelden naar verwachting nog 4 jaar kunnen worden gebruikt. Dat is 2 jaar langer dan voorzien. Vervanging van deze 3 velden vindt plaats in 2024.

7. Investering in het herstel van de verharding rond grasvoetbalveld 2 op sportpark Irislaan.

8. Deze investering voor sport en bewegingsonderwijs is ter vervanging van één van de sporthallen Baskenburg en is mede onderdeel van de investering voor het nieuwe kindcentrum in het Scheldekwarder (onderdeel investering punt 3). Deze sportzaal voorziet in passend bewegingsonderwijs voor het kindcentrum in het Scheldekwarder.

9. Voor 2024 wordt de inbreiding van een vervangend tennispark voor de Vlissingse tennisverenigingen voorzien op het sportpark Bonedijke. De andere hoofdgebruikers op het sportpark hebben hier onder voorwaarden mee ingestemd. Hierbij wordt uitgegaan van een tennispark met 8 tennisbanen en 4 padelbanen. De gezamenlijke tennisverenigingen LTC de Schelde en LTC Dos (onder begeleiding van de KNLTB hebben hiervoor een businesscase) ingediend. Hoewel deze verenigingen zelf een groot deel van de financiering voor hun rekening kunnen nemen is wel een gedeeltelijke voorfinanciering nodig door de gemeente. Tenslotte draagt de inbreiding van de tennisaccommodatie op het sportpark Bonedijke bij aan efficiënt ruimtegebruik in de gemeente. De tennisverenigingen geeft een tweetal locaties in Vlissingen op, die voor andere doeleinden kunnen worden gebruikt.

10. Voor zowel sport als onderwijsgebruik is deze investering geraamd voor de nieuwbouw van één Sporthal op de locatie Weyevliet. Specifiek zorgt deze investering voor bewegingsonderwijs en sport voor een vervanging van één van de sporthallen Baskenburg. Daarmee voorziet deze accommodatie in onderwijshuisvesting ten behoeve van het bewegingsonderwijs voor de basisscholen Groot Lammerenburg (Omnibus, De Wissel, Graaf Jan van Nassau) in plaats van de gymzalen Houttuyn en de Vlieger. Tevens gaan wij de accommodatie ook overdag (voor 1 zaaldeel) inzetten als overloopvoorziening voor het

3.

PROGRAMMA 1 LEEFBAARHEID

bewegingsonderwijs van de VO scholen (Scheldemonid, CSW) op Weyevliet. Deze nieuwbouw maakt onderdeel uit van het Accommodatieplan op hoofdlijnen. Ter voorbereiding op de realisatie van sport Weyevliet, is er een voorbereidingskrediet opgevraagd van €100.000 en zal ingezet worden voor onder andere de bekostiging van een externe projectleider voor de begeleiding van dit project en een architectenbureau voor de massastudie

11. Betreft investering voor zonnepanelen op de Machinefabriek. Voorzien wordt deze minimaal kostendekkend te exploiteren binnen het bredere energieconcept van de Machinefabriek en mogelijk ook de aanliggende ontwikkelplots.

12. Culturele broedplaats voor beeldende kunsten en podiumkunsten, als plek voor kunstenaars om te leren, exposeren en creëren. Brede samenwerking vanuit het culturele veld richting andere stakeholders. Nader te bepalen thematische invulling in samenwerking met het culturele veld. Betreft onder meer herhuisvesting poppodium De Piek en realisatie broedplaats faciliteiten. Tevens onderdeel Regiodeal North Sea Port District. Er wordt een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd. Besluitvorming is voorzien in de eerste helft van 2024. Na besluitvorming door de raad op het onderzoek worden de PM-bedragen aangepast voor 2025/2026.

13. Voor de ontwikkelingen op het Scheldekwardier (nieuwbouw woningen, nieuw toe te voegen programma, verval bestaande parkeerterreinen) worden 600 tot 650 parkeerplaatsen in de Machinefabriek gerealiseerd. De kosten hiervoor zijn - conform BBV - geen onderdeel van de grondexploitatie Scheldekwardier. Gekoppeld aan de realisatie (investering) van de parkeergarage, is een exploitatiemodel en opzet. De gemeenteraad heeft in juni 2023 besloten dat de parkeergarage gerealiseerd kan worden met de opgave deze op basis van de volledige looptijd van de exploitatie budgetneutraal te laten landen in de gemeentelijke parkeerexploitatie. Hiervoor wordt op basis van de verordening parkeerbelastingen een separaat voorstel voorgelegd aan de gemeenteraad.

14 en 15. Vervanging van de armaturen naar Led-verlichting leidt tot besparing op energie en onderhoudskosten.

16. We werken momenteel aan 21 integrale projecten. In deze projecten wordt samen met riool, groen, afval en openbare verlichting de openbare ruimte toekomstbestendig ingericht. We hebben er 10 in uitvoering en 11 in de voorbereiding. In 2024 zullen we het investeringsvolume voor wegen volledig gaan benutten voor o.a. projecten als Wielingenlaan, Van Dishoeckstraat / Glacisstraat en Gildeweg.

17. Deze investering voorziet in nader te bepalen verkeersinfrastructurele aanpassingen in de Badhuisstraat en Scheldestraat. In 2023 en 2024 wordt stapsgewijs invulling gegeven aan de planvorming. Het werkelijk benodigde krediet dat nodig is voor uitvoering wordt aangevraagd op basis van het concrete ontwerp. Dit werkelijk benodigde krediet zal hoger zijn dan de nu op basis van het eerder voor de binnenstad gereserveerde budget van 380.000 euro. De verkeersinfrastructurele aanpassingen in de Badhuisstraat en Scheldestraat worden vanzelfsprekend afgestemd op de planvorming "Verlengde Coosje Buskensstraat (incl. kruising Spuistraat) - Aagje Dekenstraat", zoals vermeld onder de nog niet uitgevoerde investeringen. Ook voor deze planvorming geldt dat het werkelijk benodigde uitvoeringskrediet op basis van een nader te bepalen ontwerp wordt aangevraagd en naar redelijke verwachting hoger zal zijn dan de nu voorziene 350.000 euro

18. Gekoppeld aan het groot onderhoud aan het asfalt wordt in 2024 een investering van € 700.000 gedaan in een verbrede aanpak van de openbare ruimte, ten behoeve van de verkeersveiligheid, woon- en leefklimaat, vergroening en verblijfskwaliteit. Hiermee wordt aangesloten op de onderscheidende kwaliteit van Boulevard De Ruyter en potentie voor het historisch/ toeristisch perspectief.

19. In het kader van het artikel 12-traject heeft de inspecteur toestemming gegeven investeringen te doen voor vervanging (rehabilitatie) van onze kapitaalgoederen.

3.

PROGRAMMA 1 LEEFBAARHEID

20. In het coalitieakkoord hebben we aangegeven de verkeerssituatie in de Vlissingsestraat te onderzoeken. Hiervoor nemen we € 100.000 op uit rehabilitatie wegen in 2023 als voorbereidingskrediet. Voor de herinrichting nemen we € 2.400.000 op in 2025.

21. In de integrale projecten wordt samen met wegen, groen, afval en openbare verlichting de openbare ruimte toekomstbestendig ingericht. Deze investering voor riool wordt in 2024 benut voor o.a. projecten als Wielingenlaan, Van Dishoekstraat / Glacisstraat en Gildeweg. Een deel van de kosten wordt direct ten laste van de tariefegalisatievoorziening Verbreed Gemeentelijk Rioolplan (VGRP) gebracht. De tariefegalisatievoorziening VGRP wordt gevoed vanuit de rioolheffing.

22. We willen meer groen in de stad bij herinrichting van de openbare ruimte via Toekomstbestendige Openbare Ruimte (TOR) projecten dit om bio-diversiteit te vergroten, hittestress te verminderen door grijs er uit en groen er in toe te passen daar waar het kan en klimaatadaptieve oplossingen toe te passen door groen toe te voegen. Een voorbeeld hiervan is Paauwenburg Noord-oost.

23. We willen een gezondere leefomgeving. Hierbij hoort ook een nieuw mobiliteitsnetwerk met Hubs, opstappunten en deelmobiliteit. De komende jaren werken we provinciaal toe naar dit netwerk. Zo realiseren we locaties voor het plaatsen van deelfietsen en het parkeren van deelautos. Dit vraagt in de jaren 2024 en 2025 nog om een investering.

24. We maken de verkeerslichten slimmer. We doen dit voor een betere doorstroming voor de fiets en op bepaalde wegen ook voor de auto. De I verkeersinstallaties (vri's) hebben vele voordelen ten opzichte van de huidige verouderde installaties.

25. Dit betreft de financiële aanvullingen op de bestaande begroting 2023-2026 en de nieuwe schijf 2027. Het betreft de verplichte uitgaven voor onderwijshuisvesting zoals opgenomen in het door de raad vastgestelde Strategisch huisvestingsplan onderwijs 2020-2039.

26. De investering in de ondergrondse opslag betreft het vervangen van afgeschreven ondergrondse afvalinzamelcontainers. De investering benutten wij ook voor de aankoop van de extra ondergrondse containers die nodig zijn om de, door de raad vastgestelde, uitbreiding van dit netwerk van ondergrondse afvalinzameling te realiseren.

27. De aanschaf van materieel betreft de vervanging van voertuigen (kleinere vrachtwagens) bij Stadsbeheer.

28. Deze investering betreft enerzijds groot onderhoud aan de padenstructuur om de begraafplaats bereikbaar te maken voor rolstoelen en mensen die slecht ter been zijn. Anderzijds breiden wij de beschikbare ruimte uit voor ter aarde bestellingen om zo aan de vraag aan ruimte te kunnen voldoen.

29. Om tot een schoon en circulair Vlissingen te komen wordt er conform het uitvoeringsplan meer geïnvesteerd in inzamelvoorzieningen.

30. Ten behoeve van de nagestreefde hernieuwde openstelling van de speeltuin Scheldekwartier (vm. Oude Stad) en de herontwikkeling van de zuidoost hoek van het Scheldekwartier worden de bestaande gemeentelijke accommodaties gesloopt en de openbare ruimte aangepast. Voor de openstelling van de speeltuin is een tijdelijke accommodatie voorzien in 2024 (€ 50.000). Voor de permanente nieuwbouw van een gemeentelijke accommodatie op het speelterrein (multifunctioneel, maar primair ten behoeve van de Speeltuin Scheldekwartier) is in 2026 een krediet benodigd van € 300.000.

31. Vervangingskrediet voor de huidige 2G modems. In 2025 sluiten de netwerkbeheerders van KPN en Vodafone het 2G netwerk af en moeten we overgaan op 4/5 G. De huidige systemen zijn hier niet voor geschikt en behoeven een upgrade.

4.1 Inleiding

Programmadoel Aantrekkelijke Stad

Het programma Aantrekkelijke Stad gaat over wonen, werken, ondernemen, recreëren en studeren in de gemeente Vlissingen.

Met als basis het coalitieakkoord 'Samen kunnen we meer!' (2022 - 2026) en voor de lange termijn de strategische visie 2040 'Blik op de toekomst' werken we aan het beter in balans brengen van het ondernemers-, woon- en leefklimaat en het toeristisch verblijfsklimaat in de gemeente Vlissingen.

We geven ondernemers de ruimte om duurzaam te ondernemen en faciliteren de bedrijfsvestigingen en/of uitbreidingen. Dit doen we mede door de inzet van Zeeuwse innovatie-subsidieprogramma's.

We zetten in op een versnelling van de verdere, economische ontwikkeling van de Kenniswerf, als hotspot voor delta innovatie (met thema's als water, energie en voedsel). We faciliteren de versterking van het hoger- en middelbaar onderwijscluster op die locatie. Dit gebeurt mede door de (financiële) ondersteuning vanuit Wind in de Zeilen.

Vlissingen draagt haar steentje bij aan grensoverstijgende samenwerking in het North Sea Port District. We zetten met de projecten uit de Regiodeal North Sea Port District aanvullend in op een gezonde, groene leefomgeving, die aantrekkelijk is voor talent om zich te vestigen.

We vergroten de diversiteit van het woningaanbod in Vlissingen. Dit is al zichtbaar in de nieuwe wijken Scheldekwardier, Claverveld en Souburg-Noord. Zo is het voor een bredere groep mensen uit de verschillende sociaaleconomische doelgroepen interessant om in Vlissingen te komen wonen. Daarmee brengen we de sociaaleconomische structuur van onze gemeente beter in balans.

Vlissingen helpt mee aan een betere huisvesting van arbeidsmigranten. Hoe beter deze nodige arbeidskracht zich thuis voelt, des te langer hij in Vlissingen en omgeving werkt en woont. Daarnaast bieden wij – binnen onze mogelijkheden - onderdak aan vluchtelingen.

Cultuur en evenementen zijn belangrijk voor het imago van de stad. We onderzoeken de haalbaarheid van clustering en samenwerking van de culturele instellingen in de Machinefabriek op het Scheldekwardier. Een stad trekt aan als er - bij voorkeur het gehele jaar - het nodige te beleven en te doen is. De Evenementenvisie Vlissingen helpt daarbij. Een aantrekkelijk cultureel klimaat is bevorderlijk voor het vestigingsklimaat van studenten, bedrijven en inwoners. Het bindt hen in positieve zin aan de stad en draagt ook bij aan structuurverbetering. Citymarketing gaat ons daarbij helpen.

Speerpunten voor 2024 zijn:

- We stellen de Ontwikkelvisie Kenniswerf vast en geven de hotspot delta innovatie een financiële impuls.
- De Visie Spuikom ter vaststelling voorleggen aan de raad.
- De ontwikkeling van de Machinefabriek.
- We stellen de Visie Arsenaalgebied vast.
- De ontwikkeling van de citymarketing website.

4.

PROGRAMMA 2 AANTREKKELIJKE STAD

Beleidsindicatoren	Omschrijving	Periode	Vlissingen	Nederland	Begroting 2024	Bron
Vestigingen (van bedrijven)	per 1.000 inwoners van 15-64 jaar	2022	137,4	165,1	144,9	LISA
Gemiddelde WOZ waarde	x € 1.000	2022	199	317	199	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken
Nieuw gebouwde woningen	per 1.000 woningen	2022	4,8	9,3	4,8	Basisregistraties adressen en gebouwen
Demografische druk	%	2022	78,1	70,3	78,1	CBS - Bevolkingsstatistiek
Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden	€	2022	946	823	946	COELO
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	€	2022	946	905	946	COELO
Banen	per 1.000 inwoners van 15-64 jaar	2021	683	805,5	683,5	LISA

4.2 Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

4.2.1 Economische promotie

Tot dit taakveld behoren activiteiten gericht op het "op de kaart zetten" van de gemeente. Vlissingen gaat structureel aan de slag met city-marketing. Er ligt een beleidsplan dat de komende jaren wordt uitgevoerd.

Nr.	Omschrijving	Status
1.	Wat wil de Raad bereiken? (effect)	In balans brengen van de bevolkingsamenstelling, onder meer door imago versterking.
	Effectindicator	Bezoekersaantallen, % mensen dat een website verlaat na slechts één pagina te hebben bekeken, verhouding tussen het aantal websitebezoekers en het aantal mensen dat een gewenste actie onderneemt, aantal keren dat er gereageerd wordt op social-media-berichten, positie van de website of pagina's in zoekmachines zoals Google.
	Eerdere resultaten	
	Streefwaarde	
	Wat gaat het College daarvoor doen in 2024?	1. Ontwikkeling van citymarketing website: Het doel van de citymarketing website van Vlissingen is om de stad te positioneren als een aantrekkelijke plek om te wonen, werken, studeren en bezoeken, met een specifieke focus op delta innovatie en de thema's water, energie, voedsel, veiligheid en maritiem.
		2. Ontwikkeling van de Uitagenda Het hoofddoel van de Uitagenda in de citymarketing website is om inwoners, studenten, ondernemers en bezoekers van Vlissingen op de hoogte te houden van alle evenementen, activiteiten en bezienswaardigheden die in en rondom Vlissingen plaatsvinden.
2.	Wat wil de Raad bereiken? (effect)	Versterking van de stedelijke economie, onder meer door imago versterking.
	Effectindicator	Het aantal mensen dat wordt bereikt door specifieke marketingactiviteiten, aantal weergaven van advertenties, het percentage mensen dat op een advertentie klikt na het zien ervan.
	Eerdere resultaten	
	Streefwaarde	
	Wat gaat het College daarvoor doen in 2024?	Campagnes 'Hotspot van delta innovatie' We voeren campagnes op sociale media, gericht op de doelgroepen jonge 'goed opgeleide' gezinnen en studenten. Deze campagnes richten zich op het promoten van de stad als een hotspot voor delta innovatie. Door gerichte advertenties en berichten te tonen aan deze specifieke doelgroepen, wekken we hun interesse in de stad.

4.

PROGRAMMA 2 AANTREKKELIJKE STAD

4.2.2 Economische ontwikkeling

Tot dit taakveld behoort algemeen beleid ter versterking van de economische bedrijvigheid. We zorgen voor meer beschikbare hectares bedrijfsgrond op verschillende locaties. We geven ondernemers de ruimte. Bijvoorbeeld door ons horecabeleid te actualiseren. We stimuleren het toeristisch verblijf in de stad. We zetten in op een betere bereikbaarheid van de stad, met het Stationsgebied als te ontwikkelen mobiliteitshub.

Nr.	Omschrijving	Status
1	Wat wil de Raad bereiken? (effect)	Een kwaliteitsimpuls geven aan het stationsgebied. Daarbij verbeteren we de aansluiting op en bereikbaarheid van de Kenniswerf en binnenstad. Het stationsgebied gaat functioneren als motor voor economische groei.
	Effectindicator	(Gefaseerde) oplevering Masterplan stationsgebied en herinrichting stationsgebied.
	Eerdere resultaten	-Uitgangspuntennotitie Stationsgebied, Ambitiedocument Stationsgebied. -Realisatie stuurhut. -Aankleding en programmering in het Stationsgebied.
	Streefwaarde	Herinrichting openbare ruimte Stationsgebied.
	Wat gaat het College daarvoor doen in 2024?	Door gebrek aan ambtelijke capaciteit heeft het Masterplan in 2023 substantiële vertraging opgelopen. Om verdere vertraging richting de uitvoering van de kwaliteitsimpuls te voorkomen zal in overleg met de directe stakeholders de planvormingsfase worden heroverwogen.
2	Wat wil de Raad bereiken? (effect)	Een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor bedrijven en (kennis)instellingen op de Kenniswerf om te komen tot een Hotspot voor Delta Innovatie (HDI).
	Effectindicator	Aantal nieuw te vestigen bedrijven, aantal arbeidsplaatsen, aantal studenten.

4.

PROGRAMMA 2 AANTREKKELIJKE STAD

Nr.	Omschrijving	Status
	Eerdere resultaten	Op percelen op de Kenniswerf is door de gemeenteraad een Wet voorkeursrecht gemeenten gevestigd en een voorbereidingsbesluit genomen.
	Streefwaarde	De Kenniswerf wordt dé stedelijke hotspot voor delta-innovatie met internationale uitstraling waar innoveren, ondernemen, studeren en recreëren in een inspirerende omgeving centraal staan.
	Wat gaat het College daarvoor doen in 2024?	Vaststellen Ontwikkelvisie Kenniswerf in co-creatie met HZ, Scalda en Dockwise en versterking van de uitvoeringskracht.
		In vervolg op de Wet Voorkeursrecht Gemeenten en het Voorbereidingsbesluit realiseren van verwervingen en uitplaatsingen van bedrijven in het kader van de uitvoering van het fiche 1D Wind in de Zeilen.
		Opstellen Kennis & Innovatieagenda voor de Hotspot voor Delta Innovatie en bepalen van strategie naar aanleiding van de Ontwikkelvisie Kenniswerf.
3	Wat wil de Raad bereiken? (effect)	Een aantrekkelijke gemeente voor bewoners en bezoekers, waar evenementenzorgen voor reuring en dynamiek.
	Effectindicator	Aantal evenementen
	Eerdere resultaten	
	Streefwaarde	Behoud en uitbreiding van toonaangevende evenementen als Bevrijdingsfestival, Onderstroom, Film by the Sea en Rescue.
	Wat gaat het College daarvoor doen in 2024?	Opstellen uitvoeringsbeleid van de Evenementenvisie 2030.
4	Wat wil de Raad bereiken? (effect)	Bevorderen van een gevarieerd en kwalitatief horeca aanbod dat bijdraagt aan de reuring, dynamiek en economische versterking van de binnenstad.
	Effectindicator	Aantal horecabedrijven (kwantitatief en kwalitatief)
	Eerdere resultaten	
	Streefwaarde	Toename in de diversiteit van het horeca aanbod.
	Wat gaat het College daarvoor doen in 2024?	Nieuw horecabeleid vaststellen, dat afgestemd is op onder meer de evenementenvisie en andere beleidsdocumenten die te maken hebben met de versterking van de binnenstadseconomie.

Bron:

Rapport Wind in de Zeilen

4.2.3 Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Tot dit taakveld behoren activiteiten gericht op het scheppen van fysieke condities voor alle vormen van bedrijvigheid.

4.2.4 Cultuur

In het Coalitieakkoord "Samen kunnen we meer!" is opgenomen dat wij Vlissingen cultureel sterker op de kaart gaan zetten. Dit doen we door de culturele infrastructuur te versterken, cultureel ondernemerschap te stimuleren en goed te zorgen voor ons cultureel erfgoed. Deze stappen zetten wij om het perspectief van een levendige stad in balans (wonen, werken en beleven) zoals beschreven in de Toekomstvisie 2040 'Blik op de toekomst' te bereiken.

Nr.	Omschrijving	Status
1.	Wat wil de Raad bereiken? (effect)	Verbreiding en versterking cultureel aanbod in Vlissingen, vertaald in onder meer een cultureel programma in de Machinefabriek op het Scheldekwartier.
	Effectindicator	Aantal culturele activiteiten.
	Eerdere resultaten	Cultureel programma dient bij te dragen aan ambities als vastgelegd in Ontwikkelvisie Scheldekwartier, Toeristische Visie en Strategische Visie 2040.

4.

PROGRAMMA 2 AANTREKKELIJKE STAD

Nr.	Omschrijving	Status
	Streefwaarde	Onderscheidende activiteiten en evenementen in Vlissingen, waaronder broedplaatsen in de Machinefabriek (gericht op onder meer podiumkunsten en beeldende kunst).
	Wat gaat het College daarvoor doen in 2024?	Uitvoering van haalbaarheidsonderzoek 'Haalbaarheid cultureel programma Machinefabriek Vlissingen', mede in relatie tot de ambities van de Regio Deal North Sea Port District. Het onderzoek richt zich op inhoud, governance en financiële stabiliteit. Tevens tijdelijk beheer en placemaking.

4.2.5 Wonen en bouwen

Wonen in Vlissingen wordt steeds meer divers. De ontwikkeling en het bouwen van nieuwe woningen vindt plaats in de gehele gemeente in een groot aantal verschillende woonmilieus en woningtypen.

In de Zeeuwse Woonvisie heeft Vlissingen haar inspanning toegezegd in het realiseren van de benodigde woningen. Zo dragen wij bij aan de doelstellingen van de Zeeuwse Woonvisie. Om de vertaling naar Vlissingse projecten maken wordt aan de hand van de strategische visie en het coalitie akkoord in het eerste kwartaal van 2024 een volkshuisvestelijk programma voor de komende 4 jaar vastgesteld met doorkijk naar de jaren daarna. In deze programmering wordt onder andere aangegeven welke doelgroepen de komende jaren behoefte hebben aan huisvesting en of wettelijk worden aangewezen als doelgroepen die recht hebben op goede huisvesting. Actualisering van het volkshuisvestelijk programma is noodzakelijk om in te spelen op de demografische ontwikkelingen, energie en duurzaamheidsvraagstukken en veranderende woonwensen. Hierbij zal de kwaliteit van de nieuwe en bestaande woningvoorraad en het huisvesten van de verschillende doelgroepen nadrukkelijk aandacht krijgen. Samen met onder andere de woningbouwcorporaties wordt dit voortvarend opgepakt. Wij gaan woonfraude tegen en voorkomen illegale bewoning. Wij verwelkomen de nieuwe inwoners en werknemers. In 2024 actualiseren wij het beleid ten aanzien van verschillende doelgroepen, breiden wij het woningaanbod in Ritthem uit en dragen wij met inzet van duurzaamheidsleningen bij aan de verduurzaming van de bestaande woningvoorraad.

Nr.	Omschrijving	Status
1	Wat wil de Raad bereiken? (effect)	Voldoende kwalitatieve huisvesting voor studenten in Vlissingen.
	Effectindicator	Aantal woningen.
	Eerdere resultaten	Er is bestaand beleid (studentenhuisvesting 2013).
	Streefwaarde	Nieuw actueel beleid studentenhuisvesting vaststellen voor 2024-2029.
	Wat gaat het College daarvoor doen in 2024?	Uitgangspunten, waar van toepassing, opnemen in de nog vast te stellen visie Kenniswerf en/of bij de ontwikkeling van de binnenstad.
2	Wat wil de Raad bereiken? (effect)	Uitbreiding van het woningaanbod in Ritthem.
	Effectindicator	Aantal woningen.
	Eerdere resultaten	In 2023 breidden we het woningaanbod in Ritthem uit met 4 levensloopbestendige huurwoningen (voor 55-plussers met huurtoeslag) en 2 koopwoningen (project Zuidwateringsstraat). Daarnaast wordt in 2023 de vergunningprocedure voor het project Spruitenveld (Wouwelhof) verwacht (7 woningen).
	Streefwaarde	We maken we ons sterk – net als de wens van de inwoners van Ritthem – voor een uitbreiding van het woningaanbod in Ritthem. We denken daarbij aan circa 30 woningen in de huidige coalitie periode.
	Wat gaat het College daarvoor doen in 2024?	Nieuwe initiatieven worden op basis van bestaand beleid beoordeeld en geprioriteerd in het kader van de Ruimtelijke Ordening projectenlijst.
3	Wat wil de Raad bereiken? (effect)	Beter inzicht in de bestaande woningvoorraad ten behoeve van de aanpak van ondermijnende woonfraude en een gezonde woningvoorraad.
	Effectindicator	Betaalbare woningen voor startende Vlissingers op de woningmarkt.
	Eerdere resultaten	Vaststelling van de huisvestingsverordening 2023.

4.

PROGRAMMA 2 AANTREKKELIJKE STAD

Nr.	Omschrijving	Status
	Streefwaarde	Betere inzichten en betere registratie van kamerverhuur en hun huurders.
	Wat gaat het College daarvoor doen in 2024?	Uitvoering en handhaving van de aangepaste Huisvesting Verordening 2023.
4	Wat wil de Raad bereiken? (effect)	Gedragen kleinschalige complexgewijze huisvesting van internationale werknemers.
	Effectindicator	Aantallen woningen/complexgewijze huisvesting.
	Eerdere resultaten	Beleidsregels Huisvesting (inter)nationale werknemers Vlissingen 2019.
	Streefwaarde	Het opleveren van geactualiseerd beleid.
	Wat gaat het College daarvoor doen in 2024?	1. De benodigde middelen voor onderzoek faciliteren.
		2. Aan de gemeenteraad voorleggen om desbetreffende vergunningen te verlenen voor de realisatie van complexgewijze huisvesting.
5	Wat wil de Raad bereiken? (effect)	Verduurzaming van de bestaande woningvoorraad.
	Effectindicator	Aantal verbeterde en verduurzaamde woningen.
	Eerdere resultaten	Geen.
	Streefwaarde	Gebruik maken van het vastgestelde budget duurzaamheidsleningen voor 2024.
	Wat gaat het College daarvoor doen in 2024?	Vaststellen van de verordening voor het verstrekken van duurzaamheidsleningen.

4.2.6 Ruimtelijke ordening

Tot dit taakveld behoren taken op grond van de wet Ruimtelijke Ordening. We maken werk van voor Vlissingen belangrijke, ruimtelijke ontwikkelingen.

Nr.	Omschrijving	Status
1	Wat wil de Raad bereiken? (effect)	Het Stadslandgoed inrichten op een ruimtelijk, maatschappelijk en economische verantwoorde wijze. Met als doel een goede landschappelijke inpassing van de in het gebied gelegen voorzieningen (JCV, recreatieve voorzieningen en onderzoeksinstellingen en bedrijven gericht op duurzaamheidsvraagstukken).
	Effectindicator	
	Eerdere resultaten	Vaststelling bestemmingsplan.
	Streefwaarde	Heldere inrichtingskaders voor de integrale gebiedsontwikkeling Stadslandgoed.
	Wat gaat het College daarvoor doen in 2024?	Het afsluiten van een convenant over de financiering van het Stadslandgoed. Vervolgens zal gestart worden met het opstellen van een inrichtingsplan. Het opstellen van dit inrichtingsplan zal op een participatieve manier plaats vinden.
2	Wat wil de Raad bereiken? (effect)	Het op ruimtelijk, maatschappelijk en economisch verantwoorde wijze vestigen van het Justitieel Complex Vlissingen (JCV), ingepast in het Stadslandgoed.
	Effectindicator	Aantal arbeidsplaatsen.
	Eerdere resultaten	Het bestemmingsplan voor JCV en Stadslandgoed is op 29 juni 2023 door de gemeenteraad vastgesteld.
	Streefwaarde	Realisatie van ongeveer 500 arbeidsplaatsen.
	Wat gaat het College daarvoor doen in 2024?	Wij zijn verantwoordelijk voor de realisatie van de ontsluitingswegen. In overleg met Waterschap Scheldestromen en het rijk onderzoeken hoe de dijkversterking bij de Oostelijke Bermweg en de verbreding van de ontsluitingsweg parallel aan elkaar kunnen plaatsvinden en hierover afspraken maken.
3	Wat wil de Raad bereiken? (effect)	Een ruimtelijk, maatschappelijk en economisch verantwoorde invulling van het Nollebos-Westduinpark op basis van het in 2021 vastgestelde streefbeeld.

4.

PROGRAMMA 2 AANTREKKELIJKE STAD

Nr.	Omschrijving	Status
	Effectindicator	Aantal sport-, spel- en biodiversiteitsvoorzieningen
	Eerdere resultaten	Vaststelling Streefbeeld Nollebos-Westduinpark (2021) Provinciale subsidie verworven voor de realisatie van sport-, spel-, en biodiversiteitsvoorzieningen.
	Streefwaarde	De realisatie van een nader te bepalen aantal sport-, spel- en biodiversiteitsvoorzieningen (concrete planvorming is in ontwikkeling). Vergunningverlening van de plannen voor de Sauna en de Kanovijver die passen binnen het bestemmingsplan en/ of streefbeeld (op initiatief van de ondernemers zelf).
	Wat gaat het College daarvoor doen in 2024?	We leveren sport-, spel- en biodiversiteitsvoorzieningen op (op basis van beschikbaar gestelde provinciale subsidie).
		We begeleiden en beoordelen (vanuit onze gemeentelijke rol) de planvorming van de Sauna en de Kanovijver. Het initiatief voor planvorming binnen de kaders van het bestemmingsplan en streefbeeld ligt bij de ondernemers zelf.
		We geven in 2024 nog geen invulling aan het uitvoerings- en financieringsplan voor het gebied als geheel (vanwege de grote financiële gevolgen en de beschikbare capaciteit).
4	Wat wil de Raad bereiken? (effect)	Een ruimtelijk, maatschappelijk en economisch verantwoorde invulling van het Arsenaalgebied.
	Effectindicator	Heldere en inspirerende kaders scheppen voor toekomstige ontwikkelingen in het Arsenaalgebied.
	Eerdere resultaten	Oplevering van de eerste stappen uit het participatieplan Visie Arsenaalgebied, waaronder een historische analyse, ambitieniveau en randvoorwaarden.
	Streefwaarde	Een vastgestelde Visie Arsenaalgebied door de gemeenteraad.
	Wat gaat het College daarvoor doen in 2024?	Een visie ter vaststelling voorleggen aan de gemeenteraad. Deze visie geeft richting aan de toekomstige functionele en stedenbouwkundige mogelijkheden in dit gebied. Besluitvorming over de vervolgstappen in de ontwikkeling van het gebied.
5	Wat wil de Raad bereiken? (effect)	Stedenbouwkundige verantwoorde invulling van het gebied Baskensburg-West met de meest gewenste en benodigde functies (ruimtelijk, financieel en functioneel haalbaar).
	Effectindicator	Heldere ruimtelijke, functionele en financiële uitgangspunten voor de doorontwikkeling van het gebied.
	Eerdere resultaten	Planvorming en contractvorming voor de huisvesting van arbeidsmigranten in het gebied. Vanwege het ontbreken van benodigde capaciteit heeft de planvorming voor het gebied als geheel enige tijd stil gelegen.
	Streefwaarde	Oplevering van een stedenbouwkundig plan en financiële kaders voor de toekomstige ontwikkeling van het gebied. Vorbereiding voor het opstellen van een opstellen omgevingsplan (oplevering voorzien in 2025) voor het gebied. Realisatie van de huisvesting voor arbeidsmigranten in het gebied.
	Wat gaat het College daarvoor doen in 2024?	We stellen de ruimtelijke, functionele en financiële kaders vast voor toekomstige ontwikkelingen in het gebied Baskensburg. We faciliteren de bouw van de huisvesting van arbeidsmigranten in het gebied. We maken heldere afspraken met de diverse (sport)verenigingen in het gebied over de toekomstige ontwikkelingsmogelijkheden.

4.2.7 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)

Tot dit taakveld behoren activiteiten op het gebied van gemeentelijke bouwgrondexploitatie. Het gaat hier niet over de uitgifte van bedrijventerreinen.

4.3 Continue taken

Van de taken die we continu uitvoeren, willen we een aantal bijzonderheden voor 2024 onder uw aandacht brengen. Hieronder geven wij u een overzicht* van deze taken.

4.

PROGRAMMA 2 AANTREKKELIJKE STAD

Nr.	Product/taakveld	Bijzonderheden 2024
1	Binnenstad	We werken het deskundigenadvies uit over het zo optimaal mogelijk organiseren van die samenhangende functies, die de positie van de Vlissingse (binnenstads) economie versterken. Te denken valt aan functies voor city-marketing, evenementen, toerisme, retail en cultuur.
2	Cultuur/Evenementen	De locatie Machinefabriek bekender maken door middel van het tijdelijk organiseren van (culturele) evenementen in de in aanbouw zijnde Machinefabriek.
3	Toerisme - Uitvoeringsagenda toeristische visie Vlissingen 2021-2024 is het uitgangspunt van de activiteiten.	We actualiseren de uitvoeringsagenda Toeristische Visie Vlissingen.
4	Aanjaaggelden Zeeland in Stroomversnelling (ZIS) en gelden Just Transition Fund (JTF)	We brengen aanjaaggelden Zeeland in Stroomversnelling (ZIS) gericht bij bedrijfsleven onder de aandacht en stimuleren de samenwerking tussen bedrijven en kennisinstellingen hiertoe. Ook maken we de Just Transition Fund gelden bij bedrijven en instellingen bekender.
5	Deelname aan BGTS North Sea Port District	We voeren de werkagenda met 4 demonstratieprojecten uit.

* Dit overzicht is niet limitatief

4.4 Wat mag het kosten?

4.

PROGRAMMA 2 AANTREKKELIJKE STAD

4.4.1 Lasten en baten

(Bedragen * € 1.000)

	JAARREKENING	BEGROTING				
	PROGRAMMA TOTALEN					
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
LASTEN	29.053	29.927	35.380	26.948	25.428	18.460
BATEN	16.349	22.808	28.487	18.314	17.862	10.918
Saldo	12.704	7.119	6.894	8.634	7.566	7.542
Mutatie reserves						
Toevoeging reserve grondexploitatie	592					
Onttrekking reserve grondexploitatie	-592					
Toevoeging reserve wind in de zeilen	303	244	14.097	6.170	6.170	6.170
Onttrekking reserve wind in de zeilen		-50	-500	-1.500		
Toevoeging reserve maritiem	25	100	100	100	100	100
Onttrekking reserve maritiem	-75					
Toevoeging reserve omgevingswet	1.034					
Onttrekking reserve omgevingswet	-33					
Onttrekking nieuwbouw stadsbeheer				-51	-53	-53
Toevoeging reserve stadslandgoed Nieuwerve	250					
Onttrekking reserve stadslandgoed Nieuwerve		-89				
Saldo na bestemming	14.208	7.325	20.591	13.354	13.782	13.759
	SPECIFICATIE LASTEN					
LASTEN	2022	2023	2024	2025	2026	2027
3.1 Economische ontwikkeling	861	524	521	524	527	530
0.3 Beheer ovg gebouwen en gronden			221	221	221	221
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	5.960	3.075	7.060	3.552	209	237
3.3 Bedrijvenloket en bedr.regeling	175	172	201	201	202	192
3.4 Economische promotie	1.005	871	907	918	929	943
5.3 Cultuurpresent, -prod. en -part.	559	534	1.101	996	987	1.001
5.4 Musea	927	790	930	948	970	986
5.5 Cultureel erfgoed	256	293	345	348	330	312
5.6 Media	853	678	760	768	771	796
8.1 Ruimtelijke ordening	1.323	1.341	2.003	2.850	1.601	1.590
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrter.)	13.723	18.030	18.662	13.137	15.990	8.973
8.3 Wonen en bouwen	3.411	3.619	2.669	2.486	2.690	2.678
Totaal lasten	29.053	29.927	35.380	26.948	25.428	18.460
	SPECIFICATIE BATEN					
BATEN	2022	2023	2024	2025	2026	2027
3.1 Economische ontwikkeling	183	200	-	-	-	-
0.3 Beheer ovg gebouwen en gronden			6	6	6	6
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	3.946	3.027	7.060	3.552	209	237
3.3 Bedrijvenloket en bedr.regeling	160	159	161	163	165	167
3.4 Economische promotie	398	237	269	275	282	290
5.3 Cultuurpresent, -prod. en -part.	45	42	42	-	-	-

4.

PROGRAMMA 2 AANTREKKELIJKE STAD

	JAARREKENING	BEGROTING				
5.4 Musea	270	78	81	82	84	87
5.5 Cultureel erfgoed	-46	15	15	15	15	15
5.6 Media	489	-	-	-	-	-
8.1 Ruimtelijke ordening	184	146	40	40	40	40
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrter.)	9.441	17.955	18.662	13.137	15.990	8.973
8.3 Wonen en bouwen	1.279	950	2.152	1.044	1.071	1.104
Totaal baten	16.349	22.808	28.487	18.314	17.862	10.918

Voor het verloop van de reserves en voorzieningen verwijzen wij u naar de paragraaf 9.8. Hier zijn ook de toelichtingen opgenomen.

In paragraaf 9.1 lokale heffingen, wordt inzicht gegeven in de kostendekkendheid van de gemeentelijke heffingen, belastingen en overige rechten.

4.

PROGRAMMA 2 AANTREKKELIJKE STAD

4.4.2 Investerings

Onderstaand is een overzicht opgenomen van de investeringen behorende bij dit programma.

						(Bedragen x € 1.000)
Investeringen	2024	2025	2026	2027	Totaal	
1 Prins Hendrikweg/ Oude Veerhavenweg	-	1.000	1.000	1.000	3.000	
2 Herinrichting boulevards Evertsen en Bankert	200	1.160	2.000	2.000	5.360	
3 Stadsvernieuwing projecten	300	300	276	-	876	
Totaal investeringsplan	500	2.460	3.276	3.000	9.236	

Toelichting investeringen:

1. Voor de Kenniswerf ligt er een hogere ambitie voor duurzaamheid, vergroening, veiligheid, etc. Daarnaast hebben we te maken met kostenstijgingen voor de herinrichting Prins Hendrikweg/Oude Veerhavenweg. Om dit deel van de Kenniswerf te herontwikkelen tot een aantrekkelijke omgeving om in te studeren, werken en ontmoeten is daarom extra budget nodig.
2. In de Boulevardsvisie is vastgelegd dat de herinrichting van de openbare ruimte prioriteit heeft. In de begroting van 2023-2026 is hiervoor 4,2 mln opgenomen. Door actualisatie van de raming is er aanvullend krediet nodig.
3. De corporaties hebben de komende jaren een grote opgave liggen in het vernieuwen van hun vastgoed. Bij deze herstructurerings maakt de gemeente een kwaliteitsslag in het openbaar gebied. Het zwaartepunt van de opgave van de corporaties ligt de komende jaren in het Middengebied. De gemeente investeert met de stadsvernieuwingsmiddelen in het omliggend openbaar gebied.

5.1 Inleiding

Programmadoel Sociale Samenhang

Samen zijn wij Vlissingen. We willen dat iedereen in Vlissingen kan meedoen en niemand buiten de maatschappij belandt. Als inwoners van de gemeente Vlissingen hebben we oog voor elkaar en zorgen we voor elkaar. We investeren in de Positieve Gezondheid, de eigen kracht en het sociale netwerk van onze inwoners en breiden we onze preventieve collectieve activiteiten op alle leefgebieden uit. Door de laagdrempelige ondersteuning in de buurten te organiseren kennen we onze inwoners beter en zijn we er vroeg bij wanneer dat nodig is. Het sociaal domein is daarbij de ondersteuning die de gemeente biedt op het gebied van werk en inkomen, meedoen in de samenleving, gezondheid en bewegen, opvoeden en opgroeien.

De hoeveelheid taken die de gemeente heeft in het sociaal domein, is de laatste jaren flink toegenomen. Met tegelijkertijd forse bezuinigingen vanuit het Rijk. Ook hebben we rekening te houden met extra kosten als gevolg van de toename van de zorgvraag. Tot slot wordt het tekort aan arbeidskrachten steeds groter. Als we dus blijven doen wat we deden, heeft de zorg in Zeeland in 2030 een personeelstekort van 7.500. Niets veranderen betekent dus dat we 7.500 medewerkers éxtra moeten vinden, bóvenop de 32.000 mensen die nu al in de zorg werken en die we hard nodig blijven hebben. Een onmogelijke opgave, simpelweg omdat deze extra mensen er niet zijn. Het moet dus fundamenteel anders in de zorg in Zeeland. En het kán anders. Dat kunnen we niet alleen. Daaraan werken we samen met onze partners in de Zeeuwse Zorgcoalitie en lokaal in Vlissingen binnen de Vlissingse Zorgdriehoek met Buurteams Vlissingen, de partners in de Aanvullende Zorg en Kernegezond Vlissingen.

We moeten dus meer doen, met minder. Toch willen we graag dat iedereen mee kan blijven doen. Sommigen hebben daarbij ondersteuning nodig. Voor hen is het belangrijk dat zij toegang hebben tot betaalbare hulp en zorg. Samen met onze partners slaan we de handen ineen en richten we de zorg en ondersteuning opnieuw in. Dat is sociale samenhang. We gaan voor samenredzaamheid, preventie, vroegsignalering en zorg dichtbij. Alleen zo kunnen we ondersteuning beschikbaar houden voor hen die het echt nodig hebben.

Speerpunten voor 2024 zijn:

- Investeringsfonds sociaal domein.
- De taakstelling sociaal domein.
- Aanpassing van de gemeenschappelijke regeling (GR) Orionis Walcheren.
- Nieuw armoedebeleid.
- De herinrichting van het zorglandschap jeugd: de hervormingsagenda, de regiovisie jeugd en de lokale pilot in Oost-Souburg.
- Inzet op preventie vanuit Gezond Actief Leven Akkoord (GALA)
- Beleidsplan sociaal domein.

Beleidsindicatoren (uit [waarstaatjegemeente.nl](https://www.waarstaatjegemeente.nl))

Beleidsindicatoren	Omschrijving	Periode	Vlissingen	Nederland	Begroting 2024	Bron
Verwijzingen Halt	per 1.000 jongeren	2021	19	8	19	Bureau Halt
Winkeldiefstallen	per 1.000 inwoners	2022	3,3	2,3	3,3	CBS - Diefstallen
Geweldsmisdrijven	per 1.000 inwoners	2022	6,3	4,6	6,3	CBS - Criminaliteit
Diefstallen uit woning	per 1.000 inwoners	2022	0,8	1,4	0,8	CBS - Diefstallen
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	per 1.000 inwoners	2022	8,4	6	8,4	CBS - Criminaliteit
Funcziemenging	%	2021	45	53,3	44,8	LISA
Absoluut verzuim	per 1.000 leerlingen	2021	2,4	2,7	2,4	DUO - Dienst Uitvoering Onderwijs

5.

PROGRAMMA 3 SOCIALE SAMENHANG

Beleidsindicatoren	Omschrijving	Periode	Vlissingen	Nederland	Begroting 2024	Bron
Relatief verzuim	per 1.000 leerlingen	2021	12	20	12	DUO - Dienst Uitvoering Onderwijs
Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	2021	2,6	1,9	2,6	Ingrado
Niet-sporters	% 16 t/m 22 jarigen	2020	55,4	49,3	55,4	Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tel
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	2020	2	1	2	Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tel
Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	2021	10	6	10	Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tel
Werkloze jongeren	%	2021	2	2	2	CBS Jeugd
Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	2022	69,5	72,2	69,5	CBS - Arbeidsdeelname
Personen met een bijstandsuitkering	per 10.000 inwoners	2021	586,2	431,2	586,2	CBS - Participatiewet
Lopende re-integratievoorzieningen	per 10.000 inwoners van 15-64 jaar	2022	105,6	202	94,7	CBS - Participatiewet
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	2022	12,6	10,7	12,9	CBS Jeugd
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	2022	1,8	1,1	2	CBS Jeugd
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	2022	0,4	0,3	0,6	CBS Jeugd
Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	per 10.000 inwoners	2022	680	640	1010	GMSD

5.2 Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

5.2.1 Ontwikkelagenda sociaal domein

Door integraal (samen) te werken op het gebied van beleid en uitvoering maken we het sociaal domein efficiënt en toekomstbestendig. We willen ondersteuning blijven bieden aan de inwoners van Vlissingen die dit echt nodig hebben. Met de Ontwikkelagenda sociaal domein sturen we op het realiseren van de onderstaande veranderingen:

1. Terugdringen van het aantal aanvragen en toekenningen voor individuele voorzieningen;
2. Doelmatiger en doeltreffender inzetten van individuele voorzieningen (kortdurend, resultaatgericht);
3. Een gezonde financiële balans binnen het sociaal domein realiseren;
4. Gemeente Vlissingen als opdrachtgever, meer nadruk op sturing, verantwoording en integraal werken;
5. Zorgen voor een andere manier van denken en werken door inwoners, professionals en de gemeente Vlissingen gericht op de gewenste situatie.

Alle doelstellingen en veranderingen zijn met elkaar verweven. Wij zijn van mening dat niet één, maar alle veranderingen noodzakelijk zijn om de verschillende doelstellingen te kunnen behalen.

De veranderingen zijn uitgewerkt in een uitvoeringsprogramma 2023-2025. Naast de diverse inhoudelijke inspanningen die in dit programma zijn uitgewerkt, is een gedragsverandering nodig. Wat we doen om verandering 5 te realiseren beschrijven we in deze paragraaf. De inzet op de andere veranderingen leest u terug in de andere paragrafen.

Om een gedragsverandering te bereiken, wordt geïnvesteerd in een nieuwe manier van denken en werken. Positieve Gezondheid is hiervoor de basis. Gezond zijn is zoveel meer dan niet ziek zijn. Positieve Gezondheid is een bredere kijk op gezondheid. Met die bredere benadering gaat het over het vermogen van mensen om met de fysieke, emotionele en sociale uitdagingen in het leven om te gaan. En om zo veel mogelijk eigen regie te voeren. We richten ons op dat wat de inwoner gezondheidswinst oplevert, wat hij nog kan en graag wil. En op wat onze inwoners samen kunnen. Daarvoor is het belangrijk dat Vlissingers goed verbonden zijn met elkaar, dat samenredzaamheid ontstaat. Samenredzaamheid is de ondersteuning die inwoners elkaar in het gewone leven geven, zonder betrokkenheid van professionals.

Nr.	Omschrijving	Status
1	Wat wil de Raad bereiken? (effect)	Inzicht in ontwikkelingen in het sociaal domein.
	Effectindicator	Een actueel dashboard sociaal domein. Actieve thematische monitoring onder meer op sociale en gezonde omgeving, meedoen, zelf- en samenredzaamheid en signalen van kwetsbaarheid van onze inwoners.
	Eerdere resultaten	Er is een voorlopig dashboard sociaal domein in afwachting van de realisatie van een dashboard op basis van een datawarehouse.
	Streefwaarde	Dashboard waarmee we in beeld hebben hoe het sociaal domein zich ontwikkelt.
	Wat gaat het College daarvoor doen in 2024?	Dashboard ontwikkelen en inrichten.
2	Wat wil de Raad bereiken? (effect)	Zorgen voor een andere manier van denken en werken door inwoners, professionals en de gemeente Vlissingen gericht op de gewenste situatie, waarbij de samenredzaamheid vergroot wordt.
	Effectindicator	Samenredzaamheid (nog te ontwikkelen) Bron Gezondheidsmonitor 18-64 jaar: Ervaart onvoldoende sociale samenhang in de buurt (sociale cohesie)
	Eerdere resultaten	18-64 jaar: ervaart onvoldoende sociale samenhang in de buurt 58% (2020-2021), 60% (2017).
	Streefwaarde	Het aantal inwoners dat voldoende sociale samenhang ervaart in de buurt vergroten.
	Wat gaat het College daarvoor doen in 2024?	Een platform inrichten om vraag en aanbod bij elkaar te brengen in de buurten.

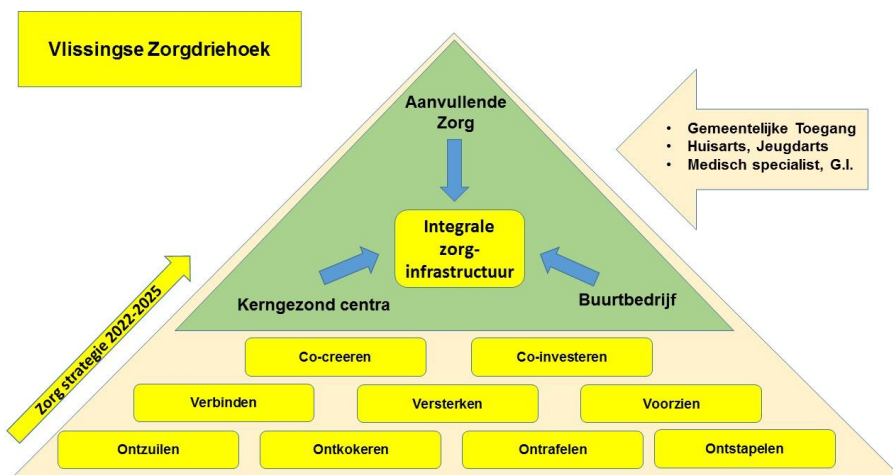
5.2.2 Artikel 12-traject sociaal domein en werk & inkomen

In het kader van artikel 12 sociaal domein werken we langs twee hoofdlijnen.

Eerst en vooral willen we voor onze inwoners doelmatige zorg bieden. Dat betekent dat we niet alleen kijken of ons ondersteuningsaanbod compleet is, maar is het ook het ook doelgericht?Iedereen moet tenslotte kunnen meedoen in Vlissingen. Ook willen we dat er een maximale samenhang is in het aanbod van zorg en ondersteuning. Dat doen we door preventie, aanvullende zorg en medische ondersteuning bij elkaar te brengen in één integraal zorgveld: onze Vlissingse zorgdriehoek.

5.

PROGRAMMA 3 SOCIALE SAMENHANG

Zo realiseren we voor onze inwoners meer overzicht en minder bureaucratie en zorgversnippering. En dit raakt dan weer aan onze tweede hoofdlijn: een effectief aanbod met maximale kosten efficiency en ook waar mogelijk besparing. Uiteindelijk leiden deze hoofdlijnen tot een betaalbaar maar vooral ook duurzaam aanbod van zorg en ondersteuning.

Investeringsfonds Sociaal Domein

In de afgelopen drie jaar hebben wij in het kader van het artikel 12-onderzoek een aantal projecten uitgevoerd die de werking en financiële beheersbaarheid van onder meer de uitvoering op de Wmo en het Voorliggend Veld substantieel hebben verbeterd. Inmiddels is een inventarisatie gedaan van activiteiten en projecten die in de komende jaren uitgevoerd worden om invulling te geven aan de opdrachten van de inspecteur, zoals opgenomen in het Inspectierapport 2021-2022. Deze opdrachten zijn bedoeld om een drietal doelen te realiseren:

- Realisatie van de taakstelling;
- Consolidatie van de behaalde resultaten in het kader van art. 12, en;
- Een verder terugdringen van de kostengroei in het sociaal domein door de implementatie van alternatieve en/of anders te organiseren dan wel in te richten zorgdiensten (o.m. preventie).

Met de inspecteur is tevens afgesproken om voor de uitvoering van deze activiteiten en projecten een investeringsfonds in te richten om de noodzakelijke activiteiten en projecten te financieren (zie hoofdstuk 2).

Nr.	Omschrijving	Status
1	Wat wil de Raad bereiken? (effect)	Een betaalbaar en duurzaam aanbod van zorg en ondersteuning.
	Effectindicator	Kostenontwikkeling in het sociaal domein, in relatie tot (gemiddelde) kosten per product en aantallen cliënten.
	Eerdere resultaten	De gerealiseerde besparingen in het kader van artikel 12 binnen de aanvullende zorg Wmo. Daarnaast zijn per 1 januari 2023 de Buurtteams Vlissingen opgericht.
	Streefwaarde	Realiseren van de taakstellingen.
	Wat gaat het College daarvoor doen in 2024?	We geven uitvoering aan de vervolgoopdrachten in het kader van artikel 12, onder meer voor jeugd en Wmo.

5.2.3 Zeeuwse samenwerking sociaal domein

We zien een trend van toenemende Zeeuwse samenwerking binnen het sociaal domein. Daarin levert elke Zeeuwse gemeente een bijdrage conform onderling gemaakt afspraken. Het leveren van deze bijdrage en het tegelijkertijd waarborgen van integraliteit vraagt in 2024 en de jaren daarna extra capaciteit.

Het wetsvoorstel invoering woonplaatsbeginsel en het nieuwe verdeelmodel voor beschermd wonen is controversieel verklaard. Dit betekent dat deze onderwerpen de komende periode, totdat er een nieuw kabinet is, niet door de commissie en de Kamer zullen worden behandeld. Hiermee is de decentralisatie van beschermd wonen (opnieuw) en voor nog onbepaalde tijd uitgesteld.

Tegelijkertijd is er in Zeeland nog geen unanimititeit bereikt over de gewenste governance voor de inkoop van Jeugdhulp en Beschermd wonen en vindt hiernaar verdiepend onderzoek plaats. We verwachten de ontwerpregeling governance in het eerste kwartaal van 2024 voor zienswijze aan de gemeenteraad voor te leggen.

In afwachting van deze ontwikkelingen hebben de gemeenten in Zeeland met betrekking tot beschermd wonen gewerkt aan een alternatieve vorm van Zeeuwse samenwerking en in gezamenlijkheid tijdelijke partnerschapsafspraken voorbereid. Die leggen wij aan het eind van dit jaar ter besluitvorming voor aan de gemeenteraad. Deze partnerschapsafspraken gelden tot het moment dat de nieuwe governance in werking treedt.

Nr.	Omschrijving	Status
1	Wat wil de Raad bereiken? (effect)	Meer regie en sturing in het sociaal domein en minder bestuurlijke drukte en efficiëntere inzet van capaciteit.
	Effectindicator	
	Eerdere resultaten	
	Streefwaarde	
	Wat gaat het College daarvoor doen in 2024?	In overleg met de gemeenten in Zeeland komen tot een gedragen governance structuur voor de inkoop van jeugdhulp, beschermd wonen, maatschappelijke opvang en vrouwenopvang. We leggen de nieuwe governancestructuur in 2024 aan de gemeenteraad voor.
2	Wat wil de Raad bereiken? (effect)	In control zijn bij de Zeeuwse vraagstukken en de samenwerking in het sociaal domein.
	Effectindicator	
	Eerdere resultaten	
	Streefwaarde	Tijdige, duidelijke en kaderstellende voorstellen in de raad.
	Wat gaat het College daarvoor doen in 2024?	We leveren een bijdrage aan de regio, zodat Zeeuws-breed voldoende capaciteit kan worden vrijgemaakt.

5.2.4 Onderwijsbeleid en leerlingzaken

Wij willen dat iedereen in onze gemeente mee kan doen in onze maatschappij. Daarom bieden we kinderen dezelfde kansen om zich, op basis van de eigen talenten en kwaliteiten, te ontwikkelen. In de vorm van peuter- en kinderopvang op vroege leeftijd en vanaf 4 jaar op school. Sommige kinderen hebben daarbij hulp en ondersteuning nodig. Voor zichzelf of voor problemen in de thuissituatie of omgeving. De nieuwe zorgstructuur, waarin Buurteams Vlissingen in nauwe samenwerking met de toegang Wmo en Jeugd actief zijn in de wijken, op de scholen en bij de kinderopvang speelt hierin een belangrijke rol. Wij zijn voortdurend in gesprek met alle betrokken partijen om die ondersteunende rol zo goed mogelijk te vervullen. Naast de inzet van buurtteammedewerkers op de scholen is ook een thuiszitterscoach aan de slag gegaan om de aansluiting onderwijs en jeugdzorg te verbeteren.

Ook vanuit de landelijke overheid wordt ingezet op het bieden van gelijke kansen voor kinderen. Voor het tegengaan van onderwijsachterstanden worden middelen beschikbaar gesteld. Met dat budget is

5.

PROGRAMMA 3 SOCIALE SAMENHANG

een Beleidsplan Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 vastgesteld. Het daarin opgenomen scala aan activiteiten wordt uitgevoerd in nauwe samenwerking met de betrokken partijen.

5.2.5 Sportbeleid en activering

Focus op de lokale aanpak op het gebied van preventie, gezondheid en de sociale basis met speciale aandacht voor de kracht van sport en cultuur als middel. De stip op de horizon is een gezonde generatie in 2040.

Ook op het gebied van sport is positieve gezondheid het uitgangspunt. Daaruit volgt de sportdoelstelling: het faciliteren en stimuleren van een actieve leefstijl door sport en bewegen, voor alle inwoners van de gemeente Vlissingen. Inwoners die door omstandigheden niet in staat zijn om dit zelf te doen helpen we hierbij.

In de praktijk blijkt dat een groot deel van de Vlissingse bevolking zelf de weg vindt naar het sport en beweegaanbod. Het faciliteren en zorgen voor een goede sportinfrastructuur is voor de groep toereikend. Een kleinere groep Vlissingse inwoners is door verschillende oorzaken niet in staat om zelf de weg te vinden naar het lokale sport- en beweegaanbod. Die helpen we op weg om een geschikt aanbod te vinden. De aanpak is gericht op het stimuleren van doelgroepen binnen de Vlissingse samenleving die nog niet deelnemen aan sport- of beweegactiviteiten. De uitvoering en financiering van dit sportstimuleringsbeleid vindt plaats binnen het kader van de rijkssubsidieregeling “Brede impuls combinatiefuncties” met behulp van externe samenwerkingspartners. Daarnaast zijn uitvoeringsmiddelen beschikbaar door onze deelname aan het Sportakkoord II. Het Sportakkoord geeft de uitvoeringskaders voor ons sportbeleid.

Samenhang Sportakkoord II met andere akkoorden

Met het Integraal Zorgakkoord (IZA), het Gezond Actief Leven Akkoord (GALA), Hoofdlijnen Sportakkoord II zijn op landelijk niveau afspraken vastgelegd die vervolgens lokaal en regionaal worden uitgerold. We maken een plan van aanpak waarin de verschillende onderdelen met elkaar verbonden worden. Dit plan van aanpak betreft inhoudelijk de hoofdthema's:

- Sport, bewegen en cultuur
- Gezondheid & sociale basis

Het Sportakkoord II en de brede regeling combinatiefuncties zijn de sub thema's van Sport, bewegen en cultuur. Daarnaast raakt sport nagenoeg alle sub thema's van gezondheid en sociale basis. Bij de uitwerking leggen we nadrukkelijk de verbinding met andere ontwikkelingen zoals de inzet van Buurtteams Vlissingen, samenwerking Kerne gezond en de doelstellingen van de ontwikkelagenda sociaal domein.

Nr.	Omschrijving	Status
1	Wat wil de Raad bereiken? (effect)	Gezonde en vitale inwoners.
	Effectindicator	Monitoring beweegrichtlijnen volwassen en senioren.
	Eerdere resultaten	46,5% voldeed in 2022 aan de beweegrichtlijnen. Bron: Corona Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen 2022, GGD'en, CBS en RIVM
	Streefwaarde	Voor 48% voldoen aan de beweegrichtlijnen in 2024.
	Wat gaat het College daarvoor doen in 2024?	Uitvoering geven aan het Sportakkoord II.

5.2.6 Burgerparticipatie

Hiervoor verwijzen wij u naar paragraaf 6.2.1.2. van het programma Bestuur: Burgerparticipatie.

5.2.7 Wet inburgering

In 2022 is de nieuwe Wet Inburgering Nieuwkomers in werking getreden. Deze wet is in de loop van 2022 geïmplementeerd in onze gemeente. In de paragraaf 5.2.3 'continue taken' rapporteren wij over de jaarlijkse taken horend bij deze wetgeving.

5.2.8 Preventie, vroegsignalering en toegang sociaal domein

Inzet op preventie vanuit Gezond Actief Leven Akkoord (GALA)

Met het Gezond Actief Leven Akkoord (GALA), het Integraal Zorg Akkoord (IZA) en het Hoofdlijnen Sportakkoord II zijn op landelijk niveau afspraken vastgelegd die vervolgens lokaal en regionaal uitgerold gaan worden. We ontvangen een Brede Specifieke Uitkering (SPUK) om diverse afspraken uit deze akkoorden ook uit te kunnen voeren.

De SPUK bestaat uit drie inhoudelijke hoofdthema's met daaronder verschillende onderdelen.

- Thema sport, bewegen en cultuur; Sportakkoord en Buurtsportcoachregeling;
- Thema Gezondheid & Sociale Basis; waaronder welzijn op recept, kansrijke start, eenzaamheid;
- Thema Ondersteunende onderdelen; waaronder advies GGD.

Inzet van de GALA-afspraken is dat activiteiten elkaar zoveel mogelijk versterken. Het GALA wordt in samenhang met het Sportakkoord (zie 5.2.5) en het Integraal Zorg Akkoord (zie 5.2.15) uitgevoerd.

Buurtteams Vlissingen

We streven ernaar dat iedereen 'Positief Gezond' is, voor zichzelf en voor elkaar kan zorgen en mee kan doen in de samenleving. Het gros van de inwoners kan dat prima zelf of samen met familie, vrienden of in de buurt regelen. Om er voor te zorgen dat zoveel mogelijk inwoners in Vlissingen op deze manier kunnen deelnemen in de samenleving versterken we vroegsignalering, preventie en participatie. We organiseren dit vanuit Buurtteams Vlissingen.

Buurtteams bieden daarvoor ondersteuning ter versterking van de zelfredzaamheid, de eigen kracht en het netwerk van onze inwoners, van 0 tot 100+ jaar en op alle leefgebieden, zoals vanuit Welzijn op Recept in samenwerking met huisartsen en ondersteuning aan mantelzorgers. Er is een preventief collectief aanbod voor het voorkomen van ondersteuningsvragen, het activeren van inwoners en het bevorderen van de samenredzaamheid in de buurten.

De Buurtteamsvormen samen met de Kerngezondcentra en de aanvullende zorg de Vlissingse zorgdriehoek. De teams staan dichtbij onze inwoners en zijn gemakkelijk benaderbaar. Het is er op gericht om samen met onze inwoners vragen op te lossen. De Buurtteams hebben een groot netwerk met vrijwillige inzet en partners in en rondom het onderwijs en veiligheid. Mocht er toch meer nodig zijn bij ondersteuningsvragen dan is er een nauwe samenwerking tussen Buurtteams Vlissingen en de gemeentelijke toegang. De toegang kan anderzijds ook een beroep op deze teams doen als de ondersteuning weer wat lichter kan of als iemand het weer zelf kan regelen.

Wet aanpak meervoudige problematiek in het sociaal domein (Wams)

Het helpen van inwoners met meerdere problemen binnen het sociaal domein vraagt veel van gemeenten en professionals: alle partijen moeten goed samenwerken om tot een gezamenlijke oplossing te komen. Op dit moment vraagt de gegevensuitwisseling tussen deze partijen juridisch extra inspanning. Dit zorgt ervoor dat een onderling afgestemde aanpak van de problematiek regelmatig niet lukt (1 Gezin, 1 Plan, 1 Regisseur). Dit is een van de belangrijkste knelpunten die de Wet aanpak meervoudige problematiek in het sociaal domein (Wams) straks oplost. Daarnaast zorgt het er ook voor dat mensen niet steeds dezelfde gegevens aan de gemeente hoeven te verstrekken. De uitwisseling van gegevens is overigens wel aan voorwaarden verbonden: alleen die gegevens die nodig zijn om gezamenlijk tot een gecoördineerde aanpak te komen mogen worden gedeeld. Bovenal worden de mensen om wie het gaat altijd betrokken.

5.

PROGRAMMA 3 SOCIALE SAMENHANG

De Wams bevat een opdracht aan gemeenten om een meldpunt in te richten waar zowel inwoners als professionals kunnen melden, per situatie te onderzoeken of er een noodzaak is om tot een gecoördineerde aanpak te komen en welke partijen daarbij betrokken moeten worden en vervolgens een coördinator te benoemen die een gecoördineerde aanpak organiseert. Dit vraagt van de gemeente nadere uitwerking. De wet biedt ook een kans om 1 Gezin, 1 Plan, 1 Regisseur beter te laten functioneren. De beoogde inwerkingtreding van het wetsvoorstel is op 1 juli 2024.

Nr.	Omschrijving	Status
1	Wat wil de Raad bereiken? (effect)	Preventie efficiënter en effectiever in de eigen woonomgeving organiseren. Daarmee de instroom naar individuele maatwerkvoorzieningen voorkomen.
	Effectindicator	Inwoners met een maatwerkvoorziening Wmo. Inwoners met een maatwerkvoorziening Jeugd.
	Eerdere resultaten	De ondersteuning in het voorliggend veld wordt sinds 1 januari 2023 in samenhang en integraal uitgevoerd door Buurtteams Vlissingen.
	Streefwaarde	Bevorderen van de samenredzaamheid van inwoners in Vlissingen.
	Wat gaat het College daarvoor doen in 2024?	Blijven investeren in preventie, vroegsignalering en laagdrempelige ondersteuning en activering in de woonomgeving van de inwoners met inzet van de GALA-afspraken.
2	Wat wil de Raad bereiken? (effect)	Inwoners met meerdere problemen ondersteunen, waarbij alle betrokken partijen goed samenwerken en tot een gecoördineerde aanpak komen.
	Effectindicator	Dienstverlening op basis van de Wams is ingericht.
	Eerdere resultaten	Juridisch lastig om te komen tot gegevensuitwisseling voor 1 Gezin, 1 Plan, 1 Regisseur.
	Streefwaarde	Voor inwoners met meervoudige problematiek is er een gecoördineerde aanpak.
	Wat gaat het College daarvoor doen in 2024?	In de tweede helft van 2024 richten we de Wams in. Vanaf 2025 voeren we de wet uit.

5.2.9 Werk en inkomensregelingen

We willen een betaalbare, toekomstbestendige en optimaalfunctionerende uitvoering en organisatie van de Participatiewet, de schuldhulpverlening en het minimabeleid. De belangrijkste verbeteracties die we hiervoor verder gaan implementeren, richten zich op 3 hoofdthema's:

- invulling geven aan de beleidsregisserende rol van de gemeente;
- het rendement en bedrijfsconcept van het Werkleerbedrijf van Orionis Walcheren verbeteren;
- een toekomstbestendige organisatie en uitvoering van taken passend binnen het integraal sociaal domein.

Orionis Walcheren dient meerjarig maximaal bij te dragen aan de gemeentelijke taakstelling op het cluster inkomen en participatie in het kader van de artikel 12-procedure. Naar aanleiding van de medio 2022 gewijzigde Wet Gemeenschappelijke Regelingen (WGR) moet de gemeenschappelijke regeling (GR) Orionis Walcheren worden aangepast. In 2024 willen we een voorstel voor de aangepaste GR ter besluitvorming aanbieden aan de raden van de in de GR deelnemende gemeenten.

Nr.	Omschrijving	Status
1	Wat wil de Raad bereiken? (effect)	Grip en sturing op de taken die de gemeente heeft gedelegeerd aan Orionis Walcheren.
	Effectindicator	Aangepaste Gemeenschappelijke Regeling (GR) Orionis Walcheren, zowel wettelijk als een evaluatie van de GR
	Eerdere resultaten	
	Streefwaarde	Een aangepaste GR Orionis Walcheren voor 1 juli 2024.
	Wat gaat het College daarvoor doen in 2024?	Wij leggen in 2024 een gewijzigde GR Orionis Walcheren voor aan uw raad.

5.

PROGRAMMA 3 SOCIALE SAMENHANG

Nr.	Omschrijving	Status
2	Wat wil de Raad bereiken? (effect)	Actueel armoedebeleid.
	Effectindicator	Een actueel armoedebeleidsplan.
	Eerdere resultaten	Er is opdracht gegeven tot het uitvoeren van een onderzoek, in de vorm van een armoedemonitor, naar het huidige armoedebeleid welke als basis dient voor het te vormen nieuwe beleid. Dit onderzoek heeft door AVG-restricties vertraging opgelopen en zal in 2024 zijn aanvang nemen.
	Streefwaarde	Een herijking van het armoedebeleid aan de hand van de resultaten uit de armoedemonitor.
	Wat gaat het College daarvoor doen in 2024?	Aan de hand van de resultaten uit de armoedemonitor herijken we het huidige armoedebeleid en bieden we een nieuw beleidsplan in 2024 aan de gemeenteraad aan.
3	Wat wil de Raad bereiken? (effect)	Als maatschappelijke organisatie een bijdrage leveren aan de participatie van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.
	Effectindicator	Voldoen aan de afspraak in de Kadernota Orionis om 16 kandidaten met een afstand tot de arbeidsmarkt te plaatsen en te begeleiden.
	Eerdere resultaten	10 kandidaten in 2022.
	Streefwaarde	16 kandidaten met een afstand tot de arbeidsmarkt begeleiden.
	Wat gaat het College daarvoor doen in 2024?	16 kandidaten plaatsen en begeleiden en hiermee voldoen aan de SROI/banenaafpraak.

5.2.10 Maatwerkdienstverlening 18+

We geven verder uitvoering aan de raamovereenkomst 'Wmo: aanvullende zorg' met onze samenwerkingspartners Zeeuws Bakken en Naerebout Combinatie en ontwikkelen door op het contractmanagement hierop. Het belangrijkste doel is dat de aanvullende zorg (= ondersteuning binnen de Wmo) in de toekomst beschikbaar blijft voor onze inwoners en betaalbaar voor ons als gemeente. Vanuit het gedachtegoed van 'reablement' werken we eraan dat ouderen zo lang mogelijk zelfredzaam en zelfstandig thuis kunnen wonen. Dit doen we onder andere door de inzet van ergotherapeuten om hiermee ook de wachtlijstproblematiek terug te dringen. De aanvullende zorg wordt geleverd vanuit het perspectief van Positieve Gezondheid en passende ondersteuning: doen wat nodig is, niet meer en niet minder. We streven naar een organische Vlissingse zorgdriehoek van gelijkwaardige partijen, waar de aanvullende zorg een element van is. Het is belangrijk dat er een toekomstbestendig systeem komt en dat we oog houden voor het grote geheel.

Nr.	Omschrijving	Status
1	Wat wil de Raad bereiken? (effect)	Doorontwikkeling van de aanvullende zorg binnen de Wmo als onderdeel van de Vlissingse zorgdriehoek.
	Effectindicator	Wmo-ondersteuning is beschikbaar voor inwoners die deze nodig hebben en betaalbaar voor ons als gemeente.
	Eerdere resultaten	Implementatie van de raamovereenkomst Wmo en start per 1 juli 2022.
	Streefwaarde	Terugdringen van het aantal aanvragen en toekenningen voor individuele voorzieningen.
	Wat gaat het College daarvoor doen in 2024?	Samen met onze strategische partners geven wij verder uitvoering aan de raamovereenkomst 'Wmo: aanvullende zorg' op basis van de uitgangspunten van Positieve Gezondheid. We investeren in het contractmanagement en beoordelen of we de raamovereenkomst Wmo per 1 januari 2025 willen verlengen.

5.2.11 Jeugdhulp

Tot dit taakveld behoren vormen van jeugdhulp die door de gemeente als individuele (niet vrij toegankelijke) voorziening worden aangemerkt waaronder begrepen jeugd- en opvoedhulp, jeugd-GGZ, jeugdzorg aan verstandelijk beperkten, vervoer (18-), Persoonsgebonden budget (PGB) Jeugd, persoonlijke verzorging, (kortdurend) en jeugdzorg-plus (gesloten jeugdhulp).

5.

PROGRAMMA 3 SOCIALE SAMENHANG

Uitgezonderd het vervoer en PGB worden al deze voorzieningen gezamenlijk Zeeuws ingekocht door de Inkooporganisatie jeugdhulp Zeeland (IJZ) welke valt onder de GR GGD Zeeland.

Eind 2023 wordt de Regiovisie Jeugdhulp Zeeland 2023-2028 (verder Regiovisie Jeugd) vastgesteld. 2024 is het eerste uitvoeringsjaar van deze visie die voor zover mogelijk inspeelt op de landelijke Hervormingsagenda Jeugd. Belangrijke accenten komen te liggen op:

- de af- en ombouw en transformatie van de residentiële zorg (waaronder gesloten jeugdhulp) en blijvende inzet op pleegzorg als voorkeursvorm voor verblijfszorg (landelijke actielijn: Zo Thuis Nabij Mogelijk)
- de aansluiting (speciaal) onderwijs jeugdhulp; inhoudende het verbeteren en efficiënt organiseren van de hulp op school, wanneer die onder verantwoordelijkheid van de gemeente valt.
- het met elkaar delen van ervaringen in het werken met sterke lokale teams met een brede blik, gericht op normaliseren en in verbinding met andere domeinen zoals bestaanszekerheid, volwassenen (ggz)zorg en onderwijs.

Omdat de bestaande Zeeuwse contractering een jaar is verlengd, is de uitvoering van het traject voor de nieuwe aanbesteding (2025-2028) jeugdhulp naar 2024 verschoven. De aanbesteding zal worden gebaseerd op de uitgangspunten die hierover in de Regiovisie Jeugd zijn opgenomen. In samenspraak met gemeenten wordt een inkoopstrategie opgesteld. De samenwerkingsverbanden van aanbieders, de percelen, het productenaanbod en de wijze van bekostiging worden allemaal opnieuw gewogen, waarbij wordt gekeken wat goed heeft gewerkt en wat verbetering nodig heeft. De uitvoering van de aanbesteding gebeurt door de IJZ maar wordt ook aan bijgedragen door de gemeenten. Vanuit Vlissingen wordt ingezet op het terugbrengen van de Zeeuwse inkoop naar vooral specialistische functies, een vermindering van het aantal contractpartijen en administratieve lastenverlichting.

Zorgen blijven er over de ontwikkeling van de uitgaven, het afgelopen jaar mede als gevolg van tariefstijgingen in de sector. Daarbij lopen de effecten van ingezet voorkombeleid altijd hierbij achter. Wij zullen op basis van nauwgezette productiemonitoring in 2024 zo veel mogelijk grip proberen te krijgen op uitgaven voor jeugdhulp.

In 2023 is een pilot (Grip op Jeugd) gestart in Oost-Souburg met als doel meer grip en zicht te krijgen op de jeugdhulpaanvragen en hierbij de 'beweging naar voren' te maken. Binnen de pilot wordt er in samenwerking tussen het medische en sociale domein (Kerngezond) een nieuwe werkwijze geïmplementeerd en de effecten gemonitord. In 2024 loopt de pilot door en bekijken we op basis van ervaringen en resultaten of we deze werkwijze breder uitrollen.

Nr.	Omschrijving	Status
1	Wat wil de Raad bereiken? (effect)	Passende zorg en ondersteuning aan kwetsbare jeugdigen en gezinnen binnen financieel houdbare kaders.
	Effectindicator	
	Eerdere resultaten	
	Streefwaarde	
	Wat gaat het College daarvoor doen in 2024?	Wij leveren een bijdrage aan de actielijnen van de Regiovisie Jeugdhulp Zeeland 2023-2028 en de aanbesteding jeugdhulp 2025 – 2028 met een scherp oog voor de belangen van de Vlissingse cliënten en de goede werking van onze lokale infrastructuur. Wij monitoren maandelijks de uitgaven voor jeugdhulp en sturen bij op de beheersbaarheid hiervan.

5.2.12 Geëscaleerde zorg 18+

We geven in Vlissingen verder vorm aan de opgave die we hebben voor onze kwetsbare inwoners die (tijdelijk) gebruik moeten maken van een beschermd wonen voorziening of maatschappelijke opvang. Dit doen we aan de hand van de 'Regiovisie Beschermd Wonen en Maatschappelijk Opvang 2022-2025' en de daaraan gekoppelde 'Uitvoeringsagenda Beschermd Wonen en Maatschappelijk Opvang 2022-2025'. In deze uitvoeringsagenda staat opgenomen aan welke opgaven en ontwikkelingen wordt gewerkt. De gemeenteraad heeft de regiovisie in januari 2022 vastgesteld.

5.

PROGRAMMA 3 SOCIALE SAMENHANG

Ook via de aanbesteding beschermd wonen en maatschappelijk opvang wordt ingezet op de verdere transformatie naar Beschermd Thuis.

Nr.	Omschrijving	Status
1	Wat wil de Raad bereiken? (effect)	Inwoners die aangewezen zijn op beschermd wonen en opvang komen op een verantwoorde manier zelfstandig in de wijk te wonen.
	Effectindicator	De werkafspraken behorend bij het convenant Weer thuis op Walcheren zijn in 2024 uitgewerkt samen met onze samenwerkingspartners, de woningcorporaties, zorgaanbieders en Buurtteams Vlissingen.
	Eerdere resultaten	
	Streefwaarde	Er zijn afspraken over de aanvullende en passende zorg voor deze inwoners bij terugkeer naar de wijk.
	Wat gaat het College daarvoor doen in 2024?	De werkafspraken van het convenant Weer Thuis op Walcheren samen met de samenwerkingspartners verder uitwerken.

5.2.13 Geëscaleerde Zorg 18-

Tot dit taakveld behoren aanpak kindermishandeling, Veilig Thuis 18-, jeugdbescherming en jeugdreclassering en kindbeschermingsmaatregelen opgelegd door de rechtbank, uitgevoerd door een gecertificeerde instelling (GI).

Vlissingen speelt met eigen casusregie van het regieteam bij Team Wmo Jeugd in op complexe gezinsproblematiek met veiligheidsrisico's. Hiermee proberen wij waar mogelijk escalatie en gedwongen kader te voorkomen. In die gevallen waarin dit toch niet lukt, komt de jeugdbescherming in beeld.

De jeugdbescherming is er voor de begeleiding van de meest kwetsbare kinderen en gezinnen en staat als deelsector al jaren onder druk door bedrijfsvoerings- en personele problemen. In 2023 heeft het kabinet structureel extra geld vrij gemaakt om de werkdruk bij de GI's te verminderen. Hierdoor krijgen de medewerkers minder kinderen en gezinnen onder hun hoede, waardoor zij meer tijd krijgen om hen beter te helpen. Dit zal de samenwerking met de Zeeuwse GI's in 2024 een nieuwe impuls geven. In Vlissingen gaan wij ook inzetten op een goede verbinding van onze buurtteams met de expertise van de GI. Dit is ook passend bij de actielijnen van de landelijke Hervormingsagenda (onderdeel sterke lokale teams) en het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming, waarin de lokale teams ondersteuning krijgen van een regionaal veiligheidsteam waarin de functies van de GI's, Veilig Thuis en de Raad voor de Kinderbescherming zijn samengebracht (invoering vanaf medio 2026).

Nr.	Omschrijving	Status
1	Wat wil de Raad bereiken? (effect)	Voorkomen dat kwetsbare jeugd- en gezinsproblematiek escaleert naar crisis en/of gedwongen kader.
	Effectindicator	
	Eerdere resultaten	
	Streefwaarde	
	Wat gaat het College daarvoor doen in 2024?	Wij maken afspraken over goede aansluiting van de expertise van GI's bij de lokale infrastructuur van regieteam en Buurtteams Vlissingen.

5.2.14 Centrumtaken

Via een motie heeft de raad het college verzocht om inzicht te geven in de rijksmiddelen voor de centrumtaken. Gemeente Vlissingen is centrumgemeente voor Zeeland voor de Maatschappelijke opvang, Vrouwenopvangen Beschermd wonen. Dit houdt in dat gemeente Vlissingen verantwoordelijk is voor het beheer van het financiële budget dat hiervoor vanuit het Rijk beschikbaar wordt gesteld.

Uitstel doordecentralisatie

5.

PROGRAMMA 3 SOCIALE SAMENHANG

De doordecentralisatie Beschermd Wonen is controversieel verklaard. Dat betekent dat de centrumgemeente constructie in 2024 in ieder geval blijft bestaan. Als de doordecentralisatie vanaf 2025 alsnog ingaat wordt het totale budget voor Beschermd Wonen (dat beschikbaar is gesteld aan de centrumgemeente Vlissingen) via het objectief verdeelmodel in 10 jaar tijd stapsgewijs doorgedecentraliseerd naar de 13 Zeeuwse gemeenten. De ontvangen rijksbijdrage voor 2024 ziet er als volgt uit:

Rijksbijdrage regio Zeeland (bedragen * € 1.000)	2024	2025	2026	2027
Beschermd Wonen (Decentralisatie Uitkering)	38.051	38.166	38.181	38.181
Maatschappelijke opvang en Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (Decentralisatie Uitkering)	6.991	6.991	6.991	6.991
Vrouwenopvang (Decentralisatie Uitkering)	4.308	4.308	3.935	3.934
Nationaal Actieprogramma Dakloosheid (Decentralisatie Uitkering)*	Nadere besluitvorming kabinet	Nadere besluitvorming kabinet	Nadere besluitvorming kabinet	Nadere besluitvorming kabinet

*Het kabinet zet met het Nationaal Actieplan Dakloosheid in op het voorkomen van dakloosheid en het realiseren van woonplekken met passende ondersteuning voor (dreigend) dakloze jongeren en volwassenen. Het kabinet heeft daarvoor structureel extra geld beschikbaar gesteld vanuit de coalitieakkoord maatregel dak- en thuislozen. Over de besteding van de middelen voor de jaren 2024 en verder vindt nog besluitvorming plaats.

5.2.15 Volksgezondheid

GGD

Een groot gedeelte van de uitvoering van de Wet publieke gezondheid hebben we belegd bij de GR GGD Zeeland. De GGD geeft onder andere uitvoering aan de jeugdgezondheidszorg, infectieziektebestrijding (waaronder COVID-19), medische milieukunde (waaronder PFAS-gerelateerde zaken) en psychosociale hulpverlening. Daarnaast zijn we verbonden aan de Zeeuwse Zorg Coalitie waarin de Zeeuwse gemeenten samenwerken met zorgaanbieders, verzekeraars en inwoners om de groeiende zorgkloof in Zeeland te dichten. Voor extra informatie verwijzen wij u naar de paragraaf Verbonden Partijen.

Samenwerking medisch en sociaal domein: Kerngezond

Ook in 2024 zetten we in op de samenwerking tussen het medisch en sociaal domein. Binnen Kerngezond nemen we gezamenlijk de verantwoordelijkheid om de zorg en ondersteuning in Vlissingen toekomstbestendig te maken. Vanuit GALA en IZA (zie 5.2.8) zetten we in op positieve gezondheid en de ontwikkeling van de ketenaanpakken zoals die in de akkoorden beschreven zijn: Welzijn op Recept, valpreventie bij ouderen, Kansrijke Start, de aanpak overgewicht kinderen (verbinding JOGG) en de gecombineerde leefstijlinterventie bij overgewicht en obesitas van volwassenen. We werken hierbij samen met de andere Zeeuwse gemeenten en zorgverzekeraar CZ om te komen tot de Juiste Zorg op de Juiste plek.

Wind in de Zeilen, Fiche H: Zorg

Kwalitatief goede en bereikbare zorg is belangrijk voor onze inwoners en levert bovendien een belangrijke bijdrage aan de leefbaarheid en het vestigingsklimaat. Met het fiche Zorg krijgt de zorginfrastructuur een impuls. De drie onderdelen van dit fiche hangen met elkaar samen en versterken elkaar.

1. Zeeuwse Zorginfrastructuur; binnen de Zeeuwse zorgcoalitie werken we met de andere Zeeuwse gemeenten, Provincie, zorgaanbieders en zorgverzekeraar samen aan een toekomstbestendige zorginfrastructuur.
2. Opleiden huisartsen en physician assistants (PA's) in Zeeland: De Huisartsopleiding Nederland en het Erasmus MC werken samen met de Zeeuwse huisartsen zodat het praktijkgedeelte van de opleiding volledig in Zeeland ingevuld kan worden. De masteropleiding voor PA's wordt verzorgd door de HAN University of Applied Sciences. In samenwerking met de HZ wordt, waar mogelijk, onderwijs in Vlissingen aangeboden.
3. Ontwikkelen drie Kerngezond-centra in Vlissingen; multidisciplinaire samenwerkingsverbanden ondersteund door digitalisering en huisvesting.

5.

PROGRAMMA 3 SOCIALE SAMENHANG

Met zorgverzekeraar CZ zijn we verantwoordelijk voor de uitvoering van het onderdeel Kerngezondcentra. In nauwe samenwerking met Vlissingse huisartsen en betrokken zorgaanbieders ontwikkelen we Kerngezond in Vlissingen. Als gemeente zijn we ook participant in de samenwerking Kerngezond. Buurtteams Vlissingen en onze gemeentelijke Toegang Wmo & jeugd leveren hierin een belangrijke bijdrage.

Nr.	Omschrijving	Status
1	Wat wil de Raad bereiken? (effect)	Gezonde en vitale inwoners.
	Effectindicator	De inwoner ervaart de gezondheid als (zeer) goed . <i>bron: Gezondheidsmonitor GGD</i>
	Eerdere resultaten	18-64 jaar: 70% ervaart de gezondheid als goed (2022), 76% (2019). 65 jaar en ouder: 59% ervaart de gezondheid als goed (2022), 69% (2019).
	Streefwaarde	Stabiliseren: verslechtering voorkomen.
	Wat gaat het College daarvoor doen in 2024?	Uitvoering geven aan het integrale Plan van Aanpak GALA.

5.3 Continue taken

Van de taken die we continu uitvoeren, willen we een aantal bijzonderheden voor 2024 onder uw aandacht brengen. Hieronder geven wij u een overzicht* van deze taken.

Nr.	Product/taakveld	Bijzonderheden 2024
1	Doelgroepenvervoer	In 2024 starten wij met de aanbesteding van het doelgroepenvervoer. Dit omvat het leerlingenvervoer (taakveld 5.2.4 onderwijsbeleid en leerlingzaken), het leerlingenvervoer GGZ (taakveld 5.2.11 maatwerkdienstverlening 18-) en het Wmo-vervoer (taakveld 5.2.10 maatwerkdienstverlening 18+).
2	Wet inburgering	In 2024 wordt er een nieuw contract omtrent de wettelijk verplichte leerroutes onder deze wet, in Zeeuwse samenwerking, opgezet. Het huidige contract loopt in 2024 af. Daarnaast worden de lopende contracten voor de andere wettelijke taken geëvalueerd en waar nodig herijkt. Onder andere door de toegenomen taakstelling is dit noodzakelijk. Daarnaast moeten er beleidsregels opgesteld worden. Voor deze taken wordt een projectleider aangetrokken, waarvoor de benodigde middelen zijn opgenomen in de kadernota.
3	Mantelzorg	In 2024 brengen we de uitvoering van de mantelzorgwaardering onder bij de Buurtteams Vlissingen. We gebruiken dit moment ook om de mantelzorgwaardering in zijn geheel opnieuw te bekijken en vorm te geven. Hierbij gaan we uit van waardering, beleving en verbinding.
4	Arbeidsmarkt. Wind in de Zeilen: fiche I impuls werkzoekenden	De omscholingstrajecten zijn begonnen in 2020. Omdat de effecten tot nu toe onvoldoende zijn, start er in 2024 een project om de omscholings- en ontwikkeltrajecten verder vorm te geven. Op deze wijze verbetert de in- door- en uitstroom.

* Dit overzicht is niet limitatief

5.4 Wat mag het kosten?

Het overzicht op de volgende bladzijde vermeldt voor het programma Sociale Samenhang de totale lasten en baten en de mutaties daarin.

5.

PROGRAMMA 3 SOCIALE SAMENHANG

5.4.1 Lasten en baten

(bedragen * € 1.000)

	JAARREKENING	BEGROTING				
	PROGRAMMA TOTALEN					
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
LASTEN	139.864	145.465	165.522	165.923	165.483	168.528
BATEN	32.397	28.044	32.409	32.736	34.329	35.133
Saldo	107.467	117.421	133.112	133.188	131.154	133.395
Mutatie reserves						
Toevoeging reserve revitalisering accommodaties	201	660				
Onttrekking reserve revitalisering accommodaties	1	-71	-71	-71	-71	-71
Toevoeging reserve opvang vluchtelingen	2.014					
Onttrekking reserve opvang vluchtelingen			-557	-582	-593	-616
Toevoeging reserve centrumtaken	13.619					
Onttrekking reserve centrumtaken		-1.800				
Saldo na bestemming	123.303	116.210	132.485	132.535	130.490	132.707
	SPECIFICATIE LASTEN					
LASTEN	2022	2023	2024	2025	2026	2027
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	2.569	3.011	2.859	2.918	2.994	3.049
5.1 Sportbeleid en activering	1.837	1.700	1.508	1.549	1.584	1.632
6.1 Samenkracht en burgerparticip.	7.619	6.746	7.948	5.978	3.860	3.894
6.2 Wijkteams	3.966	3.704	8.606	7.996	8.041	8.175
6.3 Inkomensregelingen	32.824	28.440	32.818	33.350	34.204	35.090
6.4 Begeleide participatie	19.821	18.665	20.622	20.691	20.167	20.500
6.6 Maatwerkvoorziening (WMO)	1.960	2.855	2.705	2.853	2.926	2.971
6.71A Huishoudelijke hulp (WMO)	-		5.524	5.969	6.202	6.304
6.71B Begeleiding (WMO)	-		6.272	6.402	6.655	6.761
6.71C Dagbesteding (WMO)	-		1.791	3.046	3.179	3.232
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	14.083	19.424	-	-	-	-
6.72A Jeugdhulp begeleiding	-		6.556	6.677	7.453	8.362
6.72B Jeugdhulp behandeling	-		1.670	1.670	1.670	1.699
6.72C Jeugdhulp dagbesteding	-		2.902	2.896	2.907	2.956
6.72D Jeugdhulp zonder verblijf ovg	-		490	490	490	498
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	19.161	13.035	-	-	-	-
6.73A Pleegzorg	-		1.209	1.209	1.209	1.228
6.73B Gezinsgericht	-		743	743	743	755
6.73C Jeugdhulp met verblijf overig	-		2.392	2.392	2.392	2.433
6.74A Jeugd beh. GGZ zonder verblijf	-		2.681	2.681	2.681	2.727
6.74B Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verbl	-		1.036	1.036	1.036	1.053
6.74C Gesloten plaatsing	-		450	450	450	457
6.81A Beschermd wonen (WMO)	-		39.067	39.180	39.181	39.181
6.81B MO en VO (WMO)	-		11.939	11.947	11.580	11.588
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	33.850	45.669	-	-	-	-
6.82A Jeugdbescherming	-		1.213	1.213	1.213	1.232
6.82B Jeugdreclassering	-		127	127	127	129
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	193	198	-	-	-	-
7.1 Volksgezondheid	1.979	2.017	2.395	2.461	2.541	2.623

5.

PROGRAMMA 3 SOCIALE SAMENHANG

	JAARREKENING		BEGROTING			
Totaal lasten	139.864	145.465	165.522	165.923	165.483	168.528
SPECIFICATIE BATEN						
BATEN	2022	2023	2024	2025	2026	2027
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.430	1.749	1.520	1.531	1.579	1.591
5.1 Sportbeleid en activering	651	-	206	-	-	-
6.1 Samenkracht en burgerparticip.	4.816	539	582	597	612	633
6.2 Wijkteams	160	-	-	-	-	-
6.3 Inkomensregelingen	23.810	24.976	28.357	28.958	29.696	30.461
6.4 Begeleide participatie	245	341	-	-	-	-
6.6 Maatwerkvoorziening (WMO)	139	240	180	150	150	150
6.71A Huishoudelijke hulp (WMO)	-	-	476	421	1.220	1.227
6.71B Begeleiding (WMO)	-	-	-	-	-	-
6.71C Dagbesteding (WMO)	-	-	-	-	-	-
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	408	-	-	-	-	-
6.72A Jeugdhulp begeleiding	-	-	-	-	-	-
6.72B Jeugdhulp behandeling	-	-	-	-	-	-
6.72C Jeugdhulp dagbesteding	-	-	-	-	-	-
6.72D Jeugdhulp zonder verblijf ovg	-	-	-	-	-	-
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	-	458	-	-	-	-
6.73A Pleegzorg	-	-	-	-	-	-
6.73B Gezinsgericht	-	-	-	-	-	-
6.73C Jeugdhulp met verblijf overig	-	-	-	-	-	-
6.74A Jeugd beh. GGZ zonder verblijf	-	-	-	-	-	-
6.74B Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verbl	-	-	-	-	-	-
6.74C Gesloten plaatsing	-	-	-	-	-	-
6.81A Beschermd wonen (WMO)	-	-	876	866	855	855
6.81B MO en VO (WMO)	-	-	212	214	216	216
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	737	-258	-	-	-	-
6.82A Jeugdbescherming	-	-	-	-	-	-
6.82B Jeugdreclassering	-	-	-	-	-	-
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	-	-	-	-	-	-
7.1 Volksgezondheid	-	-	-	-	-	-
Totaal baten	32.397	28.044	32.409	32.736	34.329	35.133

Voor het verloop van de reserves en voorzieningen verwijzen wij u naar de paragraaf 9.8. Hier zijn ook de toelichtingen opgenomen.

In paragraaf 9.1 lokale heffingen, wordt inzicht gegeven in de kostendekkendheid van de gemeentelijke heffingen, belastingen en overige rechten.

5.

PROGRAMMA 3 SOCIALE SAMENHANG

6.1 Inleiding

Programmadoel Bestuur

Het programma Bestuur gaat over de relatie van het gemeentebestuur met haar inwoners, ondernemers en instellingen en andere overheden en over de relatie tussen de gemeenteraad, het college en de ambtelijke organisatie.

Met onze inwoners, ondernemers en instellingen willen we werken aan wat we gezamenlijk belangrijk vinden voor de gemeente Vlissingen. We geven daaraan richting op basis van een gezamenlijk vastgestelde strategische koers voor Vlissingen in 2040. Onze werkwijze om de programmadoelen te bereiken kenmerkt zich door: het samen doen, de dialoog opzoeken, de participatie bevorderen en 'van buiten naar binnen denken'.

Samen met de regio willen we het stedelijke gebied op Walcheren versterken en binnen het Overleg Zeeuwse Overheden (OZO) de bestuurlijke krachten bundelen, gericht op de thema's wonen, economie, arbeidsmarkt, sociaal domein, milieu, energie en klimaat.

Maar de wereld om ons heen stopt niet bij deze grenzen. De overheid moet zich positioneren als onderdeel van een veranderende (informatie)samenleving. Met het rijk, provincies, waterschappen en andere gemeenten willen we meer samenwerken aan de complexe opgaven waar we als overheden voor staan. Samen kunnen we meer bereiken als één overheid. Uiteraard geldt dit in het bijzonder voor het compensatiepakket 'Wind in de Zeilen'; rijk, provincie en onze gemeente bewaken gezamenlijk in een aparte stuurgroep de voortgang en integraliteit van de uitvoering van dit pakket.

Waar ruimte ontstaat voor nieuw beleid, zal de gemeenteraad aan de voorkant van processen worden betrokken, zodat hij goed in positie komt en blijft. Als het gaat om de samenwerking tussen bestuur en organisatie accepteren en respecteren we een duidelijke rolverdeling tussen gemeenteraad, college en organisatie. De gemeenteraad vertegenwoordigt de inwoners en ondernemers, stelt de kaders vast en controleert het college. Het college bestuurt collegiaal de gemeente. De ambtelijke organisatie adviseert onafhankelijk, bereidt de besluiten voor en voert deze uit. We zijn in deze rolverdeling transparant over de manier waarop we met bevoegdheden omgaan.

De besluiten die we nemen en andere overheidsinformatie publiceren we actief op grond van de Wet open overheid en omdat we transparantie een belangrijke kernwaarde vinden in onze woorden en daden als gemeente.

De gemeente wil zich verder ontwikkelen tot een integrale overheid; een servicegerichte én betrouwbare organisatie zonder onnodige drempels en procedures. Bestuur en organisatie inspireren, stimuleren en faciliteren daarbij inwoners, ondernemers, instellingen en andere (triple helix) partners en zoeken actief de dialoog en samenwerking met hen. Daarvoor gebruiken we ook de sociale media en bieden we ook digitale kanalen. Bestuur en organisatie tonen zich een betrouwbare partij: we zeggen wat we doen en doen wat we beloven. We zeggen het ook als iets niet kan en dan zoeken we samen naar oplossingen, in de geest van de Omgevingswet en in het gezamenlijke belang van Vlissingen.

We blijven investeren in de verbetering en het op peil houden van onze dienstverlening en willen daarbij ook digitalisering een ondersteunende rol laten spelen. Randvoorwaardelijk daarvoor is dat we voldoende gekwalificeerd personeel hebben. Dat is een uitdaging in de huidige arbeidsmarkt.

Tenslotte gaan we actief op zoek naar subsidiemogelijkheden voor co-financiering van onze projecten. Ook daarin werken we samen met partners als de provincie en North Sea Port en de HZ.

6.

PROGRAMMA 4 BESTUUR

6.2 Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

6.2.1 Bestuur

6.2.1.1 Implementatie Wet open overheid

De Wet open overheid (Woo) is op 1 mei 2022 in werking getreden ter vervanging van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). Het grootste verschil tussen de Woo en de Wob is de verplichting om overheidsinformatie actief openbaar te maken. Wat betreft de passieve openbaarmaking (openbaarmaking op verzoek) is de Woo niet veel gewijzigd. Vanaf de in werking treding van de Woo maken we steeds meer overheidsinformatie actief openbaar.

Nr.	Omschrijving	Status
1	Wat wil de Raad bereiken? (effect)	Op een effectieve en efficiënte wijze voldoen aan de verplichtingen in de Woo. Tijdig (volgens de wet) informatiecategorieën openbaar maken en tijdige besluitvorming van Woo verzoeken.
	Effectindicator	Op dit moment is actieve openbaarmaking nog geen verplichting. Echter, Vlissingen maakt al veel informatie actief openbaar en deze zijn gevuld in de nieuwe Woo-index. Vanaf 1 januari 2023 t/m 1 oktober 2023 zijn er 22 WOO verzoeken ontvangen. Twee hiervan zijn niet tijdig afgerond; 91% is wel tijdig afgerond, waarmee we voldoen aan de VNG norm van 75%.
	Eerdere resultaten	
	Streefwaarde	
	Wat gaat het College daarvoor doen in 2024?	We zullen de in de wet genoemde informatiecategorieën actief openbaar maken, zodra het Rijk daartoe besluit. Dat gebeurt per categorie.

6.2.1.2. Burgerparticipatie

We zetten in op het planmatig betrekken van belanghebbenden in de visievorming, beleidsontwikkeling, ruimtelijke plannen en het onderhouden van onze kapitaalgoederen. Als onderdeel van onze standaard werkwijze bepalen we op welke manier participatie mogelijk is en op welk niveau van de participatieladder. De manier van participatie wordt afgestemd op de doelgroep en het onderwerp. We maken gebruik van diverse participatie methodieken, waaronder een digitaal platform.

We zorgen dat iedereen inbreng en invloed kan hebben op zijn leefomgeving en mee kan doen. Daarnaast faciliteren we initiatieven die inwoners zelf ontplooiën om hun leefomgeving te verbeteren. Hierin spelen de wijkcoördinatoren een verbindende rol tussen de samenleving en onze organisatie. De wijkcoördinator is makkelijk te benaderen voor advies en informatie van wijkbewoners en een goede stimulator voor participatie door inwoners.

Nr.	Omschrijving	Status
1	Wat wil de Raad bereiken? (effect)	We zorgen dat iedereen inbreng en invloed kan hebben op zijn leefomgeving en mee kan doen.
	Effectindicator	
	Eerdere resultaten	Het participatiebeleid en de Participatie- en inspraakverordening 2023 is vastgesteld.
	Streefwaarde	
	Wat gaat het College daarvoor doen in 2024?	Het participatiebeleid en de Participatie- en inspraakverordening wordt geëvalueerd.
2	Wat wil de Raad bereiken? (effect)	We faciliteren initiatieven die inwoners zelf ontplooiën om hun leefomgeving te verbeteren.
	Effectindicator	Het aantal ondersteunde initiatieven.

6.

PROGRAMMA 4 BESTUUR

Nr.	Omschrijving	Status
	Eerdere resultaten	Verschillende initiatieven zijn ondersteund met raad en daad. Bijvoorbeeld het initiatief van de speeltuinverniging Scheldestad, hondenspeelsterrein in Westerzicht etc.
	Streefwaarde	Minimaal 1 per wijk. Afhankelijk van het aantal initiatieven dat inwoners nemen.
	Wat gaat het College daarvoor doen in 2024?	Initiatieven ondersteunen, bekendheid geven aan deze initiatieven en het feit dat wij dit soort initiatieven willen faciliteren.

6.2.1.3. Subsidieverwerving

De Europese subsidieprogramma's kennen een cyclus van zeven jaar. In 2022 is een nieuwe periode van start gegaan. Elke zeven jaar worden er nieuwe doelen gesteld die aan de subsidies zijn gekoppeld. In de huidige subsidieperiode ligt de nadruk op klimaatverandering (groener), digitalisering (slimmer) en aandacht voor inclusie (socialer). Thema's die gekoppeld kunnen worden aan Vlissingse uitdagingen.

In 2024 zal vooral ingezet worden op de kansen die andere EU programma's, maar ook regionale en landelijke regelingen bieden. Het in het coalitieakkoord genoemde budget zal in 2023 gebruikt worden om ervaring op te doen met de nieuwe subsidieregelingen, scans uit te voeren en eerste aanvragen te (laten) doen.

Nr.	Omschrijving	Status
1	Wat wil de Raad bereiken? (effect)	Maximaal benutten van externe (Europese) financiële middelen voor de realisatie van projecten, die we al ambiëren en waarvoor dus co-financiering beschikbaar is.
	Effectindicator	
	Eerdere resultaten	
	Streefwaarde	
	Wat gaat het College daarvoor doen in 2024?	In 2024 zal daarom vooral ingezet worden op de kansen die andere EU programma's, maar ook regionale en landelijke regelingen bieden.

6.2.2 Burgerzaken

Zie voor het onderdeel Burgerzaken paragraaf 6.3 Continue taken.

6.3 Continue taken

Van de taken die we continu uitvoeren, willen we er een aantal onder uw aandacht brengen. Hieronder geven wij u een overzicht*.

Nr.	Product/taakveld	Bijzonderheden 2024
1	Burgerzaken - Verkiezingen	In 2024 staan de Europese verkiezingen op het programma. Deze vinden plaats in juni 2024. Budget is conform voorgaande jaren begroot.
2	Griffie - Raadzaal	De raadzaal verbouwen en 2030-proof maken aansluitend op de verbouwing van het stadhuis.
3	Lokale Inclusie Agenda	Vaststellen van de Lokale Inclusie Agenda en deze vervolgens implementeren in ons beleid.

* Dit overzicht is niet limitatief

6.

PROGRAMMA 4 BESTUUR

6.4 Wat mag het kosten?

Het onderstaande overzicht vermeldt voor het programma Bestuur de totale lasten en baten en de mutaties daarin.

6.4.1 Lasten en baten

(bedragen * € 1.000)

	JAARREKENING	BEGROTING				
	PROGRAMMA TOTALEN					
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
LASTEN	4.979	6.112	7.284	6.674	5.668	6.097
BATEN	1.012	552	649	664	681	681
Saldo	3.967	5.559	6.635	6.010	4.987	5.416
Mutatie reserves						
Toevoeging Alg. reserve jaarlijkse rijks bijdrage art 12 *)	7.000					
Toevoeging Alg.reserve jaarlijkse eigen gemeentelijke bijdrage art 12 *)	4.396					
Toevoeging Alg. reserve rekeningresultaat	10.798					
Onttrekking algemene reserve	-17.539					
Toevoeging reserve organisatie doorontwikkeling	800					
Onttrekking reserve organisatie doorontwikkeling	-213	-543	-523	-217		
Saldo na bestemming	9.209	5.016	6.112	5.793	4.987	5.416
	SPECIFICATIE LASTEN					
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
LASTEN						
0.1 Bestuur	2.474	2.399	2.713	2.774	2.837	2.925
0.2 Burgerzaken	2.485	2.626	3.215	3.227	3.216	3.213
0.8 Overige baten en lasten	20	1.086	1.356	673	-385	-41
Totaal lasten	4.979	6.112	7.284	6.674	5.668	6.097
	SPECIFICATIE BATEN					
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
BATEN						
0.1 Bestuur	409	-	-	-	-	-
0.2 Burgerzaken	602	552	649	664	681	681
0.8 Overige baten en lasten	-	-	-	-	-	-
Totaal baten	1.012	552	649	664	681	681

Met ingang van 2023 wordt de jaarlijkse rijksbijdrage Art 12 verantwoord in het hoofdstuk Algemene Dekkingsmiddelen. De jaarlijkse rijksbijdrage Art 12 is opgenomen in jaarlijkse algemene uitkering uit het gemeentefonds. Deze wordt verantwoord in het hoofdstuk Algemene Dekkingsmiddelen.

Voor het verloop van de reserves en voorzieningen verwijzen wij u naar de paragraaf 9.8. Hier zijn ook de toelichtingen opgenomen.

In paragraaf 9.1 lokale heffingen, wordt inzicht gegeven in de kostendekkendheid van de gemeentelijke heffingen, belastingen en overige rechten.

6.

PROGRAMMA 4 BESTUUR

6.4.2 Investerings

Voor dit programma is de volgende investering opgenomen:

Investerings	2024	2025	2026	2027	Totaal
1 Vernieuwen raadzaal	1.300	-	-	-	1.300
Totaal investeringsplan	1.300	-	-	-	1.300

1. De huidige indeling en inrichting van de raadzaal is van 2003. Tussen 2003 en 2023 zijn alleen de hoogst noodzakelijke aanpassingen gedaan. Tijden veranderen, de vergaderingen van de commissie en de raad worden in vele gemeenten bijvoorbeeld live via een audio en video stream in de huiskamers gebracht. De positionering van de raadsleden in de raadzaal dicht op het publiek is ook niet meer van deze tijd. Het presidium heeft in 2022 een werkgroep bestaande uit raadsleden, voorzitter van de raad en griffier, opdracht gegeven een plan op te stellen om de raadzaal te moderniseren. Live video verbinding, interruptie microfoons, grote schermen, andere opstelling raadsleden, aparte tribune, stemkastjes; dat zijn onder andere de aanpassingen die de raadzaal 2030-proof moeten maken. De nieuwe raadzaal vergt een forse investering, daar waar er jarenlang niet geïnvesteerd is in de raadzaal. De renovatie zal bij instemming van de gemeenteraad uitgevoerd worden aansluitend op de verbouwing van de rest van het stadhuis.

7.

OVERHEAD

Om de raad op eenvoudige wijze inzicht te geven in de totale overheadkosten van de organisatie en ook meer zeggenschap over die kosten te geven, is voorgeschreven dat in het programmaplan een apart overzicht wordt opgenomen van de overheadkosten. Overhead betreft alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van medewerkers in de primaire processen, waaronder directie, financiën, control, personeel en organisatie, informatievoorziening, facilitaire, bestuurs- en juridische zaken en huisvesting.

Beleidsindicatoren

Beleids indicatoren	Omschrijving	Vlissingen
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	10,8
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	9,2
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	413
Overheadkosten	% van totale lasten	6,70%
Externe inhuur	Kosten inhuur externen als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	10,10%

7.1 Inleiding

Overhead kosten zijn alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.

Overhead bestaat in elk geval uit:

- Leidinggevenden in het primaire proces (hiërarchisch). Projectleiding valt hier buiten. Het betreft alle hiërarchische leidinggevenden (directie en teamleider) in het primaire proces. Zij hebben een personele verantwoordelijkheid zoals het zorgen voor het goed functioneren van medewerkers en het stimuleren van een goede samenwerking tussen medewerkers en teams om de gestelde doelen te bereiken. **Niet:** Projectleiding en coördinatoren.
- Financiën, toezicht en controle gericht op de eigen organisatie. Het betreft functies als controllers, financieel adviseurs en specialisten, planning & control, financiële verantwoording, administratieve organisatie, risicomanagement, (EDP) auditing, interne kwaliteitszorg, toezicht en controle gericht op de eigen organisatie.
- HRM. Het betreft salarisadministratie, P&O / HRM advies, organisatie- en formatieadvies, OR-ondersteuning, mobiliteitscentrum, coaching, leren en ontwikkelen, bedrijfsmaatschappelijk werk, ARBO, recruitment, arbeidsvoorwaarden, HR control. Het is exclusief opleidingen door P&O gegeven en gericht op de directe uitvoeringspraktijk.
- Inkoop (inclusief aanbesteding en contractmanagement).
- Interne en externe communicatie m.u.v. klantcommunicatie (klantencontactcentrum). Het gaat om zowel interne als externe communicatie. **Niet:** projectcommunicatie en medewerkers die bij een projectbureau werken.
- Juridische zaken. Het betreft juridische medewerkers die binnen de bedrijfsvoering afdeling werken of belast zijn met een bedrijfsvoeringstaak op een afdeling. **Niet:** afhandeling van bezwaar- en beroepschriften. **Niet:** juristen die primaire taken verrichten (bijv. vergunningverlening).
- Bestuurszaken en bestuursondersteuning. Het betreft bestuursadviseurs en bestuursondersteuners, zijnde de ambtelijke ondersteuning beleidsadvisering van de burgemeester en het college van burgemeester en wethouders. **Niet:** raadsgriffie (behoort tot facilitering bestuursorganen, taakveld 0.1).
- Informatievoorziening en automatisering (ICT). Het betreft medewerkers informatisering en automatisering, systeem-en netwerkbeheer, werkplekondersteuning, helpdesk, ontwikkeling ICT-projectmanagement, technisch applicatiebeheer en functioneel applicatiebeheer dat door bedrijfsvoering medewerkers wordt gedaan (het is exclusief functioneel beheer ten behoeve van primaire proces systemen).
- Facilitaire zaken en Huisvesting. Het is inclusief receptie, beveiliging en catering en gebouwenbeheerders.
- Documentaire Informatievoorziening Het betreft medewerkers die kaders stellen en richtlijnen ontwikkelen, zich bezighouden met expertise-ontwikkeling, adviseren bij procesinrichting en – aansluitingen op e-depot, Documentair Managementsysteem inrichten en beheren, zich bezighouden

7.

OVERHEAD

met postregistratie en e-depot, archiefonderzoeken en coördineren (niet zijnde leidinggevende), fysieke en digitale documenten verwerken, vernietigen en overbrengen en fysiek en digitaal archief opbouwen en beheren.

- Managementondersteuning primair proces. Het betreft secretariaten, office-management en management assistentie in het primaire proces.

7.2 Wat mag het kosten?

Lasten en baten

	JAARREKENING		BEGROTING			
	PROGRAMMA TOTALEN					
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
LASTEN	18.881	21.685	24.409	27.055	29.056	30.891
BATEN	4.536	4.440	5.753	5.879	5.819	5.842
Saldo	14.345	17.245	18.656	21.175	23.237	25.049
Mutatie reserves				51	53	53
Saldo na bestemming	14.345	17.245	18.656	21.226	23.291	25.103
	SPECIFICATIE LASTEN					
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
LASTEN						
0.4 Overhead personeel en overige	12.527	15.138	16.737	18.959	20.713	22.276
0.4 Overhead huisvesting	5.924	1.370	1.371	1.348	1.448	1.460
0.4 Overhead ICT	1.444	6.238	7.758	8.035	8.051	8.269
Subtotaal lasten overhead	19.894	22.746	25.867	28.341	30.212	32.005
0.4 Overhead doorbel investeringen	-487	-560	-933	-933	-933	-933
0.4 Overhead doorbelasting grexen	-526	-501	-525	-353	-223	-181
Subtotaal door te belasten overheadkosten	-1.013	-1.061	-1.458	-1.286	-1.156	-1.115
Totaal lasten	18.881	21.685	24.409	27.055	29.056	30.891
	SPECIFICATIE BATEN					
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
BATEN						
0.4 Overhead personeel en overige	770	37	13	13	13	13
0.4 Overhead ICT	3.765	4.403	5.741	5.867	5.806	5.829
Totaal baten	4.536	4.440	5.753	5.879	5.819	5.842

Voor het geraamde verloop van de reserves en voorzieningen verwijzen wij u naar de paragraaf 9.8. Hier zijn ook de toelichtingen opgenomen. In paragraaf 9.1 lokale heffingen wordt inzicht gegeven in de kostendeckendheid van de gemeentelijke heffingen, belastingen en overige rechten.

Investeringsplan

	Investeringsplan	2024	2025	2026	2027	Totaal
1	Hybride werken 2022-2024	1.031	1.498	-	-	2.529
	Totaal investeringsplan	1.031	1.498	-	-	2.529

1. Met hybride werken creëren we een aantrekkelijke kantooromgeving met een passende werkplekmix die de organisatie maximaal ondersteunt om te presteren, te ontwikkelen en samen te werken aan de opgaven in de gemeente Vlissingen. Hybride werken vraagt om het verbouwen en herinrichten van de kantooromgeving voor een totaalbedrag van € 3,1 miljoen.

8.

ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN

De algemene dekkingsmiddelen betreffen de middelen die door de gemeente vrij besteed mogen worden en niet gebonden zijn aan een specifiek (beleids)doel.

Lokale heffingen

Onder lokale heffingen worden de verwachte opbrengsten en uitvoeringskosten opgenomen die verband houden met de onroerende zaakbelasting, toeristenbelasting en hondenbelasting aangezien deze middelen niet gebonden zijn aan een specifieke besteding. Daarnaast zijn onder de lasten de kosten van heffing en invordering en informatievoorziening (specifiek gebruikt voor de belastingen) opgenomen.

Voor een toelichting op de gemeentelijke belastingen wordt verwezen naar paragraaf 9.1 lokale heffingen waarin wordt ingegaan op de beleidsuitgangspunten, belastingvoorstellen en het kwijtscheldingsbeleid. In deze paragraaf wordt naast bovengenoemde belastingen ook ingegaan op de heffingen niet zijnde tot algemene dekkingsmiddelen.

Algemene uitkering

Betreft de algemene uitkering Gemeentefonds op basis van de uitgangspunten en ramingen inclusief de septembercirculaire 2023.

Dividend

Betreft het verwachte dividend over de aandelen in de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG), Evides Aqua b.v. en Zeeuwse Energie Houdstermaatschappij (ZEH).

Saldo van de financieringsfunctie

De financieringsfunctie betreft het saldo tussen de externe rentelasten en –baten en de rente die wordt toegerekend aan de grondexploitatie en taakvelden. Hiermee vormt dit het grootste deel van het renteresultaat. Een nadere toelichting op het renteresultaat is opgenomen in de paragraaf financiering.

8.1 Wat mag het kosten?

(bedragen * € 1.000)

	JAARREKENING		BEGROTING			
	PROGRAMMA TOTALEN					
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
LASTEN	1.541	1.292	1.618	1.673	1.718	1.778
BATEN	194.171	170.637	218.959	208.469	203.782	208.506
Saldo	-192.630	-169.345	-217.341	-206.796	-202.064	-206.727
Mutatie reserves						
Toevoeging Algemene reserve jaarlijkse rijksbijdrage Art 12 *)		7.000	7.000	7.000	7.000	7.000
Toevoeging Algemene reserve jaarlijkse eigen gemeentelijke bijdrage Art 12 **)		1.744	1.772	1.801	1.829	1.859
Onttrekking algemene reserve		-4.591	-579	-77	-77	-77
Toevoeging reserve GBE Aqua ***)	5.298	5.000	9.294			
Saldo na bestemming	-187.332	-160.191	-199.854	-198.073	-193.313	-197.946
	SPECIFICATIE LASTEN					
LASTEN	2022	2023	2024	2025	2026	2027
0.5 Treasury	176	-133	31	35	35	35
0.61 OZB woningen	1.365	1.426	1.587	1.637	1.683	1.743
0.62 OZB niet-woningen	-	-	-	-	-	-
0.64 Belastingen overig	-	-	-	-	-	-
0.7 Alg. en ovg uitk. gemeentefonds	-	-	-	-	-	-
3.4 Economische promotie	-	-	-	-	-	-
Totaal lasten	1.541	1.292	1.618	1.673	1.718	1.778
	SPECIFICATIE BATEN					

8.

ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN

	JAARREKENING			BEGROTING		
BATEN	2022	2023	2024	2025	2026	2027
0.5 Treasury	5.931	464	23.958	6.691	6.691	6.691
0.61 OZB woningen	6.504	6.582	7.292	7.527	7.688	7.914
0.62 OZB niet-woningen	7.739	9.004	8.737	9.061	9.279	9.555
0.64 Belastingen overig	717	696	732	754	772	795
0.7 Alg. en ovg uitk. gemeentefonds	172.154	152.683	176.707	182.484	177.299	181.437
3.4 Economische promotie	1.126	1.209	1.533	1.952	2.053	2.112
Totaal baten	194.171	170.637	218.959	208.469	203.782	208.506

*) Met ingang van 2023 verantwoorden wij de jaarlijkse rijksbijdrage Art 12 bij het onderdeel Algemene Dekkingsmiddelen. De jaarlijkse rijksbijdrage Art 12 is opgenomen in jaarlijkse algemene uitkering uit het gemeentefonds. Deze verantwoorden we ook bij het onderdeel Algemene Dekkingsmiddelen. Tot en met 2022 hebben wij deze verantwoord bij programma 4 Bestuur.

**) Met ingang van 2023 verantwoorden wij de eigen gemeentelijke bijdrage Art 12 bij het onderdeel Algemene Dekkingsmiddelen. Tot en met 2022 hebben wij deze verantwoord bij programma 4 Bestuur.

***) Reserve GBE Aqua: Als onderdeel van Wind in de Zeilen zijn de aandelen Evides 'ontvlochten' uit PZEM voor € 380 miljoen en overgenomen door een daar specifiek voor opgerichte BV GBE Aqua. Het dividend van PZEM dat we ontvangen (€ 9.294.000) moeten we als kapitaalstorting doorstorten voor de aflossing van de door GBE Aqua aangegane geldlening voor aankoop van de aandelen Evides. Deze kapitaalstorting verantwoorden we als financieel vast actief in onze balans. Hiertegenover staat deze reserve die jaarlijks op gaat lopen totdat de lening van € 380 miljoen die GBE Aqua is aangegaan is afgelost. In onze balans ontstaat een financieel vast actief van bijna € 22 miljoen (zijnde 5,76 % van de waardering van GBE Aqua) waar deze 'beklemd' reserve tot eveneens bijna € 22 miljoen tegenover komt te staan. Bij eventuele verkoop van GBE Aqua zouden deze middelen daadwerkelijk beschikbaar komen.

Voor het verloop van de reserves en voorzieningen verwijzen wij u naar de paragraaf 9.8. Hier hebben we ook de toelichtingen opgenomen.

In paragraaf 9.1 lokale heffingen, geven wij inzicht in de kostendekkendheid van de gemeentelijke heffingen, belastingen en overige rechten.

9.1 Lokale heffingen

Inleiding

De lokale lasten zijn een belangrijke inkomstenbron voor de gemeente, betaald door burgers en bedrijven. De gemeentewet geeft een limitatieve opsomming van de belastingen en rechten die een gemeente mag heffen. De heffingen verdelen we in twee categorieën, te weten:

Belastingen

Tegenover een belasting staat geen rechtstreekse tegenprestatie van de gemeente. De opbrengsten dienen als algemeen dekkingsmiddel. Onze gemeente heft de volgende belastingen

- De onroerende zaakbelasting
- De forensenbelasting
- De precariobelasting
- De parkeerbelasting
- De toeristenbelasting
- De hondenbelasting

Rechten

Naast de belastingen worden er ook rechten geheven voor een geleverde dienst. Het is niet toegestaan een meer dan kostendekkend tarief te handteren voor deze rechten. Onze gemeente heft de volgende rechten:

- De rioolheffing
- De afvalstoffenheffing
- De leges
- De marktgelden
- De havengelden
- De lijkbezorgingsrechten

Uitgangspunten

Indexering en tariefverhoging

Het beleidsuitgangspunt bij alle heffingen is dat de jaarlijkse verhoging beperkt blijft tot de inflatiecorrectie. Dit heeft tot gevolg dat alle heffingen trendmatig worden verhoogd met 3,2%.

Met uitzondering van de afvalstoffenheffing, rioolheffingen, lijkbezorgingsrechten en havengelden. Voor de afvalstoffenheffing geldt dat we een tariefstelsel wijziging invoeren. Hier gaan we onder het kopje afvalstoffenheffing verder op in. Voor de rioolheffing geldt naast de verhoging met het inflatiepercentage een extra verhoging van 0,8%. De tarieven van de lijkbezorgingsrechten worden jaarlijks met 5% extra verhoogd i.v.m. het verhogen van de kostendekking. Voor de havengelden zijn de tarieven aangepast naar voornamelijk alleen weektarieven en zijn de tarieven meer marktconform gemaakt.

Voor alle rechten is het kostendekkingspercentage in deze paragraaf vastgelegd. Hiermee wordt de transparantie m.b.t. verhouding kosten en baten per heffing vergroot.

Kwijtschelding

Een inwoner van Vlissingen kan kwijtschelding krijgen voor de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. Dit kan indien het inkomen zo laag is dat aan de betalingsverplichting niet kan worden voldaan, ook niet door middel van een betalingsregeling. Of iemand in aanmerking komt voor gehele of gedeeltelijke kwijtschelding is afhankelijk van de persoonlijke financiële situatie. Voor de provincie Zeeland geldt dat de beoordeling of een burger in aanmerking komt voor kwijtschelding wordt uitgevoerd door Sabewa Zeeland. Dit wordt gedaan aan de hand van een door elke gemeente vastgestelde leidraad. Sabewa Zeeland beoordeelt ook de aanvragen om kwijtschelding van het waterschap. Deze werkwijze heeft als voordeel dat de burger slechts 1 verzoek hoeft in te dienen voor zowel de waterschapslasten als de gemeentelijke heffingen.

9.

PARAGRAFEN

De ontwikkeling van de geraamde bedragen voor de kwijtschelding over de afgelopen jaren is als volgt:

jaren	Kwijtschelding
2024	€ 696.780,00
2023	€ 696.780,00
2022	€ 696.780,00
2021	€ 696.780,00

Opbrengsten belastingen

Onderstaand overzicht geeft een beeld van de geraamde en de werkelijke opbrengsten van de afgelopen jaren in relatie met het begrotingsjaar 2024:

Heffingen (x € 1.000)	Begroting 2022	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Onroerende zaakbelastingen	14.325	14.314	14.827	16.086
Afvalstoffenheffing	7.569	7.479	7.952	7.909
Hondenbelasting	310	315	321	333
Forensenbelasting	344	404	355	453
Precariobelasting	125	128	130	134
Parkeerbelastingen	3.110	3.110	3.154	3.262
Toeristenbelasting	567	491	888	1080
Rioolheffing	6.721	6.617	6.651	6.783
TOTAAL	33.071	32.858	34.278	36.040

Belastingen:

Heffing: Onroerende zaakbelasting

Doel: De opbrengsten worden gebruikt als algemeen dekkingsmiddel. De eigenaar van een woning en niet-woning zijn belastingplichtig. Tevens is de gebruiker van een niet-woning belastingplichtig voor ozb gebruiker.

De tarieven OZB worden bepaald aan de hand van de gemiddelde waardeontwikkeling van de woningen en de niet-woningen (bedrijven, winkels, kantoren enz.) en de voor dit jaar in de begroting vastgestelde opbrengststijging. Voor het bepalen van het tarief van de OZB zijn we afhankelijk van de stijgingspercentage van de WOZ waarden. Op 1 oktober zijn circa 30% van de waarden voor 2024 bekend. Op basis hiervan is een verwachte stijging berekend. Deze gemiddelde stijging is vervolgens gebruikt om de overige WOZ waarden te prognosticeren.

Op basis hiervan wordt in de verordening een percentage vastgesteld waarmee het aanslagbedrag wordt berekend. De formule hiervoor is: Waarde x percentage = aanslagbedrag.

Waardeontwikkeling van 1-1-2022 naar 1-1-2023

De waardeontwikkeling van de woningen is gemiddeld uitgekomen op 7,86 procent positief.

De waardeontwikkeling van de niet-woningen is gemiddeld uitgekomen op 2,59 procent positief.

9.

PARAGRAFEN

Daarnaast is in Vlissingen het stelsel van voorwaarden voor artikel 12 van invloed op de OZB berekening. Immers het gewogen gemiddelde OZB in Vlissingen dient minimaal 140% te zijn van het landelijk gewogen gemiddelde.

Niet-woning eigenaar	100,00%	Niet-woning gebruiker	100,00%
Inflatiecorrectie	3,20%	Inflatiecorrectie	3,20%
Waardewijziging	-2,59%	Waardewijziging	-2,59%
Extra ombuiging artikel 12	-0,75%	Extra ombuiging artikel 12	-0,75%
Totaal	99,86%	Totaal	99,86%

Niet-woning gebruiker	100,00%
Inflatiecorrectie	3,20%
Waardewijziging	-2,59%
Extra ombuiging artikel 12	-0,75%
Totaal	99,86%

Bij de woningen wordt rekening gehouden met de 7,86% stijging van de WOZ waarde en de extra ombuiging die nodig is om het gewogen gemiddelde te halen. Dit heeft geleid tot onderstaande tarief:

woning eigenaar	100,00%
Inflatiecorrectie	3,20%
Waardewijziging	-7,86%
Extra ombuiging	-0,75%
Totaal	94,59%

Rekening houdend met afrondingen worden dit de tarieven 2024:

		percentage 2023	percentage 2024
Woning	eigenaar	0,1283%	0,1214%
Niet-woning	eigenaar	0,4399%	0,4393%
Niet-woning	gebruiker	0,3495%	0,3490%

Voor 2024 worden de tarieven in beginsel geïndexeerd met 3,2% om de te behalen opbrengst te genereren.

Heffing: Forensenbelasting

Doel: De opbrengst wordt gebruikt als algemeen dekkingsmiddel. Belastingplichtige is degene die een woning heeft in de gemeente Vlissingen maar hier niet feitelijk woonachtig is.

De forensenbelasting wordt trendmatig verhoogd met 3,2%.

Forensenbelasting	2021	2022	2023	2024
Tarief per woning	907,67	921,29	957,22	987,85

9.

PARAGRAFEN

Heffing: Precariobelasting

Doel: de opbrengst wordt gebruikt als algemeen dekkingsmiddel. De belastingplichtige is degene die voorwerpen op of onder of boven gemeente grond heeft. De tarieven voor deze heffing worden uitsluitend trendmatig verhoogd met 3,2%.

Heffing: Parkeerbelasting

Doel: om de parkeren te reguleren is het noodzakelijk om parkeerbelasting te heffen. De opbrengst wordt gebruikt als algemeen dekkingsmiddel. De houder van het voertuig is belastingplichtig. De parkeertarieven en parkeervergunningen blijven gelijk aan 2023. De naheffingsaanslag gaat wel omhoog van € 72,90 naar € 76,70.

Heffing: Toeristenbelasting

Doel: De opbrengsten worden gebruikt als algemeen dekkingsmiddel. Belastingplichtige is degene die gelegenheid biedt tot verblijf.

De toeristenbelasting wordt in 2024 trendmatig verhoogd met 3,2%. Hieronder de tarieven voor 2024:

Toeristenbelasting	2021	2022	2023	2024
Bestaand verblijfsmiddel 1	1,76	1,79	2,04	2,11
Meegebracht verblijfsmiddel	1,59	1,61	1,83	1,89

Heffing: Hondenbelasting

Doel: De opbrengst wordt gebruikt als algemeen dekkingsmiddel. Elke houder van één of meer honden is hondenbelasting verschuldigd. Op basis van aangifte wordt de houder aangeslagen. Voor de eerste hond wordt een basisbedrag in rekening gebracht. Voor elke tweede en volgende hond geldt het dubbele tarief.

Dit geeft de volgende tarieven:

Hondenbelasting	2021	2022	2023	2024
1e hond	94,40	95,82	99,56	102,75
2e en volgende hond	188,79	191,62	199,09	205,50

Rechten:

Rioolheffingen

Doel: Met de opbrengst van de heffing worden de lasten van het beheer van het riool gedekt. De opbrengsten mogen maximaal 100% kostendekkend zijn. Belastingplichtig zijn de gebruikers van woningen en niet-woning die direct of indirect lozen op de gemeentelijke riolering.

De rioolheffing wordt naast de trendmatige verhoging (3,2%) met 0,8% extra verhoogd.

De financiële onderbouwing van de rioolheffingen is gebaseerd op het gemeentelijk rioleringsplan (GRP). In 2023 is deze opnieuw berekend en voor 1 jaar vastgesteld. De tarieven zijn gebaseerd op de jaarschijf 2024. De gemeenteraad dient deze nog definitief vast te stellen. De huidige tarieven verhoogt wij naast het inflatiepercentage van 3,2% met 0,8% extra.

9.

PARAGRAFEN

Dit geeft de volgende tarieven:

Rioolheffing eigenaar	2021	2022	2023	2024
Per perceel	210,13	210,13	201,13	209,18
Rioolheffing gebruiker				
Bij een waterverbruik van 0 – 400m3	68,8	60,54	60,54	62,96

Heffing: Afvalstoffenheffing/Reinigingsrecht

Doel: Met de opbrengst van de heffing worden de lasten van de inzameling en verwerking van het afval gedekt dat door de reiniging wordt ingezameld. Belastingplichtige is de gebruiker van de woning, waar het huishoudelijk afval ontstaat.

In 2024 zal gestart worden met het maximaliseren per opening van de ondergrondse restafval container. Het aantal openingen is afhankelijk van de grootte van het huishouden. Het tarief voor de afvalstoffenheffing wordt hier ook op afgestemd. Vanaf 2024 werken we dan ook op basis van differentiatie van het aantal personen binnen een huishouden. Uitgangspunt bij de afvalstoffenheffing is 100% kostendekking.

Voor nu geeft bovenstaande het volgende tarief:

Afvalstoffenheffing	2021	2022	2023	2024
Per perceel	316,97	332,18	353,77	
1 pers HH				323,86
2 pers HH				346,58
meer pers HH				394,62

Heffing: Marktgeden

Doel: Marktgeden worden geheven voor het innemen van openbare gemeentegrond en voor de beschikbaarstelling van gemeentelijke voorzieningen. De marktgeden worden verhoogd met de index 3,2%.

Heffing: Leges

Doel: Voor het verstrekken van een vergunning of document wordt een vergoeding in de vorm van leges gevraagd. Deze leges worden ook verhoogd met de index 3,2%. De aanpassing van de verordening m.b.t. de Omgevingswet is in voorbereiding. De legesverordening vaststellen is de bevoegdheid van het college.

Heffing: Lijkbezorgingrechten

Doel: Voor het begraven en het huren van een graf enz. wordt een vergoeding in de vorm van lijkbezorgingrechten gevraagd. Deze rechten worden naast de index 3,2% extra verhoogd met 5% om de kostendekkendheid te verhogen.

Heffing: Havengelden.

Doel: Havengelden worden geheven voor het innemen van openbare gemeentewateren en voor de beschikbaarstelling van gemeentelijke voorzieningen (kade). In de verordening 2024 is het begrip passagiersschepen verwijderd en vervangen voor riviercruises, rondvaartboten en charterschepen. De tarieven zijn verhoogd naar marktconforme bedragen. Uitzondering hierop is het tarief voor vrachtschepen indien geen lading, deze is verlaagd. Dit geeft de volgende tarieven voor 2024:

9.

PARAGRAFEN

Belastingsoort	Eenheid	Termijn	2024
Vrachtschepen	per ton laadvermogen	Per week* of gedeelte daarvan	€ 0,18
Riviercruise	per m2 oppervlakte	Per dag* of gedeelte daarvan	€ 0,19
Rondvaartboot	per schip	Per keer aanmeren (max verblijf: 2 uur)	€ 14,56
Charterschip	per m2 oppervlakte	Per week	€ 0,31

Bijzondere heffingen**Heffing: Bedrijveninvesteringszone (BIZ) ondernemersfonds binnenstad Vlissingen**

Doel: In samenwerking met de vertegenwoordigers van de winkeliers en horecaondernemers in de binnenstad, verenigd in de Vlissingse Ondernemers Centrale (VOC) is voor een deel van de binnenstad de Bedrijveninvesteringszone (BIZ) gerealiseerd voor de periode 1 januari 2022 tot 1 januari 2027.

Belastingdruk.

De tarieven voor de afvalstoffenheffing, de rioolheffing en de onroerende-zaakbelastingen stijgen. Daarmee stijgen de woonlasten. Wat dit betekent voor een eigenaar van een pand in 2024 ten opzichte van 2023 wordt in onderstaande tabel weergegeven.

	2023	2024
OZB lasten voor een gezin met een eigen woning	€ 319,47	€ 302,17
Rioolheffing voor een gezin	€ 261,67	€ 272,14
Afvalstoffenheffing voor een gezin	€ 365,09	€ 394,62
Totale woonlasten voor gezin	€ 946,23	€ 968,93

Kengetallen belastingcapaciteit

Sinds begroting 2016 worden in de paragraaf lokale lasten een aantal kengetallen opgenomen in relatie het landelijke gemiddelde. Voor 2024 gelden in Vlissingen de volgende kengetallen:

Kengetallen belastingcapaciteit 2024						
A	OZB lasten voor een gezin bij de gemiddelde WOZ waarde					
	gem. WOZ waarde	€ 249.000	0,1214%			€ 302,17
B	Rioolheffing voor een gezin bij de gemiddelde WOZ waarde					
	Rioolheffing	eigendom		€ 209,18		
		gebruik		€ 62,96		€ 272,14
C	Afvalstoffenheffing voor een gezin					
	€ 394,62					
D	Heffingskorting					
	€ -					
E	Totale woonlasten voor gezin					
	bij een gemiddelde WOZ waarde					€ 968,93
F	Woonlasten landelijk gemiddelde voor gezin					
	bij een gemiddelde WOZ waarde					€ 944,00
	gemeentelijke belasting capaciteit		E/F * 100%			102,64%

9.

PARAGRAFEN

Kostendekking tarieven

Vanaf de begroting 2017 moet in de paragraaf lokale heffingen een overzicht van baten en lasten worden opgenomen voor de heffingen waarbij sprake is van het verhalen van kosten.

Bij de hierna opgesomde heffingen is hiervan sprake. Bij deze heffingen is het toegestaan om maximaal 100% van de kosten te dekken. Dit is in de gemeente Vlissingen uitgangspunt.

In de onderstaande gegevens worden de totale kosten en baten met elkaar vergeleken en wordt het kostendeckingspercentage genoemd.

Rioolheffingen

	2024
Overhead	€ 408.870
BTW	€ 537.817
Lasten kwijtschelding	€ 87.098
Lasten riolering	€ 5.184.053
Straatreiniging	€ 386.714
Kosten samenwerking	€ 208.927
Totale lasten	€ 6.813.478
Totale baten	€ 6.813.478
kostendekking percentage	100%

Afvalstoffenheffing

	2024
Overhead	€ 896.195
Lasten afvalinzameling	€ 5.346.460
Lasten straatreiniging	€ 425.385
BTW	€ 967.671
Lasten kwijtschelding	€ 609.683
Lasten samenwerking	€ 103.377
Totale lasten	€ 8.348.770
Totale baten	€ 8.348.770
Kostendekking percentage	100%

Marktgeden

	2024
Overhead	€ 24.640
Lasten marktgeld	€ 87.870
BTW	€ 11.733
Totale lasten	€ 124.243
Totale baten	€ 62.970
Kostendekking percentage	50,68%

9.

PARAGRAFEN

Lijkbezorging

	2024
Overhead	€ 313.236
Lasten lijkbezorging	€ 633.841
BTW	€ 47.679
Totale lasten	€ 994.756
Totale baten	€ 645.460
Kostendekking percentage	64,89%

Havengelden

	2024
Overhead	€ 49.973
Lasten havengeld	€ 249.028
BTW	€ 38.667
Totale lasten	€ 337.668
Totale baten	€ 61.110
Kostendekking percentage	18,10%

Naheffingsaanslag parkeer

Totale kosten € 463.000
Totale baten € 306.800 (76,70*4000 naheffingsaanslagen)

Kostendekkingspercentage 2024 is 66%.

Leges

Totale kosten € 3.154.495
Totale baten € 3.096.711

Kostendekkingspercentage 2024 is 98,2%.

Omdat leges over tal van producten wordt geheven en hierboven het gemiddelde kostendekkingspercentage (98,2%) is aangegeven, wordt in onderstaande tabel de kostendekking per hoofdstuk in de legesverordening aangegeven.

In de onderstaande tabel wordt de kostendekkendheid per titel (het soort dienstverlening) nader toegelicht. We hanteren bij de leges de toegestane regels van kruissubsidiëring, waarbij binnen een titel een percentage boven de 100% op hoofdstukniveau is toegestaan onder voorwaarde dat het gemiddelde percentage van de gehele verordening niet boven de 100% uitkomt.

9.

PARAGRAFEN

		Pers.lasten	Overhead	Overige kosten	Totale kosten	Opbrengsten	Kostendekk. Percentage
Totaal		€1.332	€1.122	€701	€3.154	€3.097	98,2%
Hoofdstuk 1	Algemene dienstverlening	€311	€319	€354	€984	€725	74%
Paragraaf 1.1	Burgerlijke stand	€22	23	€14	€58	€35	
Paragraaf 1.2	Reisdocumenten	€79	€81	€151	€310	€285	
Paragraaf 1.3	Rijbewijzen	€61	€63	€88	€212	€160	
Paragraaf 1.4	Verstrekingen uit de basis registratie personen	€20	€21	€7	€48	€30	
Paragraaf 1.5	Verstrekingen uit het kiezersregister						
Paragraaf 1.6	Gemeentegarantie	-	-	-	-	-	
Paragraaf 1.7	Bestuursstukken	-	-	-	-	-	
Paragraaf 1.8	Vastgoedinformatie	-	-	-	-	-	
Paragraaf 1.9	Overige publiekszaken	77	79	94	250	139	
Paragraaf 1.10	Gemeentearchief						
Paragraaf 1.11	Huisvestingswet	-	-	-	-	-	
Paragraaf 1.12	Leegstandwet	-	-	-	-	-	
Paragraaf 1.13	Gevaarlijke stoffen	-	-	-	-	-	
Paragraaf 1.14	Vervallen						
Paragraaf 1.15	Kansspelen	4	4	-	8	13	
Paragraaf 1.16	Algemene Verordening Ondergrondse infrastructuur - AVOI	€32	€33	€0	€65	54	
Paragraaf 1.17	Algemene plaatselijke verordening Vlissingen	5	5	-	10	1	
Paragraaf 1.18	Verkeer en vervoer	€10	€11	€0	€21	€8	
Paragraaf 1.19	Diversen	€0	€0	€0	€0	€0	
Hoofdstuk II	Dienstverlening en besluiten in het kader van de omgevingswet	€828	€638	€347	€1.812	€2.313	128%
Paragraaf 2.1	Algemene bepalingen						
Paragraaf 2.2	Voorfase	152	117	-	268	69	
Paragraaf 2.3	Activiteiten met betrekking tot bouwwerken	508	391	204	1.102	1.956	
Paragraaf 2.4	Activiteiten met betrekking tot cultureel erfgoed en werelderfgoed	€21	€16	€0	€37	€7	
Paragraaf 2.5	Milieubelastende activiteiten	-	-	75	75	75	
Paragraaf 2.6	Lozingsactiviteiten	1	1	-	2	2	
Paragraaf 2.7	Aanlegactiviteiten	15	12	-	27	23	
Paragraaf 2.8	Overige activiteiten	16	12	-	28	12	
Paragraaf 2.9	Maatwerkvoorschriften	1	1	25	27	27	
Paragraaf 2.10	Gelijkwaardigheid	2	2	11	15	15	
Paragraaf 2.11	Overige tarieven	35	27	4	66	61	
Paragraaf 2.12	Modaliteiten	77	60	29	166	138	
Paragraaf 2.13	Vermindering	-	-	-	-	-45	
Paragraaf 2.14	Teruggaaf	-	-	-	-	-26	
Hoofdstuk III	Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn	€193	€165	€0	€358	€58	16%

9.

PARAGRAFEN

		Pers.lasten	Overhead	Overige kosten	Totale kosten	Opbrengsten	Kostendekk. Percentage
Paragraaf 3.1	Horeca	€64	€55	€0	€119	€44	
Paragraaf 3.2	Organiseren evenementen of markten	€126	€108	€0	€233	€12	
Paragraaf 3.3	Prostitutiebedrijven	€0	€0	€0	€0	€0	
Paragraaf 3.4	Huisvestingswet 2014	€0	-	€0	€0	-	
Paragraaf 3.5	Brandbeveiligingsverordenin				€0		
Paragraaf 3.6	Winkeltijdenwet	-	-	-	-	-	
Paragraaf 3.7	Exploitatie Huisvesting (inter) nationale werknemers	-	-	-	-	-	
Paragraaf 3.8	In deze titel niet benoemde vergunning, ontheffing of ander beschikking	3	3	-	6	2	

9.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Risicomanagement en beleid

Risicomanagement

Het beleid dat de gemeente Vlissingen voert ten aanzien van risicomanagement is vastgelegd in de nota weerstandsvermogen en risicomanagement. In deze nota is de werkwijze vastgelegd en zijn de uitgangspunten bepaald ten aanzien van risicomanagement. De gemeente is verplicht zowel in de begroting als in de jaarrekening de risico's te vermelden die de financiële positie van de gemeente kunnen beïnvloeden. Bij het opstellen van de begroting en jaarrekening dient een zo goed mogelijk beeld van kwantificeerbare risico's aanwezig te zijn.

Werkwijze

Risicomanagement is een continu proces. Bij ieder besluit worden risico's afgewogen. Bij grote projecten worden mogelijke risico's afgewogen in relatie tot het risicoprofiel van de gemeente en expliciet vastgelegd. Twee keer per jaar worden alle risico's binnen de gemeente geactualiseerd. Op basis van deze actualisatie worden per team de huidige en mogelijk nieuwe risico's in beeld gebracht. Op basis hiervan ontstaat er een risico top 10 voor de gemeente. De risico's van de teams worden periodiek binnen het team besproken en waar nodig worden verdere beheersmaatregelen getroffen om de risico's zoveel mogelijk te beperken. De raad, het college en het management team worden geïnformeerd over de top 10 risico's van de gemeente. Gedachte hierachter is dat de risico top 10 van de gemeente goed is voor ongeveer 90% van risicobedrag.

Voorwaarden in een continu proces

Risicomanagement heeft op het niveau van de raad, het college en het management team een structurele plek binnen de planning- en controlcyclus. Voor de raad betekent dit dat bij zowel de begroting als bij de jaarrekening gerapporteerd wordt hoe de risico's zich ontwikkelen en hoe deze zich verhouden tot de ontwikkeling van de weerstandscapaciteit. Één van de voorwaarden voor een adequaat risicomanagement is dat bestuurlijke doelstellingen voor programma's, strategische projecten en grondexploitaties helder zijn. Verder is het noodzakelijk dat zowel bestuur als management zich bewust zijn dat risicomanagement onderdeel is van het normaal besturen en managen van de gemeente. Dit betekent dat het inventariseren van risico's, het inschatten ervan en het treffen van maatregelen voortdurend in de praktijk wordt uitgevoerd.

Risico-inventarisatie

Risicokaart

Risico's waarvan de oorzaken en gevolgen in klassen ingedeeld zijn kunnen geplaatst worden in een risicokaart (zie afbeelding). De risicokaart geeft inzicht in de spreiding van de risico's naar kans en gevolg. De nummers in de risicokaart corresponderen met de aantallen risico's die zich in het desbetreffende vak van de risicokaart bevinden. Daarmee wordt direct inzichtelijk hoe de risico's zijn verdeeld over het groene, oranje en rode gebied. Netto betekent de situatie van de risico's inclusief de genomen beheersmaatregelen om de risico's te beperken. Per risico is bepaald welke beheersmaatregelen er kunnen worden genomen om een risico te beperken. Voorbeelden hiervan zijn het opnemen van een reserve, verbeterde proces/werkafspraken, interne controles of aanpassingen beleid.

9.

PARAGRAFEN

Financieel	Netto				
	10%	30%	50%	70%	90%
$x > \text{€ } 1.000.000$	2		2		3
$\text{€ } 500.000 < x < \text{€ } 1.000.000$		1	1		
$\text{€ } 200.000 < x < \text{€ } 500.000$			3		1
$\text{€ } 50.000 < x < \text{€ } 200.000$	1		3		7
$x < \text{€ } 50.000$	2	5	3		14
Geen financiële gevolgen	5	7	8		17
Kans	10%	30%	50%	70%	90%

Een risicoscore in het groene gebied, vormt geen direct gevaar voor de continuïteit van de bedrijfsvoering. Risico's die in het oranje gebied zitten vragen om aandacht. Ze vormen individueel nog geen reëel gevaar voor de continuïteit van de bedrijfsvoering, maar naarmate de tijd vordert, kan het risico wel een bedreiging gaan vormen. Voor deze risico's wordt het dan ook aangeraden niet lang te wachten met het nemen van verdere beheersmaatregelen. In de risicokaart wordt duidelijk dat er zich relatief veel risico's in de groene en oranje zone bevinden, onder/midden in de risicokaart. Bij beheersing van deze risico's die veel voorkomen kan op de langere termijn serieuze bedreigingen ten aanzien van de continuïteit van de bedrijfsvoering worden voorkomen. Een risico dat een risicoscore heeft die in het rode gebied zit, vereist directe aandacht om te voorkomen dat de continuïteit van de bedrijfsvoering wordt bedreigd.

Risico's

Op basis van het risicoprofiel van de gemeente Vlissingen kan worden bepaald hoeveel geld benodigd is om alle risico's te kunnen financieren. Dit wordt de benodigde weerstandscapaciteit genoemd. De financiële omvang van de risico's wordt berekend op basis van een risicosimulatie (Monte Carlo methode). Uitgangspunt hierbij is een statistische benadering die er van uit gaat dat nooit alle risico's zich én tegelijk, én in hun maximale omvang voordoen. In totaal zijn er 85 risico's geïdentificeerd en gekwantificeerd. Op basis van de risicosimulatie is het financieel risico € 20,4 miljoen.

Bovenstaande berekening is gebaseerd op de doorontwikkeling van risicomangement waar wij mee zijn gestart. Een voorbeeld van deze doorontwikkeling is dat de huidige nota weerstandsvermogen en risicomangement zal worden geactualiseerd. De bepaling van de benodigde weerstandscapaciteit is hiervan een onderdeel en voor ons als Vlissingen belangrijk voor de eventuele exit artikel 12. We zijn van mening dat we hierin verbeteringen kunnen doorvoeren. Deze verbeteringen hebben betrekking op:

- De aanpassing van het zekerheidspercentage van gemiddeld naar 95%. De keuze voor de zekerheidspercentage maakt duidelijk welk bedrag wij dienen te reserveren om de risico's met een bepaalde zekerheid (in dit geval 95%) te kunnen opvangen.
- Het benoemen van risico's waarbij er sprake is van een structureel effect voor de begroting. Dit zijn risico's waarbij de inschatting is dat het langer dan 1 jaar duurt voordat het risico dat zich manifesteert kan worden opgevangen in de begroting. Deze risico's zullen een opslag krijgen van een factor 2 wat voor een gemiddelde tijd van 2 tot 3 jaar staat om de zich manifesterende risico's met een structureel effect op te vangen/bij te sturen. Deze verbetering zullen we gezien het belang reeds voor het eerst toepassen bij de begroting 2024.

9.

PARAGRAFEN

In de hiernavolgende tabel wordt **de top 10** risico's van de gemeente Vlissingen gerangschikt naar financiële impact weergegeven. Het percentage geeft de weging van het betreffende risico aan t.o.v. het totaal aan risico's. Hieruit is af te leiden dat de top 10 risico's een weging heeft van ongeveer 92% in het totaal van de gedefinieerde risico's.

Top 10 risico's

Begroting 2024	Jaarrekening 2022	Begroting 2023		
Nr.	Nr.	Nr.	Belangrijkste financiële risico's	Involed
1	3	-	Algemene Uitkering Gemeentefonds valt lager uit na 2025 (herziening financieringssysteem)	27,60%
2	2	2	Stijging verliesvoorziening grondexploitaties door stijging inflatie	19,90%
3	-	-	Investeringsfonds sociaal domein inclusief hervormingsagenda	17,40%
4	1	1	Stijging verliesvoorziening grondexploitaties door stijging rente	14,90%
5	4	9	Gemeente wordt getroffen door een hack en/of cryptolocker inclusief mogelijke afpersing	3,70%
6	-	-	Stijgende energiekosten	2,80%
7	-	-	Jeugd (programma Inkoop Jeugdhulp)	1,70%
8	-	-	Taakstelling sociale werkvoorziening (werkleerbedrijf Orionis) wordt niet gerealiseerd.	1,50%
9	-	-	Algemene Uitkering Gemeentefonds valt lager uit in de periode 2023-2025.	1,10%
10	9	8	Aantrekken van leningen tegen een hoger rentepercentage dan geraamd.	1,10%

Toelichting top 10 risico's**1. Algemene Uitkering Gemeentefonds valt lager uit na 2025 (herziening financieringssysteem)**

De algemene uitkering laat in 2026 een afname zien van landelijke ruim € 4,0 miljard ofwel circa € 7,0 miljoen voor ons. Deze afname wordt grotendeels veroorzaakt door de terugkeer van de opschalingskorting en het los laten van het systeem "trap op trap af". De verwachting was dat een dergelijk hoge afname niet reëel is en dat dit gecompenseerd zou worden door het rijk. Dit is ook gebeurd zij het gedeeltelijk en in eerste instantie alleen voor 2026 en tot een bedrag van landelijk € 1,0 miljard. In de meicirculaire 2023 is dit structureel gemaakt. Ondanks de compensatie is er nog steeds sprake van een afname van landelijk circa € 3,0 miljard en voor ons circa € 5,0 miljoen. De VNG heeft een resolutie opgesteld waar het rijk wordt gevraagd onder andere de structurele korting van € 3,0 miljard te compenseren. De leden hebben tijdens het VNG congres 2023 ingestemd met de resolutie waarbij de VNG in gesprek gaat met het rijk over het feit dat de structurele korting van € 3,0 miljard wordt gecompenseerd. Het is nu afwachten hoe dit zich verder gaat ontwikkelen. De financiële impact is bepaald op de € 5,0 miljoen. Dit risico is beoordeeld als een risico met een structureel effect.

2. Stijging verliesvoorziening grondexploitaties door stijging inflatie

Voor grondexploitaties met een nadelig eindresultaat wordt er een verliesvoorziening getroffen op basis van de geprognosticeerde eindwaarden. Bij elke herziening worden eventuele aanpassingen in de eindwaarden ook in de verliesvoorziening verwerkt. Aanpassingen zijn afhankelijk van een aantal parameters waaronder de inflatie. Een hogere inflatie dan eerder geprognosticeerd leidt tot hogere kostenramingen en daarmee tot een hogere verliesvoorziening. De financiële impact, met een uitgangspunt van 2% stijging van de kosten en -2% opbrengsten, betreft € 4,0 miljoen.

3. Investeringsfonds sociaal domein inclusief hervormingsagenda

In het investeringsfonds sociaal domein (waarin ook de hervormingsagenda is opgenomen) is een ambitieus pakket aan maatregelen opgenomen om de kostenontwikkeling in het sociaal domein in de hand te houden. Het tijdsplan is krap om de genoemde besparingen te realiseren en we moeten eerst investeren voordat we kunnen rekenen op rendement. Bij sommige investeringen is de inspanning om te komen tot rendement groot en is de kans op volledig slagen niet op voorhand zeker. Temeer omdat de uitvoering van dit pakket moet plaatsvinden in een periode waarin het sociaal domein in algemeenheid kampt met grote vraagstukken. Als organisatie hebben we de handen vol aan het beheersen van de negatieve ontwikkelingen in het sociaal domein, de uitvoering van de hier voorgestelde projecten en acties, hoe belangrijk ook, legt een extra druk op de beschikbare capaciteit. Gezien het hierboven gestelde is dit gekwantificeerd als een risico van € 590.000 (voor 2024) en € 1,15 miljoen (voor 2025). Dit risico is beoordeeld als een risico met een structureel effect.

4. Stijging verliesvoorziening grondexploitaties door stijging rente

Voor grondexploitaties met een nadelig eindresultaat wordt er een verliesvoorziening getroffen op basis van de geprognosticeerde eindwaarden. Bij elke herziening worden eventuele aanpassingen in de eindwaarden ook in de verliesvoorziening verwerkt. Aanpassingen zijn afhankelijk van een aantal parameters waaronder de rente. Omdat voor het financieren van de boekwaarde in de grondexploitaties geld geleend moet worden, wordt de rente over deze leningen doorberekend op de grondexploitaties. Met een totale boekwaarde van circa € 145 miljoen (2e herziening 2023) heeft een rentestijging een forse negatieve impact op de verliesvoorziening grondexploitaties. Hierbij leidt vooral de hoge boekwaarde van het Scheldekwartier in combinatie met de relatief nog lange looptijd tot een hoge gevoeligheid voor mutaties in de langlopende rente. De financiële impact als de rente voor nieuw af te sluiten geldleningen met 1% stijgt is € 3,0 miljoen.

5. Gemeente wordt getroffen door een hack en/of cryptolocker inclusief mogelijke afpersing

Het risico bestaat dat de gemeente wordt getroffen door een hack en/of cryptolocker. Via phishing (mail, bestand, website, etc.) en/of hack wordt data gestolen en/of versleuteld door cryptolocker. Criminelen eisen geld voor teruggave data (ongedaan maken cryptolocker) en/of niet publiceren gestolen data. De kans dat het risico zich voordoet is beoordeeld al midden (50%). Het afgelopen jaar is er sprake van een stijging bij gemeenten, waar het risico zich heeft voorgedaan. Naast gemeenten worden ook de leveranciers van SAAS, welke de gemeente gebruikt, getroffen. Dit heeft impact op de dienstverlening van de gemeente Vlissingen. Herstellkosten (o.a. inhuur bedrijven om het probleem te onderzoeken en op te lossen) zijn bij verlies ICT en data enorm. Er kan daarnaast sprake zijn losgeld en inkomstenderving. De financiële impact voor de gemeente Vlissingen is mede bepaald op ervaringen bij andere gemeenten. Het Hof van Twente heeft in totaal € 4,2 miljoen. aan schade geleden bij een hack. De gemeente Haarlemmermeer daarentegen € 250.000. De financiële impact is bepaald op € 2,0 miljoen.

6. Stijgende energiekosten

Eind 2023 eindigt de huidige overeenkomst met Total (gas leverancier) en DVEP (elektriciteit leverancier). Op dit moment (september 2023) is de aanbesteding commissie bezig met de aanbesteding voor gas en elektriciteit voor 2024 en 2025 voor alle Zeeuwse gemeentes. Deze aanbesteding is ten tijde van de begroting 2024 nog niet afgerond. Het risico is hierdoor aanwezig dat de begrote lasten voor energiekosten, zoals opgenomen in begroting 2024 (rekening houdende met macro economische verkenningen), hoger kunnen uitvallen, een verhoging van de prijs met meer dan 25% is niet uit te sluiten. Financiële impact is bepaald op € 500.000. Dit risico is beoordeeld als een risico met een structureel effect.

7. Jeugd (programma Inkoop Jeugdhulp)

Gezien de huidige spanningen in de wereld blijft de zorgvraag onder jeugdigen stijgen (o.a. als gevolg van psychische klachten) en daarmee de daaraan gekoppelde financiële lasten. Dit zet druk op de financiële middelen binnen het sociaal domein, in welke mate is moeilijk in te schatten. Tegelijkertijd wordt

een verdere stijging van de loonkosten voorzien. Dit betekent een financieel nadeel voor de gemeente Vlissingen. Een deel van de verwachte stijging is al opgenomen in de begroting. Echter iedere extra stijging van 1% leidt daarbovenop nog voor een verdere stijging van € 170.000. Dit risico is beoordeeld als een risico met een structureel effect.

8. Taakstelling sociale werkvoorziening (werkleerbedrijf Orionis) wordt niet gerealiseerd

Jarenlang is er sprake van een exploitatietekort in het werkleerbedrijf. Op basis van in 2021 door de gemeente(n) geïnitieerd onderzoek is gebleken dat door implementatie van verschillende verbetermaatregelen de komende jaren een ruime rendementsverbetering gerealiseerd moet kunnen worden. In 2022 heeft Orionis verbeterplannen opgesteld. Als de verbeterplannen hun effect hebben is er eind 2027 sprake van een positief resultaat van circa € 2,8 miljoen. Orionis heeft daarnaast ook te maken met het realiseren van een taakstelling (€ 2,1 miljoen). Het risico is aanwezig dat deze taakstelling niet wordt gerealiseerd. Indien de resultaten vervolgens tegenvallen, betekent dat te realiseren taakstelling doorschuift in de tijd/te langzaam gaat. Deze nadelige effecten komen voor rekening van Middelburg, Veere en Vlissingen. Op basis van tegenvallende resultaten 2023 en verwachtingen dat dit in 2024 ook aan de orde zal zijn, is het verwachting dat het risico zich voor kan doen. Om deze reden is de vertraging in de realisatie van de taakstelling van structureel € 2,1 miljoen van 2025 naar 2027 verwerkt in de begrotingscijfers (budgetten zijn bijgesteld). De financiële impact van het risico is nu ingeschat op de aanname dat er nog een keer sprake is van 2 jaar vertraging. Dit levert dan een incidenteel nadeel op van € 4,2 miljoen.

9. Algemene Uitkering Gemeentefonds valt lager uit in de periode 2024-2025

Het risico dat de algemene uitkering gemeentefonds later uitvalt is altijd aanwezig. Echter voor de periode tot en met 2025 (vanaf 2026 de terugkeer van de afschalingskorting) zijn op dit moment geen indicaties dat het Vlissingens deel in het gemeentefonds fors naar beneden bijgesteld wordt. De opgenomen buffer van € 1,0 miljoen in de exploitatie is bij de begroting 2024 komen te vervallen. Om deze reden is de financiële impact bepaald op € 1,0 miljoen. Dit risico is beoordeeld als een risico met een structureel effect.

10. Aantrekken van leningen tegen een hoger rentepercentage dan geraamd

We maken jaarlijks een inschatting omtrent de verwachte rente. De bijbehorende rentelasten worden opgenomen in de begroting. Het risico is aanwezig dat er nieuwe geldleningen worden aangetrokken, waarbij het rentepercentage hoger is dan geraamd. De financiële impact is bepaald op het scenario dat rente met 1% stijgt voor nieuw af te sluiten geldleningen. Deze impact is € 200.000 per jaar (periode 2024-2027). Dit risico is beoordeeld als een risico met een structureel effect.

Overige relevante risico's

Naast de bovenstaande top 10, hebben wij meer risico's in beeld gebracht. Onderstaand risico willen we graag onder de aandacht brengen.

Transitie scenario wet sociale werkvoorziening (WSW) Orionis Walcheren

Gezien het feit dat de WSW sinds 2015 is gesloten in de zin dat er geen sprake meer mag zijn van nieuwe instroom, zagen alle WSW organisaties zich gesteld voor de opgave om tijdig plannen op te stellen voor invulling van een zogenaamd transitie scenario. Immers neemt vanaf 1 januari 2015 de werknemers populatie gestaag af als gevolg van uitstroom, pensionering of anderszins. Een transitie scenario is van groot belang omdat een gecontroleerde afbouw van de WSW organisatie voorkomt dat er op enig moment sprake zal zijn van onverwacht hoge lasten als gevolg van het feit dat de omvang van de WSW populatie niet meer in verhouding staat tot de omvang van de organisatie. Tot dusverre is in het geval van Orionis nog onvoldoende bekend wat de financiële effecten hiervan zullen zijn. In 2024 zal daarom in nauwe samenwerking met Orionis een nadere financiële uitwerking plaatsvinden van dit risico.

Weerstandscapaciteit en weerstandsvermogen

Weerstandscapaciteit

Wat is weerstandscapaciteit?

Weerstandscapaciteit wordt gedefinieerd in financiële zin. Dat betekent als (weerstand)bedrag. De minimale weerstandscapaciteit is het bedrag dat we eventueel nodig hebben ter afdekking van financiële verliezen die kunnen optreden, als risico's zich feitelijk gaan manifesteren. Het gaat daarbij om verliezen die niet al op een andere manier (bijv. via verzekering of afzonderlijk getroffen financiële voorziening c.q. reservering) financieel zijn ondervangen.

De weerstandscapaciteit bestaat uit:

- Vrij besteedbare reserves.
- Budget onvoorziene uitgaven.
- Onbenutte belastingcapaciteit.
- Stille reserves.

Het voorgaande kan als volgt schematisch worden weergegeven:

Bron: Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement (NAR)

Vrij besteedbare reserve

Als vrij besteedbare reserve beschouwen wij de algemene reserve en de reserve grondexploitatie. Bestemmingsreserves zien wij niet als vrijbesteedbaar. Bestemmingsreserves worden ingezet voor het realiseren van onze doelstellingen. Periodiek wordt onderzocht of de omvang van de bestemmingsreserves nog juist zijn. Eventueel overbodige bestemmingsreserves vallen vrij ten gunste van de algemene reserve en worden op die manier vrijbesteedbaar.

Onbenutte belastingcapaciteit

Hieronder wordt verstaan de mogelijkheid die de gemeente heeft om belastingen te verhogen. Bij tarieven waar kostendekking een rol speelt is van onbenutte belastingcapaciteit sprake voor zover nog geen volledige kostendekking is gerealiseerd. Aan de hoogte van de belastingen en de overige tarieven is geen bovengrens

gesteld. Aangezien er geen expliciet beleid is en de gemeente Vlissingen in vergelijking met andere Zeeuwse gemeenten gemiddeld hogere belastingen heeft, is in de berekening van de weerstandscapaciteit geen rekening gehouden met de mogelijkheid van onbenutte belastingcapaciteit.

Onvoorziene uitgaven

Voor onvoorziene uitgaven is in de begroting jaarlijks een bedrag opgenomen. Voor de jaren 2024-2027 gaat het om € 250.000 per jaar.

Stille reserves

Van stille reserves is sprake wanneer de marktwaarde van bepaalde bezittingen van de gemeente hoger is dan op de balans opgenomen boekwaarde. De aanwezigheid van dergelijke stille reserves is het gevolg van het voorschrift dat de boekwaarde van de activa gebaseerd moet zijn op historische kostprijs. Een stille reserve kan tot de weerstandscapaciteit worden gerekend indien: de bezitting die vrij verhandelbaar zijn en de opbrengst bij verkoop uitgaat boven het bedrag dat nodig is om wegvallende inkomsten op te vangen.

Voor de bezittingen die vrij verhandelbaar gaan we uit van een PM bedrag omdat hierover geen inschattingen zijn te maken. De werkelijke waarde van de gemeentelijke aandelen in de Bank Nederlandse Gemeenten en Delta N.V. is wellicht hoger dan de nominale waarde (verkrijgingsprijs). Aangezien de aandelen niet vrij verhandelbaar zijn kan deze meerwaarde (stille reserve) niet worden opgenomen in de berekening van de weerstandscapaciteit.

Omvang weerstandscapaciteit

De vrijbestedbare reserves zijn gebaseerd op de omvang van de algemene reserve. In principe wordt ook de omvang van de reserve grondexploitatie opgenomen echter ultimo het verslagjaar 2022 is deze reeds nihil.

Weerstandsvermogen

Weerstandsvermogen: koppeling weerstandscapaciteit en financiële risico's

In het voorgaande is zowel de benodigde als de beschikbare weerstandscapaciteit bepaald. De benodigde weerstandscapaciteit op basis van de bestaande risico's kan worden afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt de ratio weerstandsvermogen.

Ratio weerstandsvermogen = Beschikbare weerstandscapaciteit / Benodigde weerstandscapaciteit

Voor de gemeente Vlissingen betekent dit een **negatieve** ratio van 2,4 (-/- € 49,5 miljoen/ € 20,4 miljoen).

Beschikbare weerstandscapaciteit

De berekende beschikbare weerstandscapaciteit bij de begroting 2024 bedraagt -€ 49,5 miljoen (negatief) en is gelijk aan actualisatie bij de jaarrekening 2022.

Benodigde weerstandscapaciteit

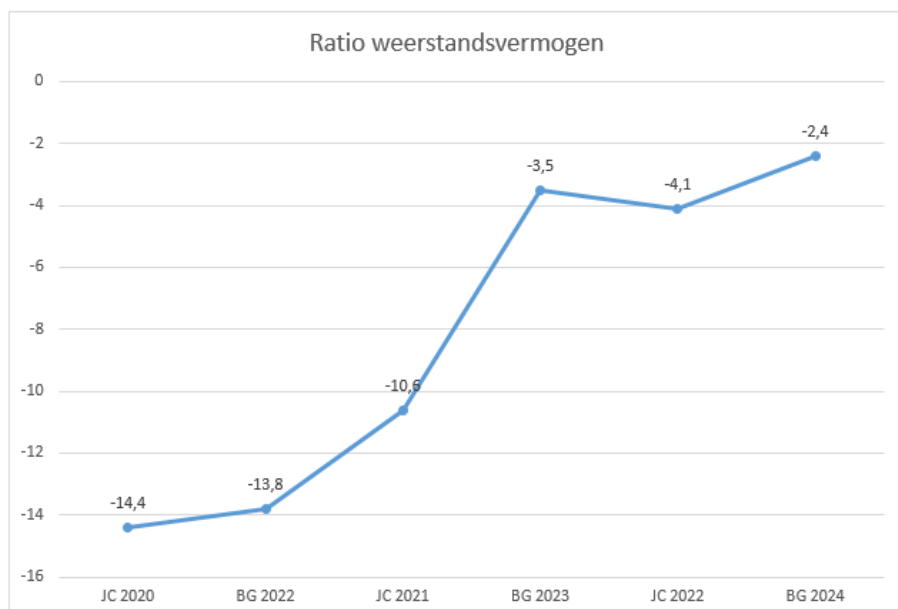
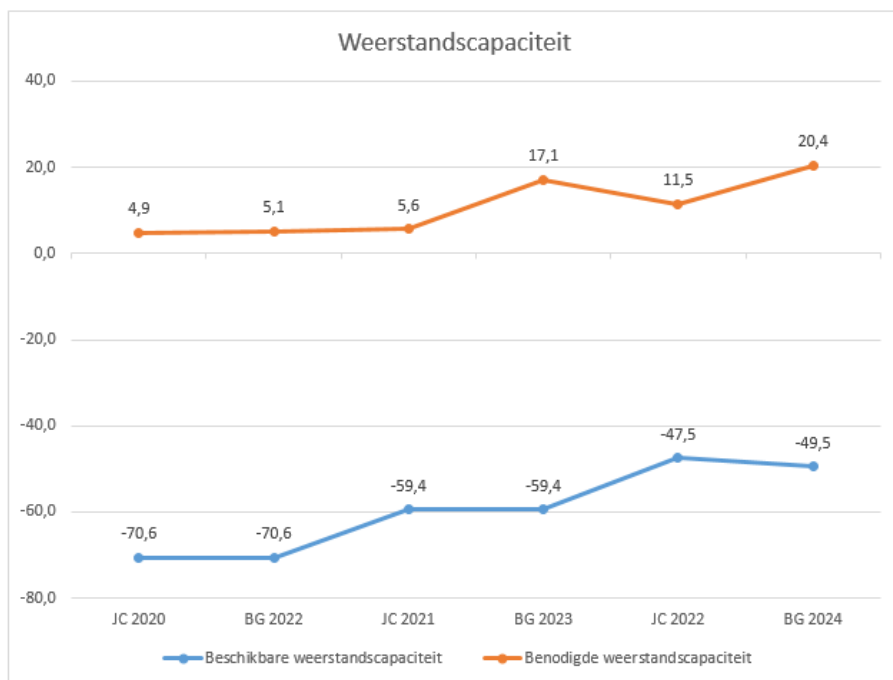
De inventarisatie van risico's, welke in deze paragraaf is opgenomen, geeft een indicatie van de financiële omvang van de belangrijkste (specifieke) risico's, inclusief een schatting van de kans dat het geïdentificeerde risico zich voordoet. We kunnen hiermee vervolgens de benodigde weerstandscapaciteit bepalen. Daarbij geeft het college een doorlopend inzicht in de grootste risico's (top 10) voor de gemeente Vlissingen. Wij hebben op basis van de risico inventarisatie berekend wat de benodigde weerstandscapaciteit is. Het berekende bedrag voor specifieke risico's bedraagt € 20,4 miljoen (laatste risico inventarisatie jaarrekening 2022 € 11,5 miljoen). Ten opzichte van de laatste risico inventarisatie is hiermee sprake van een toename van de gekwantificeerde risico's met € 8,9 miljoen. Oorzaak van deze toename is de verbetering op de aanpassing van het zekerheidspercentage van gemiddeld naar 95% en het benoemen van risico's waarbij er sprake is van een structureel effect voor de begroting. Dit zijn risico's waarbij de inschatting is dat het langer dan 1 jaar duurt voordat het risico dat zich manifesteert kan worden opgevangen in de begroting. Deze risico's zullen een opslag krijgen van een factor 2 wat voor een gemiddelde tijd van 2 tot 3 jaar staat om de zich manifesterende risico's met een structureel effect op te vangen/bij te sturen.

9.

PARAGRAFEN

Ontwikkeling risicoprofiel

De ontwikkeling van het risicoprofiel toont het volgende beeld:

Beoordeling Weerstandsvermogen

Om de ratio voor het weerstandsvermogen te kunnen beoordelen maken wij gebruik van de onderstaande waarderingstabel die in samenspraak tussen het NAR (Nederlands Adviesbureau Risicomanagement) en de Universiteit Twente is opgesteld.

9.

PARAGRAFEN

Waardering	Ratio	Betekenis
A	>2	Uitstekend
B	1,4 - 2	Ruim voldoende
C	1 - 1,4	Voldoende
D	0,8 - 1	Matig
E	0,6 - 0,8	Onvoldoende
F	<0,6	Ruim onvoldoende

Gegeven de negatieve ratio betekent dit voor de Gemeente Vlissingen dat het weerstandsvermogen volgens de waarderingstabel een waardering F heeft, hetgeen dus zwaar onvoldoende is. Op basis van de gehanteerde methode van kwantificering van de risico's en hetgeen is opgenomen in de nota weerstandsvermogen en risicomanagement zou de ratio moeten liggen tussen de 0,8 en de 1,4.

De weerstandscapaciteit van -€ 49,5 miljoen is niet toereikend in relatie tot de berekende risico's van € 20,4 miljoen. De ontwikkeling van de algemene reserve zal bepalend zijn of wij de gesignaleerde risico's in de toekomst kunnen opvangen. De ratio weerstandsvermogen is met 1,7 toegenomen.

Kengetallen

Onderstaand is de beoordeling van de diverse kengetallen in relatie tot de begrote financiële positie. Deze kengetallen zijn voorgeschreven door de BBV.

Kengetallen	Rekening 2022	Ultimo 2023	Ultimo 2024	Ultimo 2025	Ultimo 2026	Ultimo 2027
1a. Netto schuldquote	47%	58%	35%	37%	53%	56%
1b. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	47%	58%	35%	37%	53%	56%
2. Solvabiliteitsratio	-5%	2%	17%	20%	19%	21%
3. Grondexploitatie	3,7%	2,5%	0,2%	-3,4%	-5,3%	-5,7%
4. Structurele exploitatieruimte	2,0%	-4,0%	-1,1%	0,5%	-4,4%	-4,5%
5. Belastingcapaciteit: woonlasten meerpersoonshuishouden	112%	112%	107%	-	-	-

Op basis van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen, kan nog steeds geconcludeerd worden dat de gemeentelijke financiële positie zeer zorgelijk is.

Netto schuldquote

De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Om inzicht te verkrijgen in hoeverre sprake is van doorlenen, wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven. Op deze manier brengen we duidelijk in beeld wat het aandeel is van de verstrekte leningen en wat dat betekent voor de schuldenlast.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft de mate aan, waarin de gemeente in staat is om aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Het eigen vermogen van de gemeente bestaat uit de reserves (zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten.

Grondexploitatie

De grondexploitatie geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij

de verkoop. De accountant beoordeelt ieder jaar of de gronden tegen een actuele waarde op de balans zijn opgenomen.

Structurele exploitatieruimte

De exploitatieruimte is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte de gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting maken we thans het onderscheid tussen structurele en incidentele lasten.

De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten en uitgedrukt in een percentage.

Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk in de gemeente zich verhoudt ten opzichte van het landelijke gemiddelde. De definitie van het kengetal belastingcapaciteit is: woonlasten meerpersoonshuishouden in jaar t (het begrotingsjaar) ten opzichte van het landelijk gemiddelde in jaar t-1 (het jaar voorafgaand aan het begrotingsjaar) uitgedrukt in een percentage.

De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen, wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Het Coelo publiceert ieder jaar deze lasten in de Atlas van de lokale lasten. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB, de rioolheffing en reinigingsheffing voor een woning met gemiddelde waarde in die gemeente. Deze cijfers worden voortaan ook in de jaarlijkse meicirculaire bekendgemaakt zodat de gemeenten tijdig op de hoogte zijn van de hoogte van de lasten die voor de berekening moeten worden gebruikt. Voor de berekening wordt verwezen naar de paragraaf Lokale heffingen.

9.

PARAGRAFEN

9.3 Onderhoud kapitaalgoederen

Kapitaalgoederen zijn 'duurzame productiemiddelen'. Het zijn die materialen die de gemeente nodig heeft om de diensten en goederen die zij aan haar burgers levert te produceren; grote zaken die vaak veel waarde hebben en meerdere jaren meegaan. Het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV art.12) schrijft voor, dat in elk geval de kapitaalgoederen wegen, riolering / water, groen en gebouwen aan de orde worden gesteld. Met het onderhoud van kapitaalgoederen is een substantieel deel van de begroting gemoeid. Deze paragraaf geeft daar meer inzicht in. Per onderwerp wordt ingegaan op het beleidskader, voornemens voor de komende periode en de financiële consequenties voor de gemeente.

(Bedragen x € 1.000)				
Onderhoudskosten (volgens de BBV-categorieën)	2024	2025	2026	2027
Civiele kunstwerken	361	367	375	381
Gebouwen	1.222	1.284	1.316	1.337
Groen	1.997	2.041	2.080	2.112
Kades	127	130	133	135
Openbare verlichting	552	564	576	585
Stedelijkwater/ riool	576	589	602	611
Wegen	1.985	2.029	2.074	2.110
Totaal	6.820	7.004	7.156	7.271

Onderhoudskosten kapitaalgoederen zijn uitgaven om de kwaliteit van gemeentelijk eigendom dat vele jaren meegaat op een tevoren vastgesteld onderhoudsniveau te houden of weer te brengen. Dit met als doel het naar behoren te laten functioneren of een bepaalde representativiteit te laten behouden. We onderscheiden klein onderhoud en groot onderhoud. Klein en groot onderhoud hebben geen invloed op de gebruiksduur van een gebouw of een object. In 2024 starten we met het actualiseren van de meerjaren onderhoudsplannen per kapitaalgoed. Afhankelijk van de uitkomsten zullen we dit aan u voorleggen.

Klein onderhoud

Bij klein onderhoud gaat het om dagelijkse reparaties en kort-cyclisch onderhoud. De kosten komen ten laste van de exploitatie.

Groot onderhoud

De noodzaak tot groot onderhoud ontstaat over een langere periode en is ingrijpender van aard. De kosten daarvan komen voor sommige kapitaalgoederen ten laste van een voorziening en voor anderen uit de exploitatie.

Wanneer een aanpassing leidt tot een belangrijke kwaliteitsverbetering en/of een significante langere gebruiksduur wordt het niet gerekend tot groot onderhoud, maar is het een investering die geactiveerd moet worden, zodat de lasten over meerdere jaren verspreid worden. Voor de laatstgenoemde categorie verwijzen wij u naar de investeringsplanning.

In 2019 is de Nota Kwaliteit Openbare Ruimte (NKOR) vastgesteld. In 2024 wordt de nieuwe, meer up-to-date versie van de NKOR ter vaststelling aangeboden. De uitgangspunten die daar in opgenomen zijn, beschrijven de ambitie die we hebben met de openbare ruimte en deze worden betrokken in de aanleg, de bijbehorende beheerplannen en het budget voor klein en groot onderhoud.

9.

PARAGRAFEN

Civiele Kunstwerken

(Bedragen x € 1.000)				
Onderhoudskosten civiele kunstwerken	2024	2025	2026	2027
Civiele kunstwerken	361	367	375	381

Beleidskader: Nota kwaliteit openbare ruimte (2019)

Onder civiele kunstwerken wordt verstaan het geheel aan fiets- en voetbruggen, verkeersbruggen, vlonders en steigers. De onderhoudskosten voor klein onderhoud aan civiele kunstwerken is opgenomen in de exploitatie. Voor groot onderhoud is een voorziening gevormd.

Gebouwen

(Bedragen x €1.000)				
Onderhoudskosten gebouwen	2024	2025	2026	2027
Gebouwen	1.222	1.284	1.316	1.337

Beleidskader: bestuursopdracht "Revitalisering gemeentelijk accommodatiebestand" (2018)

De onderhoudskosten van de gemeentelijke gebouwen ziet u hierboven. Om het bestand van de gemeentelijke gebouwen/accommodaties op orde te krijgen is een Majeur project "Revitalisering gemeentelijke accommodatiebestand" opgezet. Voor de inhoud van dit project verwijzen wij u graag naar de projectpagina in dit document.

Groen

(Bedragen x € 1.000)				
Onderhoudskosten groen	2024	2025	2026	2027
Groen	1.879	1.920	1.957	1.987
Speelvoorzieningen	119	121	123	125
Totaal	1.997	2.041	2.080	2.112

Beleidskader: Nota kwaliteit openbare ruimte (2019), Groenbeleidsplan (aanbieding raad in 2024) en Speelvoorziening (aanbieding raad in 2024).

Bos, bomen en stedelijk openbaar groen

Bovenstaande bedragen zijn de beschikbaar gestelde bedragen voor het onderhouden van onze kapitaalgoederen met betrekking tot het openbaar groen van de gemeente. Dit is inclusief onkruidbestrijding en de begraafplaatsen. Het onderhoud aan het groen wordt planmatig uitgevoerd. In dit onderhoud passen we de uitgangspunten van biodiversiteit toe.

Speelvoorzieningen

Uit het oogpunt van veiligheid is het belang van onderhoud aan en kwalitatief op peil houden van de speelvoorzieningen belangrijk. De speelvoorzieningen staan veelal in het groen. Het onderhoud aan speelvoorzieningen wordt zo uitgevoerd dat ze altijd veilig zijn voor de (kleine) gebruikers in de gemeente.

9.

PARAGRAFEN

Kades

	(Bedragen x € 1.000)			
Onderhoudskosten kades	2024	2025	2026	2027
Kades	44	45	46	47
Waterpartijen, vijvers en fonteinen	83	85	87	88
Totaal	127	130	133	135

Beleidskader: Havenbeleidsplan binnenhavens (aanbieding raad in 2024) en Havenbeheerplan (2022-2032)

De onderhoudskosten voor klein onderhoud aan kades is opgenomen in de exploitatie. Voor groot onderhoud is momenteel een bestemmingsreserve gevormd. De verhuurinkomsten van kades/liggelden worden via de bestemmingsreserve gereserveerd voor groot onderhoudskosten.

Openbare verlichting

	(Bedragen x € 1.000)			
Onderhoudskosten openbare verlichting	2024	2025	2026	2027
Openbare verlichting	552	564	576	585

Beleidskader: Beleids- en beheerplan OVL 2015-2024

De onderhoudskosten voor klein onderhoud aan openbare verlichting is opgenomen in de exploitatie. Voor groot onderhoud is een voorziening gevormd. We actualiseren het beheerplan, in de eerstvolgende begroting verwerken we de gevolgen. In de periode 2024-2028 vervangen we traditionele verlichtingsarmaturen voor de zuinigere LED-variant. Ook vervangen we masten die daarvoor in aanmerking komen. Door het toepassen van LED-armaturen zullen de energiekosten van openbare verlichting dalen en worden jaarlijks bijgesteld. Deze energiekosten staan apart van de hierbovengenoemde onderhoudskosten.

Stedelijk water/ riolering

	(Bedragen x € 1.000)			
Stedelijk water/ riolering	2024	2025	2026	2027
Stedelijk water/ riolering	576	589	602	611

Beleidskader: gemeentelijk rioleringsplan (2023)

Algemeen

De stedelijk water opgave van de gemeente behelst drie componenten: de hemelwaterafvoer, het grondwaterbeheer en het rioolbeheer. Momenteel is het gemeentelijk hoofdrioolstelsel 260 km lang. Door de uitbreiding in de stad met verschillende wijken groeit dit aantal ieder jaar. De onderhoudskosten van de riolering bestaan uit kosten voor planmatig onderhoud en correctief onderhoud.

Planmatig onderhoud

Het inspecteren van, reinigen en repareren van hoofdriolering en rioolgemalen. Ook het baggeren van watergangen behoort hiertoe.

Correctief onderhoud

Het verhelpen van storingen van rioolgemalen en verstoppingen van aansluitingen, straatkolken en openbare riolering. En het verhelpen van verstoppingen van duikers of verhelpen van acute problemen van de waterkwaliteit

9.

PARAGRAFEN

Wegen

	(Bedragen x € 1.000)			
Onderhoudskosten wegen	2024	2025	2026	2027
Wegen	1.985	2.029	2.074	2.110

Beleidskader: Wegenbeleidsplan (2021)

Onderhoudskosten wegen

Bovenstaande bedragen zijn beschikbaar voor het onderhoud van bestaande wegen. Dit betreft zowel asfaltwegen of wegen met open verharding. Het onderhoud van onze kapitaalgoederen is van belang om de veiligheid van de openbare ruimte te waarborgen. Periodiek laten we inspecties uitvoeren. Deze inspecties leveren informatie over de staat waarin de wegen zich bevinden. De uit te voeren werkzaamheden stemmen we af met de opgaves van de andere kapitaalgoederen in de openbare ruimte om de overlast voor de bewoners zo veel mogelijk te beperken. Ook vindt hier afstemming plaats met de nutsbedrijven voor water en energie (inclusief voor het warmtenet). Deze onderhoudskosten zijn inclusief het onderhoud op de verkeersregelininstallaties en op het wegmeubilair.

9.4 Financiering

Algemeen

De Wet financiering decentrale overheden (Wet FIDO) kent als belangrijkste uitgangspunten het bevorderen van een solide financieringswijze. Het doel is het voorkomen van grote fluctuaties in de rentelasten, het bevorderen van de transparantie, het bevorderen van de kredietwaardigheid en het beheersen van de renterisico's. Het beheersen van de risico's uit zich concreet in de kasgeldlimiet, de renterisiconorm, het afsluiten van geldleningen en het uitzetten van gelden. Gemeenten zijn daarnaast verplicht om een treasurystatuut op te stellen. Met het treasurystatuut beogen we de kwaliteit van de uitvoering van de treasuryfunctie te verhogen en de transparantie van de processen te verbeteren. Het gemeentelijk beleid ligt vast in het treasurystatuut. Het treasurystatuut is in 2020 vernieuwd.

Renteontwikkeling

Voor de uitvoering van het treasurybeleid is het belangrijk om de renteontwikkelingen te volgen. De accountant heeft echter aangegeven dat de rente die gebruikt wordt in de berekening aangetoond moet worden op basis van de cijfers die op het moment van samenstellen van de begroting in de markt gegeven worden. Een aangekondigde rentestijging of verwachtingen uit de markt mogen dus niet worden ingecalculleerd. Deze begroting is gebaseerd op de actuele rentestanden.

Renterisicogevoeligheid

De huidige leningportefeuille van de gemeente bestaat uit leningen die allemaal een vast rentepercentage hebben voor de gehele looptijd van de lening. Renteschommelingen binnen de huidige leningportefeuille treden daardoor niet op. Voor leningen die nog aangetrokken worden, is in de begroting rekening gehouden met het actuele rentepercentage (zie renteontwikkeling) waarvoor deze leningen ten tijde van het samenstellen van deze begroting aangetrokken kunnen worden. Rentestijging of -rentedaling is dus niet meegenomen.

Renterisicobeheer

Het renterisico is het volume aan uitstaande schuld dat in een jaar aan renteherziening onderhevig is. In de wet FIDO zijn eisen gesteld aan het maximum aan renterisico. Dit komt tot uitdrukking in de kasgeldlimiet voor leningen met een looptijd tot 1 jaar, en de renterisiconorm voor leningen met een looptijd vanaf één jaar. Deze normen bepalen de ruimte voor de gemeente om verantwoord te financieren.

Kasgeldlimiet

De wettelijke toegestane omvang van de kasgeldlimiet is gelijk aan het bedrag ter grootte van een percentage van de jaarbegroting bij aanvang van het dienstjaar. Dit percentage is vastgelegd in de Uitvoeringsregeling financiering decentrale overheden. Het percentage voor de gemeente is voor 2024 vastgesteld door de Rijksoverheid op 8,5%. De gemeente heeft voor 2024 een kasgeldlimiet van € 24,0 miljoen (8,5% van € 281,0 miljoen). Voor 2025, 2026 en 2027 zal de kasgeldlimiet op basis van deze begroting respectievelijk € 23,0 miljoen, € 24,0 miljoen en € 24,0 miljoen bedragen. De doelstelling is om optimaal gebruik te maken van de kasgeldlimiet, omdat kort geld momenteel relatief goedkoper is dan lang geld. Indien de kasgeldlimiet wordt overschreden, dient de kortlopende schuld omgezet te worden in een langlopende schuld. De provincie Zeeland houdt hier toezicht op. Het bedrag van de kasgeldlimiet is het maximale bedrag dat de gemeente aan kort geld mag lenen.

Renterisiconorm

De Wet FIDO heeft aan het beperken van renterisico's een wettelijk kader toegevoegd in de vorm van een renterisiconorm. Met deze renterisiconorm wordt een kader gesteld om de opbouw van de leningenportefeuille dusdanig te spreiden dat het renterisico uit hoofde van renteaanpassing en herfinanciering van leningen in voldoende mate wordt beperkt. In de Uitvoeringsregeling financiering decentrale overheden is bepaald dat de renterisiconorm maximaal 20% van het begrotingstotaal mag zijn.

9.

PARAGRAFEN

De renterisiconorm is als volgt berekend:

Bedragen * € 1.000.000	2024	2025	2026	2027
Begrotingstotaal	281,0	275,0	278,0	278,0
Norm 20%	56,0	55,0	56,0	56,0
Aflossingen en renteherzieningen				
<i>Aflossingen</i>	22,3	12,2	11,2	19,2
<i>Renteherziening</i>	0,0	0,0	0,0	0,0
Ruimte onder renterisiconorm	56,0	55,0	56,0	56,0

Financiering

In de behoefte aan geldmiddelen voor de financiering van de uitgaven voorziet de gemeente in het aantrekken van kortlopende en langlopende (vaste) geldleningen. Hierbij houden we rekening met de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. Er zijn criteria die meewegen bij de keuze voor een bepaalde financieringswijze.

De volgende criteria worden gehanteerd:

- Financiering geschiedt tegen de laagste kosten.
- We houden rekening met de renterisiconorm.

Bij het aantrekken van langlopende leningen, lenen we tegen een vast rentepercentage over de gehele looptijd. In het treasury statuut staat de mogelijkheid voor het gebruik van derivaten open. Hiervan zal alleen bij uitzondering gebruik gemaakt worden en altijd advies van een extern deskundige worden ingeroepen.

Bij het opstellen van de begroting 2024 is gebruik gemaakt van de rentenotitie commissie BBV van juli 2017 en de notitie grondbeleid in begroting en jaarverslaglegging van juli 2019. Hierin is bepaald dat het gemiddelde rentepercentage van de totale financiering berekend moet worden over de grondexploitatie en dat projectfinanciering rechtstreeks ten laste komt van het project. De specifieke langlopende leningen voor het Scheldekwardistrict zijn aangemerkt als projectfinanciering. De rentekosten die nadien nog overblijven moeten worden doorberekend aan de overige investeringen. De projectfinanciering van het Scheldekwardistrict stopt in 2024.

Zie het volgende schema.

9.

PARAGRAFEN

Renteschema 2024 (x € 1.000)				
De externe rentelasten over de korte en lange financiering				2.849
De externe rentebaten			-/-	31
Totaal door te rekenen externe rente				2.818
De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-/-	2.538		
De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden doorberekend	-/-	280		
			-/-	2.818
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente				-
Rente over eigen vermogen			+/+	-
Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)			+/+	-
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente				-
De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)			-/-	-
Renteresultaat op het taakveld treasury				-

De rente die toe berekend wordt aan de overig investeringen is berekend door de totale toe te rekenen rente te delen door de totale boekwaarde van de overige investeringen. Deze rente wordt het omslagpercentage genoemd en komt voor het begrotingsjaar 2024 op 0,0%. Dit is een afgerond rentepercentage waardoor er een renteresultaat ontstaat binnen het taakveld treasury. De omslagrente voor 2025, 2026 en 2027 zijn op basis van deze primaire begroting berekend op respectievelijk 0,0%, 0,5% en 0,5%.

Financieringspositie en rentekosten

De ontwikkeling van de financieringspositie is bepalend voor de leningenportefeuille. De liquiditeitsbegroting voor 2024 laat een liquiditeitsbehoefte zien. Op basis van de berekende kasgeldlimiet voor 2024 kan dit niet opgevangen worden met korte financiering en worden er langlopende geldleningen aangetrokken.

De rentekosten voor de gemeente staan voor een groot gedeelte al vast. Van de leningen die reeds aangegaan zijn, is exact te bepalen hoeveel rente deze leningen kosten in het begrotingsjaar. Deze rentekosten worden begroot op de post rente langlopende geldleningen. Voor 2024 is dat een bedrag van € 2.187.000. In dit bedrag is niet opgenomen de rente van de nog af te sluiten leningen in 2023 en 2024. Dit bedrag is opgenomen als rente kort lopende geldleningen voor € 173.000. Voor de rente van de roodstand op de bankrekening is een bedrag opgenomen van € 489.000. De rentebaten zijn € 31.000. Van het totaal bedrag aan rente over 2024 ad € 2,8 miljoen wordt € 2,8 miljoen doorberekend aan de grondexploitatie (inclusief Scheldekwartier) en € 0,0 miljoen aan de programma's en kostenplaatsen.

9.

PARAGRAFEN

Geprognosticeerde balans

De geprognosticeerde balansen zijn als volgt:

ACTIVA	Rekening 2022	Ultimo 2023	Ultimo 2024	Ultimo 2025	Ultimo 2026	Ultimo 2027
Vaste activa						
<i>Immateriële vaste activa</i>	2.848					
<i>Materiële vaste activa</i>	146.658	147.724	163.738	184.633	234.757	253.487
<i>Financiële vaste activa</i>	10.556	10.556	10.556	10.556	10.556	10.556
Totaal vaste activa	160.062	158.280	174.294	195.189	245.313	264.043
Vlottende activa						
<i>Voorraden</i>	9.958	5.709	525	-9.888	-15.148	-16.277
<i>Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar</i>	40.964	12.992	14.852	14.800	15.080	14.897
<i>Liquide middelen</i>	26	26	26	26	26	26
<i>Overlopende activa</i>	17.663	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
Totaal vlottende activa	68.611	23.727	20.403	9.938	4.958	3.646
Totaal activa	228.673	182.007	194.697	205.127	250.271	267.689
PASSIVA	Rekening 2022	Ultimo 2023	Ultimo 2024	Ultimo 2025	Ultimo 2026	Ultimo 2027
Vaste passiva						
<i>Algemene reserve</i>	-65.497	-54.173	-48.182	-40.007	-31.832	-23.109
<i>Nog te bestemmen resultaat</i>	17.380	-8.129	-2.202	649	-6.458	-6.632
<i>Bestemmingsreserve</i>	53.879	58.297	80.567	80.567	80.576	80.576
<i>Voorzieningen</i>	26.694	27.095	26.302	26.301	26.301	26.300
<i>Vaste schulden met een rentetypische looptijd groter of gelijk dan 1 jaar</i>	145.221	145.261	145.284	145.299	145.317	145.346
Totaal vaste passiva	177.677	168.352	201.769	212.809	213.903	222.482
Vlottende passiva						
<i>Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar</i>	9.488	8.655	-12.072	-12.682	31.367	40.207
<i>Overlopende passiva</i>	41.508	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
Totaal vlottende passiva	50.996	13.655	-7.072	-7.682	36.367	45.207
Totaal passiva	228.673	182.007	194.697	205.127	250.271	267.689

Ontwikkeling leningenportefeuille opgenomen en verstrekte langlopende geldleningen

Opgenomen geldleningen

De geprognoseerde omvang van de opgenomen langlopende geldleningen bedraagt per 1 januari 2024 circa € 104,1 miljoen. Dit is een daling ten opzichte van 1 januari 2023 van circa € 40,3 miljoen. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de ontvangst van de WIZ gelden waarvoor de uitgaven nog moeten plaatsvinden. Op dit moment worden met de gelden de leningen afgelost.

Op basis van deze primaire begroting is de verwachting dat de stand van de leningportefeuille eind 2024 circa € 90,9 miljoen zal bedragen. Met daarnaast nog circa € 15 miljoen aan korte financiering.

Uitgegeven geldleningen:

Gelet op het verwachte financieringstekort worden geen gelden voor de korte of middellange termijn uitgezet. In het verleden zijn wel leningen verstrekt in het kader van de publieke taak.

De geprognoseerde omvang van de uitgegeven langlopende geldleningen bedraagt per 1 januari 2024 circa € 3,3 miljoen. Dit is inclusief de extra starterslening die behandeld wordt in de raad van november 2023. De stijging ten opzichte van de begroting 2023 is het extra beschikbaarstellen van startersleningen in 2023.

Schatkistbankieren

Per eind 2013 moeten gemeenten verplicht schatkistbankieren. Dit betekent dat de gemeente haar tegoeden dient aan te houden bij het Ministerie van Financiën, met uitzondering van een drempelbedrag. Dit drempelbedrag is voor gemeenten bepaald op 2% van het begrotingstotaal. Voor de gemeente Vlissingen komt het drempelbedrag voor 2024 uit op €5,6 miljoen.

De gemeente Vlissingen beschikt incidenteel over een positief saldo op haar bankrekeningen. Naar verwachting zal er daarom in 2024 gebruik worden gemaakt van het verplicht schatkistbankieren. De doelstelling is en blijft echter om met de positieve saldo's de leningen af te lossen.

Wet Houdbare Overheidsfinanciën (Wet Hof)

In de Wet Hof zijn de Europese afspraken inzake het stabiliteits- en groeipact en het al bestaande Nederlandse budgettaire beleid vanaf 1 januari 2014 vastgelegd. De Wet HOF bepaalt onder andere dat het Rijk, de provincies, de gemeenten en de waterschappen een gelijkwaardige inspanning moeten leveren bij het op orde brengen van de overheidsfinanciën. De tekorten van de provincies, gemeenten en de waterschappen worden door de Europese Commissie meegeteld bij de berekening van het begrotingstekort. Dit begrotingstekort mag volgens de Europese regels niet meer dan 3% bedragen. Bij overschrijding van deze 3% norm kan er een sanctie volgen vanuit de Europese Commissie. Deze sanctie kan doorberekend worden aan degenen die een bijdragen aan het tekort hebben geleverd.

Elke gemeente heeft een individuele EMU-referentiewaarde. Dit EMU-saldo is het saldo van lasten en baten onafhankelijk of het exploitatie- of investeringsuitgaven en -inkomsten betreft.

9.

PARAGRAFEN

De berekening van het EMU-saldo op basis van de begroting 2024 is als volgt (x € 1.000):

Categorie	Omschrijving	Uitgaven	Inkomsten
1.1	Salarissen en sociale lasten	40.771	-
2.1	Belastingen	738	-
2.2.1	Belastingen op producenten	-	17.711
2.2.2	Belastingen op huishoudens	-	7.066
3.1	Grond	294	23.970
3.2	Duurzame goederen	5.587	104
3.3	Pachten	2	356
3.4.1	Sociale uitkeringen in natura	18.179	-
3.4.2	Eigen bijdragen en verhaal sociale uitkeringen in natura	-	1.526
3.5.1	Ingeleend personeel	5.290	-
3.6	Huren	-	1.876
3.7	Leges en andere rechten	-	15.056
3.8	Overige goederen en diensten	37.674	3.698
4.1.1	Sociale uitkeringen in geld	237	-
4.2	Subsidies	3.939	-
4.3.1	Inkomensoverdrachten - Rijk	327	207.137
4.3.2	Inkomensoverdrachten - gemeenten	1.623	2.722
4.3.3	Inkomensoverdrachten - gemeenschappelijke regelingen	131.393	2.251
4.3.4	Inkomensoverdrachten - provincies	-	42
4.3.5	Inkomensoverdrachten - waterschappen	368	-
4.3.6	Inkomensoverdrachten - overige overheden	442	303
4.3.8	Inkomensoverdrachten - overige instellingen en personen	5.244	1
4.4.8	Kapitaaloverdrachten - overige instellingen en personen	788	40
5.1	Rente	3.051	31
5.2	Dividenden en winsten	-	23.927
	Totaal	255.947	307.817

9.5 Bedrijfsvoering

Inleiding

In de paragraaf bedrijfsvoering lichten we een aantal onderdelen toe waarmee wij de organisatie verder willen doorontwikkelen. Daarnaast geven wij u hier op een aantal specifieke onderwerpen een goed inzicht.

Personeel

HR21

Het huidige functiegebouw dateert van 2006 en is daarmee aan vervanging toe. Dit is belangrijk voor bestaande functies, maar zeker ook voor de werving van nieuwe medewerkers. In het 3e kwartaal van 2022 is gestart met de keuze van het nieuwe functiewaarderingsysteem: HR-21. De beschrijving van de functies heeft in het 1^e halfjaar van 2023 plaatsgevonden. Volgens planning wordt de implementatie van het nieuwe functiewaarderingsysteem HR-21 in het 4e kwartaal van 2023 afgerond. Tot de implementatie van HR-21 behoort ook het inpassen van de taakbeschrijvingen in een nieuwe normfunctie met bijbehorende functieschaal. Hoewel de uitkomst hiervan nu nog niet duidelijk is weten we op voorhand dat implementatie van een nieuw functiewaarderingsysteem resulteert in drie categorieën:

1. Er zijn functies die hoger gewaardeerd worden;
2. Er zijn functies (het overgrote deel) die wat betreft waardering gelijk blijven;
3. Er zijn functies die lager gewaardeerd worden.

Invoering van een nieuw functiewaarderingsysteem leidt tot hogere salariskosten. Hogere waardering betekent dat de salariskosten stijgen omdat de functieschaal naar boven wordt bijgesteld. De functies die lager gewaardeerd worden, leiden in eerste instantie niet tot lagere salariskosten omdat aan de zittende medewerkers het salaris (perspectief) wordt gegarandeerd. Wat de totale kosten van de invoering van HR21 zijn, is nu op voorhand dus nog niet in te schatten en om de reden kunnen de kosten ook niet geraamd worden in de begroting 2024. Om deze reden zullen deze kosten in de 1e bestuur rapportage 2024 worden opgenomen.

Inrichting thuiswerkplek

In de cao-gemeenten is geen vergoeding voor de inrichting van de werkplek thuis opgenomen. In het lokaal overleg met de vakbonden in maart van dit jaar is toegezegd dat de gemeente Vlissingen dan zelf met een voorstel zal komen. In de voorstellen van de VNG voor de nieuwe cao vanaf 1 januari 2024 komt het onderwerp van de (faciliteiten voor) de thuiswerkplek niet voor.

We kiezen voor een constructie waarbij medewerkers bij een geselecteerde leverancier een verstelbaar bureau en een bureaustoel kunnen bestellen die dan door de leverancier thuisbezorgd wordt. Stoel en bureau blijven eigendom van de gemeente en moeten worden ingeleverd bij einde dienstverband. Op deze manier zijn we er als werkgever zeker van dat de spullen voldoen aan alle Arbo-voorschriften en leverancier neemt het werk uit handen. De leverancier zorgt voor garantie en onderhoud indien nodig. Ervaring bij andere werkgevers leert dat ongeveer 2/3 van de medewerkers er gebruik van maakt, de rest heeft zelf thuis al een geschikte werkplek.

Het gaat voor een bureau en een stoel samen om ongeveer € 700 per werkplek.

Uitgaande van een gebruiksperiode van 5 jaar kost dat ongeveer € 28.000 per jaar, waarbij bij de start met een wat hoger bedrag rekening gehouden moet worden.

Opleidingsbudget voor trainingen agressie en geweld

Gezien agressie toeneemt in de maatschappij en helaas ook in onze gemeente, is het van groot belang dat er nu een lange termijnoplossing komt om de veiligheid van ons personeel te waarborgen. Hier zijn verschillende interventies voor nodig. Er zullen jaarlijks trainingen worden aangeboden aan de afdelingen die met grote regelmaat te maken hebben met agressie, namelijk; publiekszaken, WMO en stadsbeheer. Er komen ook signalen van agressie bij de afdelingen VTH en Civiel, ook zij zullen een agressietraining krijgen maar wellicht niet jaarlijks. Om de veiligheid op het stadhuis te blijven waarborgen is, voor nu, het advies gegeven om een beveiliging in te zetten op alle werkdagen. Er is een Bedrijfsopvangteam (BOT) opgezet om medewerkers op te vangen na een ingrijpende gebeurtenis, dit kan ook bij agressie incidenten zijn. Er zal ook een Agressie interventieteam (AIT) worden opgezet om tijdens een agressie incident in te grijpen als team. Een opleidingstraining en opfrustrainingen voor deze teams is een vereiste.

Binnen dit budget valt ook het melden en registreren van agressie incidenten moderner, sneller, digitaal en overzichtelijk te laten verlopen. Momenteel wordt er nog gebruik gemaakt van een fysiek meldingsformulier die te vaak en onnodig door verschillende handen gaat. Voor het registreren en bijhouden is nu geen digitaal programma voorzien. Deze bovengenoemde interventies zijn noodzakelijk om de veiligheid te kunnen waarborgen.

Regeling vervroegd uittreden (RVU)

Bij de totstandkoming van de cao gemeenten 2023 is de RVU onderdeel geworden van de arbeidsvoorwaarden. Deze regeling houdt in dat medewerkers die 43 jaar hebben gewerkt voor een ABP aangesloten werkgever, waarvan de laatste 10 jaar in de gemeentesector, per 31 december 2023 recht hebben op een RVU, mits zij maximaal 2 jaar voor hun AOW-gerechtigde leeftijd zitten. Deze regeling is voor de maximale duur van 2 jaar, waarin de werknemer een vergoeding van € 2.037 bruto per maand ten laste van de gemeente ontvangt. Voor een parttimer is deze vergoeding naar rato van het dienstverband.

Voor het jaar 2024 zal deze vergoeding geïndexeerd worden. Deelname van de RVU houdt in dat het dienstverband met ingang van de datum waarop gebruik wordt gemaakt van de RVU, wordt beëindigd.

Voor het jaar 2024 komen 9 medewerkers in aanmerking voor deze RVU.

Implementatie organisatievisie

Op dit moment zijn wij bezig met de organisatievisie; wat voor organisatie en medewerkers hebben wij nodig om al het werk voor zowel de wettelijke taken alsook uit het CUP te kunnen doen. Dit leidt onder andere tot nieuwe kernwaarden. De organisatievisie en de kernwaarden zal in 2024 uitgerold worden middels een organisatie-uitvoeringsprogramma. Hierin gaan we alle medewerkers meenemen en dat vergt een eenmalige investering.

Organisatie

Rechtmatigheid

Het college zal over het boekjaar 2023 (kalenderjaar 2024) voor het eerst een rechtmatigheidsverantwoording afgeven in de jaarrekening. Met een rechtmatigheidsverantwoording geeft het college aan in hoeverre de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties, rechtmatig tot stand zijn gekomen. Dit houdt in dat deze in overeenstemming zijn met door de gemeenteraad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Daarmee valt de rechtmatigheidsverantwoording onder het getrouwheidsoordeel van de accountant. De accountant kijkt dus nog wel of de rechtmatigheidsverantwoording die het college verstrekt 'juist' is. Dit is nieuw, omdat de accountant hiervoor een controleverklaring met een oordeel inzake getrouwheid en rechtmatigheid in de jaarrekening opnam.

Belangrijke doelstelling van de wijziging, die is goedgekeurd in zowel de Eerste als Tweede kamer, is dat we als gemeente zelf de verantwoording omtrent rechtmatigheid moeten kunnen onderbouwen. Het college stelt de rechtmatigheidsverantwoording op in de jaarrekening. De basis hiervoor zijn de 3 rechtmatigheidscriteria, welke niet worden afgedekt door het getrouwheidsoordeel. Dit zijn het begrotingscriterium, het voorwaardencriterium en misbruik en oneigenlijk gebruik criterium.

Intern zijn alle voorbereidingen (onder andere verantwoordingsgrens, aanpassing financiële verordening, intern controleplan 2022-2025) getroffen om de rechtmatigheidsverantwoording te kunnen afgeven. Dit is ook afgestemd met de accountant (Deloitte). De verantwoording over het boekjaar 2024 betreft de tweede rechtmatigheidsverantwoording van het college. Eventuele verbeteringen op basis van de eerste rechtmatigheidsverantwoording over het boekjaar 2023, zullen in 2024 worden meegenomen.

In 2023 zijn de voorbereidingen gestart om de huidige financiële verhouding te actualiseren en een misbruik & oneigenlijk beleid op te stellen. De VNG heeft in 2023 de modelovereenkomst financiële verordening mede door de komst van de rechtmatigheidsverantwoording aangepast. Het is belangrijk dat de financiële verordening van de gemeente Vlissingen hierop aansluit. Het misbruik & oneigenlijk beleid is belangrijk voor het misbruik en oneigenlijk gebruik criterium. Verwachting is dat beide in kwartaal 1 van 2024 worden vastgesteld.

Interne Communicatie

In 2024 hebben we drie doelen / thema's voor de interne communicatie:

- We komen samen in actie voor **werkplezier**.
- We maken **voortgang** zichtbaar.
- We organiseren informeel contact en zorgen voor een betere interne **verbinding**.

Dit doen we door te werken met een door de directie vastgesteld jaarplan interne communicatie. In dit plan staan alle activiteiten die in 2024 ingezet gaan worden met betrekking tot interne communicatie. Elke activiteit past bij 1 of meer van de thema's: werkplezier, voortgang en verbinding.

Met de verbouwing van het stadhuis en de oplevering van de nieuwbouw voor Stadsbeheer staat het jaar 2024 voor de organisatie in het teken van verhuisbewegingen en hybride werken. Belangrijk om dan juist vanuit deze thema's te werken aan goede interne communicatie.

Een andere belangrijk onderwerp voor de interne communicatie is de organisatievisie. Deze nieuwe visie en bijbehorende kernwaarden vormen in 2024 een belangrijk uitgangspunt voor de verdere ontwikkeling van onze organisatiecultuur.

Alle interne communicatie-activiteiten zijn erop gericht dat we steeds beter en duidelijker met onze medewerkers communiceren. Als organisatie streven we naar een open cultuur bij de leiding en de medewerkers.

De Wij@ambassadeurs zijn van groot belang voor de interne communicatie en gaan weer hun waardevolle rol vervullen. Deze groep collega's denkt na over organisatieontwikkelingen en houdt de directie een spiegel voor.

Financieel beheer

Artikel 12-status

Inleiding

Al vele jaren hebben we als gemeente Vlissingen vanwege financiële tekorten de artikel 12-status. Dit betekent vooral dat we conform beschikkingen van het ministerie van BZK en onder de voorwaarden volgens de periodieke inspectierapporten tot en met 2029 aanvullende uitkeringen van de fondsbeheerders (hebben) ontvangen. De voorwaarden zijn gebaseerd op de artikel 12-onderzoeken van de inspecteur van het ministerie van BZK welke ook toeziet op de naleving van de voorwaarden. Het einddoel van de artikel

12-onderzoeken en voorwaarden is dat we als gemeente weer financieel 'op eigen benen kunnen gaan en blijven staan' en de artikel 12-status kan worden beëindigd.

Verbreding onderzoek

Vanaf 1 januari 2023 zijn alle clusters uit het gemeentefonds weer onderdeel van het artikel 12-onderzoek en beperkt dit onderzoek zich niet meer tot alleen het sociaal domein. Het per 2023 verbrede artikel 12-onderzoek bestaat uit:

- 1) Voortzetting van het onderzoek op het vlak van het sociaal domein en werk & inkomen.
- 2) Onderzoek naar de clusters van het gemeentefonds op het vlak van het klassieke domein.
- 3) Een actualisatieonderzoek naar de grondexploitaties.

Beëindiging artikel 12-status

Het uiteindelijke doel van de inspecteur is een afronding van het artikel 12-onderzoek uiterlijk in begrotingsjaar 2024. Op basis van de daling van de negatieve algemene reserve en de daling van het tekort sociaal domein en werk & inkomen is de inspecteur van mening dat dit haalbaar is. Kanttekening daarbij is wel dat Vlissingen de resterende taakstelling grotendeels realiseert. Daarnaast is dit vanzelfsprekend ook afhankelijk van een aantal landelijke (exogene) ontwikkelingen, die nu nog moeilijk in te schatten zijn. Exogene ontwikkelingen zijn ontwikkelingen die wel effect hebben op de kosten die gemeenten maken maar waar gemeenten geen invloed op hebben.

De inspecteur onderzoekt de mogelijkheid om niet alleen het artikel 12-onderzoek maar ook de artikel 12-status in begrotingsjaar 2024 te beëindigen. Het college werkt uiteraard mee aan dit onderzoek waarbij wij als uitgangspunt hanteren dat sprake moet zijn van een blijvende gezonde en stabiele financiële situatie voor onze gemeente. Enerzijds moet dit blijken uit een meerjarig sluitend financieel beeld waarbij minimaal in de laatste jaarschijf alle structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Daarnaast moeten we beschikken, of het op basis van prognoses binnen afzienbare tijd gaan beschikken, over voldoende incidentele weerstandscapaciteit met als minimale norm de verhouding beschikbare en benodigde weerstandscapaciteit van 1 of hoger. Hiernaast hechten we voor de komende twee jaar aan voldoende middelen voor een nog in te stellen investeringsfonds sociaal domein om de ingezette veranderingen in het sociaal domein blijvend te kunnen laten renderen.

Twee mogelijkheden

De inspecteur schetst in het inspectierapport 2021 – 2022 voor het de afronding van het artikel 12-onderzoek uiterlijk in begrotingsjaar 2024 op hoofdlijnen twee mogelijkheden:

- 1) De tekorten sociaal domein en werk & inkomen en de te saneren negatieve algemene reserve als gevolg van de grondexploitaties zijn naar een dusdanige omvang gedaald dat Vlissingen via een eigen passende bijdrage en via een eenmalige aanvullende uitkering uit het gemeentefonds weer geheel op eigen benen kan staan. Daarbij wordt niet alleen het artikel 12-onderzoek afgerond, maar wordt ook de artikel 12-status opgeheven.
- 2) De te saneren negatieve algemene reserve als gevolg van de grondexploitaties heeft nog een dusdanige omvang dat besloten moet worden de sanering conform het inspectierapport 2017-2018 uit te smeren over een aantal jaren, uiterlijk tot en met 2029. Hierbij moet Vlissingen over die periode een passende eigen bijdrage leveren aan de sanering en daarnaast ontvangt Vlissingen jaarlijks een aanvullende uitkering uit het gemeentefonds. Het artikel 12-onderzoek wordt dan afgerond, waarbij er eventueel nog een actualisatieonderzoek volgt in 2028. De artikel 12-status blijft echter gehandhaafd zolang Vlissingen een aanvullende uitkering uit het gemeentefonds ontvangt.

Proces besluitvorming

Uiteindelijk geeft de inspecteur zijn advies (inspectierapport 2023-2024) over een afronding van het artikel 12-onderzoek en/of artikel 12-status aan de fondsbeheerders waarop we als gemeente kunnen reageren. Vervolgens nemen de fondsbeheerders op basis van deze informatie een besluit over al dan niet beëindigen van de artikel 12-status.

Aanvullende uitkering en eigen bijdrage

In de begroting 2024 houden we rekening met een aanvullende uitkering uit het gemeentefonds van € 7 miljoen welke conform de rijksbeschikking van 19 december 2019 volledig gebruikt moet worden voor de sanering van de algemene reserve en dus niet is opgenomen in het begrotingssaldo. Hiernaast doen we in 2024 weer een eigen bijdrage aan de sanering van de algemene reserve van € 1,7 miljoen zoals opgenomen in de rijksbeschikking naar aanleiding van het artikel 12-rapport 2017/2018.

Team Financiën

In 2024 wordt verder gewerkt aan de noodzakelijke doorontwikkeling van team Financiën. Waarbij verder uitvoering wordt gegeven aan het borgen van een optimale formatie, de bezetting op orde is, ook kwalitatief, en de werkvoorraad op goede rechtmatige, efficiënte en effectieve wijze wordt uitgevoerd op basis van geactualiseerde en volledig beschikbare cruciale werkprocessen en op informatiebehoefte en -noodzaak ingerichte digitale systemen om aldus flexibel betrouwbare advisering te leveren, producten (zoals de P&C producten) tijdig en volledig te leveren en ondersteuning geboden wordt aan medewerkers, management en bestuur. In praktische zin starten we met ingang van 2024 met een P&C tool om op digitale wijze de verschillende P&C producten te leveren en tevens digitaal te kunnen ontsluiten voor medewerkers en bestuur. Tevens zal in 2024 de gunning plaatsvinden voor wat betreft de financiële applicatie die met ingang van 2025 zal worden gebruikt. Hiermee wordt tevens de onrechtmatige aanbesteding van het huidige financiële pakket opgelost.

Daarnaast wordt met ingang van 2024 gestart met het gebruik van de applicatie P2P (Purchase 2 Pay). Dit is een integrale digitale applicatie waarmee het ketenproces “van order/opdracht t/m betaling” van toepassing is en de rechtmatigheid van betalingen, de efficiëntie intern en de effectiviteit (tijdige/snellere betaling) wordt bevorderd en geborgd. Deze module zal verder worden uitgebouwd waardoor ook beter prognoses over lasten en baten ruimte, krapte etc.) kunnen worden gemaakt.

Tenslotte -en niet in het minst- zal het team Financiën bijdragen aan de kwalitatieve verbeterlagen die zijn vastgesteld en dienen te worden uitgewerkt in het kader van de door de raad eind 2022 vastgestelde motie “begrijpbare begroting”.

Informatievoorziening / Automatisering**Informatie/automatisering***Doorontwikkeling I&A samenwerking*

Toekomstige ontwikkeling door digitale transformatie(s) hebben hun invloed op onze dienstverlening en de benodigde competenties. Doorontwikkeling is van belang om de kwaliteit van onze dienstverlening te kunnen borgen. Deze doorontwikkeling wordt ook in 2024 doorgetrokken. De ontwikkelingen zijn sterk gericht op onze professionalisering, digitale weerbaarheid en ook verdere toekomstverkenning en erkenning.

Digitale transformatie

In de wereld om ons heen zien we vergaande ontwikkelingen in de informatie- en communicatietechnologie (ICT). Waar mogelijk en handig zetten wij bewezen ontwikkelingen ook in voor onze bedrijfsvoering en dienstverlening, opdat ons werk efficiënt wordt gedaan en onze klanten snel en goed geholpen worden. Voor onze bedrijfsvoering betekent dit, dat steeds meer processen van begin tot eind volledig digitaal worden afgehandeld. In onze dienstverlening bieden we steeds vaker producten online aan, waardoor deze 24/7 beschikbaar zijn. In 2024 zijn de volgende zaken vermeldenswaardig:

- Applicaties naar de cloud
- Vervanging Melddesk
- eDepot

Datagedreven werken

Als gemeente verwerken we grote hoeveelheden data. Dit biedt kansen en bedreigingen. In 2024 gaan we het dataplatform verder doorontwikkelen en breder inzetten in de organisatie. Daarbij wordt ook gekeken naar de ethische kant hiervan.

Implementeren I-visie en beleid

Op basis van de I-visie voor Vlissingen en de I&A samenwerking zal gewerkt blijven worden aan het professionaliseren van de informatievoorziening. De belangrijkste onderwerpen daarin zijn professionaliseren van functioneel beheer, werken onder architectuur, digitalisering en datagedreven werken. Na invulling van de CIO rol binnen de directie zal verder gewerkt worden aan actualisering van de I-visie.

Microsoft 365/Nieuw werkplekconcept

In 2024 gaan we verder met de implementatie van Microsoft 365 in combinatie met een modern werkplekconcept. Binnen dit project krijgen alle medewerkers een nieuw werkplekconcept aangeboden. Daarnaast wordt per team voor de adoptie van Microsoft 365 maatwerk geleverd op basis van specifieke taken en processen. Beter digitaal samenwerken en het moderniseren van het applicatielandschap zijn daarbij belangrijke speerpunten.

Privacy / Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) / Informatiebeveiliging

In het jaar 2024 gaan we het programma bewustwording over informatiebeveiliging en privacy verdiepen met team specifieke leertaken. Dit is een aanvulling op de e-learning welke ook in 2024 per medewerkers actief (verplicht) aangeboden blijft worden. Voor de ondersteunende activiteiten is jaarlijks € 15.000 nodig voor 2024 en 2025. Na de uitbreiding van het Naris register met Informatiebeveiligingsrisico's en privacy risico's zal de focus in 2024 liggen op het verder in kaart brengen van informatiebeveiligings- en privacy risico's in de diverse informatiestromen en processen van de gemeente Vlissingen.

9.6 Verbonden partijen

Algemeen

Bij de definiëring van het begrip verbonden partijen wordt aangesloten bij het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV): Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de provincie onderscheidenlijk de gemeente een bestuurlijk **en** een financieel belang heeft.

Financieel belang

Onder een financieel belang wordt verstaan een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat, het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.

Bestuurlijk belang

Onder een bestuurlijk belang wordt verstaan zeggenschap, via vertegenwoordiging in het bestuur of via stemrecht. Dit houdt concreet in dat er sprake is van een bestuurlijk belang als een collegelid, een raadslid of een ambtenaar van de gemeente namens de gemeente in het bestuur van de verbonden partij plaatsneemt of namens de gemeente stemt.

Bovenstaande betekent dat organisaties waar bijvoorbeeld enkel sprake is van een financieel belang niet worden gezien als een verbonden partij.

Het aangaan van banden met (verbonden) partijen komt altijd voort uit het publieke belang. Verbonden partijen zijn over het algemeen opgericht om op een efficiënte wijze publieke taken uit te voeren. Vaak gaat het om samenwerkingsverbanden met andere gemeenten.

Verbonden partijen kunnen zowel publiekrechtelijke als privaatrechtelijke organisaties zijn. Publiekrechtelijke organisaties zijn gemeenschappelijke regelingen (GR-en). Privaatrechtelijk kennen we als stichtingen, verenigingen, coöperaties en vennootschappen.

Gemeenten zijn verplicht hierover in een aparte paragraaf te rapporteren. We geven daarbij aan wat het belang is dat de gemeente heeft, welk publiek belang daarmee wordt gediend en hoe groot dat belang is. Onder publiek belang vallen aspecten in relatie tot de vestiging van nieuwe bedrijven, werkgelegenheid, dividend en/of met het lopen van zo min mogelijk risico. Ook vermelden we welke risico's de verbonden partij oplevert voor de financiële positie van de gemeente.

In het coalitieakkoord hebben we opgenomen dat we mogelijk gemeenschappelijke regelingen willen afbouwen en deze willen onderbrengen in zelfstandige organisaties. Met een heldere structuur en duidelijke resultaatafspraken met de gemeente.

Verder spreken we in het coalitieakkoord de wens uit dat we aandelen in deelnemingen met onvoldoende toegevoegde waarde voor gemeentelijke doelstellingen zo mogelijk verkopen. In lijn daarmee zullen in de periode van het coalitieakkoord de bestaande participaties tegen het licht worden gehouden.

9.

PARAGRAFEN

9.6.1 Lijst Verbonden partijen

Verbonden partijen per programma	Bijdragen 2024	Bijdragen 2023
Programma 1 Leefbaarheid		
Afvalstoffenverwijdering Midden- en Noord-Zeeland (OLAZ)	1.123.480	1.121.730
Regionale Uitvoeringsdienst Zeeland (RUD)	512.709	480.900
Veiligheidsregio Zeeland	3.524.399	3.227.823
Stadsgewestelijke brandweer (SGB)	434.000	401.500
Veiligheidscentrum Zeeland B.V.	-	-
Programma 2 Aantrekkelijke Stad		
North Sea Port SE	-	-
Holding Zeeuwse Visveilingen N.V.	-	-
Programma 3 Sociale samenhang		
Orionis Walcheren (uitvoeringskosten)	9.914.000	7.944.100
Gemeentelijke Gezondheidsdienst Zeeland (GGD) (excl. jeugdhulp)	2.596.541	2.461.603
Gemeentelijke Vervoerscentrale Zeeland B.V.	197.800	181.000
Stadsgewestelijk Zwembad Vastgoed B.V.	-	-
Buurtbedrijf B.V.	2.900.000	2.900.000
Algemene dekkingsmiddelen		
Gemeentelijk Bezit Evides Aqua b.v.	-	-
Zeeuwse Energie Houdstermaatschappij (ZEH, voorheen PZEM)	-	-
Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	-	-

9.6.2 Openbaar Lichaam Afvalverwijdering Zeeland (OLAZ)

Publiek- of privaatrechtelijk	Publiekrechtelijk
Vestigingsplaats	Kapelle
Doel	Het behartigen van de gemeenschappelijke belangen van de deelnemers op het gebied van de afvalstoffenverwijdering, waaronder mede begrepen wordt de zorg voor de vermarkting en verwerking van afvalstoffen en het in stand houden van milieustraten.
Betrokken partijen	Raden en colleges van b&w van de 13 gemeenten in Zeeland.
Vertegenwoordiging	Eén bestuurslid (C. Bertijn) en één plaatsvervangend lid uit het college van b&w.
Financieel belang	<ul style="list-style-type: none"> ■ De deelnemers vergoeden aan OLAZ de kosten van het vermarkten en verwerken van afvalstoffen, alsmede dragen bij in de kosten van de regionale milieustraten en in de organisatiekosten van de gemeenschappelijke regeling zelf. ■ De vergoeding van de kosten voor het vermarkten en verwerken van afvalstoffen worden jaarlijks bij wijze van voorschot in de begroting berekend; de hoogte van de uiteindelijk aan de gemeente in rekening te brengen kosten is sterk afhankelijk van de omvang/het gewicht van de aangeboden afvalstoffen. ■ Voor de kosten van de regionale milieustraten (organisatiekosten van de gemeenschappelijke regeling) is een tarief met OLAZ overeengekomen; dit tarief bedraagt voor 2024 € 25,20 per inwoner (was in 2023 incl. wijziging per inwoner € 21,32). ■ De exploitatiebijdrage milieupark vanuit de gemeente Vlissingen bedraagt voor 2024 €1.123.480 (2023: € 1.121.730).
Vermogen	Het eigen vermogen 2022: € 551.638 (2021: € 481.940). Het vreemd vermogen 2022: € 12.986.699 (2021: € 9.966.742).
Resultaat	Resultaat 2022 € 69.698 (2021: € 53.000).
Raadsprogramma	Leefbaarheid
Ontwikkelingen O.L.A.Z. Jaarrapport 2021, begrotingswijzigingen 2022, begroting 2023	<ul style="list-style-type: none"> ■ De door de individuele gemeenten ingeschatte hoeveelheden (tonnages) rest- en gft-afval. Voor gemeente Vlissingen is, op basis van het grondstoffenbeleid 2020-2024 en de daarmee samenhangende keuze voor bronscheiden van PMD-afval en de invoering van een nieuw inzamelsysteem (serviceprikkel- combinatie van omgekeerd/ laag frequent inzamelen) een voorzichtige inschatting gemaakt voor rest- en gft-afval. ■ Voor de afvalstromen en vervoersbewegingen zijn de contractueel overeengekomen indexen toegepast. ■ De VZG heeft de richtlijnen uitgebracht voor de begrotingen 2024 en de meerjarenramingen 2025-2027 van de gemeenschappelijke regelingen en heeft besloten om: <ul style="list-style-type: none"> ■ De richtlijn voor de begroting 2023 te corrigeren 4,5% tot in totaal 7,2% ■ De richtlijn voor de begroting 2024 en de meerjarenraming 2025-2027 vast te stellen op 3,4% ■ De bezuinigingsrichtlijn voor 2024 vast te stellen op 0% ■ De reserverichtlijn te normeren op maximaal 5% van de jaaromzet ■ In de begroting van O.L.A.Z. 2024 en voor verdere jaren is een stelpost voor toekomstige kapitaallasten ad € 874.000 structureel opgenomen vanwege benodigde aanpassingen op de milieustraten in het kader van wet- en regelgeving en mogelijke meer verregaande kosten in geval van definitieve besluitvorming tot regionale spreiding van de milieustraten.
(Financiële) risico's	De tarieven die uit de begroting van O.L.A.Z. voortvloeien zijn voorschottarieven. De indexering van deze voorschottarieven en het tarief van de milieustraten zijn gebaseerd op aannames. Daarnaast is bij de begroting O.L.A.Z. 2024 van een bepaalde grootte van de verschillende afvalcomponenten uitgegaan. De omvang van de verschillende afvalcomponenten kunnen fluctueren, evenals de opbrengsten van diverse afvalcomponenten. Ook merken wij op dat de ontwikkeling van de afvalstoffenbelasting (inclusief Co2 heffing) in de toekomstige jaren een risico kan vormen voor de deelnemende gemeenten. Het risico wordt groter als het aantal kilo's restafval stijgt.

9.

PARAGRAFEN

Bijdrage bereiken beleids-
doelstellingen gem
Vlissingen

Doelmatige en efficiënte wijze van afvalverwijdering in combinatie met doelmatig en efficiënt beheer van de milieustraat.

9.6.3 Regionale Uitvoeringsdienst Zeeland (RUD)

Publiek- of privaatrechtelijk	Publiekrechtelijk
Vestigingsplaats	Terneuzen
Doel	Taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving voor de deelnemende partijen uitvoeren, op het vlak van milieu.
Betrokken partijen	Alle gemeenten in Zeeland, provincie Zeeland en waterschap Zeeuwse Stroom.
Vertegenwoordiging	Eén lid in algemeen bestuur, Wethouder Dhr. G. Sips (Ambtenaar: Mevr. M. Fix).
Financieel belang	De gemeentelijke bijdrage voor 2024 is € 512.709 (2023: € 480.900).
Vermogen	Het eigen vermogen 2022: € 1.014.000 (2021: € 2.368.580). Het vreemd vermogen 2022: € 4.356.000 (2021: € 2.539.429).
Resultaat	Resultaat 2022 bedraagt € - 993.000 bedraagt (2021: € 889.000).
Raadsprogramma	Leefbaarheid
Ontwikkelingen	<p>De RUD-Zeeland is de wettelijk verplichte omgevingsdienst. De RUD-Zeeland is het centrale milieuloket van Zeeland en staat voor een schoon en veilig in Zeeland. Vanaf het begrotingsjaar 2021 begroot en rekent de RUD-Zeeland op basis van de werkelijk afgenomen uren. Hiervoor is het systeem van PxQ vastgesteld. Om de risico's tegen te gaan komt er ter besluitvorming een vernieuwde systematiek met onder andere een meerjarenplanning en een strategisch personeelsbeleid.</p> <p>RUD-Zeeland is volop betrokken bij de voorbereidingen van de invoering van de Omgevingswet op 1 januari 2024. Het is nodig dat de deelnemers daarbij zo veel mogelijk op één generieke uitvoeringslijn komen. De uitvoeringskosten en daarmee de deelnemersbijdragen worden daardoor zo laag mogelijk gehouden.</p> <p>Het interbestuurlijk programma versterken VTH stelsel (IBP VTH) geeft invulling aan de aanbevelingen van de commissie Van Aartsen. In het programma zijn 6 pijlers opgenomen. De pijler Robuuste Omgevingsdiensten en normfinanciering heeft medio 2023 advies uitgebracht en beslisdocument ondergrens Omgevingsdienst opgeleverd. De uitwerking van het plan van aanpak om tot een robuuste omgevingsdienst te komen wordt eind 2023 opgeleverd. De nog te maken impactanalyse zal verduidelijking geven over de organisatorische, personele en financiële consequenties. Wel is duidelijk dat de financiële consequenties voor Zeeland groot zal zijn.</p>
(Financiële) risico's	<p>Onbalans in taken, onevenwichtig personeelsbestand en krapte op de arbeidsmarkt vormen een risico. De uitvoeringsorganisatie van de RUD-Zeeland is kwetsbaar omdat in de komende jaren veel oudere medewerkers met pensioen gaan. De arbeidsmarkt is voor veel specialistische functies bijzonder krap. De uitvoeringsorganisatie moet ook worden versterkt en/of uitgebreid worden om te voldoen aan het vastgestelde kwaliteitsbeleid. Ook de implementatie van de Omgevingswet is een blijvend risico omdat er capaciteit ingezet moet worden waarvoor op voorhand geen capaciteit gerekend is. Het weerstandsvermogen van de RUD-Zeeland is met 1.21 "voldoende". De richtlijn van de Vereniging Zeeuwse Gemeenten (VZG) staat een reservepositie toe van 5%. Met de huidige risico's lukt het niet om het maximale weerstandsvermogen te realiseren.</p>
Bijdrage bereiken beleidsdoelstellingen gem Vlissingen	<p>De RUD-Zeeland verzorgt een optimale uitvoering van de basistaken van de gemeente Vlissingen op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving. Tot 1 januari 2024 geldt dit voor de onderdelen van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo), de Wet milieubeheer en het Besluit Omgevingsrecht. Het wettelijk kader is vanaf 1 januari 2024 de Omgevingswet en de daarop gebaseerde uitvoeringsregelgeving.</p>

9.6.4 Veiligheidsregio Zeeland (VRZ)

Publiek- of privaatrechtelijk	Publiekrechtelijk
Vestigingsplaats	Middelburg
Doel	De doelstelling van de Veiligheidsregio Zeeland is het behartigen van de belangen van de gemeenten in het samenwerkingsgebied op de terreinen van Brandweezorg, Geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen, rampenbestrijding en crisismangement. De gemeenschappelijke meldkamers voor politie, brandweer en ambulancezorg van Zeeland en Midden- en West Brabant zullen in 2020 worden samengevoegd als onderdeel van een landelijke reorganisatie van de meldkamers, waardoor de meldkamer niet langer deel meer uitmaakt van Veiligheidsregio Zeeland.
Betrokken partijen	Raden en colleges van b&w van alle Zeeuwse gemeenten.
Vertegenwoordiging	De burgemeester in het algemeen bestuur en als agendalid en toehoorder in het dagelijks bestuur.
Financieel belang	De gemeentelijke bijdrage voor 2024 is € 3.524.399 (2023 € 3.227.823).
Vermogen	Het eigen vermogen 2022: € 2.433.519 (2021: € 4.432.962). Het vreemd vermogen 2022: € 29.556.361 (2021: € 33.525.975).
Resultaat	Resultaat 2022: € - 806.135 (2021: € 755.012).
Raadsprogramma	Leefbaarheid
Ontwikkelingen	De afgelopen jaren is de samenleving geconfronteerd met meer crises dan voorheen: de covid 19- pandemie, effecten van de oorlog in Oekraïne, de klimaatcrisis en de woningcrisis. De verwachting is dat dit de komende jaren zeker niet minder wordt en een grotere behoefte ontstaat aan coördinatie van maatregelen waarbij veiligheidsregio's als uitvoeringsinstantie wordt ingezet. Het werk in de veiligheidsregio's wordt daarmee omvangrijker en complexer. De komende jaren werken we, in lijn met de Contourennota, toe naar één goed functionerend landelijk dekkend stelsel van crisisbeheersing om de grote verscheidenheid aan types incidenten en crises te beheersen, waar ook grensoverschrijdende samenwerking onderdeel van is. In het meerjarenbeleidsplan 2022-2025 van VRZ is deze ontwikkelrichting op hoofdlijnen beschreven. In 2022 is VRZ gestart met het programma Brandweezorg 2030. Het nieuwe dekkingsplan, gebaseerd op gebiedsgerichte opkomsttijden, vormt de basis voor verdere besluiten over de kwaliteit en inrichting van brandweezorg. Het Algemeen Bestuur heeft in 2023 ingestemd met het nieuwe dekkingsplan. Ook in 2024 is het beleid gericht op het in stand houden van de brandweezorg, gebaseerd op vrijwilligheid, met een ondersteuning overdag vanuit vier werklocaties. De kritieke paden voor de instandhouding van dit model worden gevormd door de beschikbaarheid van vrijwilligers, opleidingsmogelijkheden, dagdienstbeschikbaarheid, materieel en huisvesting. Voor de indexatie en nacalculatie van de loon- en prijsstijgingen heeft de VZG in de richtlijn procesafspraken vastgelegd, geldend voor alle gemeenschappelijke regelingen. Gelet op alle loon- en prijsontwikkelingen, inclusief de reservepositie van VRZ, voorzien zij af te moeten wijken van de afgegeven loon- en prijscompensatie, zoals in de VZG-richtlijn is afgesproken.
(Financiële) risico's	De VRZ staat in de komende beleidsperiode, naast operationele uitdagingen zoals hierboven toegelicht, ook voor een aantal financiële uitdagingen. Oplopende kapitaallasten als gevolg van noodzakelijk vervangingsinvesteringen van brandweermaterieel en oplopende loonkosten laten in de meerjarenraming 2023 t/m 2025 een stapsgewijze stijging van de gemeentelijke bijdrage zien.
Bijdrage bereiken beleidsdoelstellingen gem Vliissingen	Op grond van de Wet Veiligheidsregio's en de op de grond van deze wet opgestelde Gemeenschappelijke regeling VRZ 2013 zijn door de dertien Zeeuwse gemeenten aan de VRZ een aantal taken en bevoegdheden in het kader van de advisering, bestrijding en voorkoming van rampen, branden en crises overgedragen. Naast deze taken is de VRZ op grond van diezelfde wet verantwoordelijk voor het instellen en in stand houden van de Brandweer, een meldkamerfunctie en het instellen en in stand houden van een Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie (GHOR). Deze wettelijke taken moet de VRZ uitvoeren in een, vanuit veiligheidsoogpunt, ingewikkelde regio. Naast de specifieke geografische en infrastructurele kenmerken, wordt in Zeeland met veel vrijwilligers gewerkt die zich inzetten voor de veiligheid in Zeeland. Samen met de andere twaalf deelnemende gemeenten in de VRZ, is het voor de gemeente Vliissingen van belang dat de VRZ op een financieel verantwoorde en met voldoende operationele sterkte de genoemde

wettelijke taken kan vervullen. Dit is van groot belang voor de veiligheid van de burgers in Vlissingen en Zeeland.

9.6.5 Stadsgewestelijke brandweer Vlissingen-Middelburg (SGB)

Publiek- of privaatrechtelijk	Publiekrechtelijk
Vestigingsplaats	Middelburg
Doel	De doelstelling van de Stadsgewestelijke brandweer betreft het beheer, onderhoud en instandhouding van de brandweerkazernes binnen het stadsgewest.
Betrokken partijen	Gemeenteraden en colleges van b&w van de gemeenten Middelburg en Vlissingen.
Vertegenwoordiging	De burgemeester en één wethouder in het algemeen bestuur en twee plaatsvervangende leden uit het college.
Financieel belang	De gemeente Vlissingen draagt voor 50% bij aan de begroting van de SGB. De gemeentelijke bijdrage voor 2024 is € 434.000 (2023 € 401.500).
Vermogen	Het eigen vermogen 2022: € 138.658 (2021: €164.905). Het vreemd vermogen 2022: € 9.423.462 (2021: €9.797.349).
Resultaat	Resultaat 2022: € - 26.247 (2021: € - 35.373).
Raadsprogramma	Leefbaarheid
Ontwikkelingen	Bij het overgaan van al het personeel, materieel en materiaal naar de VRZ is afgesproken met alle deelnemende gemeenten aan de gemeenschappelijke regeling VRZ dat het eigendom van de gebouwen (kazernes) en het beheer van de brandkranen achterblijft bij de gemeenten. Voor de gemeenten Vlissingen en Middelburg geldt dat deze onderdelen niet in beheer zijn van de afzonderlijke gemeenten, maar bij de SGB. Voor deze, bij de SGB achterblijvende taken, is samen met de gemeente Middelburg een uitvoeringsorganisatie worden ingericht.
(Financiële) risico's	De voorziening FLO.
Bijdrage bereiken beleidsdoelstellingen gem Vlissingen	De doelstelling van de Stadsgewestelijke brandweer betreft, na de regionalisering van de brandweer per 1 januari 2014, het door de gemeenten Vlissingen en Middelburg gezamenlijk verzorgen van het gebouwenbeheer van de kazernes en het onderhoud van de brandkranen binnen de SGB.

9.6.6 Veiligheidscentrum Zeeland B.V. (Trainingscentrum Vlissingen B.V.)

Publiek- of privaatrechtelijk	Privaatrechtelijk
Vestigingsplaats	Vlissingen
Doel	Het verzorgen van cursussen op het gebied van brandpreventie, -het bestrijden en -beveiligen en de realistische voorbereiding van cursisten op hun taken als (bedrijfs-) brandweerman/vrouw of al (bedrijfs-)hulpverlener in bedrijven en instellingen.
Betrokken partijen	Gemeente Vlissingen.
Vertegenwoordiging	De gemeente heeft 100% zeggenschap. Het geplaatst aandelenkapitaal bedraagt € 150.000 met een agioreserve van € 822.260.
Financieel belang	De gemeente is 100% aandeelhouder en heeft een langlopende lening verstrekt van € 375.000 (v.j. € 375.000). Daarnaast is een rekening-courant krediet verstrekt. Zowel het eigen vermogen als de langlopende lening en het rekening courant zijn volledig voorzien.
Vermogen	Het eigen vermogen 2022: € 444.000 (2021: € 465.000). Het vreemd vermogen 2022: € 1.066.000 (2021: € 699.000).
Resultaat	Resultaat 2022: € -21.000 (2021: € -214.000).
Raadsprogramma	Leefbaarheid
Ontwikkelingen	De gemeente is in onderhandeling met een partij over de overname van de aandelen.
(Financiële) risico's	De gemeente loopt geen financieel risico meer aangezien het eigen vermogen, langlopende lening en rekening-courant reeds volledig zijn voorzien. Wel zal een "bruidschat" van € 215.000 betaald moeten aan de overnemende partij.
Bijdrage bereiken beleidsdoelstellingen gem Vlissingen	De vennootschap draagt direct niet bij aan de beleidsdoelstellingen van de gemeente. Indirect draagt de vennootschap bij aan de beleidsdoelstellingen van veiligheid vanwege opleidingen aan personeel van VRZ.

9.6.7 North Sea Port SE

Publiek- of privaatrechtelijk	Privaatrechtelijk
Vestigingsplaats	Sas van Gent
Doel	Ontwikkeling, uitgifte en beheer van havens, haventerreinen en -faciliteiten, van Vlissingen tot Gent. Verder zorgdragen voor a) een veilige en efficiënte afhandeling van het scheepvaartverkeer, en b) nautische en maritieme orde en veiligheid.
Betrokken partijen	Provincie Zeeland en Oost-Vlaanderen, Stad Gent en gemeenten Borsele, Terneuzen, Vlissingen, Evergem en Zelzate.
Vertegenwoordiging	Gemeente Vlissingen is sinds 1 juli 2019 aandeelhouder in North Sea Port SE, voor 8 1/3 procent. De gemeenten Borsele en Terneuzen zijn dat voor eenzelfde percentage. Provincie Zeeland is 25 procent aandeelhouder in North Sea Port SE. De andere 50 procent van de aandelen SE worden gehouden door Provincie Oost-Vlaanderen, Stad Gent en gemeenten Evergem en Zelzate. Gemeente Vlissingen heeft, uit het College, één lid in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van North Sea Port SE.
Financieel belang	Gemeente Vlissingen is sinds 1 juli 2019 aandeelhouder in North Sea Port SE, voor 8 1/3 procent.
Vermogen	Het groepsvermogen 2022: € 601.872.000 (2021: € 566.290.000) Het vreemd vermogen 2022: € 331.251.000 (2021: € 400.081.000).
Resultaat	North Sea Port heeft 2022 afgesloten met een positief resultaat van € 47,7 miljoen voor belastingen. In 2021 bedroeg datzelfde resultaat € 43,1 miljoen positief.
Raadsprogramma	Aantrekkelijke stad
Ontwikkelingen	De totale overslag over 2022 bedroeg 138,1 miljoen ton (2021: 128,6 miljoen ton). Het aandeel via zeevaart daarin bedroeg 73,6 miljoen, dat van de binnenvaart 64,5 miljoen. Met deze overslag was 2022 het beste jaar ooit in de vijf jaar van het in 2018 gefuseerde havenbedrijf. De nautische omzet over 2022 bedroeg € 49,9 miljoen (+ 21 procent ten opzichte van 2021); de grondomzet bedroeg € 58,9 miljoen (+ 3 procent ten opzichte van 2021). Bij North Sea Port SE werken afgerond 215 personen fulltime; aan Nederlandse zijde zijn daarvan afgerond 92 FTE actief. In het havengebied zijn 550 bedrijven actief. Deze genereren in totaal 102.525 (in)directe banen. Hiervan zijn 37.868 aan Nederland toe te wijzen en 64.657 aan Vlaanderen. De toegevoegde (in)directe waarde in het zeehavengebied bedraagt € 12,2 miljard. Daarmee behoort het tot de top-drie van Europese zeehavens; Rotterdam en Antwerpen gaan North Sea Port voor. Voor 2023 voorziet North Sea Port stabiliserende cijfers.
(Financiële) risico's	North Sea Port doet aan risicomanagement. Het havenbedrijf onderkent en managet diverse risico's die het opsomt in haar bestuursverslag. Onzekere factor is de hoogte van de te betalen vennootschapsbelasting; het havenbedrijf is nog steeds met de Belastingdienst in gesprek over de vaststelling van de fiscale openningsbalans. Eind 2022 bedroeg de financieringspositie van North Sea Port Netherlands € 224 miljoen; de garantstelling door de Nederlandse garanten, waaronder gemeente Vlissingen, bedroeg € 380 miljoen. Het verschil tussen deze twee bedragen is de buffer en deze is meer dan toereikend. De Nederlandse aandeelhouders staan daarnaast (secundair) borg voor de leningen en derivatenportefeuille van WarmCO2, voor een bedrag van € 65 miljoen.
Bijdrage bereiken beleidsdoelstellingen gem Vlissingen	Gemeente Vlissingen streeft naar nieuwe ontwikkelingen in het zeehavengebied, met nieuwe bedrijven, nieuwe werkgelegenheid en toegevoegde waarde. Havenbedrijf North Sea Port draagt hier in ruime mate aan bij.

9.6.8 Holding Zeeuwse Visveiling N.V.

Publiek- of privaatrechtelijk	Privaatrechtelijk
Vestigingsplaats	Vlissingen
Doel	Holding Zeeuwse Visveilingen N.V. heeft een 100% deelneming in Zeeuwse Visveiling Vlissingen B.V. en een 100% deelneming in Zeeuwse Visveiling Breskens N.V.
Betrokken partijen	Zeeuwse Visveiling Vlissingen B.V., Zeeuwse Visveiling Breskens N.V.
Vertegenwoordiging	De Gemeente Vlissingen heeft 65% van de aandelen van de Holding. Vertegenwoordiging van één wethouder in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.
Financieel belang	De Gemeente Vlissingen heeft 65% van de aandelen van de Holding.
Vermogen	Het eigen vermogen 2022: € 5.114.232 (2021: € 5.020.085) Het vreemd vermogen 2022: € 101.858 (2021: € 101.858)
Resultaat	Groepsresultaat (na belastingen) 2022: € 94.147. (2021: € - 156.023).
Raadsprogramma	Aantrekkelijke stad
Ontwikkelingen	Holding Zeeuwse Visveilingen (HZV) sloot 2022 af met een positief resultaat van € 94.147 (2021: € 156.023 negatief). In 2023 is een potentiële koper gevonden. Dit verkoop zou in 2023 afgerond worden maar heeft vertraging opgelopen omdat een andere potentiële gegadigde bezwaar heeft gemaakt.
(Financiële) risico's	Indien de verkoop aan de potentiële koper alsnog doorgaat zijn er geen financiële risico's mee. Als deze niet doorgaat ontstaat weer een nieuwe situatie waarvan de risico's op dit moment nog niet te overzien zijn. Deze kunnen variëren van een lagere verkoopprijs waarbij verlies geleden wordt op de deelneming tot in het ergste geval een faillissement van de deelneming.
Bijdrage bereiken beleidsdoelstellingen gem Vlissingen	Deze deelneming is geen overheidsdoelstelling en wordt daarom verkocht.

9.

PARAGRAFEN

9.6.9 Gemeenschappelijke Regeling Orionis Walcheren

Publiek- of privaatrechtelijk	Publiekrechtelijk
Vestigingsplaats	Vlissingen
Doel	Orionis Walcheren is een gemeenschappelijke regeling van de gemeenten Vlissingen, Middelburg en Veere voor de uitvoering van (wettelijke) taken op het gebied van de Participatiewet (PW, IOAW, IOAZ, BBZ, WSW) en de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs). Daarnaast voert Orionis Walcheren een voornaam deel van de minimaregelingen uit. Orionis Walcheren ondersteunt inwoners die een beroep doen op de Participatiewet met hun ontwikkeling en begeleiding naar (zo regulier mogelijk) werk. Zodat deze inwoners weer zo spoedig mogelijk in hun eigen levensonderhoud kunnen voorzien en zo veel mogelijk kunnen meedoen in de samenleving. Inwoners die (tijdelijk) ondersteuning nodig hebben voor hun levensonderhoud, kunnen een beroep doen op Orionis Walcheren voor een inkomens- en/of bijstandsvoorziening(en).
Betrokken partijen	Raden en colleges van b&w van de gemeenten Veere, Vlissingen en Middelburg.
Vertegenwoordiging	Eén bestuurslid DB en drie AB leden uit het college gemeente Vlissingen.
Financieel belang	De totale bijdrage van de gemeente Vlissingen aan Orionis Walcheren bedraagt voor 2024 € 51.845.000 (2023: € 45.578.000). Deze totale bijdrage bestaat voor een voornaam deel (zo'n 75%) uit Rijksbijdragen voor de bekostiging van bijstandsuitkeringen (BUIG-budget), re-integratieactiviteiten en beschermt werk (WSW). Daarnaast is er een gemeentelijke bijdrage in de uitvoeringskosten van Orionis, in aandeel gebaseerd op de verhouding in Rijksmiddelen van de verschillende regelingen tussen de gemeenten. De gemeentelijke bijdrage van Vlissingen aan Orionis voor 2024 is € 9.914.000 (2023: € 7.944.000). Tevens is een gemeentelijke bijdrage aan de orde t.b.v. de bekostiging van bijzondere bijstand, minimaregelingen en voorzieningen op het gebied van schuldhulpverlening. Deze bijdrage bedraagt voor 2024 € 3.123.000 (2023: € 3.302.000).
Vermogen	Het eigen vermogen 2022: €234.000 (2021: € 264.000). Het vreemd vermogen 2022: € 31.069.000 (2021: € 25.752.000).
Resultaat	Resultaat 2022: € - 1.521.000 (2021: € 295.000).
Raadsprogramma	Sociale Samenhang
Ontwikkelingen	De (interne en externe) onderzoeken van de afgelopen jaren naar Orionis Walcheren duiden, voor wat betreft de bedrijfseconomische prestaties, allen eenzelfde richting op: het resultaat van het Werkleerbedrijf wijkt in negatieve zin (te) sterk af van het landelijk gemiddelde. De onderzoeken dragen actief bij aan de doelstelling om te komen tot een goed functionerend, samenhangend en betaalbaar, integraal stelsel van ondersteuning ten behoeve van de inwoners. De onderzoekers constateren dat de oorzaken van het (financieel) ongunstige vertrekpunt van het Werkleerbedrijf van Orionis nadrukkelijk zijn terug te voeren op de bedrijfsvoering. En daarmee moet redelijkerwijs de financiële performance van het Werkleerbedrijf al in enige jaren aanzienlijk verbeterd kunnen worden. De onderzoeken hebben concrete maatregelen (handvatten) opgeleverd, die Orionis ter hand moet nemen om het bedrijfsresultaat structureel te gaan verbeteren. Het zijn maatregelen die op zichzelf staan en samen opgeteld de onderbouwing vormen voor de verbetering van het bedrijfsresultaat in zijn totaliteit. De maatregelen zijn tevens 'de knoppen' waar het management van Orionis op kan gaan sturen en aan de gemeentelijke bestuurders tussentijds verantwoording over dient af te leggen. Het geheel aan interventies biedt de gemeente(n) en het management van Orionis de mogelijkheid en het inzicht om met een breder, concreter en succesvollere aanpak tot de goede sociale en financiële resultaten te komen. Voorgaande krijgt in 2024 nadrukkelijk verder zijn beslag en moet dan ook zichtbaar (financieel) resultaat opleveren. Daarnaast dient verdere reductie van het aantal bijstandsgerechtigden te worden gerealiseerd. Orionis Walcheren dient, rekening houdend met het hiervoor gestelde, verdere (resultaat)verbeteringen in de bedrijfsvoering en uitvoering door te voeren zodat (structureel) wordt voldaan aan de gemeentelijke taakstelling op het cluster inkomen en participatie in het kader van de artikel 12 procedure.
(Financiële) risico's	De Rijksbijdrage voor bijstandsuitkeringen (BUIG) is de afgelopen jaren ontoereikend gebleken. Het tekort is de afgelopen jaren wel afgenomen. Tevens is sprake van een verlieslatende exploitatie van het Werkleerbedrijf van Orionis Walcheren.

Bijdrage bereiken beleids-
doelstellingen gem
Vlissingen

Het toeleiden naar (zo regulier mogelijk) werk of participatie en het bieden van inkomensondersteuning, zodat inwoners weer zelf in hun eigen levensonderhoud kunnen voorzien en geen beroep meer hoeven doen op de Participatiewet (bijstandsuitkering). Voorzien in een passende werkomgeving voor mensen die zijn aangewezen op een beschutte werkplek. Dit alles binnen de daarvoor beschikbaar gestelde Rijksmiddelen.

9.6.10 Gemeenschappelijke Regeling Gemeentelijke Gezondheidsdienst Zeeland (GGD)

Publiek- of privaatrechtelijk	Publiekrechtelijk
Vestigingsplaats	Goes
Doel	De Gemeentelijke Gezondheidsdienst oftewel GGD beschermt, bewaakt en bevordert de gezondheid van de inwoners van Zeeland. Dit heet ook wel publieke gezondheidszorg. Het openbaar lichaam is ingesteld om gezamenlijke belangen van de deelnemers te behartigen op het gebied van de Wet publieke gezondheid, de Wet veiligheidsregio's, de Wet op de lijkbezorging, de Jeugdwet, de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 en de Wet Kinderopvang. In de GR gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Zeeland is een onderscheid te maken tussen GGD Zeeland en inkooporganisatie Jeugdhulp Zeeland (IJZ).
Betrokken partijen	Raden en colleges van B&W van alle Zeeuwse gemeenten.
Vertegenwoordiging	Eén bestuurslid en één plaatsvervangend lid uit het college.
Financieel belang	Bijdrage naar rato van het aantal inwoners op 1 januari voorafgaand aan het desbetreffende begrotingsjaar zoals door het Centraal Bureau voor de Statistiek gepubliceerd. De gemeentelijke bijdrage voor 2024 is 2.596.541 € (2023: € 2.461.603) exclusief inkoop jeugdhulp. De gemeentelijke bijdrage voor het onderdeel inkoop jeugdhulp bedraagt voor 2024 € 20.812.523 (2023: € 21.278.462).
Vermogen	Het eigen vermogen 2022: € 5.520.747 (2021: € 1.419.584). Het vreemd vermogen 2022: € 23.533.747 (2021: € 23.407.356).
Resultaat	Resultaat 2022: € 1.355.718 (2021: € -3.737.763).
Raadsprogramma	Sociale Samenhang
Ontwikkelingen	<p><i>'Basis op Orde' GR GGD Zeeland</i></p> <p>Er wordt door de GR GGD Zeeland gewerkt aan de 'basis op orde'. Het doel is te komen tot een inhoudelijke sterke en robuuste organisatie. Dit was nodig omdat de GGD begroting een structureel tekort laat zien (primaire processen algemene gezondheidszorg en bedrijfsvoering processen). In relatie tot dit tekort is in december 2022 door de dertien Zeeuwse gemeenten een extra budget beschikbaar gesteld. De effecten hiervan worden in 2025 zichtbaar. Naast het op orde brengen van de organisatie zijn er diverse grote ontwikkelingen die de komende periode (2024-2027) van invloed zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nu de Corona pandemie endemisch is geworden, komt er een einde aan dit specifieke onderdeel Coronabestrijding, incl. financiering vanuit het Rijk. Covid-19 en in mindere mate Monkeypox heeft laten zien dat infectieziektebestrijding van groot belang is. De GGD heeft dan ook Rijksmiddelen aangevraagd en gekregen om in te kunnen zetten op de pandemische paraatheid. - Gemeenten, GGD, zorgverzekeraar en zorgaanbieders werken samen om de doelen uit het IZA & GALA akkoord te realiseren; een gezonde generatie in 2040. - Lopende het jaar 2023 is aangekondigd dat ook de 'JGZ op orde' gebracht moet worden. Het onderdeel JGZ vervult een belangrijke en onmisbare rol voor de (preventieve) lichamelijke en geestelijke gezondheid van de Zeeuwse jongeren. Vanwege capaciteitsproblemen bij GGD Zeeland en veranderende demografische cijfers vraagt dit voor 2024, o.g.v. 2023 om een stijging in formatie. Een begrotingswijziging hiertoe wordt in het voorjaar van 2024 verwacht. - Er heeft een bestuurlijke verkenning plaatsgevonden naar de aanpak van de huisvestingsvraagstukken van de RUD, GGD en VRZ. Verwacht wordt dat de adviezen van de bestuurlijke verkenning worden omgezet in een gemeenschappelijke opdrachtverlening. De resultaten hiervan worden medio 2024 verwacht. <p><i>Inkoop Jeugdhulp Zeeland (IJZ)/ Governance</i></p> <p>Met betrekking tot het programma Inkoop jeugdhulp Zeeland zijn verschillende gemeenteraden bezorgd over de bestaande constructie van bestuurscommissie en inkooporganisatie binnen de GR GGD. In 2022 en 2023 heeft onderzoek plaatsgevonden naar de gewenste governancestructuur voor de inkoop van Beschermd Wonen, Maatschappelijke opvang, Vrouwenopvang en Jeugd. In het eerste kwartaal van 2024 wordt de voorgestelde governancestructuur ter besluitvorming aan de Zeeuwse raden voorgelegd. De uitkomst van dit traject heeft naar verwachting gevolgen voor dit beleidsprogramma en de GGD. Verder wordt in 2024 de nieuwe aanbesteding van jeugdhulp verder voorbereid. Hierbij worden de ervaringen met de huidige contractering</p>

9.

PARAGRAFEN

	2020-2023 meegenomen alsmede de Zeeuwse Regiovisie Jeugdhulp die eind 2023 aan de gemeenten wordt voorgelegd.
(Financiële) risico's	<p>Verschillende ontwikkelingen hebben geleid tot een structurele verhoging van de gemeentelijke bijdrage in 2024. De verhoging vloeit met name voort uit de VZG richtlijn 2023 en 2024. Daarnaast zijn verdere bezuinigingsmaatregelen niet mogelijk gebleken bij het vaststellen van de programmabegroting 2024-2027.</p> <p>Ten aanzien van de jaarrekening 2022 is door het Algemeen bestuur GGD is besloten om het positieve exploitatieresultaat deels toe te voegen aan de bestemmingreserve gemeentelijke projecten, deels terug te betalen aan gemeenten in verband met toetsing van de VZG-richtlijn en omdat de reservepositie van de GGD maximaal 5% van de baten (voor mutatie reserves) mogen bedragen. Het resterend saldo is toegevoegd aan de algemene reserve.</p> <p>Door de lage weerstandscapaciteit van de GR GGD kunnen onvoorziene kosten leiden tot een verhoging van de gemeentelijke bijdrage.</p> <p><i>Inkoop Jeugdhulp Zeeland (IJZ)</i></p> <p>Het programma inkoop jeugdhulp blijft financieel risicovol. Tot op heden is de ervaring dat de kosten elk jaar weer doorstijgen. Het Rijk verwacht in 2024 effect te zien van de maatregelen uit de Hervormingsagenda Jeugd, echter is hierover nog onzekerheid. Dit risico is opgenomen in de paragraaf 9.2. weerstandsvermogen en risicobeheersing.</p>
Bijdrage bereiken beleidsdoelstellingen gem Vliissingen	<p>De GR GGD voert verschillende wettelijk verplichte taken uit in het kader van onder andere de Wet Publieke Gezondheid. Het gaat hier om onder andere uitvoering van de jeugdgezondheidszorg, infectieziektebestrijding (waaronder covid-19), medische milieukunde (waaronder PFAS gerelateerde zaken) en psychosociale hulpverlening.</p> <p>Het programma inkoop jeugdhulp voert Jeugd Wettaken uit op het terrein van contractering en subsidiering van jeugdhulp. Hieronder vallen aanbestedingsprocedures, het uitvoeren van contractmanagement, het uitvoeren van een geautomatiseerd berichtenverkeer en de financiële administratie terzake, het monitoren en verantwoorden van de uitgaven. De inkoop van de jeugdhulp geeft invulling aan de Visie op het Specialistisch Zorglandschap Jeugdhulp Zeeland en de Transformatieagenda Jeugd Zeeland 2018-2022 en de (komende) Regiovisie Jeugdhulp Zeeland.</p> <p>Veilig Thuis Zeeland is het advies- en meldpunt voor huiselijk geweld en kindermishandeling. Vanuit deze rol levert Veilig Thuis een bijdrage aan het doorbreken van onveilige situaties en het stoppen van geweld in afhankelijkheidsrelaties.</p> <p>Deze taken vloeien voort uit de Wmo, de Jeugdwet en de Wet meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling. Het programma kent een duale financiering via de jeugdhulpbudgetten en de centrumgemeente middelen.</p>

9.6.11 Gemeentelijke Vervoerscentrale B.V.

Publiek- of privaatrechtelijk	Privaatrechtelijk
Vestigingsplaats	Terneuzen
Doel	Organiseren en regisseren van maatschappelijk- en leerlingen vervoer (Sociaal Domein) op Walcheren.
Betrokken partijen	Aandeelhouders zijn het Samenwerkingsverband Collectief vervoer Zeeuws-Vlaanderen, het Samenwerkingsverband Welzijnszorg Oosterschelderegio, de gemeenten Vlissingen, Veere, Middelburg en Goeree-Overflakkee en de Provincie Zeeland.
Vertegenwoordiging	Via Algemene aandeelhoudersvergadering.
Financieel belang	In 2015 heeft de gemeente 2.000 preferente aandelen gekocht voor €0,34 per aandeel en is mede aandeelhouder. De gemeentelijke bijdrage voor 2024 bedraagt €197.800 (2022: € 181.000).
Vermogen	Het eigen vermogen 2022: €533.184 (2021: €457.455) Het vreemd vermogen 2022: € 3.354.013 (2021: € 2.287.138)
Resultaat	Het bedrijfsresultaat na belastingen bedraagt in 2022 €75.729 (2021 €128.818)
Raadsprogramma	Sociale Samenhang
Ontwikkelingen	De GVC regisseert en organiseert het doelgroepenvervoer (vraagafhankelijk Wmo-vervoer, vervoer in het kader van de Jeugdwet en het leerlingenvervoer) sinds medio 2015. De Walcherse gemeenten hebben in 2022 een nieuwe Overeenkomst van Opdracht afgesloten met de GVC. In het kader van de Zeeuwse Regionale Mobiliteitsstrategie is in 2022 een raadsbesluit genomen over de doorontwikkeling van de GVC tot een mobiliteitscentrale. Verdere besluitvorming over de oprichting van de Mobiliteitscentrale dient nog plaats te gaan vinden.
(Financiële) risico's	Geen risico's uit hoofde van aandeelhouderschap anders dan normale risico's. De gemeente Vlissingen kan niet medeaansprakelijk worden gesteld voor een eventueel tekort of verlies. De GVZ heeft normale bedrijfsvoering risico's uit hoofde van het aansturen van het doelgroepenvervoer bijvoorbeeld toename van personeelskosten bij uitbreiding van de formatie, investeringen of een hogere BTW.
Bijdrage bereiken beleidsdoelstellingen gem Vlissingen	De taak van de GVC is om een bijdrage te leveren aan de doelmatigheid en de kwaliteit van het doelgroepenvervoer.

9.6.12 Stadsbestuurlijk Zwembad Vastgoed B.V.

Publiek- of privaatrechtelijk	Privaatrechtelijk
Vestigingsplaats	Vlissingen
Doel	Het beheren en (doen) exploiteren van zwembadgebouwen alsmede het financieren daarvan.
Betrokken partijen	Gemeente Vlissingen en gemeente Middelburg.
Vertegenwoordiging	De gemeente heeft zeggenschap in de algemene vergadering van aandeelhouders ter grootte van het aandeel in het geplaatste aandelenkapitaal (de helft van € 90.000). Tevens één wethouder in de directie.
Financieel belang	De gemeente draagt bij in het exploitatietekort van de BV op basis van de verhouding 50-50 met de gemeente Middelburg.
Vermogen	Het eigen vermogen 2022: € 227.486 (2021: € 277.486) Het vreemd vermogen 2022: € 10.683.829 (2021: € 11.252.197)
Resultaat	Resultaat 2022 €: 0 (2021: € 0).
Raadsprogramma	Sociale Samenhang
Ontwikkelingen	2022 heeft in het teken gestaan het begin van de aanbestedingsprocedure voor wat betreft de huur- en exploitatieovereenkomst van het zwembad. Naar verwachting is dit eind 2023 afgerond en geëffectueerd.
(Financiële) risico's	Bijdragen in een eventueel exploitatietekort.
Bijdrage bereiken beleidsdoelstellingen gem Vlissingen	Het samen met de gemeente Middelburg in stand houden van het Vrijburgbad draagt bij aan het realiseren van de sportdoelstellingen van de gemeente Vlissingen. Door te zorgen voor goede sportfaciliteiten in de gemeente, en deze voor betaalbare tarieven beschikbaar te stellen, zorgen we er voor dat zoveel mogelijk inwoners kunnen sporten en bewegen.

9.6.13 Buurtbedrijf BV

Publiek- of privaatrechtelijk	Publiekrechtelijk
Vestigingsplaats	Vlissingen
Doel	Organiseren en uitvoeren van preventie, participatie en vroegsignalering in het sociaal domein in de gemeente Vlissingen.
Betrokken partijen	Gemeente Vlissingen is 100% aandeelhouder
Vertegenwoordiging	Algemene Vergadering (AvA)
Financieel belang	€ 2.900.000
Vermogen	N.v.t.
Resultaat	N.v.t.
Raadsprogramma	Sociale samenhang
Ontwikkelingen	De lokale infrastructuur in het sociaal domein in de gemeente Vlissingen betreft de Vlissingse zorgdriehoek voorliggend veld, de aanvullende zorg en de Kerngezondcentra. In deze driehoek is de rol van Buurtbedrijf Vlissingen BV (voorliggend veld) te investeren in preventie en vroegsignalering en het leveren van de laagdrempelige ondersteuning en activering aan inwoners. Buurtbedrijf Vlissingen BV biedt een nieuwe vorm van ondersteuning voor alle inwoners van de gemeente Vlissingen.
(Financiële) risico's	Geen risico's uit hoofde van aandeelhouderschap anders dan normale risico's.
Bijdrage bereiken beleidsdoelstellingen gem Vlissingen	Binnen de lokale zorginfrastructuur de eigen kracht, de zelfredzaamheid en samenredzaamheid van de inwoners in de gemeente Vlissingen versterken. Zodat zij 'Positief gezond' zijn, voor zichzelf en voor elkaar kunnen zorgen en mee kunnen doen in de samenleving.

9.

PARAGRAFEN

9.6.14 GBE Aqua BV (Gemeentelijk Bezit Evides Aqua BV)

Publiek- of privaatrechtelijk	Publiekrechtelijk
Vestigingsplaats	Rotterdam
Doel	De vennootschap heeft ten doel het houden en beheren van aandelen in Evides en het uitoefenen van stemrecht daarop. Het waarborgen van het wettelijk gedefinieerde publiek belang volgens de drinkwaterwet. Voor Evides is dit het leveren van continu, betrouwbaar drinkwater.
Betrokken partijen	De vennootschap heeft ten doel het houden en beheren van aandelen in Evides en het uitoefenen van stemrecht daarop. Het waarborgen van het wettelijk gedefinieerde publiek belang volgens de drinkwaterwet. Voor Evides is dit het leveren van continu, betrouwbaar drinkwater.
Vertegenwoordiging	Algemene vergadering van aandeelhouders één lid uit het college van B&W.
Financieel belang	De gemeente Vlissingen heeft een kapitaalbelang van 5,765% in GBE Aqua B.V
Vermogen	Het eigen vermogen 2022: € 589.200 (2021: € 564.300) Het vreemd vermogen 2022: € 792.700 (2021: € 748.400)
Resultaat	Het resultaat van GBE Aqua B.V. bestaat normaliter uit het saldo van vooral de dividendbaten vanuit Evides en de lasten van financiering, management, kantoor ed.
Raadsprogramma	Algemene dekkingsmiddelen
Ontwikkelingen	Hoofdtak van de B.V. is het beheer van de aandelen in Evides. Inzet is om het aangetrokken vreemde vermogen, voor de aankoop van het aandelen pakket Evides van PZEM, versneld af te lossen. De aandeelhouders hebben zich bij oprichting van de BV verplicht om ontvangen dividenduitkeringen vanuit PZEM via kapitaalstorting door te storten aan GBE-Aqua B.V. In 2022 heeft dit voor de eerste keer plaatsgevonden.
(Financiële) risico's	Deze zijn vanwege de constante bedrijfsvoering en laag risicoprofiel van het drinkwaterbedrijf Evides gering.
Bijdrage bereiken beleidsdoelstellingen gem Vlissingen	GBE Aqua B.V. is opgericht om het dividend Evides jaarlijks beschikbaar te krijgen. Het dividend Evides is vanwege het lage risicoprofiel structureel opgenomen in de begroting.

9.6.15 Zeeuwse Energie Houdstermaatschappij (ZEH, voorheen PZEM)

Publiek- of privaatrechtelijk	Privaatrechtelijk
Vestigingsplaats	Middelburg
Doel	ZEH werkt aan de belangenbehartiging van haar verschillende deelnemingen.
Betrokken partijen	Alle Zeeuwse gemeenten, gemeente Bergen op Zoom, Woensdrecht, Dirksland, Goedereede, Middelhamis, Oostflakkee en de Provincies Zeeland, Noord Brabant en Zuid Holland.
Vertegenwoordiging	Algemene Vergadering van Aandeelhouders.
Financieel belang	De gemeente Vlissingen heeft een kapitaalbelang van 5,76% in ZEH N.V.
Vermogen	Het eigen vermogen 2022:1.590 miljoen (2021: € 1.650 miljoen). Het vreemd vermogen 2022:675 miljoen (2021: € 1.229 miljoen).
Resultaat	Resultaat 2022: 182 miljoen (2021: 235 miljoen)
Raadsprogramma	Algemene dekkingsmiddelen.
Ontwikkelingen	Begin 2023 is het verkoopproces van de Wholesale activiteiten afgerond. Deze zijn verkocht aan een energiebedrijf met activiteiten in een groot aantal Europese landen. De naam PZEM is meegegaan naar het verkochte stuk. Het resterende niet verkochte deel gaat verder onder de naam Zeeuwse Energie Houdstermaatschappij (ZEH). Naar aanleiding hiervan wordt in 2023 en 2024 ook de aandeelhoudersstrategie herijkt.
(Financiële) risico's	ZEH is een naamloze vennootschap (N.V.). De aandelen zijn niet genoteerd op de beurs en ook niet vrij verhandelbaar. In de statuten van ZEH is namelijk vastgelegd dat de aandelen altijd in handen moeten zijn van publieke organen (zoals bijvoorbeeld provincies en gemeenten). De helft van de aandelen is in handen van de provincie Zeeland, de andere helft is vrijwel geheel in handen van de diverse Zeeuwse gemeenten. De winst van ZEH is sterk afhankelijk van de energieprijzen. Het dividend fluctueert dus mee en mag daarom niet meegenomen worden als dekking voor het structureel en reëel begrotingsevenwicht.

9.

PARAGRAFEN

Bijdrage bereiken beleids-
doelstellingen gem
Vlissingen

ZEH heeft een belang van 70% in EPZ en omvat de kerncentrale in Borssele. De veiligheid van deze kerncentrale is van groot maatschappelijk belang. En op deze manier blijft Zeeland nauw betrokken hierbij.

9.6.16 Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)

Publiek- of privaatrechtelijk	Publiekrechtelijk
Vestigingsplaats	Den Haag
Doel	De BNG is de bank voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. Met gespecialiseerde dienstverlening draagt de BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.
Betrokken partijen	Nederlandse instellingen met een maatschappelijk belang.
Vertegenwoordiging	Algemene Vergadering van Aandeelhouders.
Financieel belang	Wij bezitten 70.356 aandelen a € 2,50 en ontvingen in 2022 over 2021 een dividend van € 160.411,68.
Vermogen	Het eigen vermogen: 2022 € 4.615 miljoen (2021: € 5.062 miljoen). Het vreemd vermogen: 2022 € 107.459 miljoen (2021: € 143.995 miljoen).
Resultaat	Resultaat 2022: € 300 miljoen (2021: € 236 miljoen).
Raadsprogramma	Algemene dekkingsmiddelen.
Ontwikkelingen	Gedurende het jaar hebben zich geen ontwikkelingen voorgedaan in de belangen van aandeelhouders.
(Financiële) risico's	Indien op enig moment de nettowinst van de BNG te klein wordt, zal aan de aandeelhouders geen dividend uitbetaald worden.
Bijdrage bereiken beleidsdoelstellingen gem Vliissingen	Geen bijdrage aan beleidsdoelstellingen van de gemeente.

9.7 Grondbeleid

Grondbeleid

Grondbeleid kan worden omschreven als het geheel van de wijze van toepassing van het financiële en juridische instrumentarium dat de overheid ter beschikking staat om op de gewenste plaats, tijdig en tegen aanvaardbare kosten grond c.q. ruimte beschikbaar te krijgen voor de vestiging van door die overheid gewenste functies.

Het grondbeleid bestaat uit de verschillende instrumenten die de gemeente heeft om de ruimtelijke ontwikkelingen in de gemeente te realiseren. Daarbij staat de grondexploitatie centraal. Het grondbeleid spreekt zich met name uit over welke rol de gemeente in de grondexploitatie wil spelen. Uitgangspunt van de grondexploitatie is de structuur- en woonvisie van de Gemeente (2013). Het vigerende (afwegings)kader is de door de Raad eind 2021 vastgestelde nota Grondbeleid.

Beleid

Bij nieuwe ontwikkelingen wordt bij voorkeur een facilitair (passief) grondbeleid gevoerd, met als doel het minimaliseren van risico's en een evenwichtige cashflow. In een aantal specifieke gevallen is toch sprake van actief grondbeleid. Zo zijn er vanuit Wind in de zeilen middelen beschikbaar om de ontwikkeling van de Kenniswerf verder te versterken. Deze middelen worden ingezet voor het actief verwerven van gronden ten behoeve van herontwikkeling. Hiervoor is een grondexploitatie in voorbereiding. Daarnaast zijn grondexploitatie in voorbereiding voor het project Stadslandgoed bij het JCV en Baskenburg West. Bij bestaande ontwikkelingen blijft een actief grondbeleid gehandhaafd, met als doel het maximaliseren van de opbrengst van ingezette ontwikkelingen.

De uitvoering van het grondbeleid valt binnen een aantal kaders zoals Organisatie en Financiën.

Organisatie

Raad (Kaders stellen)

- ruimtelijke kaders vaststellen (Omgevingsplan; Omgevingsvisie; Bestemmingsplan)
- beleidskaders, waaronder vaststellen Nota Grondbeleid en Nota Grondprijzen
- P&C cyclus, waaronder vaststellen, herzien en afsluiten grondexploitatie
- kredietverstrekking
- enz.

College van B&W (Uitvoeren en beheren)

- grondexploitatie beheren
- aan- en verkopen, verpachten en verhuren
- sluiten overeenkomsten
- enz.

Ambtelijke organisatie (Uitvoeren werkzaamheden)

- zorg dragen aan uitvoering verantwoordelijkheden college

Faciliterend grondbeleid

In het kader van het faciliterend (passieve) grondbeleid heeft de Raad geen rol wat betreft het beschikbaar stellen van middelen, omdat er bij een extern initiatief (in principe) geen middelen nodig zijn. De Raad heeft wel een rol in het stellen van ruimtelijke kaders. Het college en de ambtelijke organisatie hebben, passend binnen de kaders van de Raad, een gelijke rol als bij actief grondbeleid. Hiervoor zijn geen middelen beschikbaar en hebben zij geen eigen uitvoeringsagenda of -proces omdat het door derden wordt gerealiseerd. Wel wordt door middel van het kostenverhaal conform de Wro de benodigde financiële middelen bij de initiatiefnemer verhaald.

Financiën

De financiële kaders liggen vast binnen de financiële verordening en het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV), Notitie Grondbeleid in begroting en jaarstukken (2019). Onderstaand de richtlijnen en hoe we bij de gemeente Vlissingen daar uitvoering aan geven:

- Bij de start van een grondexploitatie wordt er een financieel-economisch haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd en een business case gemaakt. Als dit plan tot uitvoer wordt gebracht wordt deze, conform het Grondbeleid 2021, 2 x per jaar geactualiseerd.
- Het risicomangement binnen de grondexploitaties is opgenomen in het organisatiebreed risicomangement en wordt 2 x per jaar geactualiseerd. Dit is per grondexploitatie verwerkt in het scenario 'laag'.
- Voor de strategische aankopen waarbij een langere periode zit tussen het moment van aankoop en het moment van ontwikkeling is er met de BBV niet meer de mogelijkheid tot het toepassen van een NIEGG. Deze gronden zijn opgenomen in de materiële vaste activa. Bij het vaststellen van een nieuwe grondexploitatie betreffende deze gronden worden deze weer in een grondexploitatie opgenomen.
- Tussentijdse winstneming: per grondexploitatie met een voordelige eindwaarde is berekend of er een tussentijdse winstneming gedaan moet worden.
- Indien gemeentegrond vanuit de algemene dienst wordt ingebracht in het grondbedrijf wordt die grond gewaardeerd tegen de waarde waarop de grond op de balans is opgenomen.
- Cashflow beheersing: investeringen worden pas dan gedaan als hierdoor ook zicht is op het realiseren van inkomsten, of nadat de inkomsten gerealiseerd zijn. Zo wordt het bouwrijpmaken zoveel mogelijk pas uitgevoerd als er zicht is op afname van de bouwgrond.
- Kostenverhaal: bij een particuliere ontwikkeling voert de gemeente een faciliterend (passief) grondbeleid. Hierbij gaat de gemeente over tot kostenverhaal conform de Wro.
- Grondprijs: de gemeente Vlissingen hanteert standaard grondprijzen die afhankelijk zijn van de bestemming van de grond voor een aantal categorieën. Deze worden jaarlijks vastgesteld middels een separaat raadsvoorstel. Hiervan kan afgeweken worden en kan de grondprijs residueel berekend worden, zoals dit in het Scheldekwardier gebeurt.
- Erfpacht: de gemeente Vlissingen biedt in specifieke situaties de mogelijkheid van erfpacht aan.
- Rente: de rente waarmee gerekend wordt in de grondexploitaties, wordt gebaseerd op de gemiddelde rentevoet van de lopende leningen van de gemeente. Voor de grondexploitatie van het Scheldekwardier wordt tot en met 2024 gebruik gemaakt van projectfinanciering, deze heeft een eigen rentepercentage. De wijze van renteberekening is gebaseerd op de voorschriften conform de BBV.
- Kosten- en opbrengstenindexering: voor een zo goed mogelijke inschatting van de toekomstige kosten en opbrengsten wordt rekening gehouden met daadwerkelijke en toekomstige indexeringen van deze kosten en opbrengsten.
- Looptijd: in de BBV is een richtlijn opgenomen voor de maximale looptijd van een grondexploitatie, deze is op 10 jaar gesteld. Indien hiervan afgeweken wordt moet dit gemotiveerd worden en moeten beheersmaatregelen genomen worden. Op dit moment zijn er geen actieve grondexploitaties die een looptijd hebben langer dan 10 jaar.
- Bovenwijkse voorzieningen: of ook wel bovenplanse voorzieningen. Dit zijn voorzieningen die niet alleen voor het betreffende plan van nut zijn maar ook voor de omgeving of de hele stad. Te denken valt aan een toegangsweg die ook de toegang naar de omliggende gebieden verbetert, de aanleg van een brug waardoor ook andere wijken een voordeel hebben. Tot aan de 2e herziening 2016 waren deze zowel planmatig als financieel in de grondexploitaties opgenomen. Op basis van de BBV en de overleggen met de inspecteur van het ministerie van binnenlandse zaken zijn vanaf de 2e herziening 2016 de bovenwijkse voorzieningen ontvlochten. Daarbij zijn deze voorziening proportioneel binnen de grondexploitatie gehouden en voor het overige deel gedekt vanuit de algemene begroting. Deze proportionaliteit is op basis van het nut van deze voorziening voor de grondexploitatie en het algemene nut. Op deze manier ontstaat er een betere scheiding tussen grondexploitaties en de algemene begroting. Omdat een voorziening deel uit maakt van het betreffende plan blijft de aansturing en uitvoering van deze voorziening wel in het plan opgenomen

Programmadoelstellingen

Grondexploitatie is geen doel op zich. Het staat in het teken van de maatschappelijke effecten die we als gemeente beogen. In de 4 programma's van onze Programmabegroting zijn doelstellingen opgenomen die we mede middels de grondexploitaties willen realiseren.

Niet iedere grondexploitatie zal aan alle doelstellingen een bijdrage kunnen leveren. De grondexploitaties worden steeds getoetst op de bijdrage (of mogelijke strijdigheid) met de programmadoelstellingen. Op deze wijze zetten we grondexploitaties optimaal in ten behoeve van het bereiken van onze maatschappelijke doelstellingen.

Met de ontwikkeling van het Scheldekwardier en de andere grondexploitaties op uitbreidings- en inbreidingslocaties wordt aan diverse doelstellingen uit de programmabegroting een bijdrage geleverd, met name op het gebied van wonen. Ook wordt aan vele maatschappelijke doelen en ambities vanuit de Strategische Visie Vlissingen 2040 een bijdrage geleverd. Het Scheldekwardier vormt een volwaardig stadsdeel waar het aantrekkelijk wonen, werken en recreëren is. Op het gebied van wonen wordt gestuurd op het bedienen van verschillende doelgroepen. Diverse bouwplannen zijn in voorbereiding, aanbouw of opgeleverd. Met de bouw van de Kop van het Dok wordt een bijdrage geleverd aan het maatschappelijk belang om appartementen toe te voegen voor de doelgroep senioren en zorgbehoevenden, waarmee tevens doorstroming op de Vlissingse woningmarkt wordt bewerkstelligd. Met de oplevering van fase 3 van de Ketelmakerij, de Singel Noord en de 1e fase van De Broederband alsmede de voorgenomen realisatie van de 2e fase Broederband en Aan de Singel wordt een bijdrage geleverd aan de doelstelling om een gevarieerd woningaanbod aan te bieden en in te zetten op de realisatie van middeldure huurwoningen in Vlissingen.

Met de nieuwbouw van projecten De Hofjes, Kop van het Dok, de in aanbouw zijnde De Dempo en in voorbereiding zijnde De Admiraliteit en Touwslagerij wordt een bijdrage geleverd aan het maatschappelijke doel om een deel van de verouderde sociale woningbouwvoorraad te vervangen maar ook met nieuwe duurzame sociale huurwoningen uit te breiden. Met de vervangende nieuwbouw van sociale woningen wordt een bijdrage geleverd aan het verduurzamen van de bestaande woningvoorraad. Nieuw toe te voegen woningen in de vrije sector zijn duurzaam en gasloos. Claverveld en Souburg-Noord spelen in op de behoefte om, voornamelijk, grondgebonden en in een groene setting te wonen. De snelle afzet in beide projecten toont de belangstelling in dit (hogere) segment voor het groen-stedelijke wonen. Met het vergroten van het aanbod grondgebonden woningen op ruime percelen wordt bijgedragen aan de ambitie om een divers en hoogwaardig woonproduct te kunnen leveren. Ruim een derde van de op te leveren woningen is gericht op senioren (levensloopbestendig) en in beide ontwikkelingen worden vrije bouwkavels aangeboden.

Klimaatadaptieve gebiedsontwikkeling met aandacht voor de opgaves rondom biodiversiteit, water en droogte zijn dragers voor de openbare ruimte in Claverveld en Souburg Noord. Nieuwe vormen van ecologisch beheer worden toegepast, waarmee ook na realisatie van de woonwijken een duurzame bijdrage geleverd wordt aan de woon- en leefomgeving in de gemeente Vlissingen. Middels participatieve trajecten worden eindgebruikers betrokken bij de vorming van de openbare ruimtes, bijvoorbeeld de inrichting van de speelruimte met leerlingen van Het Kompas in Souburg-Noord en werkgroepen voor de groene ontmoetingsplekken met omwonenden in Claverveld. Met het bouwrijp opleveren van Scheldewijk is een maatschappelijke bijdrage geleverd aan het saneren van bodemverontreiniging, waarmee een aangenaam woon- en leefklimaat gerealiseerd wordt voor nieuw bewoners en bestaande omwonenden.

Ook wordt door deze plannen de economische potentie vergroot en het woonklimaat verbeterd. Bijvoorbeeld in het Scheldekwardier. met de oplevering van de Dokbrug is een bijdrage geleverd aan de bereikbaarheid van (de binnenstad van) Vlissingen. Met de oplevering van de brug wordt ook invulling gegeven aan de lang gekoesterde wens om een volwaardige tweede ontsluiting van de Binnenstad van Vlissingen te realiseren. Met het aanhelen van de stad middels de ontwikkeling van het Scheldekwardier, worden verbindingen gemaakt of herstelt, de economische potentie vergroot en het woonklimaat verbeterd. Vanuit de grondexploitatie en uitvoering heeft en krijgt dit een plaats via diverse projecten.

Met de ontwikkeling van het Scheldekwardier wordt Vlissingen 'op de kaart' gezet en ontstaan nieuwe economische kansen. Het imago van Vlissingen bij (project)ontwikkelaars, ondernemers en aannemers kent een positieve wijziging, als gemeente van kansen en met een on-Zeeuwse ambitie. Daarnaast wordt Vlissingen nog interessanter voor een brede doelgroep toeristen hetgeen de Vlissingse economie ten goede komt. De herstelde kades langs het Dok gaan ruimte bieden aan een veelheid aan activiteiten en voegen een onderscheidend verblijfsgebied toe aan het Vlissingse stedelijk gebied. Tevens ontstaat hiermee de mogelijkheid een (recreatieve) stadshaven te exploiteren. De combinatie van stad en water, maritiem

(erfgoed) karakter en aansprekende nieuwbouw nodigt uit tot gebruik en draagt bij aan ambities op het gebied van een aantrekkelijke stad om te wonen, werken en recreëren. Op het Scheldekwartier komen het verleden, heden en toekomst van Vlissingen samen. Het koesteren van het erfgoed en inpassen hiervan is binnen de Ontwikkelingsvisie Scheldekwartier een van de dragers en kwaliteit van het gebied, met een brede uitstraling op het karakter van Vlissingen. Met de herbestemming van de Timmerfabriek is een bijdrage geleverd aan het maatschappelijke doel om rijksmonumenten duurzaam te behouden en benutten. Met het cascoherstel en de in voorbereiding zijnde herbestemming van de Machinefabriek wordt een bijdrage geleverd aan het duurzaam behouden van kenmerkend maritiem industrieel erfgoed en inpassen in een hoogwaardig stedelijk gebied, waarbij de functies en uitstraling van het erfgoed elkaar versterken en dragers zijn in de identiteit van Vlissingen.

Met de ontwikkeling van de bedrijventerreinen Kenniswerf (fasen 1 t/m 4) en Souburg fase 2) geeft de gemeente Vlissingen concreet invulling aan het Bedrijventerreinprogramma Walcheren 2022-2026. De genoemde terreinen bieden voor de verschillende doelgroepen bedrijven een passend en onderscheidend aanbod in verschillende prijsklassen: zichtlocaties, niet-zichtlocaties, locaties voor woon-werkcombinaties, grote en kleine kavels, watergebonden terreinen, terreinen voor bedrijven met verschillende milieucategorieën, etc. Met de ontwikkeling van de bedrijventerreinen wordt (mede) vorm en inhoud gegeven aan de economische structuurversterking, die broodnodig is in de gemeente Vlissingen. Daarnaast dragen de bedrijventerreinen bij aan doelstellingen waar het gaat om het bevorderen van werkgelegenheid, het ondernemersklimaat en de samenwerking tussen overheid, onderwijs en ondernemers (triple helix). Dit laatste punt speelt met name op de Kenniswerf een belangrijke rol. Met de beschikbare middelen uit het pakket Wind in de zeilen, wordt ruimte gecreëerd voor het vestigen van nieuwe bedrijvigheid, ontwikkel-, test- en demofaciliteiten, starters, scale-ups en R&D afdelingen op de Kenniswerf.

Grondexploitaties

Voor de volgende plannen is een grondexploitatie opgesteld, per plan is een korte beschrijving en is het jaarplan van 2024 opgenomen:

Scheldekwartier	Zie paragraaf 'Majeure Projecten'.
Souburg-Noord	Dit betreft een uitbreidingslocatie ten noorden van Oost-Souburg voor de realisatie van ca. 230 woningen. Fase 1 is inmiddels gerealiseerd, fase 2 wordt afgerond.
Jaarplan 2024	<ul style="list-style-type: none"> ■ Afronding woonrijp maken Souburg Noord fase 2 ■ Afronding civieltechnische voorbereiding fase 3 in Q2 ■ Onherroepelijk gewijzigd bestemmingsplan Souburg Noord fase 2 en 3 in Q2 ■ Aanbesteding bouwrijp maken fase 3 in Q4
Claverveld	Dit betreft een uitbreidingslocatie tussen Vrijburg en West-Souburg voor de realisatie van ca. 160 woningen.
Jaarplan 2024	<ul style="list-style-type: none"> ■ Kavel 18 fase 1 opnieuw in de verkoop brengen na juridische afronding niet nakomen verplichtingen door koper. Alle bouwkavels verkocht per 31-12-2024. ■ Woonrijp maken Claverveld fase 2, Kershage en Zonnekers oplevering en overdracht naar beheer. ■ Woonrijp maken 'oversteek' (brugduikers) Claverveld fase 1 en 2 uitvoering en overdracht naar beheer. ■ Herinrichting bosgebied aanbesteding, uitvoering en overdracht naar beheer. ■ Vrijburgstraat en aansluitingen omliggende wegen aanbesteding, uitvoering en overdracht naar beheer. ■ Oplevering Claverveld en overdracht naar beheer (doelstelling 2024, mogelijk uitloop naar begin 2025 door laatste groenwerkzaamheden in plantseizoen november 2024-begin 2025)
Kenniswerf	De Kenniswerf ontwikkelt zich steeds meer tot een aantrekkelijke omgeving om in te ondernemen, te werken en waar mogelijk te wonen. Samenwerking tussen de 3 'O's (ondernemers, onderwijs en overheid) staat er centraal, krachten worden

9.

PARAGRAFEN

	gebundeld en kennis wordt gedeeld! Voor 4 deelgebieden binnen het totale projectgebied zijn grondexploitaties ingesteld. Op basis van de collegeopdracht Kenniswerf wordt uitvoering gegeven aan deze grondexploitaties.
Jaarplan 2024	<ul style="list-style-type: none"> ■ De interesse die er op dit moment is in afname van bedrijfsgronden zal leiden tot een aantal grondverkoppen waarvan de effectuering zal plaatsvinden in 2024. Dit betreft naar verwachting: <ul style="list-style-type: none"> - 2 kavels Edisonweg Noord (KW1, verkoop via makelaar) - 1 kavels Kenniswerf fase 2 en verkoop van het Witte Huis - 1 kavel omgeving Lasloods (KW3) - 2 kavels omgeving Oceanwide (KW4) ■ Voor bovengenoemde verkopen wordt indien nodig het saneren en bouwrijp maken voorbereid en uitgevoerd in 2024 (KW1, KW2 en KW4).
Bedrijventerrein Souburg fase 2	Bedrijventerrein direct ten zuiden van de A58.
Jaarplan 2024	<ul style="list-style-type: none"> ■ Verkoop bedrijfskavels en daaraan verbonden werkzaamheden (contracten, onderzoeken, doorlopen planologische procedures voor zover nodig, etc).
Spuikom	Een open gebied tussen de boulevards en de binnenstad met een beoogde invulling met onderscheidende functies (leisure en recreatie) in een groene setting.
Jaarplan 2024	<ul style="list-style-type: none"> ■ De Visie Spuikom wordt in het 1e kwartaal 2024 ter vaststelling voorgelegd aan de raad: ■ Herziening grondexploitatie Spuikom, inclusief: <ul style="list-style-type: none"> - Fasering - Programma - Uitwerking financiering parkeren - Vaststelling exploitatiegebied ■ Uitwerking Visie Spuikom vanaf 2e kwartaal 2024 <ul style="list-style-type: none"> - Onderzoeken en voorbereiding herziening planologisch kader: <ul style="list-style-type: none"> ■ Bodem ■ Natuurwaarden ■ Hydrologie - Uitwerking stedenbouwkundig programma <ul style="list-style-type: none"> ■ Marktonderzoek ■ Voorbereiding uitvraag marktpartijen ■ Uitwerking visie ■ Selectie extern advies ■ Interne projectopdracht ■ Verkenning (Europese) subsidies ■ Kleine acties ter uitvoering vanaf 2e kwartaal 2024: <ul style="list-style-type: none"> - Aanpak pleinzijde CineCity Spuikomweg - Verbetering routing Badhuisstraat – Duinpoortweg - Spuikom
Vrijburg West	Deze locatie ten westen van het sportpark Vrijburg kan ingezet worden voor sport en maatschappelijk.
Jaarplan 2024	<ul style="list-style-type: none"> ■ Vanwege onvoldoende capaciteit is er nog geen jaarplan 2024.

De volgende tabel geeft een totaaloverzicht van de geraamde eindwaarden zoals die bij de 2e herziening 2023 (bedragen x € 1.000) van de grondexploitaties in het scenario 'midden' zijn doorgerekend en de mutaties ten opzichte van de vorige herziening.

Plan	Looptijd	2023		
		1e herziening 2023 (eindwaarde)	+ mutaties 2e herziening 2023	= 2e herziening 2023 (eindwaarde)
Majeure projecten				

9.

PARAGRAFEN

		2023		
Scheldekwartier	2030	-107.291	4.239	-103.052
Uitbreidings- en inbreidingslocaties				
Souburg Noord	2028	-3.850	-337	-4.187
Claverveld	2026	855	-134	721
Bedrijventerreinen				
Kenniswerf fase 1	2025	-11.133	43	-11.090
Kenniswerf fase 2	2025	-3.961	105	-3.856
Kenniswerf fase 3	2025	-2.127	62	-2.065
Kenniswerf fase 4	2025	880	57	937
Bedr. Souburg fase 2	2031	1.843	-21	1.822
Overige locaties				
Spuikom	2023	-5.218	16	-5.202
Vrijburg-West	2023	-3.625	6	-3.619
Nog uit te voeren vanuit afgesl. exploitaties		10	2	12
Totaal		-133.617	4.038	-129.579

Herijking grondexploitaties (artikel 12)

In overleg met de toezichthouder en de inspecteur van het ministerie van BZK is eind 2015 een duurzame herziening opgesteld met een meerjarig acceptabel risicoprofiel. Hierbij is ook een externe toets uitgevoerd. Vanaf die tijd hebben de grondexploitaties 2 scenario's, een midden en een laag scenario. Het midden scenario heeft een gemiddeld risicoprofiel, daarbij is de kans op het optreden van een niet geraamd risico ongeveer 50/50. Het laag scenario heeft een laag risicoprofiel, daarbij zijn veel mogelijke risico's opgenomen in het resultaat en is de kans op het optreden van een niet geraamd risico dus laag. Inhoudelijk en financieel wordt er gestuurd op het midden scenario. Dat betekent dat er verantwoording wordt afgelegd op dit scenario en dat de begrotingen per grondexploitatie gebaseerd zijn op de doorrekening van dit scenario.

Reserves en voorzieningen

In overleg met de toezichthouder en de inspecteur van het ministerie van BZK is in 2015 de reserve grondexploitaties afgebouwd en wordt deze ook niet verder opgebouwd zolang de algehele financiële situatie daar geen ruimte voor geeft. Dat betekent dat het resultaat van een herziening niet verrekend kan worden met deze reserve. Daarom wordt het resultaat van een 1e herziening verrekend met het resultaat van de betreffende jaarrekening, het resultaat van een 2e herziening wordt verrekend met het betreffende begrotingsresultaat.

Voor grondexploitaties met een nadelig eindresultaat wordt er een verliesvoorziening getroffen op basis van de eindwaarde scenario midden. Bij elke herziening worden eventuele aanpassingen in de eindwaarden ook in de verliesvoorziening verwerkt. Op basis van de 1e herziening 2023 bedroeg het totaal van deze voorziening € 137,2 miljoen. Op basis van deze 2e herziening 2023 wordt de voorziening aangepast naar € 133,1 miljoen. Deze verslechtering is het resultaat van het totaal aan verbeteringen en vooral verslechteringen van de betreffende grondexploitaties.

Daarnaast is voor de plannen waarbij de raming van de eindwaarde in het scenario 'laag' negatief uitvalt een extra risicoreservering getroffen, ook dit is in overleg met de toezichthouder en de inspecteur van het ministerie van BZK uitgevoerd. Ook deze extra risicoreservering wordt bij elke herziening op basis van de eindwaarden in scenario 'laag' aangepast op basis van het verschil tussen het scenario 'midden' en het scenario 'laag'.

Als onderdeel van deze risicoreservering was sinds een aantal jaren een aanvullend afzetrisico opgenomen. Dit aanvullend afzetrisico was gebaseerd op een verschil tussen de Vlissingse woningbouwplanning en de provinciale raming. Dit aanvullend afzetrisico is bij de 1e herziening 2023 geactualiseerd, op basis van de beschikbare cijfers en prognoses is dit aanvullend afzetrisico bij die herziening komen te vervallen.

Op basis van de 1e herziening 2023 bedroeg het totaal van de extra risicoreservering € 11,0 miljoen. Op basis van deze 2e herziening 2023 kan de totale risicoreservering aangepast worden naar € 10,1 miljoen.

Zie Tabel 9.7.1 Overzicht verliesvoorziening en risicoreservering (x € 1.000) aan het eind van deze paragraaf grondbeleid.

Risico's

Per plan is een risico-inventarisatie opgesteld. In deze inventarisatie zijn alle relevante risico's opgenomen inclusief eventuele beheersmaatregelen en is de (financiële) impact van deze risico's doorgerekend. Scenario 'laag' is de doorrekening van een variant van alle risico's waarin met name de impact op doorlooptijd, grondprijs en aantal te verkopen m² is verwerkt, waarbij gesteld is dat het resultaat van dit scenario 'laag' gelijk is aan of slechter is dan het totaal aan financiële impact van de risico-inventarisatie.

Binnen deze risico-inventarisaties is in ieder geval aandacht besteed aan een aantal belangrijke risico's:

- Kostenstijging / inflatie
- Woning- en bedrijventerreinplanning
- Stikstof
- Bodemverontreiniging (waaronder PFAS en Japanse duizendknoop)
- Netcongestie Zeeland

Kostenstijging / inflatie

Door de coronacrisis en met name de oorlog in Oekraïne hebben we de afgelopen jaren een sterke stijging gezien van de kosten en een tekort aan materialen. Dit heeft, samen met een beperkte beschikbaarheid van personeel, de planning en haalbaarheid van projecten onder druk. De huidige signalen zijn dat deze kostenstijging afvlakt, met name op het gebied van grond-, weg- en waterbouw. Met de parameters van de kostenstijging proberen we hier zo goed mogelijk op in te spelen. In scenario laag wordt rekening gehouden met een hogere stijging van de kosten en juist een daling van de opbrengsten.

Woning- en bedrijventerreinplanning

In 2022 en begin 2023 zijn in samenwerking met de provincie Zeeland en de Walcherse buurgemeenten de woningbouwplanning tot en met 2032 herijkt. Hierbij is gebruik gemaakt van de onderzoeken en prognose door Stec. De geplande woningbouw zoals die in de Vlissingse woningbouwplanning tot en met 2032 is opgenomen is lager dan de prognose van Stec. In de voorgaande jaren zou er juist een overcapaciteit gepland zijn in de Vlissingse woningbouwplanning en is er steeds op advies van Ecorys en de accountant een extra voorziening opgenomen voor een aanvullend afzetrisico. Gezien de nieuwe prognose en woningbouwplanning is er geen reden meer om deze extra voorziening te handhaven. Deze is dan ook bij de 1e herziening 2023 vervallen. Aan de andere kant zien we door de hogere kosten en stijgende rente de vraag naar woningen stabiliseren of afnemen. Ook vanwege de stikstofproblematiek komt de woningbouw tot vertraging. Dat kan juist weer een negatieve invloed hebben op de haalbaarheid van de woningbouwplanning. Daarom is in het scenario laag van de grondexploitaties een vertraging van het afzet tempo van de woningen doorberekend en is dit risico daarmee financieel afgedekt.

De bedrijventerreinplanning is provinciaal afgestemd en geeft geen aanvullend risico. Maar ook hier zien we door de hogere kosten en stijgende rente en ook de stikstofproblematiek dat bedrijven voorzichtig zijn waardoor de vraag naar bouwgrond stabiliseert of afneemt. Hier speelt nog een ander risico: netcongestie.

Stikstof

Bij de voorbereiding van ruimtelijke procedures wordt voor de gebruiksfase (dus voor de situatie wanneer de ontwikkeling is gerealiseerd) onderzoek uitgevoerd naar de stikstofdepositie op daarvoor gevoelige habitats in Natura 2000-gebieden en hoe zich dit verhoudt tot de al aanwezige stikstofdepositie.

- Voor woningbouwontwikkelingen binnen onze grondexploitaties blijkt, op basis van onderzoek dat tot op heden is uitgevoerd, dat op projectniveau geen toename van stikstofdepositie optreedt. Uit berekeningen moet blijken of dit ook voor nieuwe woningbouwontwikkelingen geldt. Indien de projecten

niet te omvangrijk zijn en deze dus geen grote verkeersgeneratie veroorzaken, is dit binnen de huidige wetgeving wel de verwachting.

- Voor bedrijfs- en andere niet woningbouwontwikkelingen zal afhankelijk van de uitkomsten van het onderzoek blijken of dit gevolgen heeft voor de vestiging van een bedrijf of andere niet zijnde woningbouwontwikkeling. Dit is sterkt afhankelijk van het type bedrijf dat zich op een bedrijventerrein wil vestigen en de activiteiten van een bedrijf.

Bodemverontreiniging (waaronder PFAS en Japanse duizendknoop)

In elke risico-inventarisatie is gekeken naar mogelijke extra bodemverontreiniging die niet via eerdere bodemonderzoeken kenbaar zijn geworden, hierbij wordt ook gekeken naar PFAS-verontreiniging of het aanwezig zijn van de Japanse Duizendknoop. Daar waar dit met onderzoek is aangetoond is de raming van de grondexploitatie bijgesteld, bijvoorbeeld in het Scheldekwartier en de Kenniswerf fase 1.

Netcongestie Zeeland

Het hoogspanningsnet in Zeeland heeft zijn maximale capaciteit bereikt. Daardoor komen aanvragen van nieuwe en zwaardere zakelijke aansluitingen op een wachtlijst. De specifieke gevolgen zijn nog niet helemaal duidelijk, maar voor sommige bedrijven kan dit ook een aanleiding zijn om nieuwe ontwikkelingen uit te stellen waardoor de vraag naar bouwgrond achterblijft.

Tabel 9.7.1 Overzicht verliesvoorziening en risicoreservering (x € 1.000)

Voorziening grondexploitaties	Verliesvoorziening			Risicoreservering		
	1e herziening 2023 +	aanpassing 2e herziening 2023	= voorziening 2e herziening 2023	1e herziening 2023 +	aanpassing 2e herziening 2023	= risico-reservering 2e herziening 2023
Scheldekwartier	107.291	-4.239	103.052	4.404	-257	4.147
- Aanvullend afzetrisico *				-	-	-
Souburg Noord	3.850	337	4.187	1.784	-236	1.548
Kenniswerf fase 1	11.133	-43	11.090	1.740	-148	1.592
Kenniswerf fase 2	3.961	-105	3.856	1.364	-187	1.177
Kenniswerf fase 3	2.127	-62	2.065	307	-73	234
Spuikom	5.218	-16	5.202	1.424	7	1.431
Vrijburg-West	3.625	-6	3.619	-	-	-
Totaal	137.205	-4.134	133.071	11.023	-894	10.129

* bij de 1e herziening 2023 is het aanvullend afzetrisico komen te vervallen. Voor de volledigheid is deze in dit overzicht nog opgenomen.

9.8 Reserves en voorzieningen

In deze paragraaf gaan we in op het beleid rondom de reserves en voorzieningen. Per reserve en voorziening geven wij inzicht in de omvang en mutaties.

Beleid

Wij bieden jaarlijks bij de programmabegroting in de paragraaf Reserves en voorzieningen inzicht in de vorming en besteding van de reserves en voorzieningen. Wij leggen hierbij de wijzigingen ten opzichte van de lopende beleid, voor zover deze vallen onder de exclusieve bevoegdheid van de raad, ter besluitvorming voor aan de raad. Incidenteel doen wij dit ook bij de bestuursrapportages.

Bij een voorstel voor de instelling van een bestemmingsreserve voor een investeringsvoornemen geven wij minimaal aan:

- a. het specifieke doel van de reserve;
- b. de voeding van de reserve;
- c. de maximale hoogte van de reserve; en
- d. de maximale looptijd.

Als een bestemmingsreserve voor een investeringsvoornemen binnen de aangegeven maximale looptijd niet heeft geleid tot een investering, valt de bestemmingsreserve vrij en voegen wij deze toe aan de algemene reserve.

Berekende rente

In de lijn van de regelgeving van het BBV (en onze financiële verordening) voegen we geen rente toe aan reserves en voorzieningen.

Ontwikkelingen

Op basis van het Artikel 12-rapport Vlissingen 2017-2018 heeft de beheerder van het gemeentefonds een beschikking afgegeven op basis waarvan voor de periode 2019-2029 wij de volgende aanvullende uitkeringen uit het gemeentefonds ontvangen:

- 2019: € 13.286.000;
- 2020 t/m 2028: € 7.000.000 per jaar;
- 2029: € 4.805.000.

Wij moeten in de periode 2020-2029 per jaar een passende bijdrage leveren aan de sanering van de algemene reserve ter hoogte van € 1,663 miljoen in 2020 en daarna vanaf 2021 jaarlijks geïndexeerd met 1,6%. In de jaren 2019, 2020 en 2021 hebben we vanuit het rekeningresultaat extra toevoegingen kunnen doen aan de algemene reserve.

Het overzicht van de reserves en voorzieningen over 2023 en 2024 staat op de volgende pagina.

Overzicht reserves:

(bedragen x € 1.000)	Stand per 1/1/23	Storting	Onttrekking	Stand per 31/12/2023	Storting	Onttrekking	Stand per 31/12/24
Algemene reserve (algemene dekkingsmiddelen)	-65.498	24.044	-12.720	-54.173	8.772	-2.781	-48.182
Totaal Algemene Reserves	-65.498	24.044	-12.720	-54.173	8.772	-2.781	-48.182
Programma Leefbaarheid							
Reserve bomruiming	2.078	-	-10	2.068	-	-10	2.058
Reserve geluidsaneringen	326	-	-	326	-	-	326
Reserve Visserijkade	259	337	-20	576	440	-	1.016
Reserve degeneratievergoeding glasvezel	1.110	658	-	1.768	-	-	1.768
Subtotaal programma 1	3.773	995	-30	4.738	440	-10	5.168
Programma Aantrekkelijke stad							
Reserve wind in de zeilen	2.753	244	-50	2.947	14.097	-500	16.544
Reserve maritiem e/o cultuur historische evenementen	-	100	-	100	100	-	200
Reserve omgevingswet	1.001	-	-	1.001	-	-	1.001
Reserve stadslandgoed Nieuwerve	250	-	-89	161	-	-	161
Subtotaal programma 2	4.004	344	-139	4.209	14.197	-500	17.906
Programma Sociale samenhang							
Reserve centrumtaken	35.625	-	-1.800	33.825	-	-	33.825
Reserve revitalisering accommodaties	652	660	-71	1.241	-	-71	1.170
Reserve opvang vluchtelingen	2.014	-	-	2.014	-	-557	1.458
Subtotaal programma 3	38.291	660	-1.871	37.080	-	-627	36.453
Programma Bestuur							
Reserve frictiekosten algemeen	834	-	-	834	-	-	834
Reserve organisatie doorontwikkeling	1.137	-	-543	594	-	-523	71
Reserve transitievisie	543	-	-	543	-	-	543
Subtotaal programma 4	2.515	-	-543	1.971	-	-523	1.448
Algemene dekkingsmiddelen							
Reserve GBE Aqua	5.298	5.000	-	10.298	9.294	-	19.593
Subtotaal programma algemene dekkingsmiddelen	5.298	5.000	-	10.298	9.294	-	19.593
Totaal Bestemmingsreserves	53.880	6.999	-2.583	58.297	23.931	-1.661	80.567

9.

Overzicht voorzieningen:

(bedragen x € 1.000)	Stand per 1/1/23	Dotatie	Verminde	Stand per 31/12/2022	Dotatie	Verminde	Stand per 31/12/24
Verliesvoorziening grondexploitaties	4.219	-	-	4.219	-	-	4.219
Voorziening pensioenbijdragen wethouders	3.970	-	-	3.970	-	-	3.970
Voorziening spaarverlof	847	-	-	847	-	-	847
Voorziening wachtgeld oud-bestuurders	232	-	-84	148	-	-84	64
Voorziening precario kabels en leidingen	3.835	-	-	3.835	-	-	3.835
Voorziening frictiekosten bibliotheek	236	-	-	236	-	-236	-
Totaal voorzieningen wegens verplicht risico	9.120	-	-84	9.036	-	-320	8.716
Voorziening onderhoud wegen	4.685	-	-	4.685	-	-	4.685
Voorziening onderhoud OV	67	-	-	67	-	-67	-
Voorziening onderhoud civ. kunstw.	175	-	-	175	-	-	175
Voorziening onderhoud kades	1.145	-	-	1.145	-	-	1.145
Totaal onderhoudsvoorzieningen	6.072	-	-	6.072	-	-67	6.005
Voorziening egalisatietarief GRP	6.906	2.828	-2.315	7.419	2.643	-3.050	7.012
Voorziening leges	350	-	-	350	-	-	350
Totaal voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is	7.256	2.828	-2.315	7.769	2.643	-3.050	7.362
Totaal voorzieningen	26.667	2.828	-2.399	27.095	2.643	-3.437	26.302
Totaal reserves en voorzieningen	15.049	33.871	-17.701	31.219	35.347	-7.879	58.687

9.8.1 Toelichting op de reserves en voorzieningen

Algemene reserve

De algemene reserve is ontstaan uit voor- en nadelige jaarrekening resultaten tot en met de jaarrekening 2022.

Reserve bomruiming

Deze reserve hebben we ingesteld voor het opsporen en ruimen van conventionele explosieven uit Wereldoorlog II binnen de diverse grondexploitaties. De mutaties op deze reserve zijn afhankelijk van uit te voeren bommenruiming. Voor explosievenonderzoek onttrekken we jaarlijks € 10.000 aan deze reserve.

Reserve geluidsanerding

Vanuit de vrijgevallen ISV middelen ad € 754.000 hebben we in 2019 een bestemmingsreserve voor geluidsandering gevormd. De reserve benutten we voor verplichtingen voor geluidsoverlast.

Reserve Visserijkade

Wij verhuren de kades van de Visserijkade aan bedrijven die zich aan de Visserijkade hebben gevestigd. Voor de dekking van het onderhoud van de Visserijkade, conform de collegenota kadeherstel Visserijkade, hebben we de bestemmingsreserve Visserijkade ingesteld. De huuropbrengsten (in 2024 € 440.000) uit verhuur van deze kade voegen wij jaarlijks aan de reserve toe.

Reserve degeneratievergoeding glasvezel

Wij hebben samenwerkingsovereenkomsten afgesloten met de glasvezelproviders. We maakten afspraken over herstel van de bestrating en het groen bij de aanleg van glasvezel. De oplevering van een aangelegd glasvezeltraject vindt pas plaats na goedkeuring door de gemeentelijk toezichthouder. De toezichthouder beoordeelt het opgeleverde straatwerk en laat indien nodig herstelwerkzaamheden opnieuw uitvoeren. Deze manier van werken zorgt ervoor dat we de veiligheid voor de weggebruikers borgen. Dit neemt niet weg dat er op termijn toch degeneratie van de bestrating kan optreden zoals verzakkingen waar de sleuven zijn gegraven. Om dit in de toekomst te kunnen herstellen innen wij dan ook degeneratiekosten waarmee wij later herstelwerkzaamheden kunnen uitvoeren.

De degeneratie van de verharding die op termijn optreedt is niet goed voorspelbaar. Dit maakt het lastig om een concrete planning op te stellen voor uit te voeren herstelwerkzaamheden. Daarom hebben we er voor gekozen om de ontvangen degeneratievergoeding van € 1,7 miljoen in een aparte reserve te zetten. Dit maakt het mogelijk om hier de degeneratie herstelwerkzaamheden mee te bekostigen. De genoemde 10 jaar is daarbij een inschatting van de termijn waarbinnen we het meeste straatwerk zullen moeten herstellen. Is eerder herstel nodig dan kan dit uiteraard ook.

Reserve wind in de zeilen

Het doel van deze reserve is de versterking van de sociaal economische structuur van de gemeente Vlissingen, enerzijds door de voortvarende uitvoering van het compensatiepakket Wind in de zeilen en anderzijds door in te zetten op aanpalende en ondersteunende projecten en processen voor de gewenste structuurversterking. Waaronder o.a. wordt verstaan (gedeeltelijke) financiering van de capaciteitsinzet voor de uitvoering van de fiches uit Wind in de zeilen, directe investeringen in sociaal-economische structuurversterkende projecten en co-financiering voor subsidietrajecten gericht op sociaal-economische versterking. De reserve hebben we gevoed met de rijksmiddelen die wij ontvingen voor het compensatietraject als vergoeding voor reeds gemaakte kosten. Daarnaast met de dividenden van GBE Aqua en ZEH (voorheen PZEM) die door de ontvlechting van Evides vrijkomen.

Reserve maritiem e/o cultuur historische evenementen

Conform raadsbesluit 1137935 is bij de vaststelling van de programmabegroting 2020 besloten tot vorming van deze reserve. De reserve voeden we jaarlijks met € 100.000 vanuit programma Aantrekkelijke stad.

Reserve omgevingswet

De reserve omgevingswet is gevormd bij de 2e bestuursrapportage 2022 en heeft als doel om de middelen die ter beschikking worden gesteld voor de implementatie van de Omgevingswet te reserveren. Afhankelijk van de planning worden de middelen die nodig zijn toegevoegd/onttrokken. In 2022 is € 334.000 uit de septembercirculaire bedoeld voor de voorziene transitiekosten voortvloeiend uit de `Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb), opzetten samenwerkingsarrangementen op regionaal niveau en compensatie kostenstijging en inflatie aan de reserve toegevoegd. Daarnaast is € 667.000 door vertraging in de uitvoering in 2022 niet besteed en ook aan de reserve toegevoegd. De omgevingswet moet uiterlijk in 2029 zijn geïmplementeerd.

Reserve stadslandgoed Nieuwerve

De reserve Stadslandgoed Nieuwerve is gevormd bij de 1e bestuursrapportage 2022 en heeft als doel om de middelen die ter beschikking zijn gesteld voor de planvorming van het Wind in de zeilen project JCV (Justitieel Complex Vlissingen) te reserveren. Afhankelijk van de planning worden de middelen die nodig zijn toegevoegd/onttrokken. In 2022 zijn vanwege vertraging bij de planvorming € 250.000 aan de reserve toegevoegd. De planvorming zal uiterlijk in 2024 worden afgerond.

Reserve centrumtaken

De reserve centrumtaken hebben we gevormd met als doel de middelen beschikbaar te houden voor de Zeeuwse taken Beschermd Wonen, Maatschappelijke Opvang en Vrouwenopvang.

Reserve revitalisering accommodaties

In 2019 vormden we deze reserve (RV 1079290). Doel van deze reserve is de uitvoering van het majeure project revitalisering gemeentelijk accommodatiebestand mogelijk te maken. De reserve voeden wij door

boekwinsten op verkochte accommodaties hieraan toe te voegen. De onttrekking is ter dekking van extra (onderhouds)kosten voor de revitalisering.

Reserve frictiekosten algemeen

Op basis van het Artikel 12-rapport 2017-2018 (blz. 33) heeft de inspecteur aangegeven dat wij van het resterend frictiebudget uit 2017 een bestemmingsreserve frictiekosten algemeen van € 1,2 miljoen mogen vormen voor frictiekosten voor de bezuinigingstrajecten. In de bijdrage van het gemeentefonds heeft de inspecteur rekening gehouden met deze bestemmingsreserve.

Reserve organisatie doorontwikkeling

Deze hebben we gevormd bij de 2e bestuursrapportage 2021. De reserve heeft een maximumomvang van € 2.000.000 en zetten we in om incidentele en onvoorziene knelpunten op te vangen. We bestemmen de reserve organisatieontwikkeling voor de mogelijke consequenties van de uitkomsten van het benchmarkonderzoek en onderzoek functiegebouw. De uitkomsten van deze benchmark kunnen bijvoorbeeld leiden tot het eerder aannemen van nieuwe medewerkers. Voordat de met pensioen gaande medewerker vertrekt nemen we de medewerker al aan (procyclisch werven). In 2023 onttrekken we een bedrag van € 154.000 uit deze reserve.

Reserve transitievisie

In de 1e bestuursrapportage 2022 vormden we deze reserve voor:

- het ontwikkelen en uitvoeren van de Transitievisie Warmte (TVW);
- het ontwikkelen van Wijk uitvoeringsplannen (WUP) als nadere uitwerking van de TVW
- het ondersteunen, uitbreiden initiëren van energieloketten.

Reserve GBE Aqua

Deze reserve GBE Aqua heeft een 'beklemd' karakter en staat tegenover een financieel vast actief tot hetzelfde bedrag. Als onderdeel van Wind In de Zeilen zijn de aandelen Evides ontvlochten uit PZEM en is deze reserve GBE Aqua ontstaan welke naar verwachting op gaat lopen tot bijna € 22 miljoen.

Nadere toelichting: Als onderdeel van Wind In de Zeilen zijn de aandelen Evides 'ontvlochten' uit PZEM voor € 380 miljoen en overgenomen door een daar specifiek voor opgerichte BV GBE Aqua. Het dividend van PZEM dat we ontvangen moeten we als kapitaalstorting doorstorten voor de aflossing van de door GBE Aqua aangegane geldlening voor aankoop van de aandelen Evides. Deze kapitaalstorting verantwoorden we als financieel vast actief in onze balans. Hiertegenover staat deze reserve die jaarlijks op gaat lopen totdat de lening van € 380 miljoen welke GBE Aqua is aangegaan is afgelost. In onze balans ontstaat een financieel vast actief van bijna € 22 miljoen (zijnde 5,76 % van de waardering van GBE Aqua) waar deze 'beklemd' reserve tot eveneens bijna € 22 miljoen tegenover komt te staan. Bij eventuele verkoop van GBE Aqua zouden deze middelen daadwerkelijk beschikbaar komen.

Voorzieningen:

Verliesvoorziening grondexploitaties

Dit betreft de negatieve stand van de grondexploitaties na verrekening met de verliesvoorziening. Bij het vaststellen van de herziening grondexploitaties voor de jaarrekening wordt deze voorziening gemuteerd.

Voorziening pensioenbijdragen wethouders

Deze voorziening vormden wij om te voldoen aan de verplichting tot het uitbetalen van wethouderspensioneringen bij pensionering.

Voorziening spaarverlof

De voorziening hebben wij in 2022 conform de BBV gevormd voor de gespaarde verlofuren van de medewerkers.

Voorziening wachtgeld oud-bestuurders

Deze voorziening betreft de verplichtingen inzake het uitbetalen van wachtgeld aan oud-bestuurders conform het BBV.

Voorziening precario kabels en leidingen

Deze voorziening vormden we in 2017 voor het risico dat we een gedeelte van de precario over kabels en leidingen wellicht niet kunnen heffen op basis van een uitspraak van het Hooggerechtshof. Het gaat om de reeds geïnde precario over 2016 tot en met 2021 voor in totaal € 3.834.501 wat we wellicht moeten terugbetalen.

Voorziening frictiekosten bibliotheek

Deze in 2017 gevormde voorziening was voor verplichtingen uit hoofde van het afstoten van het pand 't Spui bibliotheek. Dit was voor de bezuinigingen van de bibliotheek in het kader van bezuinigingen op cultuur. In 2024 zal dit financieel worden afgewikkeld.

Voorziening achterstallig onderhoud

In 2018 vormden wij deze voorziening. Dit was omdat wij een aanvullende uitkering uit het gemeente fonds ontvingen in het kader van het art.12-traject met betrekking tot boekjaar 2017. De inspecteur heeft deze middelen specifiek geoormerkt voor werkzaamheden met betrekking tot het achterstallig onderhoud van een aantal benoemde kapitaalgoederen. Het betreft achterstallig onderhoud voor wegen, openbare verlichting, civiele kunstwerken en kades.

Voorziening tariefsegalisatie GRP

In het kader van het nieuw verbreed rioleringsplan is gekozen om de achterstand van het onderhoud van de riolering volgens het nieuw VGRP in te lopen door gefaseerde extra investeringen in 14 jaar in combinatie met aanpassing van de tariefstelling en een tariefegalisatievoorziening.

Voorziening leges

In 2021 ontvingen we leges voor een aantal grote projecten waarvoor het werk in latere jaren ligt. Daarom vormden wij vanuit het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) hiervoor een voorziening. Dit betreft voornamelijk de bouw van de zeelantoren en hotel Brittania.

9.9 Majeure projecten

Majeure projecten dragen vaak bij aan meerdere bestuurlijke programma's uit de programmabegroting. Deze projecten hebben in de regel een meerjarige termijn. Door de informatie per jaar gefragmenteerd op te nemen in de diverse programma's ontstaat geen transparant meerjarig beeld van het betreffende majeure project dat meestal in deelprojecten wordt uitgevoerd.

Een paragraaf biedt bij uitstek de mogelijkheid dat transparante beeld op raadsniveau te verschaffen. In deze paragraaf brengen we per majeure project de informatie in beeld die relevant is voor de raad en waarop de raad ook invloed kan uitoefenen met het nemen van bestuurlijke besluiten. Duidelijk wordt dan ook op welke wijze de majeure projecten een aandeel hebben in de realisatie van de in de afzonderlijke programma's beoogde maatschappelijke effecten.

In deze paragraaf zijn de volgende majeure projecten opgenomen:

- Scheldekwartier.
- Revitalisering gemeentelijk accommodatiebestand.
- Implementatie Omgevingswet.

Hieronder gaan we nader in op de afzonderlijke majeure projecten en wat er met name het komende begrotingsjaar staat te gebeuren.

Scheldekwartier

Projectnaam	Scheldekwartier
Datum vastgestelde opdracht	- Ontwikkelingsvisie Scheldekwartier, december 2016. - Jaarlijks de eerste herziening grondexploitatie Scheldekwartier. - Jaarlijks de tweede herziening grondexploitatie Scheldekwartier met jaarplan. - Diverse deelbesluiten.
Verantwoordelijke bestuurder	Wethouder Cracau
Coalitieakkoord	De eerder ingezette lijn wordt onverminderd voortgezet.
Doelstelling project	In 2030 is de herstructurering van het Scheldekwartier als levendig, duurzaam en maritiem stadsdeel afgerond, waarbij de rijke industriële geschiedenis voelbaar en beleefbaar is. Het nieuwe stadsdeel maakt de stad compleet. Het Scheldekwartier omvat circa 1600 woningen, 28.000 m ² b.v.o. commerciële en niet-commerciële voorzieningen(waaronder een school), een nieuwe ontsluiting van de stad, een nieuwe dokbrug, nieuw aangelegde kades en een stadshaven.
Relatie met andere programma's	Dit omvangrijke project, een nieuw hart van de stad, heeft relaties met alle 4 de programma's (Leefbaarheid, Aantrekkelijke Stad, Sociale Samenhang en Bestuur). Daarbij moet gedacht worden aan: <ul style="list-style-type: none"> ■ Realisatie 200 sociale huurwoningen, gekoppeld aan verdunning elders in de stad. ■ Bouw woonzorg centrum Scheldehof. ■ Realisatie kindcentrum. ■ Realisatie van een groot, duurzaam en toekomstbestendig woningbouwcontingent voor een verscheidenheid aan doelgroepen. ■ Areaaluitbreiding (35% van het Scheldeterrein wordt nieuwe openbare ruimte). ■ Veiligheid (Waterkerende functie kades, sociale veiligheid in het hele gebied, verkeersontsluitingen, bodemverontreinigingen en explosieven). ■ Bereikbaarheid (hoofdontsluiting bestaande stad, bereikbaarheid, nieuwe kansen en routes collectief vervoer, nieuwe parkeervoorzieningen). ■ Er is plaats voor diverse culturele evenementen. ■ Toerisme en Economie (realisatie recreatiewoningen, stadshaven, evenementen, etc.).
Onderverdeling naar deelprojecten	De volgende hoofdonderwerpen krijgen in 2024 een plaats: <ul style="list-style-type: none"> ■ Woonrijpmaken nieuwe openbare ruimte (gefaseerd). ■ Grondverkopen conform grondexploitatie. ■ Realisatie bouwprogramma conform programmering. ■ Voorbereiding en marktgang nieuwe deelplots woningbouw. ■ Ruimtelijke procedures. ■ Afronding cascoherstel Machinefabriek en uitwerking herbestemming. ■ Afspraken provincie over talud kade (bunkerboot, verwerving). ■ Voorbereiding nieuwbouw kindcentrum. ■ Voorbereiding realisatie parkeergarage in Machinefabriek ■ Herstellen Basaltkade.
Projectplanning	<ul style="list-style-type: none"> ■ Inrichting (vm. sloop)Helling Kop van het Dok. ■ Bouw Broederband, Aan de Singel, Koperslagerij, Kop Keersluis, Touwslagerij en De Admiraliteit. ■ Oplevering bouw deelfases Koperslagerij, Broederband en Dempo, deelfases Touwslagerij. ■ Voorbereiding start nieuwe deelplots Blok D Timmerplein en Postkantoor. ■ Cascoherstel Machinefabriek oplevering. ■ Planvorming herbestemming Machinefabriek. ■ Opstellen visie omgeving hoofdkantoor Damen-KSG eo. ■ Ruimtelijke procedures Plot Postkantoor, Machinefabriek en hoofdkantoor KSG.
Mijlpaal	In 2024 bereiken we de volgende mijlpalen: <ul style="list-style-type: none"> ■ Vaststelling eerste herziening grondexploitatie 2024. ■ Vaststelling tweede herziening grondexploitatie 2024.

Projectnaam	Scheldekwartier
	<ul style="list-style-type: none"> ■ Oplevering cascoherstel Machinefabriek en aanvang realisatie parkeergarage Machinefabriek. ■ Start bouw Kop Keersluis, Touwslagerij, De Admiraliteit. ■ Oplevering openbare ruimte De Helling. Oplevering De Dempo en de Koperslagerij fase 1. ■ Vaststelling bestemmingsplannen Postkantoor (Steenen Beer) en Machinefabriek
Ontwikkelingen welke het project kunnen beïnvloeden	<ul style="list-style-type: none"> ■ Technische tegenvallers en verrassingen in de bodem. ■ Ontwikkelingen op de woningmarkt. ■ Ontwikkeling stijgende bouwkosten en stagnerende VON-verkooprijzen. ■ Gevolgen PAS en PFAS. ■ Vertraagde besluitvorming Machinefabriek. ■ Steeds groter groep bewoners met directe belangen in het Scheldekwartier.
Risico's	<ul style="list-style-type: none"> ■ Onderlinge afhankelijkheid: problemen op een vlak hebben onmiddellijk effect op andere terreinen. ■ Bezwarenprocedures bestemmingsplannen kan tot vertragingen leiden. ■ Vraag naar woningen kan teruglopen, maar kan ook sterk stijgen (wispelturige markt). ■ Bouwkosten stijgen tot problematische proporties. ■ Het lukt niet tijdig een sluitende businesscase Machinefabriek te maken.
Uitvoering begrotingsjaar	<ul style="list-style-type: none"> ■ 2023 en verder (t/m 2030).
Wat wordt opgeleverd	<p>In 2024:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Woonrijp opleveren Helling, cascoherstel Machinefabriek. ■ deelfases Koperslagerij en Touwslagerij. ■ Ruimtelijke procedures Postkantoor en Hoofdkantoor KSG.
Financiën	<ul style="list-style-type: none"> ■ In de Grex Scheldekwartier worden opbrengsten en kosten geraamd. ■ Twee maal per jaar herziening van de grondexploitatie middels besluitvorming door de gemeenteraad.

Revitalisering gemeentelijk accommodatiebestand

Projectnaam	Revitalisering gemeentelijk accommodatiebestand
Datum vastgestelde opdracht	Raadsbesluit 13 september 2018.
Verantwoordelijke bestuurder	Wethouder Bertijn
Coalitieakkoord	Doelstellingen uit het Coalitieprogramma "Samen zijn we Vlissingen": <ul style="list-style-type: none"> ■ Werken, leven, recreëren. ■ Iedereen in Vlissingen voelt zich zo goed mogelijk en kan meedoen in de samenleving d.m.v. welzijn, sociale contacten en activiteiten. ■ Welzijn voor iedereen. ■ Versterken culturele infrastructuur. ■ Onderzoeken kansen en mogelijkheden Machinefabriek.
Doelstelling project	Raadsbesluit 30 sept. 2021: "Voor het einde van 2026 hebben we een beheersbaar, onderhouden en vitaal gemeentelijk accommodatiebestand inclusief een structurele totale bezuiniging van € 1,5 miljoen op de totale exploitatiekosten van gemeentelijke accommodaties."
Relatie met andere programma's	Dit project heeft een relatie met de volgende programma's: <ul style="list-style-type: none"> ■ Programma 2: De aantrekkelijke stad (wonen, bouwen, cultureel erfgoed). ■ Programma 3: Sociale samenhang (primair programma: onderwijs, sport, welzijn en cultuur). ■ Programma 4: Bestuur (passen op het geld en samenwerken met inwoners en ondernemers).
Onderverdeling naar deelprojecten	Onderverdeling naar deelprojecten : <ul style="list-style-type: none"> ■ Nieuwbouw multifunctionele (sport)accommodaties (focus op ontwikkeling en realisatie van nieuwe accommodaties, rekening houdend met andere projecten zoals onderwijshuisvesting centrum Vlissingen). ■ Aanpassen en verduurzamen te behouden accommodaties (focus op wegwerken achterstallig onderhoud, verduurzaming en mogelijke aanpassingen als gevolg van andere/meer gebruikers). ■ Verkoop en/of sloop overige accommodaties (focus op afstoten niet langer gebruikte, niet rendabel te maken, door overige ontwikkelingen overbodige accommodaties inclusief begeleiding planvorming). ■ Organisatie accommodatiebeheer (focus op interne organisatie, structuur, financiën, bemensing etc. om na afronding van het project klaar te zijn voor adequaat beheer- en onderhoud van het nieuwe accommodatiebestand).
Projectplanning	<ul style="list-style-type: none"> ■ Uiterlijk tweede kwartaal 2024 zal het college een uitvoeringsagenda ter besluitvorming worden aangeboden waarin de plannen zijn vertaald naar concrete uitvoeringsmaatregelen. ■ In 2024 continueren we de voorbereiding van de bouw van een sporthal op de locatie Weyevliet en een sportzaal in het Scheldekwartier. ■ Het overleg met de toekomstige en huidige gebruikers wordt gecontinueerd en alle huidige gebruikers zijn geïnformeerd naar aanleiding van het besluit op 30 september 2021. ■ Met een aantal gebruikers worden specifieke afspraken gemaakt over het slimmer, beter en ook goedkoper inzetten van onze accommodaties; en/of het op termijn verhuizen naar een nieuwe accommodatie. ■ In 2024 wordt verder toegewerkt naar een integraal georganiseerd accommodatiebeheer en –exploitatie: met als doel om vanuit één centrale accommodatie het beheer voor alle accommodaties te verrichten. Er wordt in overleg meer aan de gebruikers overgelaten. De gemeente legt zich meer toe op haar kerntaak (minder ontzorgen).
Mijlpaal	In 2024 bereiken we de volgende mijlpalen: <ul style="list-style-type: none"> ■ In 2024 stellen we het programma van eisen voor de sportzaal in de Machinefabriek op en gaan hiervoor in gesprek met de beoogd gebruikers. ■ In 2024 stellen we het programma van eisen voor de nieuwe sporthal Weyevliet en gaan hiervoor in gesprek met de gebruikers.

9.

Projectnaam	Revitalisering gemeentelijk accommodatiebestand
	<ul style="list-style-type: none"> ■ In het tweede kwartaal is er een geactualiseerde projectplanning opgesteld die vertaald is naar een uitvoeringsplanning.
Ontwikkelingen welke het project kunnen beïnvloeden	<ul style="list-style-type: none"> ■ Scheldekwartier: ontwikkeling Brede school en ontwikkeling Machinefabriek. ■ Woningbouwafspraken i.r.t. vrijkomende locaties/af te stoten accommodaties. ■ Project Kapitaalgoederen up to date (inlopen achterstanden en op niveau brengen beheer en onderhoud).
Risico's	<ul style="list-style-type: none"> ■ Onrust bij gebruikers: adequate communicatie en besluitvorming. ■ Markontwikkelingen: ■ Gevolg voor potentiële opbrengsten. ■ Stijging van de kosten voor onderhoud en nieuwbouw. Volgen en bijsturen indien nodig.
Uitvoering begrotingsjaar	<ul style="list-style-type: none"> ■ 2024 en verder (t/m 2027).
Wat wordt opgeleverd	<p>In 2024:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Een programma van eisen voor de nieuwbouw van een sportzaal in het centrum dat is opgesteld in overleg met de nieuwe gebruikers. ■ Een programma van eisen voor de bouw van de sporthal Weyevliet. ■ Een door het college vastgestelde uitvoeringsplanning waarin de uitvoering van dit project is geactualiseerd en concreet is uitgewerkt.
Financiën	<ul style="list-style-type: none"> ■ Voor de duur van het project is een bestemmingsreserve gevormd die gevoed wordt door de boekwinsten van af te stoten accommodaties. Uit deze reserve worden de frictiekosten (waaronder in- en externe projectkosten) m.b.t. het project betaald.

Invoering omgevingswet

Projectnaam	Invoering omgevingswet
Datum vastgestelde opdracht	<ul style="list-style-type: none"> ■ Projectvoorstel Implementatie Omgevingswet vastgesteld door het college d.d. 18 april 2017. ■ Collegeopdracht d.d. 14 januari 2020. ■ Projectopdracht directie d.d. 25 juni 2020. ■ Projectplan (AOG) 10 november 2020 (verseonnr:123648)
Verantwoordelijke bestuurder	Wethouder Bertijn
Coalitieakkoord	De Omgevingswet wordt ingevoerd. We willen doeltreffend samenwerken met landelijke en regionale partners die verbonden zijn aan o.a. het Deltaprogramma en de Nationale Omgevingsvisie van het Rijk (NOVI). We werken in navolging van de Omgevingswet aan een Omgevingsvisie, die in 2024 wordt vastgesteld.
Doelstelling project	<p>De doelstelling van dit project is om de Omgevingswet binnen de gemeentelijke organisatie (intern) van Vlissingen te implementeren, in nauwe samenwerking met de andere (Walcherse en Zeeuwse) overheden.</p> <p>Het project is afgerond wanneer de gemeente als geheel (raad, college, ambtelijke organisatie) haar verantwoordelijkheden en bevoegdheden ten aanzien van de fysieke leefomgeving invult volgens en in de geest van de Omgevingswet. En voor onze inwoners, organisaties en ondernemers duidelijk is hoe en waar ze informatie over de fysieke leefomgeving kunnen vinden en gemakkelijk een omgevingsvergunning kunnen aanvragen.</p>
Relatie met andere programma's	Alle programma's. De Omgevingswettrefte alle organisatieonderdelen: er wordt in de fysieke leefomgeving ook een relatie gelegd met gezondheid en veiligheid. Ook gaat het over de dienstverlening van onze organisatie, specifiek voor initiatieven en ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving, klein en groot.
Onderverdeling naar deelprojecten	<p>Deelprojecten:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Aansluiting digitaal loket (DSO). ■ Omgevingsvergunning (in 8 weken). ■ Omgevingsvisie. ■ Omgevingsplan. ■ Andere manier van werken (deelproject in 2019 opgeheven). ■ Samenwerking (op het Walcherse en provinciebreed). ■ De raad Omgevingswet-proof. ■ Impactanalyse.
Projectplanning	De inwerkingtreding van de Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging voor het bouwen is reeds 6x uitgesteld. Momenteel staat de datum van inwerkingtreding gepland op 1 januari 2024. De Omgevingsvisie zal volgens de Omgevingswet in 2024 vastgesteld moeten worden. Het Omgevingsplan dient uiterlijk eind 2032 gereed te zijn en zal gebiedsgericht en themagericht, gefaseerd, tot stand komen. Tot die tijd is er van rechtswege een tijdelijk Omgevingsplan, bestaande uit vigerende ruimtelijke plannen, enkele gemeentelijke verordeningen en de bruidsschat.
Mijlpaal	<ul style="list-style-type: none"> ■ Inwerkingtreding Omgevingswet 1 januari 2024. ■ Geplande vaststelling Omgevingsvisie eerste kwartaal van 2024. ■ Ontwerp 1e deelplan (Kenniswaerf / Stationsgebied) Omgevingsplan ter inzage (derde / vierde kwartaal). ■ Ontwerp Omgevingsplan 1.0 (Binnenhavens) ter inzage eerste kwartaal van 2024.
Ontwikkelingen welke het project kunnen beïnvloeden	<ul style="list-style-type: none"> ■ Gebrek aan menskracht kan de voortgang van het project vertragen. ■ Juridische complexiteit van de nieuwe wetgeving en beperkte ervaringen van koplopende andere gemeenten, kunnen de voortgang vertragen: het is geen standaard implementatie maar pionierswerk dat in de loop van de tijd verder aangepast en verbeterd wordt. Dat geldt voor alle gemeenten.
Risico's	<ul style="list-style-type: none"> ■ Het uit blijven voeren van zogenaamde Indringende Keten testen dient er voor te zorgen dat voor de inwerkingtreding de software getest is, ermee geoefend is en de inrichting aansluit bij de gebruikers. De korte tijd om te testen en te oefenen brengt een risico met zich wanneer er per 1 januari 2024 daadwerkelijk gewerkt moet gaan worden met de software.

Projectnaam	Invoering omgevingswet
	<ul style="list-style-type: none"> ■ Beperkte menskracht binnen de organisatie om de transitie tot stand te brengen kan tot vertraging leiden. Daarnaast zijn een aantal nieuwe rollen, die volgen uit de implementatie van de Omgevingswet, nog niet ingevuld.
Uitvoering begrotingsjaar	2019 (aanvang), 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025. Daarna de werkzaamheden in de lijnorganisatie oppakken. Mogelijk dat na inwerkingtreding een deel van de werkzaamheden vanaf 2024 terug in de lijn gezet te worden, zoals het vergunningverleningsproces. Daarover dient echter ten tijde van het opstellen van deze begroting nog besluitvorming plaats te vinden. Delen van het project die doorlopen na de inwerkingtreden per 1 januari 2024 zijn oplevering van omgevingsvisie 1.0 in het eerste kwartaal van 2024 en het omgevingsplan uiterlijk in 2032.
Wat wordt opgeleverd	<ul style="list-style-type: none"> ■ Inwerkingtreding Omgevingswet. ■ Ontwerp omgevingsvisie. ■ Omgevingsplan.
Financiën	<p>1. Legesinkomsten - Eerder - in de vorige raadsperiode - hebben we al vastgesteld dat we naar verwachting structureel minder inkomsten hebben op de leges voor vergunningen van jaarlijks € 244.000. Daar houden we in de begroting rekening mee. Het uitgangspunt voor de nieuwe legesverordening op het gebied van vergunningen, die op 1 januari 2024 in werking treedt, is maximale kostendekkendheid.</p> <p>2. Tegemoetkoming van het Rijk In de ALV van de VNG op 14 juni 2023 zijn de volgende aangenomen waarin het rijk verzocht wordt om structureel financiële middelen beschikbaar te stellen en daarnaast incidentele middelen. Dit ter compensatie van de extra benodigde capaciteit om de Omgevingswet succesvol te kunnen implementeren.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ De motie Hoeksche Waard "Bijdrage structurele financiële middelen van het Rijk voor de uitvoering van de Omgevingswet" ■ De motie De Bilt ea "Duidelijkheid over beschikbare financiële middelen voor de invoeringskosten Omgevingswet" ■ De motie Oostzaan "financiering bodemtaken door gemeenten na invoering omgevingswet" <p>Zodra duidelijk wordt hoe het rijk hiermee omgaat kan dit impact hebben op de nu gereserveerde middelen ter invoering van de Omgevingswet.</p> <p>3. Kaderbrief De Projectgroep "Omgevingswet" signaleert bij het opstellen en voorbereiden van de processen benodigd voor succesvolle inwerkingtreding van de wet per 1 januari 2024 dat er nieuwe taken en rollen ontstaan. Te weten Toepasbare regelspecialist (nieuwe rol), Case manager (nieuwe rol), Functioneel beheer (extra capaciteit), Veranderkundige (nieuw). Ook onze buurgemeenten en VNG concluderen dat de Omgevingswet gemeenten veel meer geld gaat kosten dan tot nu toe door het Rijk is voorgespiegeld. Op moment van schrijven van de begroting 2024 heeft nog geen definitieve besluitvorming plaats gevonden over het toekennen van deze aanvraag.</p>

9.10 Taakstellingen

Binnen de begroting zijn debezuinigingstaakstellingen voor sportbeleid/accommodaties en organisatieontwikkeling opgenomen. Deze taakstellingen worden in de loop van de tijd ingevuld respectievelijk binnen de begroting geëffectueerd.

Voor de volledigheid is ook de taakstelling zoals opgelegd door de Art 12-inspecteur in het overzicht opgenomen. Om een beter inzicht te houden in de verloop van deze taakstelling is de resterende taakstelling niet verwerkt in de exploitatiecijfers.

In de huidige economische tijden hebben bijna alle gemeenten te maken met bezuinigingsoperaties, takendiscussies en financiële onzekerheden, zoals bijvoorbeeld de decentralisaties van rijkstaken. De paragraaf "taakstellingen" heeft als doel het inzicht in de financiële positie te verbeteren, door meer inzicht te geven in de taakstellingen op alle programma's.

In deze paragraaf wordt een overzicht gegeven van de resterende nog in te vullen taakstellingen

bedragen * € 1.000		2024	2025	2026	2027
Resterende taakstellingen					
Programma 3: Sociale Samenhang	sportbeleid/ accommodaties	682	682	683	683
Overzicht Overhead	organisatieontv	230	250	250	250
Resterende taakstellingen		912	932	933	933

Sportbeleid/accommodaties

De resultaten die naar verwachting in 2024 behaald zullen worden, voor wat betreft de taakstelling vanuit het majeure project Revitalisering gemeentelijk accommodatiebestand, zijn o.a. de verkoop van de welzijnsaccommodaties het Zwaantje, gelegen aan de Kromwegesingel te Oost-Souburg met een verwachte verkoopopbrengst van € 250.000. Ook wordt verwacht dat het voormalig Archief definitief verkocht wordt met een verkoopresultaat van € 660.000. Ook kan de voorgenomen verkoop van de accommodatie Razzmatazz verder worden voorbereid.

De sloop van de voormalig Fransiscusschool (Flamingoweg 51) zal in 2023 gerealiseerd worden en is als extra onttrekking in 2023 opgenomen. Daarnaast wordt verwacht dat gymzaal Van Duyvenvoorde in 2024 gesloopt wordt (start voorbereiding 2023) en ook de accommodatie Westervicht 66 (locatie kinderopvang) gesloopt zal worden. De voortgang van de nieuw te realiseren sportzaal Weyevliet en de ontwikkeling van de Machinefabriek is van invloed op de herhuisvesting van de huidige gebruikers in deze nieuwe accommodaties en de daarmee samenhangende afstootbare accommodaties zoals bijvoorbeeld Baskensburg."

Organisatieontwikkeling

Met de agenda voor herstel en de taakstellingen organisatie waren aanzienlijke taakstellingen opgenomen. Er is structureel bezuinigd op organisatiekosten als verzekering, abonnementen, catering en kerstpakketten. De realisatie van deze taakstelling hangt nauw samen met de nieuwbouw Stadbeheer (geraamde oplevering eind 2024) en de implementatie van Procesondersteunende digitalisering zoals o.a. Purchase2Pay (implementatie begin 2024).

9.11 Wind in de Zeilen

Op 26 juni 2020 is het bestuursakkoord Wind in de Zeilen (Compensatiepakket Marinierskazerne) ondertekend door het Rijk, de gemeente Vlissingen, het Waterschap Scheldestromen en de Provincie Zeeland. Met dit akkoord heeft het Rijk zich verplicht tot het doen van concrete (financiële) bijdragen op de diverse beleidsonderdelen zoals opgenomen in de fiches in het rapport Wind in de Zeilen. Op een aantal fiches ligt de uitvoeringsverantwoordelijkheid en –regie bij de gemeente Vlissingen. De uitvoering daarvan is opgenomen in de verschillende programma's in deze begroting. In deze paragraaf geven we aan wat we voor die fiches in 2024 doen. Bij de overige fiches, waarvan Vlissingen geen actiehouders is, zijn we ambtelijk en bestuurlijk (via de Stuurgroep Wind in de zeilen) wel betrokken, maar hebben we nagenoeg geen uitvoerende taken. Voor de gedetailleerde voortgang op alle fiches wordt verwezen naar de 6e voortgangsrapportage (24 mei 2023) van uitvoeringsregisseur Siebe Riedstra.

Op grond van het bestuursakkoord Wind in de Zeilen heeft Vlissingen de volgende bijdragen (inclusief BTW) ontvangen : Fiche 1D Kenniswerf fysieke ontwikkeling Kenniswerf: € 15 miljoen; Fiche 1E Bereikbaarheid-Stationsgebied: € 5,0 miljoen; Fiche 1I Arbeidsmarkt: € 1,0 miljoen; Fiche 1J Aardgasvrije wijken: € 4 miljoen.

Fiche	Omschrijving	Actiehouder	Wat gaat het College daarvoor doen in 2024?
1A Compensatie gemaakte kosten / overdracht gronden	Overdracht gronden	Rijk, provincie Zeeland en gemeente Vlissingen	
1B Law Delta	Justitieel Complex Vlissingen (JCV)	Rijk, provincie Zeeland en gemeente Vlissingen	
	Strategisch kenniscentrum georganiseerde en ondermijnende criminaliteit (SKC)	Ministerie van Justitie en Veiligheid	
1C Delta Climate Centre	Delta Climate Centre (DCC)	Founders onderwijsinstellingen	
1D Ontwikkeling Kenniswerf	Kenniswerf	Gemeente Vlissingen	- Vaststellen ontwikkelvisie Kenniswerf in co-creatie met HZ, Scaldia en Dockwize. -In vervolg op de Wet voorkeursrecht gemeenten en het voorbereidingsbesluit verwerft het college actief percelen op basis van een gekozen strategie. -Opstellen Kennis & Innovatieagenda voor de Hotspot voor Delta Innovatie en bepalen van strategie naar aanleiding van de Ontwikkelvisie Kenniswerf. Zie ook 4.2.2 Economische Ontwikkeling van het programma Aantrekkelijke Stad voor meer informatie.
1E Investeringsfonds	Versterken investeringsfonds Zeeland	Provincie Zeeland	
1F Bereikbaarheid	Aanpassing dienstregeling NS	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat	
	Stationsgebied Vlissingen	Gemeente Vlissingen	Door gebrek aan ambtelijke capaciteit heeft het Masterplan in 2023 substantiële vertraging opgelopen. Om verdere

			vertraging richting de uitvoering van de kwaliteitsimpuls te voorkomen zal in overleg met de directe stakeholders de planvormingsfase worden heroverwogen.
	Slimme mobiliteit	Provincie Zeeland	
	Rail Gent-Terneuzen	Provincie Zeeland met North Sea Port	
1G Industrie en haven	1G Onderzoeken naar financiële versterking North Sea Port, naar 380 kV, naar Waterstofhub en naar CCS/CCU	North Sea Port en Min EZK	Onderzoeken opgeleverd en daarmee is het fiche afgerond.
1H Zorg: Opleidingsplaatsen	Toekomstgerichte zorginfrastructuur	Zeeuwse Zorg Coalitie	Zie ook 5.2.15 Volksgezondheid van het programma Sociale Samenhang voor meer uitleg over het fiche zorg.
1H Zorg: Zorginfrastructuur	Huisartsen/Physician assistants	Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport	Zie ook 5.2.15 Volksgezondheid van het programma Sociale Samenhang voor meer uitleg over het fiche zorg.
1H Zorg: Gezondheidscentrum	Kerngezondheidscentra Vlissingen	CZ in samenwerking met gemeente Vlissingen	We voeren met partners het inhoudelijk concept Kerngezond in, in drie samenwerkingsverbanden in Vlissingen. Zie ook 5.2.15 Volksgezondheid van het programma Sociale Samenhang voor meer uitleg over het fiche zorg.
1I Werkzoekenden naar werk in de regio	Arbeidsmarktregio Zeeland	Gemeente Vlissingen	De omscholingstrajecten zijn begonnen in 2020. Omdat de effecten tot nu toe onvoldoende zijn, start er in 2024 een project om de omscholings- en ontwikkeltrajecten verder vorm te geven. Op deze wijze verbetert de in-, door- en uitstroom. (zie 5.3 programma Sociale Samenhang).
1J Aardgasvrije wijken	Proeftuin aardgasvrije wijk	Gemeente Vlissingen	De subsidie is ontvangen en daarmee is het fiche afgerond. De uitvoering van het project Aardgasvrije Wijk Vlissingen is nu belegd in de lijnorganisatie van de gemeente Vlissingen. Voortgang verloopt via de planning en control cyclus van de gemeente.
1K Ontvlechten Evides en PZEM	Ontvlechten Evides en PZEM	Provincie Zeeland	Ontvlechting is geëffectueerd en daarmee is het fiche afgerond.

9.12 Wet Open Overheid (WOO)

De Wet open overheid (Woo) is op 1 mei 2022 in werking getreden ter vervanging van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). Het grootste verschil tussen de Woo en de Wob is de verplichting om overheidsinformatie actief openbaar te maken. Wat betreft de passieve openbaarmaking (openbaarmaking op verzoek) is de Woo niet veel gewijzigd.

Actieve openbaarmaking gebeurt op basis van 11 informatiecategorieën voor de gemeente (zie onderstaande opsomming). Deze categorieën treden gefaseerd in werking bij Koninklijke besluiten op nog nader te bepalen datum. De publicatie dient plaats te vinden door middel van een digitale infrastructuur die door de minister van BZK in stand wordt gehouden.

Aanvankelijk is in 2022 bij de ontwikkeling van de verplichte digitale infrastructuur uitgegaan van een oplossing waarbij de informatie centraal zou worden opgeslagen. De minister heeft echter besloten te kiezen voor een eenvoudiger en snellere te realiseren oplossing; een verwijsindex met een zoekfunctie. De verwijsindex (woo-index) verwijst naar documentcollecties die door gemeenten en andere overheden op internet zijn gepubliceerd. Dit betekent dat gemeente Vlissingen zelf een publicatieportaal moet implementeren. In de komende periode verkennen wij daarom de mogelijkheden voor het publiceren van informatie vanuit de Woo op de gemeentelijke website en mogelijke alternatieven.

Sinds de Woo in werking is getreden is het aantal Woo verzoeken in de gemeente toegenomen. We zien dat om meer informatie wordt gevraagd dan nu al wordt gepubliceerd. Dit betekent dat de Woo aandacht heeft onder belanghebbenden van Vlissingen en dat actief openbaar maken van informatie in een behoefte voorziet. Het is mogelijk dat zelf vinden van informatie danwel het verwijzen naar de gepubliceerde informatie een bijdrage gaat leveren aan het verminderen van Woo verzoeken in de gemeente.

Komend jaar streven wij naar het openbaar maken van in ieder geval 1 extra informatiecategorie uit de Woo, namelijk de Woo verzoeken inclusief besluit en onderliggende stukken. Dit is een extra categorie omdat wij op dit moment al 4 categorieën actief -openbaar maken uit de Woo: raads- en bestuursstukken, organisatiegegevens en wet- en regelgeving. Het streven is om de Woo verzoeken dit najaar te publiceren op een nieuw publicatieportaal. Zo kunnen wij ervaringen opdoen van publicatie uit een nieuwe informatiecategorie.

Overzicht informatiecategorieën:

Informatiecategorie	Voorbeeld Producten
1. Wet- en regelgeving	Verordeningen, nadere regels, aanwijzingsbesluiten, beleidsregels en andere besluiten van algemene strekking
2. Organiseatiegegevens	Organogram Samenstelling college Algemeen bevoegdhedenbesluit
3. Raadsstukken	Ingekomen stukken Artikel 34 vragen Moties Raadsvoorstellen Raadsinformatiebrieven
4. Bestuursstukken	Agenda's & besluitenlijsten Idem van dagelijks besturen van gemeenschappelijke regelingen
5. Stukken van adviescolleges	Advies planschadeadviseur Wmo adviesraad Commissie bezwaarschriften
6. Convenanten	Dienstverleningsovereenkomst RUD Samenwerkingsovereenkomst OZO
7. Jaarplannen en verslagen	Kadernota Programmabegroting Jaarstukken (jaarrekening en jaarverslag)

9.

	Bestuursrapportage Opnemen van openbaarheidsparagraaf
8. Informatieverzoeken Wob - Woo	Informatieverzoeken Wob/Woo Wob/Woo-besluiten Openbaar gemaakte stukken
9. Onderzoeken	Benchmark
10. Beschikkingen	Aangevraagde en verleende omgevingsvergunningen Subsidiebeschikkingen Exploitatievergunningen
11. Klachten	Rapport van bevindingen Jaarverslag klachten

10.

FINANCIËLE BEGROTING

10.1 Overzicht van baten en lasten

(Bedragen * € 1.000)

Programma's	Programmarealisatie 2022		Programmabegroting 2023		Programmabegroting 2024		
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Saldo
Leefbaarheid	39.755	21.985	42.578	22.870	46.346	22.837	23.509
Aantrekkelijke Stad	29.053	16.349	29.927	22.808	35.380	28.487	6.894
Sociale Samenhang	139.864	32.397	145.465	28.044	165.522	32.409	133.112
Bestuur	4.979	1.012	6.112	552	7.284	649	6.635
Totaal programma's	213.651	71.742	224.082	74.274	254.532	84.382	170.150
Overhead	18.881	4.536	21.685	4.440	24.409	5.753	18.656
Algemene dekkingsmiddelen	1.541	194.171	1.292	170.637	1.618	218.959	-217.341
Vennootschapsbelasting	4	-	16	-	19	-	19
Onvoorzien	-	-	255	-	255	-	255
Resultaat voor bestemming	234.077	270.450	225.667	244.916	280.832	309.094	-28.262
Mutaties in reserves							
Leefbaarheid	1.912	-	995	-30	440	10	430
Aantrekkelijke Stad	2.204	700	-	-500	14.197	500	13.697
Sociale Samenhang	15.835	1	660	1.871	-	627	-627
Bestuur	12.197	17.752	-	543	-	523	-523
Overhead	-	-	-	-	-	-	-
Algemene dekkingsmiddelen	5.298	-	13.744	4.591	18.066	579	17.487
Totaal mutaties in reserves	37.445	18.452	15.399	6.475	32.703	2.240	30.464
Resultaat na bestemming	271.522	288.902	241.066	251.390	313.536	311.334	2.202
Jaarrekeningresultaat	17.380	-	-	-	-	-	-
Begrotingsresultaat eigen risico	-	-	10.324	-	-2.202	-	-2.202
Begrotingsresultaat sociaal domein en werk & inkomen	-	-	-	-	-	-	-
TOTAAL	288.902	288.902	251.390	251.390	311.334	311.334	-

10.

FINANCIËLE BEGROTING

10.2 Meerjarenraming 2024-2027

(bedragen x € 1.000)

	Meerjarenraming			
	2024	2025	2026	2027
Programma's	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
Leefbaarheid	23.509	23.851	26.547	26.919
Aantrekkelijke Stad	6.894	8.634	7.566	7.542
Sociale Samenhang	133.112	133.188	131.154	133.395
Bestuur	6.635	6.010	4.987	5.416
Totaal programma's	170.150	171.683	170.253	173.272
Overhead	18.656	21.175	23.237	25.049
Algemene dekkingsmiddelen	-217.341	-206.796	-202.064	-206.727
Vennootschapsbelasting	19	19	19	19
Onvoorzien	255	255	255	255
Resultaat voor bestemming	-28.262	-13.664	-8.299	-8.132
Mutaties in reserves				
Leefbaarheid	430	441	452	452
Aantrekkelijke Stad	13.697	4.719	6.217	6.217
Sociale Samenhang	-627	-653	-663	-687
Bestuur	-523	-217	-	-
Overhead	-	-	-	-
Algemene dekkingsmiddelen	17.487	8.724	8.752	8.782
Totaal mutaties in reserves	30.464	13.014	14.757	14.764
Begrotingsresultaat na bestemming	2.202	-649	6.458	6.632
Begrotingsresultaat	-2.202	649	-6.458	-6.632
TOTAAL	-	-	-	-

10.**FINANCIËLE BEGROTING****10.3 Investeringsplanning 2024-2027**

In de toelichting op de programma's hebben wij de investeringen opgenomen. Hieronder staan de totale investeringen per programma, onderverdeeld in nog beschikbaar te stellen investeringen en reeds geaccordeerde nog openstaande investeringen .

	2024	2025	2026	2027	Totaal
Programma 1 Leefbaarheid					
In programma opgenomen investeringen	19.817	42.697	29.800	9.768	102.082
Herijking investeringen	4.188	2.367	525	-	7.080
Programma 2 Aantrekkelijke Stad					
In programma opgenomen investeringen	500	2.460	3.276	3.000	9.236
Herijking investeringen	60	980	400	400	1.840
Programma 3 Sociale Samenhang					
Geen	-	-	-	-	-
Programma 4 Bestuur					
In programma opgenomen investeringen	1.300	-	-	-	1.300
Programma Overhead					
In programma opgenomen investeringen	1.031	1.498	-	-	2.529
Totaal	26.896	50.002	34.001	13.168	124.067

10.

FINANCIËLE BEGROTING

10.4 Incidentele baten en lasten

Op grond van artikel 19, lid c van het BBV dient in de toelichting een overzicht van de incidentele baten en lasten opgenomen te worden. Baten en lasten voortkomende uit éénmalige activiteiten en projecten, afwikkelingsverschillen, onvoorziene inkomsten en uitgaven alsmede (eenmalige) onttrekkingen aan de algemene reserve worden als incidentele baten en lasten beschouwd. Om duurzaam financieel evenwicht te bereiken is de gouden regel dat structurele lasten altijd gedekt moeten worden door structurele baten. Dit betekent dus dat incidentele baten ingezet moeten worden voor incidentele lasten. De gouden regel dat structurele lasten worden gedekt door structurele baten is hier niet van toepassing. Om te bewerkstelligen dat structurele lasten worden gedekt door structurele baten is het ombuigen van het begrotingstekort in een positief saldo noodzakelijk.

	bedragen * € 1.000			
	2024	2025	2026	2027
INCIDENTELE LASTEN	-2.348	-162	-	-
INCIDENTELE BATEN	3.539	-649	6.458	6.632
Saldo	-1.191	811	-6.458	-6.632
Lasten				
Programma Sociale Samenhang	-2.121			
Plan van aanpak artikel 12				
Programma Bestuur				
Historisch onderzoek	-15			
Overhead				
Regeling vervroegd uittreden (cao)	-162	-162		
Implementatie organisatievisie	-50			
Totaal lasten	-2.348	-162	-	-
Baten				
Programma Aantrekkelijke Stad				
Baten omgevingsvergunningen	1.131			
Programma Sociale Samenhang				
Gedeeltelijke teruggave bijdrage 2022 aan Stadsbestuurlijke zwembad B.V.	206			
Begrotingssaldo	2.202	-649	6.458	6.632
Totaal baten	3.539	-649	6.458	6.632
Totaal begrote lasten	313.536	290.627	293.928	293.470
waarvan incidenteel begrote lasten	2.348	162	-	-
Structurele lasten	311.188	290.465	293.928	293.470
Totaal begrote baten	311.334	291.276	287.469	286.838
waarvan incidenteel begrote baten	3.539	-649	6.458	6.632
Structurele baten	307.795	291.925	281.011	280.206
Saldo van structurele lasten en baten	-3.393	1.460	-12.916	-13.263

10.

FINANCIËLE BEGROTING

10.5 Financieel overzicht taakvelden

(bedragen x € 1.000)

Taakveld en omschrijving (bedragen x euro 1.000)	Lasten	Baten	Saldo
0.1 Bestuur	2.713	-	2.713
0.10 Mutaties reserves	32.703	2.240	30.464
0.11 Resultaat van de rekening	-2.202	-	-2.202
0.2 Burgerzaken	3.215	649	2.566
0.3 Beheer ovg gebouwen en gronden	221	6	215
0.4 Overhead	24.409	5.753	18.656
0.5 Treasury	31	23.958	-23.927
0.61 OZB woningen	1.587	7.292	-5.705
0.62 OZB niet-woningen	-	8.737	-8.737
0.63 Parkeerbelasting	593	2.465	-1.872
0.64 Belastingen overig	-	732	-732
0.7 Alg. en ovg uitk. gemeentefonds	-	176.707	-176.707
0.8 Overige baten en lasten	1.611	-	1.611
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	19	-	19
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	4.007	-	4.007
1.2 Openbare orde en veiligheid	1.761	8	1.754
2.1 Verkeer en vervoer	11.496	258	11.238
2.2 Parkeren	1.094	803	291
2.3 Recreatieve havens	31	25	6
2.4 Economische havens en waterwegen	879	528	351
3.1 Economische ontwikkeling	521	-	521
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	7.060	7.060	-
3.3 Bedrijvenloket en bedr.regeling	201	161	40
3.4 Economische promotie	907	1.802	-894
4.2 Onderwijshuisvesting	4.629	454	4.176
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	2.859	1.520	1.339
5.1 Sportbeleid en activering	1.508	206	1.303
5.2 Sportaccommodaties	2.518	849	1.668
5.3 Cultuurpresent, -prod. en -part.	1.101	42	1.060
5.4 Musea	930	81	850
5.5 Cultureel erfgoed	345	15	330
5.6 Media	760	-	760
5.7 Openb groen en (openl) recreatie	4.364	341	4.023
6.1 Samenkracht en burgerparticip.	7.948	582	7.366
6.2 Wijkteams	8.606	-	8.606
6.3 Inkomensregelingen	32.818	28.357	4.461
6.4 Begeleide participatie	20.622	-	20.622
6.6 Maatwerkvoorziening (WMO)	2.705	180	2.525
6.71a Huishoudelijke hulp (WMO)	5.524	476	5.047
6.71b Begeleiding (WMO)	6.272	-	6.272
6.71c Dagbesteding (WMO)	1.791	-	1.791
6.72a Jeugdhulp begeleiding	6.556	-	6.556
6.72b Jeugdhulp behandeling	1.670	-	1.670
6.72c Jeugdhulp dagbesteding	2.902	-	2.902
6.72d Jeugdhulp zonder verblijf ovg	490	-	490
6.73a Pleegzorg	1.209	-	1.209
6.73b Gezinsgericht	743	-	743
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	2.392	-	2.392

10.

FINANCIËLE BEGROTING

Taakveld en omschrijving (bedragen x euro 1.000)	Lasten	Baten	Saldo
6.74a Jeugd beh. GGZ zonder verblijf	2.681	-	2.681
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verbl	1.036	-	1.036
6.74c Gesloten plaatsing	450	-	450
6.81a Beschermd wonen (WMO)	39.067	876	38.190
6.81b MO en VO (WMO)	11.939	212	11.727
6.82a Jeugdbescherming	1.213	-	1.213
6.82b Jeugdreclassering	127	-	127
7.1 Volksgezondheid	2.395	-	2.395
7.2 Riolering	5.185	6.813	-1.628
7.3 Afval	5.420	8.392	-2.972
7.4 Milieubeheer	3.735	1.255	2.479
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	634	645	-12
8.1 Ruimtelijke ordening	2.003	40	1.963
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrter.)	18.662	18.662	-
8.3 Wonen en bouwen	2.669	2.152	518
	311.334	311.334	-

G E M E E N T E
VLISSINGEN

